

INFORMACIJA O MODELIMA UGOVORA O KONCESIJI ZA PROIZVODNJU UGLJOVODONIKA, UGOVORA O ZAJEDNIČKIM OPERACIJAMA I UGOVORA O RAČUNOVODSTVENIM OPERACIJAMA

Vlada Crne Gore je na sjednici od 26. decembra 2013. godine donijela zaključak kojim je obrazovala komisiju, koja će izvršiti predlog dostavljenog modela ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika, ugovora o zajedničkim operacijama i ugovora o računovodstvenim operacijama, i dostaviti Vladi na usvajanje predloge Ugovora. Zaključkom je određeno da će komisijom rukovoditi dr Vladimir Kavarić, minister ekonomije, dok će u sastavu komisije biti imenovani predstavnici: Kabineta predsjednika Vlade Crne Gore, Kabineta potpredsjednika Vlade Crne Gore, Ministarstva ekonomije, Ministarstva finansija, Agencije za zaštitu životne sredine, Uprave pomorske sigurnosti, Sekretarijata za zakonodavstvo i Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

Nakon zaključka Vlade, državni organi su imenovali predstavnike za članove komisije, tako da je komisija radila u punom sastavu u periodu od 9. do 24. januara 2014. godine. U radu komisije su učestvovali i predstavnici kompanije SIMONSEN VOGT WIIG, koja je konsultant na ovom projektu i koja je izradila inicijalne nacрте ugovora.

Komisija je u saradnji sa konsultantom pripremila modele Ugovora o koncesiji ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika, ugovora o zajedničkim operacijama i ugovora o računovodstvenim operacijama, koji se dostavljaju Vladi na usvajanje. S obzirom na kratak vremenski rok za izvršenje predmetnog posla komisija je modele ugovora pripremila na engleskom jeziku, sa zvaničnim prevodom na crnogorski jezik, koji je će u smislu manjih jezičkih izmjena biti još doraden.

U nastavku je dat kratak pregled strukture dostavljenih dokumenata

Ugovor o koncesiji za proizvodnju (PCC), Ugovor o zajedničkim operacijama (JOA) i Ugovor o računovodstvenim operacijama (ACC) – u daljem tekstu: "*Modeli dokumenata*" – su ključni dokumenti za uspostavljanje i podjelu prava i obaveza između Države i Koncesionara u vezi sa ekskluzivnim pravima na istraživanje i proizvodnju ugljovodonika.

PCC je glavni ugovor kojim se reguliše odnos između Države i Koncesionara, dok su JOA i ACC prilozi uz PCC koji, pored toga što predstavljaju standardni uslov da bi PCC ostao na snazi, takođe regulišu ugovorni odnos među Koncesionarima koji vrše aktivnosti u vezi sa ugljovodonicima u skladu sa zakonima Crne Gore i u skladu sa PCC-jem.

Nacrt ovih dokumenata je urađen u saradnji sa norveškim konsultatnitma (*Simonsen Wogtwiig*) SVW, kao i dio tenderske dokumentacije objavljene od strane Ministarstva ekonomije za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore.

Modeli ugovora su pripremljeni za potrebe uspostavljanja standardnih zahtjeva prema Koncesionarima, i njihov cilj je da se koriste kao modeli za sve dodjele prava u prvom tenderskom postupku. Namjera je da ovi dokumenti budu otvoreni samo za diskusiju i manja pojedinačna prilagođavanja, kao što su npr. broj Koncesionara, utvrđivanje koordinata dodijeljenih površina, imenovanje Operatora i Obavezni

program rada, itd. Dakle, cilj njihove izrade **nije bio** da oni budu "polazište" za dalje detaljno pregovaranje sa podnosiocima ponuda, i to će biti jasno stavljeno do znanja podnosiocima ponuda kada modeli ugovora budu publikovani.

Ovakav način dodjele ugovora o koncesiji će u velikoj mjeri olakšati proces pregovaranja, administriranja, monitoringa i realizacije prava i obaveza iz većeg broja Ugovora o koncesiji za proizvodnju (PCC) kako oni budu na snazi. Takođe će se formirati čvrsta baza na osnovu koje će Vlada i partneri moći da odrede repere za učinak, da vrše bolju kontrolu troškova i olakšaće se administrativno opterećenje za Vladu u pogledu nadgledanja ponašanja Koncesionara i njihovog sprovođenja odluka Vlade. Cilj je isto tako da ovaj sistem obaveže Koncesionare da aktivno doprinose aktivnostima i donošenju odluka, i tako ostvaruju koristi od tih procesa.

Struktura i sadržaj PCC, JOA i ACC su definisani tako da se postigne ravnoteža interesa među Koncesionarima i između Koncesionara i imenovanog Operatora. Ugovori JOA i ACC su dokumenti kojima se uspostavlja i reguliše *joint venture* bez statusa pravnog lica između Koncesionara koji su dobili ekskluzivno pravo vršenja aktivnosti sa ugljovodonicima u skladu sa Ugovorom o koncesiji za proizvodnju (PCC). JOA i ACC su standardizovani i ako se rade njihove izmjene i dopune, te izmjene i dopune će biti primjenjive na sve PCC (ili na sve PCC koji se odnose na relevantni tenderski proces).

Korišćenje Modela dokumenata (PCC, JOA, ACC kao i modela garancija) ima brojne prednosti za nadležne organe u pogledu transparentnog i odgovornog upravljanja ugljovodoničnim resursima, ali se mora i istaći da se očekuje da će Ministarstvo ekonomije u početku biti suočeno sa velikim otporom aktera u ovoj industriji koji nijesu navikli da regulatorni organi imaju tako iscrpne, sveobuhvatne modele koji se direktno primjenjuju na ono što oni tradicionalno vide kao stvar privatnog biznisa.

Industrija (naročito one kompanije koje žele da postanu Operatori) će jako željeti da ova pitanja organizuju i dogovaraju sami kako bi mogli da prebace rizike, profit i odgovornost onako kako njima odgovara i kako bi upravljanje aktivnostima u Crnoj Gori u što većoj mjeri pojednostavili, posmatrano iz perspektive kompanije, u principu onako kako je pogodno za jurisdikciju koju su oni odabrali, za njihovu korporativnu strukturu, njihov sistem korporativnog upravljanja i finansijske potrebe.

Stav Ministarstva ekonomije je da se u pojedinačnim slučajevima ne odstupa od razrađene strukture i odabranog modela, već da se sugestije za promjene u Modelima dokumenata koje dolaze od predstavnika industrije iznesu na diskusiju sa cjelokupnom branšom prije nego što se uđe u sljedeći tenderski proces.

PCC i aneksi su napravljeni tako da su dio cjelovitog pravnog okvira kojim se regulišu aktivnosti sa ugljovodonicima u skladu sa crnogorskim pravnim sistemom, kojim su obuhvaćeni upravljanje resursima, zdravlje i bezbjednost na radu, sigurnost, bezbjednost, ekonomija itd. Iako su ovi dokumenti pripremljeni na engleskom jeziku, crnogorska verzija ima prednost u slučaju neslaganja. Takođe, ova dokumenta su u skladu sa crnogorskim pravom i pravnom tradicijom.

Objašnjenje za PCC (Ugovor o koncesiji na proizvodnju)

Budući da se Crna Gora odlučila da prava vezana za aktivnosti sa ugljovodonicima ne dodjeljuje putem tradicionalne koncesije (evropski sistem dodjele koncesija) ili

sistema komercijalnog ugovora (ugovori o podjeli proizvodnje), na osnovu ovih dokumenata Koncesionari i Država zaključuju ugovor o koncesiji koji je utemeljen u pravu, i kojim se regulišu osnovna prava i obaveze ugovornih strana. Tako je PCC poseban tip crnogorskog ugovora, a Država je ugovorna strana u ugovoru o koncesiji. To se odražava na strukturu i jezik dokumenta, na pravno tumačenje i rješenja za izazove koji su pred Koncesionarima, na osnov za kontrolu od strane Vlade, upotrebu mehanizama za rješavanje sukoba, posljedice promjena u okolnostima itd.

Međutim, PCC se po mnogo čemu razlikuje od „*tradicionalnih*“ ugovora koje jedan državni subjekat može da zaključi sa privatnim licima radi pružanja usluga ili isporuke roba. Vlada u ovom slučaju ne kupuje jasno definisanu „*uslugu*“ istraživanja i proizvodnje ugljovodnika za jednu kompaniju koja je „*najbolji ponuđač*“. Jedan od ključnih razloga za uvođenje profesionalnih *upstream* kompanija za naftu i gas je to što Vlada nema iskustvo, kompetentnost, kapacitete i finansijske resurse da traži i razvija ove resurse. Zbog toga Vlada nudi ovo vrijedno ekskluzivno pravo na ograničen vremenski period onim privatnim kompanijama za koje se smatra da te kapacitete imaju i koje prezentiraju najbolje rješenje za efikasno i racionalno istraživanje i proizvodnju ovih prirodnih resursa, te za koje se smatra da su najbolji menadžeri za takva rješenja. Vlada kroz ovakav pristup obezbjeđuje podjelu rizika vezanih za geologiju, tehnologiju, ekonomiju, energetske tržište itd. sa privatnim licem, i indirektno „*plaća*“ privatnog investitora tako što mu nudi razuman profit ako se otkriju komercijalne perspektive i ako se razviju projekti za proizvodnju. Vlada naplaćuje svoju rentu na resurse kroz udio u vrijednosti proizvedenih i prodatih resursa, preko opštih i posebnih poreza i naknada.

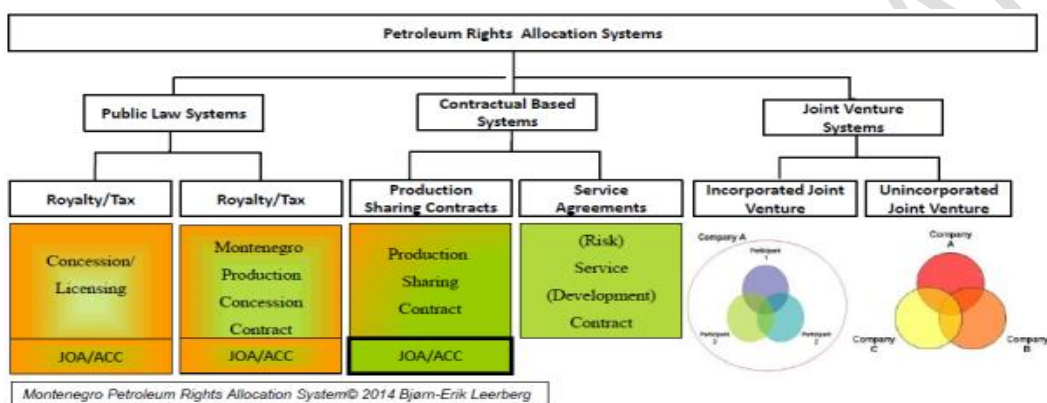
Iako je PCC zapravo ugovor o koncesiji, nacrt PCC sadrži kombinaciju elemenata tradicionalnog ugovora o podjeli proizvodnje, koji se sastoji iz tipičnih ugovornih elemenata (naročito u drugoj polovini predloženog PCC dokumenta) i koncesije, odnosno licence (u evropskom stilu) gdje Vlada dodjeljuje prava u skladu sa upravnim pravom uz utvrđivanje određenih uslova, procedura itd. Tumačenje izraza i pravnih koncepcija koje se koriste u nacrtu Modela dokumenata i činjenica da se o njima ne pregovara detaljno, već da se nude u suštini kao standard koji je pripremila Vlada i kao svršena stvar, približava PCC sferi upravnog prava. To treba imati na umu prilikom ocjene nacrta teksta.

PCC je strukturiran tako da prati „*normalni*“ slijed događaja koji su tipični za uspješne aktivnosti sa ugljovodnicima, a to su: istraživanje, razvoj, proizvodnja i deinstalacija. Ovim propisima se postiže balans između interesa za efikasnim istraživanjem i razvojem i cilja da se iscrpi što je moguće više ugljovodnika u ležištu. Ključni elementi PCC odnose se na ove faze kao na relevantne periode i faze u aktivnostima, obavezni program rada i finansijsko obezbjeđenje realizacije ove obaveze u vidu garancija itd., planiranje i davanje odobrenja na program razvoja i proizvodnje, sporazum o podizanju ugljovodnika na površinu, koordinirane *upstream* aktivnosti, sjedinjavanje koncesija, deinstalacija itd. S druge strane, PCC takođe uključuje mnoge odredbe o tome kako aktivnost treba da se vrši, odnosno da se njome upravlja, da se kontroliše i finansira.

PCC je širi od tipičnog (evropskog) ugovora o koncesiji ili licenci. Predviđeni sistem se takođe mnogo razlikuje od strukture tradicionalnog ugovora o podjeli

proizvodnje ili o pružanju usluga zbog detaljne regulacije koja je sadržana u Zakonu o ugljovodonicima i povezanim uredbama, propisima i pravilnicima za aktivnosti koje uključuju ugljovodonike. U drugim jurisdikcijama gdje se koriste čisto komercijalni ugovori (ugovori o podjeli proizvodnje i ugovori o pružanju usluga), takva regulacija bi, ako se uopšte i koristi, takođe bila uključena u komercijalni ugovor. Radi poređenja, čuveni Ugovor o podjeli proizvodnje između Karachaganak i Kashagan u Kazakstanu ima nekoliko stotina stranica. Crnogorski sistem ne koristi *joint venture* između Države i komercijalnih kompanija, ali primjenjuje princip da nijedna komercijalna kompanija ne može sama da bude nosilac ekskluzivnih prava po osnovu PCC.

Crnogorski regulatorni sistem koji se odnosi na ugljovodonike mogao bi u jednoj komparativnoj tabeli da bude predstavljen na sljedeći način:

Crnogorski sistem sa svojim nacrtom PCC (i sa njime povezanim dokumentima) i shodno odluci Crne Gore da koristi **super porez** kao glavni mehanizam za naplatu rente je sistem koji je zapravo veoma sličan evropskim sistemima davanja koncesija. Nacrt PCC odražava činjenicu da se bazira na upravnom pravu (format Ugovora o koncesiji) i da će ekonomski odnos između Države i Koncesionara biti u velikoj mjeri zasnovan na Naknadi za proizvodnju i Naknadi za površinu, koje su obje utvrđene posebnim propisima, kao i porezu, uključujući planirani super porez na ugljovodonike. Ovo bi u većini „tradicionalnih“ ugovora o podjeli proizvodnje bile ključne stavke o kojima se pojedinačno pregovara, kada se uspostavlja čisto „ugovorni odnos“ sa Vladom zemlje domaćina. Ova mogućnost, da se kroz pojedinačne pregovore ostvare ekonomske i fiskalne beneficije, je zapravo jedan od glavnih motiva zbog kojih kompanije koje se bave naftom i gasom urgiraju da se koriste rješenja ugovora o podjeli proizvodnje komercijalnog tipa, a ne ugovori o koncesiji ili koncesije koje se baziraju na upravnom pravu.

Objašnjenja za JOA (Zajednički operativni ugovor)

Kao što je pomenuto, JOA je temeljni i ključni dokument kojim se reguliše odnos između Koncesionara unutar joint venture koji nema status pravnog lica i koji će biti formiran u vrijeme dodjele ekskluzivnih prava, a koji će uključivati sve Koncesionare u odnosu na jedinstveni PCC.

Nacrt JOA zasniva se na standardu koji se široko koristi na međunarodnom planu i koji je izmijenjen i dopunjen tako da odgovara uslovima u crnogorskom pravnom sistemu i strukturi i sadržaju primjenljivog zakona i nacрта PCC. Trebalo bi da je takva struktura u velikoj mjeri poznata industrijama nafte i gasa. Razlika je u tome što ga Vlada prezentira kao obavezni model koji mora da se primjenjuje manje ili više bez mogućnosti individualnog pregovaranja i da se Operatoru pruža daleko manje slobode da naknadno vrši izmjene one forme JOA na koju je Vlada dala saglasnost.

Posebna stavka od vitalnog značaja u vezi sa crnogorskim sistemom je odluka da svaki PCC ima više Koncesionara, usljed čega i postoji potreba da se u vrijeme dodjele PCC uspostave pravila za regulisanje međusobnog odnosa među Koncesionarima kao i njihovog odnosa prema Operatoru (koji je takođe jedan od Koncesionara). Iz tog razloga *joint venture* nema status pravnog lica, čime se osigurava da Vlada ima mogućnost da nadgleda i ocjenjuje doprinos svakog Koncesionara aktivnostima, kao i da koristi izvještaje Koncesionara i njihovo učešće u donošenju odluka za postavljanje repera koji će se odnositi na Operatora kao i na ponašanje Koncesionara. Ovim se ojačava sistematska mogućnost Vlade da osigura veću vjerovatnoću za kontrolu troškova, i nadgledanje kvaliteta vršenja aktivnosti Operatora. Operator je dužan da na dnevnoj osnovi upravlja i sprovodi *upstream* operacije u ime Koncesionara na bazi principa *bez dobitka-bez gubitka*. Sve dobitke ili gubitke koji Koncesionari iskuse kao rezultat ponašanja operatora osjetiće svaki Koncesionar proporcionalno njegovom participativnom udjelu kao Koncesionara. Operator kao Koncesionar iskusiće isti proporcionalni gubitak ili gubitak, ali ne kao rezultat svog statusa Operatora.

Prilikom ocjene nacрта Modela dokumenata treba imati na umu da regulisanje međusobnog odnosa među Koncesionarima ne utiče samo na komercijalne ugovorne strane. Koncesionari koji nemaju status Operatora imaju poseban interes, pored regulatornih zahtjeva, da slijede ponašanje Operatora, jer će Koncesionari biti ekonomski izloženi (riziku, troškovima, koristima i profitu) kao rezultat pravne posljedice *joint venture* bez statusa pravnog lica. Da *joint venture* ima status pravnog lica, on bi mogao biti formiran kao diskretno pravno lice čime bi se Vladi umanjila mogućnost da utiče na korporativno upravljanje i postavlja repere za doprinos koncesionara u procesu donošenja odluka i kontrole troškova.

Rješenje da *joint venture* nema status pravnog lica imaće po mnogim pitanjima uticaj, direktno ili indirektno, na mogućnost Vlade da osigura pravilno upravljanje resursima i adekvatnu kontrolu nad komercijalnim procesima, što ima značaja za njeno vlasništvo nad resursima i naplatu rente. Neke komercijalne kompanije će, nema sumnje, protestovati protiv toga što su „*prisiljene*“ da prihvate Modele dokumenata onako kako su već pripremljeni, a da ne mogu sami da se pitaju kada je riječ o regulisanju međukompanijskih odnosa što je nešto što mnoge kompanije za naftu i gas vide kao „*svoju stvar*“, i izražavaće zabrinutost odnosno, praviće problem da se takav model ugovora ne može lako integrisati u njihovu korporativnu strukturu.

Iskustvo međutim pokazuje da ako se samoj industriji prepusti da rješava ove odnose između sebe to dovodi do postojanja mnoštva kompleksnih ugovora koje veoma mali broj vlada ima kapaciteta da nadgleda i još manje da kontroliše ili da

vrši uticaj na njih. Individualizovani međukompanijski aranžmani takođe ometaju efikasnu podjelu na jedinice, povećavaju transakcione troškove kompanije žele da restrukturiraju portfelje svoje aktive i smanjuje mogućnost da vlada sprovodi regulatorna unapređenja na nivou industrije ili restrukturiranje ekonomskih uslova. Što je veći broj ugovora o koncesiji i što aktivnosti duže traju, to je pristup sa modelom dokumenata korisniji i donosi sve više prednosti svim uključenim stranama.

Imajući u vidu naročitu strukturu gdje je Operator svakodnevni menadžer nad svim aktivnostima koje se sprovode na osnovu PCC, Zajedničkim operativnim ugovorom opsežno se regulišu uloga, obaveze i prava Operatora, Koncesionara i njihov međusobni odnos. Najviši upravni organ *joint venture*-a je Upravni odbor u kojem su članovi svi Koncesionari (uključujući Operatora, koji je i član i vrši funkciju vođe odnosno, predsjednika odbora). Zajednički operativni ugovor (JOA) reguliše obaveze i prava Upravnog odbora, kao i procedure za njegovo odlučivanje, razmatranje, komunikacije, glasanje, održavanje sastanaka itd. JOA takođe reguliše procedure, upravljanje i kontrolu rada koji se sprovode na osnovu važećeg zakona i PCC, uključujući planiranje, finansiranje i izvršenje aktivnosti (operacije, programi i planovi). Iako bi aktivnosti *joint venture* obično trebalo da podržavaju svi Koncesionari, JOA takođe predviđa situacije kada nijesu uključeni svi koncesionari (ekskluzivne *upstream* aktivnosti). JOA takođe reguliše pitanja vezana za pojedinačna prava Koncesionara, kao što je prenos ili cesija participativnih udjela, povlačenje iz *joint venture*-a ili prepuštanje tih prava, kašnjenje u izvršenju obaveza, viša sila i rješavanje sporova.

Obrazloženje za ACC (Ugovor o računovodstvu)

Fundamentalni princip je da Operator upravlja upstream aktivnostima na bazi principa "*bez dobitka – bez gubitka*". Primjena ovog principa je suština Ugovora o računovodstvu. Nacrt ACC je pored toga koncentrisan na još dvije glavne oblasti: kontrolu nad ekonomskim odnosom između Koncesionara i Operatora i izvještavanje o aktivnostima prema Vladi. Budući da se PCC bazira na sistemu plaćanja poreza, a ne na tradicionalnom sistemu podjele proizvodnje, mnoge od standardnih stavki ACC nijesu uključene. Ovaj nacrt se zasniva na pretpostavci da u Crnoj Gori postoje dovoljni pravni i regulatorni sistemi za računovodstvo, utvrđivanje poreza i oporezivanje, i da se primjenjuju priznati međunarodni standardi, odnosno da su isti na raspolaganju za tu svrhu Koncesionarima i Vladi.

1. NACRT

Ugovor o koncesiji za proizvodnju za
upstream aktivosti

između

Države Crne Gore

i

[XXX],

[YYY]

i

[ZZZ]

Sadržaj

Aneksi:	11
Strane	12
Preambula	13
Čl. 1 Dokumenta Ugovora o koncesiji za proizvodnju	14
Čl. 2 Definicije.....	14
Čl. 3 Ograničavanje Površine PCC-a.....	16
Čl. 4 Prava po osnovu Ugovora o koncesiji za proizvodnju i njihovo trajanje.....	16
Čl. 5 Učešće države.....	18
Čl. 6 Udio i trajanje Ugovora o koncesiji za proizvodnju	18
Čl. 7 Faza istraživanja i Periodi istraživanja	19
Čl. 8 Faza za verifikaciju rezervi.....	21
Čl. 9 Obavezni program rada.....	21
Čl. 10 Posebni uslovi vezani za životnu sredinu i objekte koji predstavljaju istorijske, kulturne ili prirodne vrijednosti.....	25
Čl. 11 Garancija programa rada.....	25
Čl. 12 Priprema Programa za razvoj i proizvodnju, Faza razvoja i Faza proizvodnje.....	26
Čl. 13 Garancija matične kompanije.....	27
Čl. 14 Imenovanje i funkcije Operatora.....	27
Čl. 15 Opšte dužnosti Operatora	28
Čl. 16 Sistem upravljanja	29
Čl. 17 Upravni odbor.....	30
Čl. 18 Aranžmani podizanja	32
Čl. 19 Zapošljavanje i obuka	33
Čl. 20 Koordinisane Upstream aktivnosti i ugovor o zajedničkom razvoju (<i>unitisation</i>) ...	34
Čl. 21 Finansiranje i vlasništvo nad Postrojenjima	35
Čl. 22 Fiskalni uslovi i ostale naknade	36
Čl. 23 Nabavke i baze.....	36
Čl. 24 Plan deinstalacije.....	37
Čl. 25 Fond za deinstalaciju	38

Čl. 26	Oduzimanje i prisilno ustupanje.....	40
Čl. 27	Viša sila	43
Čl. 28	Odgovornost koncesionara	44
Čl. 29	Obeštećenje i odgovornost u odnosu na potraživanja treće strane	45
Čl. 30	Osiguranje.....	46
Čl. 31	Mjerenje izvađenog ugljovodonika i proizvodnja	47
Čl. 32	Evidencija, računovodstvo i revizija.....	48
Čl. 33	Izmjene i budući sporazumi.....	48
Čl. 34	Ustupanje	49
Čl. 35	Podnošenje podataka i povjerljivost	49
Čl. 36	Opšte odredbe o konsultacijama, arbitraži i jedinstvenom ekspertu	50
Čl. 37	Arbitraža	50
Čl. 38	Jedinstveni ekspert.....	52
Čl. 39	Jezik, zakon i tumačenje	53
Čl. 40	Uputstva od državnih organa	54
Čl. 41	Postupanje koncesionara	54
Čl. 42	Sukob interesa	55
Čl. 43	Odricanje	55
Čl. 44	Smjernice i standardi.....	56
Čl. 45	Obavještenja.....	56

Aneksi:

Aneks "A"	Opis Površine PCC-a
Aneks "B"	Mapa Površine PCC-a
Dodatak "C"	Zajednički operativni ugovor
Aneks "D"	Ugovor p računovodstvu
Aneks "E"	Obrazac Garancije matične kompanije
Aneks "F"	Obrazac Garancije programa rada
Aneks "G"	Korporativna dokumenta Koncesionara [<i>Dokumenta registracije, osnivački akti i statuti za [X], [Y] i [Z], i kada je primjenjivo, registracija crnogorske filijale</i>].

Strane

Ovaj Ugovor o koncesiji za proizvodnju podliježe crnogorskom pravu i usvajan je od strane Skupštine Crne Gore kako je predviđeno Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodnika "Sl. list" br. 41/10 od 23. jula 2010. Godine i broj 63/13 od 31. decembra 2013., član 24, dana [...] [.....] 20[...] i zaključen je dana [...] [.....] 20[...] između: Države Crne Gore, dalje u tekstu "Država", koju ovdje predstavlja ministarstvo ekonomije; i

[XXX], korporacije osnovane u skladu sa zakonima [države A], dalje u tekstu ["X"] i koju ovdje predstavlja njen [imenovani predstavnik] [Predsjednik]; i [YYY], korporacije osnovane u skladu sa zakonima [države B], dalje u tekstu ["Y"] i koju ovdje predstavlja njen [imenovani predstavnik] [Predsjednik]; i [...]

[X], [Y], [...] i [...] su dalje u tekstu pojedinačno "Koncesionar" i pojedinačno i zajedno, ili samo zajedno ako je odgovarajuće, će biti "Koncesionari". Koncesionari i Država će dalje u tekstu biti "Strane", a pojedinačno "Strana".

Preambula

S OBZIROM DA, [Ustav Države Crne Gore, i] Zakon o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika Sl. list, br. 41/10 od 23. jula 2010. godine i broj 63/13 od 31. decembra 2013., dalje u tekstu “*Zakon o ugljovodonicima*”, predviđaju da Država Crna Gora ima pravo vlasništva nad svim ugljovodoničnim resursima u podzemlju ili na morskome dnu u skladu sa suverenim pravima, zakonom i ekskluzivnom nadležnošću Države Crne Gore;

S OBZIROM DA, u skladu sa Zakonom o ugljovodonicima, Minsitarstvo ekonomije (u daljem tekstu ministarstvo) i Organ uprave nadležan za ugljovodonike (u daljem tekstu Organ uprave= imaju ovlaštenje da obezbijede implementaciju Zakona o ugljovodonicima i politike o istima;

S OBZIROM DA, Zakon o ugljovodonicima predviđa da određene upstream aktivnosti se mogu vršiti samo u skladu sa Ugovorom o koncesiji;

S OBZIROM DA, Skupština želi, pod određenim predviđenim uslovima, da dodijeli [X], [Y], [...] i [...] pravo da preduzmu određene upstream operacije u pojedinim oblastima u skladu sa zakonom i nadležnošću Države Crne Gore, i

S OBZIROM DA, je Koncesionar spreman da preduzme te određene upstream aktivnosti u određeni oblastima u skladu sa zakonom i nadležnošću Države Crne Gore u skladu sa ovim Ugovorom o koncesiji za proizvodnju;

SADA SE STOGA zaključuje kao što slijedi:

Čl. 1 Dokumenta Ugovora o koncesiji za proizvodnju

1. Ovaj Ugovor o koncesiji za proizvodnju, dalje u tekstu "PCC", sastoji se od glavnog dokumenta ovog PCC i sljedećih Aneksa, koji čine sastavni dio istog:

Aneks "A"	Opis površine PCC-a
Aneks "B"	Mapa površine PCC-a
Dodatak "C"	Zajednički operativni ugovor
Aneks "D"	Računovodstvena i finansijska procedura
Aneks "E"	Obrazac garancije matične kompanije
Aneks "F"	Obrazac garancije za Program rada
Aneks "G"	Korporativna dokumenta Koncesionara [Dokument o registraciji, akt o osnivanju, i statuti za [X], [Y], [...] i [...]]

2. Svrha i funkcija glavnog dokumenta ovog PCC-a je u principu da reguliše pravni i ugovorni odnos između Države i Koncesionara, i da obaveže Koncesionare odredbama ugovornog odnosa koje su primjenjive između Koncesionara kako je predviđeno Aneksima i Dodatkom ovog PCC-a. Računovodstveni ugovor je dodatak u odnosu na odredbe ugovornog odnosa primjenjivog između Koncesionara vezano za ekonomske uslove i procedure koji se odnose na PCC, i takođe sadrži bliže pojedinosti o uslovima i procedurama kojima se regulišu ekonomski uslovi između Koncesionara i Države.
3. Ovaj PCC, i sve *upstream* aktivnosti, operacije ili transakcije u skladu sa ovim PCC-om ili koje nastaju po osnovu istog će se rukovoditi mjerodavnim crnogorskim pravom. U slučaju neslaganja između odredaba ovog PCC-a i mjerodavnog crnogorskog prava, mjerodavno crnogorsko pravo će imati pretežnu važnost. Crnogorsko korporativno pravo ni na koji način neće modifikovati ili mijenjati prava i obaveze Koncesionara prema ovom PCC-u između Koncesionara ili prema trećim licima.
4. U slučaju neslaganja između odredaba glavnog dokumenta PCC-a i njegovih Aneksa i Dodatka, glavni dokument ovog PCCa će imati pretežnu važnost.

Čl. 2 Definicije

1. Definicije predviđene mjerodavnim pravom za upstream operacije, važećim Zakonom o ugljovodonicima i pozdakovskim aktima, će se primjenjivati na ovaj PCC i povezane aktivnosti koje se vrše u skladu sa ovim PCC-em osim ako je drugačije predviđeno ili kontekst zahtijeva drugačije.
2. Riječi i fraze koje se koriste u ovom PCC-u uključujući Aneksa imaće sljedeće značenje:

"Ugovarač" znači svako pravno ili fizičko lice angažovano od strane Koncesionara ili Operatora da realizuje bilo koji dio upstream aktivnosti koje nastaju po osnovu ili u vezi za ovim PCC-em.

"Povezano lice" znači, u odnosu na Koncesionara, svako pravno ili fizičko lice koje se u ovom dokumentu navodi kao matična kompanija koja direktno ili indirektno kontroliše Koncesionara ili pravno lice koje je pod direktnom ili indirektnom kontrolom te matične kompanije. Kompanija je pod direktnom kontrolom druge kompanije ili kompanija kada ta kompanija ili te kompanije posjeduju akcije ili drugi vlasnički kapital u ukupnom iznosu većem od pedeset procenata glasačkih prava na skupštini akcionara; a određena kompanija je pod indirektnom kontrolom kompanije ili kompanija ako se niz kompanija može odrediti, počev od matične kompanije ili kompanija do te određene kompanije, tako da je svaka kompanija iz niza, osim matične kompanije ili kompanija, pod direktnom kontrolom jedne ili više kompanija koje se nalaze prethodno u nizu.

"Podaci" znači svaki materijal, uzorke ili informacije koji se odnose na upstream aktivnosti a koji su prikupljeni ili pribavljeni na način i u formi tako da se mogu snimati, pohranjivati, prenositi ili obrađivati.

"Razvoj" znači projektovanje, inženjering, izgradnju i rad postrojenja za svrhe *upstream* aktivnosti, uključujući planiranje, pripreme i podnošenje planova i programa.

"Datum stupanja na snagu" znači datum kada ovaj PCC [potpišu sve strane] [usvoji Skupština Crne Gore].

"Ekskluzivne upstream aktivnosti" znači one upstream aktivnosti koje se realizuju u skladu sa mjerodavnim pravom i PCC-em koje mogu da se stave na račun i u korist i obavezu ne svih Koncesionara koji posjeduju Udjele u skladu sa PCC-em.

"Period istraživanja" znači svaki relevantni period predviđen ovim PCC-em koji čini pod-dio Faze istraživanja predviđene u ovom PCC-u u skladu sa mjerodavnim crnogorskim pravom.

"Faza istraživanja" znači inicijalnu fazu kako je predviđeno ovim PCC-em u okviru koje Obavezne radne obaveze će biti realizovane u skladu sa ovim PCC-em i mjerodavnim crnogorskim pravom.

"Upravni odbor" znači odbor, sastavljen od predstavnika svakog Koncesionara koji posjeduje Pripadajući udio, i koji je konstituisan u skladu sa mjerodavnim pravom i ovim PCC-em, koji će obezbijediti nadzor i instrukcije Koncesionara vezano za upstream aktivnosti u skladu sa ovim PCC-em.

"Obavezni program rada" znači Istraživanje i bušenje Bušotina ili druge zadatke koje je Koncesionar dužan da realizuje u toku Faze istraživanja, a koje Koncesionar prihvati kao uslov za dodjelu PCC-a, kako je predviđeno u ovom Ugovoru.

"Pripadajući udio" znači nepodijeljeni procentualni udio svakog Koncesionara u sredstvima,

pravima, privilegijama, dužnostima i obavezama koje proističu iz ovog PCC-a.

“Površina Ugovora o koncesiji za proizvodnju” ili “Površina PCC-a” znači površinu ovog Ugovora o koncesiji za proizvodnju, kako je naznačeno u Aneksima A i B, i kako je izmijenjeno u skladu sa pravilima za povraćaj površine u skladu sa Zakonom o ugljovodonicima i ovim PCC-em.

“Faza verifikacije rezervi” znači fazu definisanu u ovom PCC-u u okviru koje će Koncesionari izvršiti aktivnosti neophodne za uspostavljanje komercijalnosti Novog ležišta u skladu sa Zakonom o ugljovodnicima i ovim PCC-em.

“Pod-ugovarač” znači svako fizičko ili pravno lice angažovano od strane Ugovarača da realizuje bilo koji dio upstream aktivnosti koje nastaju po osnovu ili u vezi sa ovim PCC-em.

“Transport” znači otpremanje ugljovodnika putem cjevovoda kao i planiranje, pripremu, izgradnju, postavljanje cjevovoda, rad i korišćenje Postrojenja za svrhe Transporta.

“Garancija za program rada” znači garanciju koju Koncesionari daju Državi vezano za izvršavanje Obaveznog programa rada u skladu sa ovim PCC-em.

“Vremenska dinamika rada” znači plan koji pripremaju Koncesionari u kojem su sadržane pojedinosti o radu koji je planiran da bude realizovan od strane Operatora za određeni vremenski period i taj plan treba da ja usklađen sa pravom o Upstream aktivnostima i ovim PCC-em.

Čl. 3 Ograničavanje Površine PCC-a

Površina PCC-a nad kojom su Koncesionarima dodijeljena ekskluzivna prava da realizuju upstream aktivnosti u skladu sa mjerodavnim pravom i ovim PCC-em, predviđena je geografskim koordinatama datim u Aneksu A i prikazana na mapi koja je uključena u Aneks B ovog PCC-a. Svaka primjena ili proces koji iziskuju promjene u obliku ili obuhvatu Površine PCC-a će uključivati mapu koja naznačava površinu, spisak koordinata, i nakon odgovarajućeg odobrenja, ta mapa i koordinate će biti uključeni u izmjene i dopune Aneksa A i Aneksa B ovog PCC-a.

Čl. 4 Prava po osnovu Ugovora o koncesiji za proizvodnju i njihovo trajanje

1. Ovaj PCC je dokument:
  - a) dodijeljen u skladu sa Zakonom o ugljovodonicima, kojim se daje ovlašćenje za sprovođenje određenih Upstream aktivnosti u skladu sa mjerodavnim pravom i ovim PCC-em kako je definisano u ovom Ugovoru;
  - b) kojim se prenosi na Koncesionare, u zavisnosti od mjerodavnog prava i uslova definisanih u ovom PCC-u, ekskluzivno pravo da vrše Istraživanje, bušenje Bušotina, kao i, u zavisnosti od odgovarajućih odobrenja u skladu sa crnogorskim mjerodavnim pravom

da vrše Proizvodnju i određene druge Upstream aktivnosti vezano za Ugljovodonike koji potiču iz jednog ili više Ležišta u podzemlju morskog dna u okviru granica Površine PCC-a u skladu sa ovim PCC-em; i

- c) koji osim kada je pristup slobodnim kapacitetima u postojećem Postrojenju dostupan po razumnim komercijalnim uslovima, prenosi ne-ekskluzivno pravo u zavisnosti od mjerodavnog crnogorskog prava da se izgrade, postave i rade Postrojenja za svrhe Proizvodnje, Transporta i skladištenja u okviru Površine PCC-a i dalje, do tačke isporuke kako je predviđeno odobrenim Programom za razvoj i proizvodnju.
2. Pravo korišćenja morskog prostora ili morskog dna za Upstream aktivnosti u skladu sa ovim PCC-em će nastaviti da se primjenjuje na površinu koja je inicijalno uključena u Površinu PCC-a, ali čiji povraćaj je naknadno izvršen, kada je takvo korišćenje neophodno za svrhe postavljanja i rada Postrojenja vezano za Upstream aktivnosti ili sprovođenje istih na preostaloj Površini PCC-a.
  3. Prava Koncesionara opisana u stavu 1 ovog člana neće ograničavati pravo Koncesionara drugog PCC-a da koristi morsku površinu ili morsko dno na Površini PCC-a ovog PCC-a ako: je takvo korišćenje neophodno za svrhe postavljanja i rada Postrojenja vezano za Upstream aktivnosti ili sprovođenje istih u skladu sa tim drugim PCC-em, a korišćenje nema značajnog negativnog uticaja na Upstream aktivnost u skladu sa ovim PCC-em.
  4. Kada je dio Transportnog sistema blizu ili prelazi preko drugog Transportnog ili skladišnog sistema, cjevovoda, umbilikuma, kablova ili instalacija bilo koje druge prirode, onda će zainteresovana lica putem ugovora ustanoviti potrebna proceduralna i ako je potrebno materijalna pravila vezano za izgradnju, rad, održavanje Postrojenja i odgovarajuću komunikaciju između Operatora. Ta proceduralna pravila će se dostavljati Organu uprave.
  5. Ukoliko, u skladu sa mjerodavnim pravom o Upstream aktivnostima i odlukom Skupštine, vlasništvo nad određenim Postrojenjima za Transport, skladištenje ili korišćenje Ugljovodonika ili drugih prava u skladu sa ovim PCC-em, treba da se reguliše posebnim pravnim instrumentom, prava i obaveze u skladu sa ovim PCC-em i zahtjev vezano za izvršenje Upstream aktivnosti u skladu sa mjerodavnim pravom za Upstream aktivnosti će se primjenjivati slično sa Upstream aktivnostima koje se realizuju u skladu sa tim posebnim pravnim instrumentom.

Čl. 5 Učešće države

1. U vrijeme dodjeljivanja ovog PCC-a nema učešća Države.
2. Učešće Države, bilo dobrovoljno ili kao rezultat prava predviđenih ovim članom, može se ostvariti samo u skladu sa zahtjevima mjerodavnog prava za Upstream aktivnosti.
3. Država će imati pravo da preuzme Pripadajući udio Koncesionara koji se povlači ili ne ispunjava obaveze bez troškova po Državu u skladu sa mjerodavnim pravom za Upstream aktivnosti, i u skladu sa uslovima i procedurama predviđenim u članovima 12 i 16 i odgovarajućim odredbama Zajedničkog operativnog ugovora koji je uključen kao Dodatak C ovog PCC-a, ako Koncesionari koji se ne povlače ili ne-ispunjavaju obaveze ne ispune uslove za minimalni Pripadajući udio iz člana 4.
4. Ukoliko Država ostvari pravo u skladu sa ovim članom da preuzme bez troškova za Državu Pripadajući udio Koncesionara koji se povlači ili neispunjava obaveze, onda će Država biti odgovorna samo za troškove i izdatke ustanovljene i nastale nakon vremena kada Država ostvari pravo preuzimanja Pripadajućeg udjela Koncesionara koji se povlači ili ne ispunjava obaveze.

Čl. 6 Pripadajući udio i trajanje Ugovora o koncesiji za proizvodnju

1. Ovaj PCC stupa na snagu na Datum stupanja na snagu.
2. Na Datum stupanja na snagu ovog PCC-a relevantni Pripadajući udjelci [X], [Y], [...] i [...] su:
[X]: [...] procenata (... %);
[Y]: [...] procenata (... %);
[...]: [...] procenata (... %)
3. Prava i obaveze svakog Koncesionara i Koncesionara zajedno u skladu sa ovim PCC-em će početi na Datum stupanja na snagu i ostaće na snazi:
  - a) u toku trajanja roka dodijeljenog mjerodavnim pravom i ovim PCC-em za Fazu istraživanja, uključujući Fazu za verifikaciju rezervi;
  - b) u zavisnosti od uslova predviđenih mjerodavnim pravom, ovim PCC-em i relevantnim administrativnim odlukama; u toku trajanja roka dodijeljenog ovim PCC-em [čl. 11] za dostavljanje Programa za razvoj i proizvodnju, i do dobijanja konačne odluke vezano za taj program:

- c) u zavisnosti od uslova predviđenih mjerodavnim pravom, ovim PCC-em i relevantnim administrativnim odlukama; u toku trajanja roka dodijeljenog mjerodavnim pravom i ovim PCC-em [čl. 11] za Fazu razvoja;
  - d) u zavisnosti od uslova predviđenih mjerodavnim pravom, ovim PCC-em i relevantnim administrativnim odlukama; u toku trajanja roka dodijeljenog mjerodavnim pravom i ovim PCC-em [čl. 11] za Fazu proizvodnje; i
  - e) do i uključujući završetak svih Upstream aktivnosti neophodnih za finalizaciju implementacije odobrenog plana za prestanak Upstream aktivnosti i Deinstalaciju postrojenja;
4. Koncesionar može dostavljanjem obavještenja Vladi najmanje trideset dana unaprijed raskinuti i odreći se svih prava po ovom PCC-u nakon što cjelokupni Obavezni Program rada Koncesionara i relevantne obaveze po osnovu Faze istraživanja budu ispunjeni, s tim da nakon toga neće doći do nastanka novih obaveza.
5. Iako ovaj PCC istekne, na drugi način bude raskinut ili opozvan u skladu sa mjerodavnim pravom za Upstream aktivnosti ili uslovima ovog PCC-a, svaka finansijska obaveza koja nastane ili obaveze po PCC-u koje su nastale po ovom dokumentu prije kraja relevantne Faze istraživanja, Faze za verifikaciju rezervi, Faze razvoja ili primjenjive Faze proizvodnje će i dalje imati obavezujući karakter za Koncesionare u periodu koji je predviđen mjerodavnim pravom za upstream aktivnosti i ovim PCC-em, i za svrhe bilo kojeg potraživanja po osnovu istih, odredbe ovog PCC-a koje odnose na obavještenja, mjerodavno pravo i rješavanje sporova će se i dalje primjenjivati.
6. Iako ovaj PCC istekne, bude na drugi način raskinut ili opozvan u skladu sa mjerodavnim pravom za upstream aktivnosti ili uslovima ovog PCC-a, obaveza Koncesionara u skladu sa Zakonom o ugljovodonicima vezano za vraćanje Površine u prvobitno stanje nakon realizacije aktivnosti Istraživanja će se i dalje primjenjivati i istu će Koncesionari realizovati u roku od šest mjeseci nakon završetka Faze istraživanja ili aktivnosti Istraživanja.

Čl. 7 Faza istraživanja i Periodi istraživanja

1. Period istraživanja do [... (...)] godina će početi na Datum stupanja na snagu.
2. Najmanje [... (X%)...] inicijalno dodijeljene površine PCC-a će biti povraćeno na dvogodišnjem nivou u toku Faze istraživanja. Izračunavanje površine čiji povraćaj treba da se

izvrši neće uključivati površinu koja sadrži Otkriće za koje je Koncesionar podnio Deklaraciju komercijalizacije u skladu sa mjerodavnim pravom za Upstream aktivnosti i površinu koja je obuhvaćena podnjetim ili odobrenim Programom razvoja i proizvodnje.

3. Prvi povraćaj površine će se izvršiti u roku od dvije godine nakon Datuma stupanja na snagu ovog PCC-a. Po isteku Faze istraživanja, koja može biti produžena ili onog perioda koji može biti određen članom 12.1 ukoliko je primjenjivo, sva preostala površina Površine PCC-a će biti povraćena osim površine koja je naznačena i ograničena kao Proizvodno polje u skladu sa podnjetim ili odobrenim Programom razvoja i proizvodnje.
4. Prvi Period istraživanja Faze istraživanja dodijeljen ovim PCC-om će početi Datumom stupanja na snagu, i nastaviće se osim ako dođe do ranijeg raskida ovog PCC-a za period od [...] [(ponoviti u brojkama)] mjeseci.
5. Kada Koncesionari žele da produže Upstream aktivnosti u naredni Period istraživanja, Koncesionari su dužni da o tome dostave obavještenje Organu uprave, . To obavještenje se mora dostaviti najkasnije šezdeset (60) dana prije iseka tekućeg Perioda istraživanja, ili će doći od isteka ovog PCC-a.
6. Pod uslovom da su Koncesionari ispunili, ili da se smatra da su ispunili svoje obaveze u skladu sa tekućim Periodom istraživanja, Koncesionari imaju pravo:
  - a) na kraju prvog Perioda istraživanja, na drugi Period istraživanja od [...] (...) mjeseci;
  - b) na produžetke Perioda istraživanja iz narednog stava; i
  - c) na dodatni period koji može biti potreban za ostvarivanje odredbi kojima se uređuje produženje ovog PCC-a zbog više sile.
7. Produženje Perioda istraživanja koji je predviđen ili Faze istraživanja koja je dodijeljena će, u zavisnosti od mjerodavnog prava za Upstream aktivnosti, biti odobreno ako je došlo do odlaganja u realizaciji Obaveznog programa rada ili odobrenog Programa verifikacije rezervi zbog razloga van razumne i predvidljive kontrole Koncesionara. Koncesionar je dužan da u tim slučajevima obavijesti Ministarstvo, i kada je potrebno da Koncesionar završi Obavezni program rada ili odobreni Program za verifikaciju rezervi, podnese adekvatno obrazloženi zahtjev za takvo produženje koje može biti neophodno za realizaciju tog programa. Vlada će

bez nepotrebnog odlaganja razmotriti i odgovoriti na taj zahtjev i ako se ne odobri, dati razloge za odbijanje odobrenja produženja.

Čl. 8 Faza za verifikaciju rezervi

U zavisnosti od pronalaska Novog ležišta u toku Faze istraživanja ili produžene Faze istraživanja, Faza za verifikaciju rezervi će početi kako bi Koncesionari utvrdili komercijalnost Ležišta u skladu sa Zakonom o ugljovodonicima. Faza za verifikaciju rezervi će se samo odnositi na onaj dio dodijeljene Površine PCC-a koji je definisan u odobrenom Programu za verifikaciju rezervi. Faza za verifikaciju rezervi neće premašivati [...] [(...ponoviti u brojkama)] godina, i biće zaključena u okviru Faze istraživanja kako je definisano u čl. 7.1., kako ista može biti produžena u skladu sa mjerodavnim pravom za Upstream aktivnosti i ovim PCC-em.

Čl. 9 Obavezni program rada

1. Koncesionar je dužan da, na način zadovoljavajući za Organ uprave realizuje Obavezni program rada predviđenim ovim PCC-em osim ako je drugačije predviđeno ili da plati Državi ne više od iznosa predviđenih ovim PCC-em.
2. U toku prvog Perioda istraživanja od [...] [(uniti u brojkama)] mjeseci, računato od Datuma stupanja na snagu ovog PCC-a, Koncesionari su dužni da realizuju sljedeći Obavezni program rada:
  - a) [unijeti opis Obaveznog programa rada]
  - b) [...]
  - c) [...]
3. U slučaju da ne dođe do realizacije bilo kojeg dijela Obaveznog programa rada za prvi Period istraživanja opisanog u ovom članu, maksimalni iznos koji su Koncesionari dužni da plate Državi, za neizvršenje Obaveznog programa rada za prvi Period istraživanja će biti [.....] [(ponoviti u brojkama)] eura.
4. U toku narednog drugog Perioda istraživanja od [...] [(ponoviti u brojkama)] mjeseci, računato od isteka prvog Perioda istraživanja, Koncesionari su dužni da sprovedu sljedeći

Obavezni program rada :

- a) [unijeti opis Obaveznog programa rada]
  - b) [...]
  - c) [...]
5. U slučaju da ne dođe do realizacije bilo kojeg dijela Obaveznog programa rada za drugi Period istraživanja, maksimalni iznos koji su Koncesionari dužni da plate Državi, za neizvršenje Obaveznog programa rada za drugi Period istraživanja će biti [.....] eura.
6. Ukoliko se od bilo koje Bušotine koja čini dio Obaveznih programa rada iz ovog člana odustane prije ostvarivanja ciljeva definisanih za tu Bušotinu zbog bilo kojeg razloga osim kako je predviđeno ovim članom, Koncesionari su dužni da izbuše zamjensku Bušotinu. U tom slučaju relevantni Period istraživanja i ako je primjenjivo i nakon primjene od strane Koncesionara u skladu sa mjerodavnim pravom Faza istraživanja će biti produžena za razumni period kako Organ uprave može dozvoliti za bušenje i evaluaciju zamjenske Bušotine.
7. Osim ako Organ uprave odobri drugačije, bilo koja Bušotina koja čini dio Obaveznih programa rada iz ovog PCC-a će biti izbušena do dubine kako je predviđeno u ovom članu, osim ako prije dostizanja potrebne dubine:
- a) bi dalje bušenje predstavljalo očiglednu opasnost zbog slučajeva kao što su, između ostalog prisustvo nenormalnog pritiska ili prekomjernih gubitaka bušaće islake;
  - b) se naiđe na neprobojne formacije;
  - c) se naiđe na formacije koje nose ugljovodonike a koje zahtijevaju zaštitu, čime se sprečava dostizanje planiranih dubina; ili
  - d) Organ uprave da saglasnost za prestanak bušenja.
8. U uslovima kada je Koncesionaru dozvoljeno u skladu sa ovim članom da buši bilo koju Bušotinu na manjoj dubini nego što je potrebno u skladu sa Obaveznim programom rada iz

ovog člana, smatraće se da je Koncesionar ispunio sve obaveze Koncesionara po osnovu te Bušotine.

9. U toku bušenja Istraživačkih bušotina Koncesionar je dužan da u skladu sa mjerodavnim crnogorskim pravom za upstream aktivnosti stalno obavještava Organ uprave o napredovanju svake Bušotine i dužan je da:
  - a) čim bude razumno moguće, se konsultuje sa Organom uprave vezano za predloženi Program testiranja bušotine; i
  - b) kako je predviđeno mjerodavnim pravom za upstream aktivnosti odmah izvrši tehničku procjenu rezultata testiranja i od svih drugih relevantnih Podataka o podzemlju i dostavi tu procjenu Organu uprave odmah po završetku.
10. Obavezni program rada predviđen ovim PCC-em neće po osnovu bilo kojeg Perioda istraživanja biti ispunjen ukoliko ukupni Obavezni program rada tog Perioda istraživanja nije ispunjen na način koji Organ uprave smatra zadovoljavajućim.
11. Ukoliko, na kraju prvog Perioda istraživanja ili na kraju narednog Perioda istraživanja, Obavezni program rada vezan za taj Period istraživanja nije ispunjen na način koji Upravni ogran smatra zadovoljavajućim, Organ uprave je dužan da obavijesti Koncesionare i, osim ako je cjelokupni iznos manjka ispunjen od strane Koncesionara u roku od deset (10) dana od tog obavještenja, ima pravo da aktivira Garanciju za program rada radi plaćanja Državi cjelokupnog iznosa manjka.
12. U slučaju da broj Bušotina izbušenih od strane Koncesionara ili Podaci do kojih se došlo u toku bilo kojeg Perioda istraživanja prevazilazi broj Bušotina ili iznos Podataka datih u okviru Obaveznog programa rada za taj Period istraživanja kako je predviđeno ovim PCC-em, broj dodatnih izbušenih Bušotina ili iznos dodatnih Podataka stečenih od strane Koncesionara u toku tog Perioda istraživanja mogu se prenijeti i tretirati kao posao izvršen za realizaciju Obaveznog programa rada Koncesionara za bušenje Bušotina ili sticanje Podataka u toku narednog Perioda istraživanja. Ukoliko zbog odredaba ovog člana Obavezni program rada Koncesionara za bilo koji Period istraživanja kako je predviđeno ovim PCC-em je u potpunosti izvršen od strane Koncesionara prije nego što počne Period istraživanja, Koncesionar je dužan, nakon konsultovanja sa Organom uprave, da prilagodi Obavezni program rada za Period istraživanja koji je u pitanju kako bi se obezbijedio kontinuitet upstream aktivnosti na Površini PCC-a.

13. Osim ako je drugačije predviđeno, ništa iz ovog člana se neće čitati niti tumačiti kao poništavanje, odlaganje ili modifikovanje bilo koje obaveze Koncesionara da izvrši bilo koji predviđeni ili odobreni Obavezni program rada.
14. U roku od šezdeset (60) dana od Datuma stupanja na snagu u toku trajanja Perioda istraživanja i najmanje devedeset (90) dana prije kraja svake kalendarske godine ili u drugo vrijeme kako može biti odobreno unaprijed od strane Organa uprave, Koncesionar je dužan da pripremi razumno detaljno i dostavi Upravnom organu Vremensku dinamiku i budžet za Istraživanje i bušenje Bušotina za preostali dio kalendarske godine ili za narednu kalendarsku godinu, i predlog strukture organizacije Koncesionara koja će sprovesti Istraživanje i bušenje Bušotina u skladu sa ovim PCC-em.
15. Vremenska dinamika rada i budžet za Istraživanje koje pripremi Koncesionar će biti konzistentni sa obavezama u skladu sa ovim PCC-em i definisaće Upstream aktivnosti koje Koncesionar predloži da se realizuju u toku preostalog dijela kalendarske godine ili za narednu kalendarsku godinu. Koncesionar će razmotriti preporuke date od strane Organa uprave po osnovu istog i nakon revidiranja kako Koncesionar bude smatrao odgovarajućim, će dostaviti revidiranu godišnju Vremensku dinamiku rada i budžet za Istraživanje Organu uprave na uvid.
16. Koncesionar može u bilo koje vrijeme izmijeniti Vremensku dinamiku rada i budžet za Istraživanje dostavljene u skladu sa ovim članom, pod uslovom da su izmijenjena Vremenska dinamika rada i budžet:
- a) pripremljeni sa razumnim brojem detalja i dostavljeni Organu uprave čije preporuke po osnovu istih će Koncesionar razmotriti;
  - b) konzistentni sa obavezama Koncesionara u skladu sa ovim članom; i
  - c) podnijeti Organu uprave na uvid kada Koncesionar izvrši revidiranje kako bude smatrao odgovarajućim nakon razmatranja preporuka datih od strane Organa uprave.

Čl. 10   Posebni uslovi vezani za životnu sredinu i objekte koji predstavljaju istorijske, kulturne ili prirodne vrijednosti

1. Odredbe mjerodavnog crnogorskog prava vezano za zaštitu životne sredine, sprječavanje zagađenja i zaštitu objekata od istorijske, kulturne i prirodne vrijednosti će se primjenjivati na Upstream aktivnosti koje su ovlaštene i koje se realizuju u skladu sa ovim PCC-em.

2. Posebni uslovi vezani za zaštitu životnu sredinu, sprječavanje zagađenja i zaštitu objekte od istorijske, kulturne i prirodne vrijednosti, uključujući kako je naznačeno u pozivu za prijavljivanje za Ugovore o koncesiji za proizvodnju, će se primjenjivati na Upstream aktivnosti u skladu sa ovim PCC-em. Osim toga, sljedeći uslovi se primjenjuju na Upstream aktivnosti na Površini PCC-a:
  - a) [...]
  - b) [...]
  - c) [...]

Čl. 11   Garancija programa rada

1. Bez uticaja na pojedinačnu i kolektivnu odgovornost Koncesionara, svaki Koncesionar je dužan da najkasnije trideset (30) dana nakon Datuma stupanja na snagu ovog PCC-a, i u slučaju kada je ovaj PCC produžen narednim Periodima istraživanja prvog dana tog Perioda istraživanja, dostavi znatno u formi kako je definisano u Aneksu F za sprovođenje obaveznog programa rada, bezuslovnu i neopozivu bankarsku garanciju, izdatu od poslovne banke koja ja prihvatljiva za Vladu, za ukupni Obavezni program rada [za prvi Period istraživanja ili, u zavisnosti od slučaja, ukupni Obavezni program rada za svaki naredni Period istraživanja], dalje u tekstu "Garancija programa rada".

2. Ukoliko se Garancija za program rada iz stava 1 ovog člana ne dostavi na način da je Vlada zadovoljna sa istom u prethodno pomenutom roku ova PCC ističe.

3. Bez uticaja na pojedinačnu i zajedničku odgovornost Koncesionara, iznos Garancije programa rada koju dostavlja svaki Koncesionar će biti:
  - a) za prvi Period istraživanja: [..... (...)] eura; i
  - b) za drugi Period istraživanja: [..... (...)] eura.

4. Kada se Obavezni program rada za Period istraživanja realizuje na način zadovoljavajući za Organ uprave, ondaj dio Garancije programa rada za Period istraživanja koji je u pitanju može biti oslobođen po dostavljanju obavještenja od strane Vlade.

Čl. 12 Priprema Programa za razvoj i proizvodnju, Faza razvoja i Faza proizvodnje

1. Koncesionari su dužni da u roku od [.....(…ponoviti u brojkama…)] mjeseci nakon isteka Faze istraživanja, kako može biti produžena, podnesu Program razvoja i proizvodnje ugljovodonika Organu uprave na saglasnost u skladu sa mjerodavnim crnogorskim pravom vezanim za upstream aktivnosti [ili će doći do isteka ovog PCC-a].
2. Koncesionari su dužni da završe Fazu razvoja u vremenskom roku definisanom od strane Organa uprave u odobrenom Programu razvoja i proizvodnje.
3. Faza proizvodnje ovog PCC-a će biti [.....] [(ponoviti u brojkama)] godina i ono dodatno vrijeme koje može biti neophodno za ostvarivanje odredaba mjerodavnog prava o Ugljovodicima i ovog PCC-a a koje može obezbijediti produženje ovog PCC-a. Vlada može vezano za odluku o produženju Faze proizvodnje predvidjeti dodatne ili nove uslove za ovaj PCC.
4. Produženja roka predviđenog u stavovima 1 i 2 ovog člana će, zavisno od mjerodavnog prava vezano za upstream aktivnosti, biti odobrena ukoliko je došlo do odlaganja pripreme toga Programa razvoja i proizvodnje ili završetka Faze razvoja zbog razloga van razumne i predvidljive kontrole Koncesionara. Koncesionar će u tim slučajevima obavijestiti Organ uprave, i kada je potrebno da Koncesionar završi pripremu tog Programa za razvoj i proizvodnju ili Fazu razvoja, u roku od 6 mjeseci od isteka roka za dostavljanje propisno obrazloženog zahtjeva za produženje koje može biti potrebno za omogućavanje dostavljanja tog programa ili realizaciju aktivnosti Faze razvoja potrebnih za iniciranje Proizvodnje.
5. Zahtjev za produženje rokova predviđenih u stavovima 1 i 2 ovog člana će biti dostavljen Organu uprave zajedno sa pratećom dokumentacijom. Ovjerena kopija i digitalna kopija zahtjeva i prateće dokumentacije će biti istovremeno dostavljene Organu uprave. Format zahtjeva i prateće dokumentacije u skladu sa ovim stavom će biti predviđen od strane Organa uprave. Organ uprave će razmotriti i odgovoriti na taj zahtjev i ako ne bude odobren, dati razloge za odbijanje produženja.

Čl. 13 Garancija matične kompanije

Van obuhvata Garancije programa rada i bez uticaja na solidarnu i pojedinačnu odgovornost Koncesionara, svaki Koncesionar će najkasnije trideset (30) dana nakon Datuma stupanja na snagu ovog PCC-a dostaviti, znatno u formi datoj u Aneksu E ovog PCC-a i prihvatljivoj za Vladu, bezuslovnu i neopozivu garanciju krajnje matične kompanije po osnovu svih njenih obaveza i potencijalnih finansijskih obaveza prema Državi, i za neugovornu odgovornost za štetu ili gubitak treće strane u skladu sa mjerodavnim crnogorskim pravom i ovim PCC-em. Garanciju krajnje matične kompanije daje subjekat koji je registrovan i posluje u jurisdikciji koja je u potpunosti transparentna za organe Crne Gore i prihvatljiva za Vladu, a gdje se odluka ili presuda mogu sprovesti u skladu sa razrješenjem sukoba iz ovog PCC-a ili u slučaju neugovornih finansijskih obaveza pred nadležnim sudom ili tribunalom.

Čl. 14 Imenovanje i funkcije Operatora

1. [...] je imenovan od strane Vlade i preuzeo je poziciju Operatora, i prihvata sva prava i obaveze kao Operator u skladu sa primjenjivim crnogorskim pravom i ovim PCC-em.
2. Promjena Operatora zavisi od odobrenja Vlade. Osnov za procjenu finansijske i tehničke sposobnosti Operatora, njegovih kvalifikacija i iskustva naznačen u pozivu za prijavljivanje za PCC će se primjenjivati kao odgovarajući za to odobrenje.
3. U zavisnosti od uslova ovog PCC-a i osim ako je drugačije naznačeno, Operator će postupati u ime Koncesionara ovog PCCa, imati sva prava, funkcije i dužnosti Operatora u skladu sa mjerodavnim pravom, ovim PCC-em i odlukama Upravnog odbora, i vršiće i upravljati svim Upstream aktivnostima ovlašćenim u skladu sa ovim PCC-em. U zavisnosti od mjerodavnog prava, ovog PCC-a i odluke Upravnog odbora, Operator može zaposliti bilo koje fizičko lice ili angažovati pravno lice, uključujući Zavisna lica, u okviru relevantnih Upstream aktivnosti.
4. Ne dovodeći u pitanje da će svaki Koncesionar ostati odgovoran za sve svoje obaveze kao Koncesionar; Operator će u ime Koncesionara realizovati Upstream aktivnosti u skladu sa ovim PCC-em u skladu sa odredbama mjerodavnog crnogorskog prava. Operator je dužan da poštuje odluke i uputstva Upravnog odbora.
5. Operator neće ostvarivati dobit niti trpiti gubitak vezano za bilo kojeg drugog Koncesionara ovog PCC-a koji nije naročito predviđen mjerodavnim crnogorskim pravom ili ovim PCC-em.

6. Operator će, osim u slučajevima Ekskluzivnih Upstream aktivnosti i po osnovu pojedinačno naplativih poreza, a u skladu sa odlukama Upravnog odbora, imati obavez da predstavlja Koncesionare u svim poslovima sa Državom vezano za pitanja Upstream aktivnosti, u skladu sa ovim PCC-em. Obaveza Operatora da predstavlja Koncesionare ne ograničava pravo svakog Koncesionara da komunicira sa Vladom, ali ta komunikacija će biti samo za svrhe dostavljanja pitanja vezanih i relevantnih za tog Koncesionara.

Čl. 15 Opšte dužnosti Operatora

1. Koncesionar je dužan da obezbijedi a Operator će sprovesti predostrožne Upstream aktivnosti, uključujući Razvoj, implementaciju i ažuriranje politika, strategija, procjena, planova i tehničkih rješenja u cilju:
- a) Sprovođenja Upstream aktivnosti u skladu sa utvrđenim ciljevima za bezbjednost, radno okruženje, zdravstvenu zaštitu i zaštitu životne sredine;
  - b) Optimizacije crpljenja Ugljovodnika uz obezbjeđivanje maksimalne proizvodnje komercijalno upotrebljivih Ugljovodnika u svakom Ležištu ili grupi Ležišta;
  - c) Održavanja potrošnje Ugljovodnika za Upstream aktivnosti na minimumu i sistematičnog smanjivanja potrošnju ;
  - d) Korišćenja postojećih i planiranih Postrojenja i njihovih kapaciteta za postizanje optimalnog crpljenja i racionalne upotrebe Ugljovodnika;
  - e) Preduzimanja svih praktičnih mjera za sprječavanje štetnog ulaska vode ili drugog slučajnog uzrokovanja štete formaciji koja nosi Ugljovodonike iz Ležišta na koje se može naići u toku bilo koje aktivnosti vezane za Bušotinu, uključujući bušenje, postavljanje čepova ili napuštanje Bušotine;
  - f) Obezbeđivanja optimalne kontrole protoka iz Bušotine i Ugljovodnika kroz Postrojenja;
  - g) Sprječavanja isticanja ili gubitka Ugljovodnika;
  - h) Izbjegavanja otpada od Ugljovodnika i gubitka prirodne energije u Ležištu;
  - i) Identifikovanja i ispravke ili ublažavanja postojećih ili potencijalnih odstupanja u odnosu na odobrene planove;
  - j) Obezbeđivanja da svi zaposleni koji su angažovani u Upstream aktivnostima budu temeljno upoznati sa Postrojenjima, i relevantnim operativnim procedurama i politikama; i

- k) Obezbjedivanja da ugovarači i pod-ugovarači budu u potpunosti informisani o sadržaju mjerodavnog prava;
  - l) Obezbjedivanja usklađenosti sa regulatornim principima i zahtjevima.
  - m) Izvršava i druge obaveze u skladu sa primjenjivim crnogorskim zakonom.
2. Odgovornost Koncesionara i Operatora ni na koji način ne utiče na pojedinačnu odgovornost svakog poslodavca i zaposlenog da izvršavaju posao u skladu sa mjeodavnim pravom.

Čl. 16 Sistem upravljanja

1. Koncesionar je dužan da obezbijedi da Operator implementira a Operator je dužan da uspostavi i održava sistem upravljanja koji:
- a) Obezbjeduje sistematično upravljanje i implementaciju svih Upstream aktivnosti na način koji je u potpunosti transparentan za monitoring i kontrolu od strane Vlade;
  - b) Doprinosi stalnim naporima za poboljšanje vršenja i rezultata aktivnosti vezanih za Upstream; i
  - c) Obezbjeduje sveobuhvatni i koordinisani komercijalni, operativni i regulatorni nadzor Upstream aktivnosti.
2. Sistem upravljanja će, između ostalog, uključivati sljedeće elemente:
- a) Opis ciljeva Upstream aktivnosti;
  - b) Pregled relevantnih pravila i propisa koji su primjenjivi i opis mehanizama za održavanje ažurnosti informacija vezano za amandmane ili nove regulatorne zahtjeve;
  - c) Posebne zahtjeve koji se primjenjuju na bezbjednost, radno okruženje, zaštitu životne sredine, i upravljanje resursima koji čine osnovu za planiranje, implementaciju i ažuriranje projekata, operacija i drugih Upstream aktivnosti;
  - d) Organizaciju planiranih operacija, uključujući opis raspodjele dužnosti, odgovornosti i ovlašćenja, raspored jedinica i osoblja, i način komunikacije;
  - e) Opis kvalifikacija koje se zahtijevaju od zaposlenih, manjak zaposlenih i planove za ublažavanje tih manjkova, uključujući relevantne kvalifikacije kadrova koji treba da popune identifikovane praznine;

- f) Smjernice procedura, uputstava, ili drugih rutina kojima se opisuje planiranje i implementacija relevantnih operacija u cilju ostvarivanja predloženih ciljeva;
  - g) Priručnici o procedurama ili instrukcijama u kojima se opisuje postupanje u situacijama ili incidentima kojima se krše ili odstupa od regulatornih ili normi, standarda, procedura ili drugih zahtjeva ustanovljenih od strane kompanije; i
  - h) Planovi za ažuriranje i dalji Razvoj sistema upravljanja.
3. Zaposleni i njihov sindikat ili izabrani predstavnici će biti u potpunosti informisani o sistemu upravljanja i učestvovati u Razvoju, uvođenju i ažuriranju sistema.
  4. Svaki Koncesionar će imenovati generalnog direktora za osnovanu organizaciju u skladu sa uslovima mjerodavnog prava i obavijestiti Organ uprave i Ministarstvo o identitetu imenovanog lica u roku od [trideset (30)] dana nakon Datuma stupanja na snagu. Ukoliko iz bilo kojeg razloga tako imenovano lice prestane da bude generalni direktor Koncesionar je dužan da čim bude praktično izvodljivo imenuje zamjenu koju će Ministarstvo smatrati prihvatljivom i obavijestiti Organ uprave o identitetu zamjene.

Čl. 17   Upravni odbor

1. Koncesionari će, najkasnije trideset (30) dana nakon Datuma stupanja na snagu ovog PCC-a formirati Upravni odbor. Ukoliko se Upravni odbor ne formira u prethodno pomenutom roku ovaj PCC ističe.
2. Osim ako je drugačije predviđeno, Upravni odbor će imati ovlaštenje i dužnost da ovlasti i nadzire Upstream aktivnosti u skladu sa ovim PCC-em koje su neophodne ili poželjne za ispunjavanje prava i obaveza iz PCC-a u skladu sa crnogorskim mjerodavnim pravom i ovim PCC-em, i na način koji odgovara datim uslovima.
3. Svaki Koncesionar je dužan da imenuje jedno (1) fizičko lice kao predstavnika i jedno (1) alternativno fizičko lice kao predstavnika da bude u službi Upravnog odbora.
4. Svaki Koncesionar je dužan da što je prije moguće a najkasnije deset (10) dana od Datuma stupanja na snagu obavijesti u pismenoj formi ostale Koncesionare, Ministarstvo i Organ uprave o imenu, funkciji i detaljima za kontakt svog predstavnika i alternativnog

predstavnik koji će biti u službi Upravnog odbora. Svaki Koncesionar će, u zavisnosti da li je taj određeni predstavnik prihvatljiv za crnogorske vlasti u skladu sa mjerodavnim pravom, imati pravo da zamijeni svog predstavnika i alternativnog predstavnika u bilo koje vrijeme dostavljanjem obavještenja o toj promjeni ostalim Koncesionarima, Ministarstvu i Organu uprave.

5. Predstavnik Koncesionara, ili u slučaju da je odsutan alternativni predstavnik će biti ovlašten da predstavlja i obavezuje tog Koncesionara po osnovu bilo kojeg pitanja koje je u okviru nadležnosti Upravnog odbora i koje propisno pokrenuto pred Upravnim odborom. Svaki takav predstavnik će imati pravo glasa koje je jednako Pripadajućem udjelu Koncesionara kojeg predstavlja. Svaki alternativni predstavnik će imati pravo da prisustvuje svim sjednicama Upravnog odbora, ali neće imati pravo glasa na takvim sjednicama osim u slučaju kada je predstavnik kojeg mijenja odsutan. Pored predstavnika i alternativnog predstavnika, svaki Koncesionar može takođe dovesti na sjednice Upravnog odbora tehničke i druge savjetnike koje Koncesionar smatra odgovarajućim. Upravni odbor može glasanjem ograničiti broj savjetnika koji svaki Koncesionar može dovesti na određenu sjednicu.
6. Osim ako je drugačije izričito predviđeno mjerodavnim pravom ili ovim PCC-em, i u zavisnosti od revidiranja od strane Vlade u slučajevima ustupanja ili Organa uprave u slučajevima aranžmana o zajedničkom razvoju (unitisation), o svim odlukama, odobrenjima i drugim radnjama Upravnog odbora odlučivaće se afirmativnim glasanjem većine Koncesionara sa pravom glasa, koji nijesu Povezana lica, a koji zajedno drže više od pedeset procenata (50%) Pripadajućeg udjela u slučaju neparnog broja Koncesionara i pedeset jedan procenat (51%) u slučaju parnog broja Koncesionara.
7. Izuzetno od šestog stava ovog člana, jednoglasno odobrenje Koncesionara će biti potrebno za sve odluke Upravnog odbora vezano za:
  - a) Dobrovoljni povraćaj cjelokupne ili dijela Površine PCC-a;
  - b) Dobrovoljni raskid ovog PCC-a;
  - c) Svaki prijedlog Vladi za izmjene i dopune ovog PCC-a ili njegovih Aneksa i Dodatka; i
  - d) Zajednički razvoj (unitisation) bilo kojeg dijela Površine PCC-a.
8. Organ uprave može imenovati predstavnike koji će imati pravo da prisustvuju kao posmatrači na sjednicama Upravnog odbora ili pod-odbora ili radne grupe formirane za

svrhe Upstream aktivnosti u skladu sa ovim PCC-em ili, ako je primjenjivo, ekvivalentnim odborima ili radnim grupama na osnovu ugovora o zajedničkom razvoju (unitisation). Operator će dostavljati Organu uprave kopije svih obavještenja, dokumenata, informacija i zapisnika sa tih sjednica. Imenovani posmatrači Vlade će postupati isključivo kao posmatrači i neće se miješati niti učestvovati u diskusijama i odlukama u toku sjednica, niti davati savjete ili stavove o pokrenutim pitanjima koja su predmet diskusije.

9. Organ uprave će se dostavljati kopije sve pismene komunikacije između Koncesionara, ili između Operatora i bilo kojeg Koncesionara, vezano za ili kao posljedica neispunjenja obaveze u skladu sa procedurama predviđenim Aneksima ovog PCC-a.
10. Koncesionari će na zahtjev Organa uprave dostaviti kopije komunikacije između Koncesionara i između Koncesionara i Operatora vezano za bilo koji određeni predmet vezano za Upstream aktivnosti u skladu sa ovim PCC-em.

Čl. 18 Aranžmani podizanja i prodaja Ugljovodonika u ime Države

1. Koncesionar će u zavisnosti od mjerodavnog crnogorskog prava i odredaba ovog PCC-a kojima se reguliše Proizvodnja i prodaja Ugljovodonika imati pravo da slobodno podiže, raspoláže i izvozi svoje pravo nad Raspoloživim ugljovodonicima u skladu sa ovim PCC-em. Svaki Koncesionar će tretirati svoje pravo nad Ugljovodonicima u skladu sa najboljim praksama vezanim za Ugljovodonike.
2. Najkasnije devedeset (90) dana prije datuma planiranog za početak Faze proizvodnje, Strane su dužne da definišu *off-take* procedure koje obuhvataju planiranje, podizanje i skladištenje Ugljovodonika i druga povezana pitanja kako se Strane dogovore. Te procedure će biti konzistentne sa najboljim praksama industrije Ugljovodonika i dostavljene Organu uprave na odobrenje.
3. Koncesionar može prodati dio zapremeni Koncesione naknade za proizvodnju ugljovodonika koja se ne uzima u nenovčanom obliku od strane države srazmjerno Koncesionarnom Pripadajućem udjelu kako bi se pokrilo plaćanje Koncesione naknade za proizvodnju ugljovodonika, osim ako drugačije nije dogovoreno, predviđeno mjerodavnim zakonom ili PCC-em.

4. Operator će, osim ako nije drugačije dogovoreno ili predviđeno mjerodavnim zakonom i ovim PCC-em, prodati zajednički i namjenski Ugljovodonike koje država uzima u nenovčanom obliku pod istim uslovima i rokovima koji se primjenjuju na prodaju njegovog dijela Ugljovodonika. Operator obračunava zajedničke odbitne troškove koji su nastali prilikom vršenja zajedničke prodaje. Rashodi nastali za potrebe zajedničke prodaje se dijele srazmjerno i njih refundiraju pojedinačni Koncesionari i država, zavisno od slučaja.
5. Prodaju takvih ugljovodonika obavlja Operator na zajedničkoj namjenskoj osnovi, osim ako Vlada nije drugačije naložila, a Operator u ime Koncesionara neće zadržavati ta prava u nepodijeljenim udjelima koja su jednaka srazmjeri u kojoj je za taj period svaki Koncesionar imao pravo na udio. Uputstva koja se odnose na prodaju ne utiču na zapremine Ugljovodonika koje su već regulisane ugovorom.
6. Sredstva koja rezultiraju iz prodaje Ugljovodonika u bilo kom periodu se dijele između države i Koncesionara u srazmjeri koja odgovara njihovom vlasništvu u nepodijeljnim pravima nad prodatim Ugljovodonicima.

Čl. 19   Zapošljavanje i obuka

1. Koncesionar je dužan da pripremi plan za obuku i finansira obuku pripadnika javnog sektora koje odredi Organ uprave, i kada je izvodljivo, omogućiti i finansira učešće tih pripadnika javnog sektora u aktivnostima obuke organizovane internog od strane Koncesionara ili Povezanog lica za svoje zaposlene. Pod pripadnicima javnog sektora će podrazumijevaju Vladini zaposleni koji su uključeni u upravljanje resursima Ugljovodonika ili monitoring Upstream aktivnosti i direktno povezanim aktivnostima, i predavači i treneri koji su zaposleni ili saradnici kod crnogorskih institucija koje se finansiraju iz javnih sredstava. Prijedlog za detalni program obuke pripadnika javnog sektora će biti dostavljen Organu uprave na odobrenje najkasnije šest (6) mjeseci nakon Datuma stupanja na snagu ovog PCC-a. Ažurirani ili revidirani program obuke pripadnika javnog sektora će se dostavljati godišnje Organu uprave do 1. oktobra za narednu godinu.
2. Program obuke će između ostalog uključivati sljedeće aktivnosti:
  - a) [...]
  - b) [...]
  - c) [...]

i uključivaće godišnji budžet za svrhe obuke od najmanje [.....] eura.

3. Ukoliko iznosi za jednu kalendarsku godinu premašuju one koji su predviđeni onda će ti nastali troškovi ili iznos koji predstavlja višak u odnosu na godišnji minimum ići na račun obaveze za obuku iz naredne godine.
4. Koncesionari su dužni da uključe plan aktivnosti obuke koje su potrebne za ispunjavanje obaveza sadržanih u ovom članu kao dio Programa razvoja i proizvodnje.
5. Da bi Organ uprave pratio ispunjavanje obaveza po osnovu zapošljavanja u skladu sa mjerodavnim pravom i obuke sadržanih u ovom članu, svaki Koncesionar će godišnje dostavljati Organu uprave spisak svih svojih programa zapošljavanja i obuke vezano za Upstream aktivnosti u Crnoj Gori.

Čl. 20 Koordinisane Upstream aktivnosti i ugovor o zajedničkom razvoju (*unitisation*)

1. Ukoliko je Koncesionar saglasan ili mu to naloži Organ uprave u skladu sa mjerodavnim zakonom o upstream operacijama da izradi i dostavi zajednički Program razvoja i proizvodnje za Razvoj i proizvodnju jednog ili više Ležišta sa koncesionarima iz susjednog ugovora o kocesiji za proizvodnju koji potpada pod crnogorsku jurisdikciju, Koncesionar će u dobroj namjeri izraditi i zaključiti uslove ugovora o korišćenju/razvoju (*unitisation*) ili zavisno od slučaja ugovora o koordinisanim aktivnostim sa koncesionarima iz susjednog ugovora o koncesiji za proizvodnju.
2. Ugovor o zajedničkom razvoju (*unitisation*) će u mjeri u kojoj je to izvodljivo sadržati najmanje sljedeće principe:
  - a) proces utvrđivanja ili ponovnog utvrđivanja Pripadajućeg udjela će definisati upotrebu svih relevantnih podataka i iskustava iz proizvodnje do datumarazgraničenja koji će biti definisan ili koji se utvrđuje;
  - b) Proces utvrđivanja ili ponovnog utvrđivanja Pripadajućeg udjela će sadržati utvrđivanje početnog Pripadajućeg udjela i osim ako nije drugačije odobreno od strane Organa

uprave ili Vlade u slučajevima koordinisanih prekograničnih upstream aktivnosti ili korišćenja prekograničnih Ležišta, mogućnost najmanje jednog ponovnog utvrđivanja;

- c) planirano ponovno utvrđivanje ne može početi ili se završiti bez jednoglasne saglasnosti Pripadajućeg udjela date jedinice;
  - d) Parametri za ponovno utvrđivanje će biti izrađeni na nepristrasnim i pravičnim osnovama, u skladu sa dobrim inženjerskim, tehničkim i ekonomskim principima, kako bi se omogućilo svakom Pripadajućem udjelu da postigne svoje nepristrasni i pravični udio po jedinici Proizvodnje; i
  - e) Opšti principi i relativna glasačka prava u skladu sa pravilima relevantnih ugovora o koncesiji za proizvodnju će se odraziti u glasačkim pravilima ugovora o zajedničkom razvoju (*unitisation*).
3. Svaki ugovor o zajedničkom razvoju (*unitisation*) ili izmjene to ugovora o podliježe odobrenju od strane Organa uprave.
4. Aranžmani koji se odnose na Ležišta koja se protežu ili se mogu protezati izvan jurisdikcije Crne Gore, izgradnja prekograničnih postrojenja ili prekogranično korišćenje postrojenja ili bilo koji drugi aranžman između Koncesionara i drugih subjekata koji se odnosi na koordinisane prekogranične upstream aktivnosti podliježe odobrenju od strane Vlade.

Čl. 21   Finansiranje i vlasništvo nad Postrojenjima

- 1. Koncesionar će obezbijediti sva sredstva i finansiranje svih troškova koji su povezani sa izgradnjom, nabavkom ili zakupom i funkcionisanjem svih Postrojenja i prateće opreme koja će se koristiti u Upstream aktivnostima u skladu sa ovim Ugovorom.
- 2. Koncesionar će biti vlasnik Postrojenja i neophodne prateće opreme za potrebe i koje se koriste u Upstream aktivnostima po osnovu ovog Ugovora osim ako Ministarstvo nije drugačije odobrilo.
- 3. U skladu sa mjerodavnim zakonom o upstream operacijama i ovim Ugovorom, Koncesionar ima pravo da koristi neophodna Postrojenja i opremu za prudencijalne i sigurne Upstream aktivnosti tokom trajanja ovog Ugovora.

4. Sva pokretna Postrojenja i oprema u vlasništvu fizičko ili pravnog lica koje nije Koncesionar, a na osnovu odobrenja nadležnog organa, mogu se slobodno izvesti iz Države Crne Gore u skladu sa mjerodavnim zakonom i uslovima ovog Ugovora kada se više ne koristi za upstream aktivnosti.

Čl. 22 Fiskalni uslovi i ostale naknade

1. Koncesionari, njihovi Ugovarači i pod-ugovorača, i njihovi odnosni zaposleni će, izuzev u mjeri u kojoj su izuzeti u skladu sa mjerodavnim crnogorskim zakonom, biti podložni mjerodavnom crnogorskom pravu koji se uvode porezi, carinske dažbine, dažbine, nameti, takse, naknade ili doprinosi.
2. Koncesionari će poštovati primjenjive procedure i formalnosti koje su nametnute mjerodavnim crnogorskim zakonom kada traže izuzeće od carinskih dažbina na uvoz ili izvoz. Koncesionar će osigurati da i Ugovarači i pod-ugovarači poštuju primjenjive procedure i formalnosti nametnute mjerodavnim crnogorskim zakonom.
3. Koncesionar plaća Vladi naknadu za proizvedenu naftu i gas (*royalty*) u skladu sa zakonom o upstream operacijama. Ukoliko Vlada odluči da uzme naknadu za proizvedenu naftu i gas u nenovčanim sredstvima obavijestit će Koncesioanra jednu godinu unaprijed i isporuka te naknade za proizvedenu naftu i gas će se vršiti u skladu sa propisima.

Čl. 23 Nabavke i baze

1. U skladu sa mjerodavnim crnogorskim pravom i odredbama Ugovora o zajedničkoj proizvodnji, Koncesionari će zasnovati nabavku roba i usluga za potrebe Upstream aktivnosti u skladu sa ovim Ugovorom na otvorenom tenderu.
2. Baze za nabavku za snabdijevanje roba i usluga, za koje se podrazumijeva da uključuju mjesta za pretovar, uključujući vazdušni transport koji se odnosi na Upstream aktivnosti u skladu sa ovim Ugovorom, će se koristiti kako je to odredio Organ uprave i odobrenim Program razvoja i proizvodnje. Organ uprave će obrazložiti ukoliko su baze određene od strane Ministarstva drugačije od onih koje je predložio Koncesionar.
3. Suštinske ugovorne obaveze, odnosni oni ugovori koji se odnose na profil proizvodnje, strategija pražnjenja ležišta, sposobnost primjene poboljšane ili unaprijeđene iskorištenosti ugljovodonika, rješenja za preuzimanje gasa za Proizvodno polje ili izgradnju ili zakup

Postrojenja i oni ugovori koji mogu uticati na Razvoj, Proizvodnju ili prestanaka Upstream aktivnosti i Deinstalaciju postrojenja se neće sprovesti niti će radovi na izgradnji početi dok se ne odobri Program razvoja i proizvodnje, osim akoj to nije odobrio Organ uprave.

Čl. 24 Plan deinstalacije

1. Koncesionar će primpripremiti i dostaviti, u skladu sa mjerodavnim zakonom o upstream operacijama i ovim Ugovorom, plan za prestanak aktivnosti Proizvodnje i Deinstalaciju postrojenja (u daljem tekstu Plan deinstalacije) Organu uprave na odobrenje najranije četiri (4) godine prije planiranog prestanka Proizvodnje ili korišćenja Postrojenja, a najkasnije u roku koji je definisan mjerodavnim zakonom o upstream operacijama.
2. Organ uprave može zahtijevati dodatne informacije ili procjene od Koncesionara u vezi sa Planom deinstalacije.
3. Prilog sa strukturom iz Fonda za deinstalaciju će biti sasatvni dio Plana deinstalacije koje se dostavlja Vladi.
4. Koncesionar i vlasnik Postrojenja će osigurati da se odobreni Plan deinstalacije sprovodi. Koncesionari su izričito odgovorni za bilo koji direktni gubitak ili štetu nastalu od implementacije odobrenog Plana deinstalacije bez obzira da li je implementaciju vršio Operator, Koncesionar, vlasnik Postrojenja, ugovarač ili pod-ugovarač. Obaveza implementiranja odobrenog Plana deinstalacije je primjenjiva čak iako je odobrenje dato ili treba da se implementira ili završi nakon isteka ili raskida ovog Ugovora. Ukoliko odobreni Plan deinstalacije dozvoljava potpuno ili djelimično napuštanje postrojenja, Koncesionar će biti odgovoran za sve direktne štete ili neugodnosti koje su prouzrokovane namjerno ili nenamjerno u vezi sa napuštenim Postrojenjem. Ukoliko je više od jednog subjekta odgovoran u skladu sa mjerodavnim zakonom ili ovim članom, ti subjekti će biti solidarno i pojedinačno odgovorni za štetu, gubitka ili povezane finansijske obaveze. Izuzev u slučaju uzimanja odgovorajućeg osiguranja, Koncesioanr ne može da ugovori obaveze ili odgovornosti u skladu sa ovim članom.
5. Za potrebe implemetnacje odobrenog Plana deinstalacije može se postići dogovor između Koncesionara i vlasnika Postrojenja s jedne strane i države s druge strane da dražava može preuzeti buduće održavanje, odgovornost i obaveze uz dogovorenu nadoknadu državi.

6. U slučaju da Koncesionar ne dostavi Plan deinstalacije Organu uprave u rokovima navedenim mjerodavnim zakonom o upstream operacijama i ovim članom, Organ uprave može dostaviti obavještenje Koncesionaru kojim se zahtijeva od Koncesionara da dostavi taj plan u roku od [devedeset (90) dana] od datuma kada je obavještenje uručeno. Ukoliko se u tom periodu ne dostavi Plan deinstalacije, Organ uprave može angažovati konsultante sa međunarodnom reputacijom da pripreme taj plan. Trošak angažovanja nezavnih konsultanata ili ugovorača na pripremi tog plana plaća Koncesionar Vladi i predstavljaće dovoljan zakonski osnov da Vlada jednostrano izvrši povlačenje sredstava iz Fonda za deinstalaciju za pokriće tih troškova.
7. Koncesionar će sprovesti Plan deinstalacije koji je izradio nezavisni konsultant ili ugovarač u skladu sa mjerodavnim zakonom u skladu sa njegovim uslovima kao da je to obaveza Koncesionara u skladu sa mjerodavnim zakonom i ovim Ugovorm.
8. U slučaju da Koncesionar ne počne sa implementacijom odobrenog Plana deinstalacije u okviru odobrenog roka za njegov početak, Organ uprave može da dostavi obavještenje Koncesionaru kojom se zahtijeva da počne sa tom implementacijom u roku od [devedeset dana] od datuma na koji je dostavljeno obavještenje. Ukoliko u tom roku Koncesionar nije sprovedeo niti jednu radnja da se implementira taj plan, Organ uprave može angažovati nezavisnog ugovarača da sprovede odobreni Plan deinstalacije. Trošak implementacije odobrenog Plana deinstalacije je plativ Vladi od strane Koncesionara i predstavljaće dovoljan zakonski osnov da Vlada jednostrano izvrši povlačenje sredstava iz Fonda za deinstalaciju za pokriće tih troškova.

Čl. 25   Fond za deinstalaciju

1. Koncesionari će otvoriti u banci po svom izboru, koja je prihvatljiva za Vladu, zajednički kamatonosni escrow račun , najkasnije početkom Faze proizvodnje. Bankovni račun će imati oznaku „Fond za deinstalaciju“ u kome Koncesionar izdvaja povremeno, kako je ovdje definisano, sredstva namijenjena za pokriće troškova deinstalacije. Troškovi deinstalacije se izračunavaju u skladu sa mjerodavnim zakonom i ovim Ugovorom. Iznosi deponovani na računu Fonda za deinstalaciju će u trenutku implementacije Plana deinstalacije pokriti udio svakog Koncesionara u skladu sa Pripadajućim udjelom u procijenjenim troškovima implementacije tog plana. U trenutku otvaranja računa Fonda za deinstalaciju, Koncesionar će deponovati iznos koji je neophodna za otvaranje tog računa.
2. Obračun i plaćanja u Fond za deinstalaciju se zasnivaju na sljedećim procedurama:

- a) Plaćanje u Fond za deinstalaciju će početi danom početka Proizvodnje i vrišiće se godišenj.
- b) Najkasnije jednu (1) godinu prije nego što se ekstrakuje najmanje [*pedeset procenata* (50%)] iskoristivih rezervi procijenjenih u skladu sa odobrenim Programom razvoja i proizvodnje, Koncesionar će, ukoliko nije dostavljen privremeni Plan za deinstalaciju u skladu sa mjerodavnim zakonom o upstream operacijama, dostaviti Organu uprave relevantna alternativna rješenja za deinstalaciju koja će predstavljati osnov za preliminarni obračun budućeg troška deinstalacije.
- c) Obračun procijenjenih budućih troškova deinstalacije i periodičnih deponovanja koje treba izvršiti na računu Fonda za deinstalaciju vrši Koncesionar u eurima, a ona se zasniva na:
- i. Početnim iskoristivim rezervama i projektovanom profilu proizvodnje Proizvodnog polja; i
  - ii. Procijenjenim ukupnim troškovima za rješenje za deinstalaciju koje su predložili Koncesionari i razumnim alternativnim rješenjima.
- d) Organ uprave će odabrati, između predloga koje je dostavio Koncesionar, preliminarno rješenje za deinstalaciju koje će predstavljati osnov za obračun troškova deinstalacije koji će se pokriti iz Fonda za deinstalaciju. Rješenje za deinstalaciju koje je identifikovao Organ uprave za potrebe obračuna, obračun troškova deinstalacije i raspored uplata na račun Fonda za deinstalaciju je predmet naknadnih revizija kada se to zahtijeva mjerodavnim crnogorskim pravom, ovim Ugovorom ili ukoliko Koncesionar to smatra neophodnim zbog suštinskih promjena u pretpostavkama ili činjenicama.
- e) U svakoj kalendarskoj godini u kojoj Koncesionar nije dostavio Organu uprave revidirano preliminarno rješenje deinstalacije ili Plan deinstalacije, zavisno od slučaja, Koncesionar će ipak ažurirati ukupni procijenjeni preliminarni trošak rješenja za deinstalaciju koje je preliminarno odabrano od strane Organa uprave za potrebe obračuna. Za ove svrhe i za svaku kalendarsku godinu, primjenjivi godišnji indeks uvećanja će biti zasnovana na indeksu koji je naveden u Indeksu proizvođačkih cijena za bušenje naftnih i gasnih buštoina kako je to definisano i objavljeno od strane Zavoda za statistiku rada SAD-a. Godišnji indeks koji treba da se koristi u godini „n“ se utvrđuje kao razlika između godišnjeg indeksa koji odnosi na godinu u kojoj je odabrano posljednje rješenje za preliminarnu deinstalaciju za potrebe obračuna i istog godišnjeg indeksa koji se odnosi na tu godinu „n“. U slučaju da Zavod za statistiku rada SAD-a prestane da objavljuje

Indeks proizvođačkih cijena iz bilo kog razloga ili ukoliko je odabrana neka alternativna valuta, Organ uprave će nakon predloga Koncesionara odobriti ili alternativni nezavisni međunaordno priznati izvor ili alternativni reprezentativni indeks.

3. Pravni osnov i premisa za uspostavljanje, obračun, uplatu i povlačenje sredstava sa računa Fonda za deinstalaciju je onaj koji je naveden u mjerodavnom zakonu o upstream operacijama, ovom članu i kako je to dodatno definisano u Ugovoru o računovodstvu u Aneksu D ovog Ugovora.
4. Sa svakim iznosom koji je preostao u Fondu za deinstalaciju nakon što je završena implementacija odobrenog Plana deinstalacije će se postupati u skladu sa mjerodavnim poreskim zakonom.
5. Koncesionar će u potpunosti doplatiti svaki nedostajući iznos u slučaju da Fond za deinstalaciju u trenutku sprovođenja Plana deinstalacije nije dovoljan da se plati završetak aktivnosti u skladu sa Planom deinstalacije.

Čl. 26 Oduzimanje, prisilno ustupanje i ustupanje

1. Vlada može odlučiti da ministarstvo može oduzeti sva prava ili izvršiti prisilno ustupanje prava po osnovu ovog Ugovora dostavljanjem obavještenja Koncesionaru, uključujući i Pripadajući udio u učešću u ovom Ugovoru, iz bilo kog razloga koji je naveden u mjerodavnom zakonu o upstream operacijama i ovom Ugovoru.
2. Pripadajući udio Koncesionara se opoziva ukoliko Koncesionar koji drži taj Pripadajući udio ili krajnja matična kompanija započne postupak likvidacije, sklopi sporazum o poravnanju dugova ili započne stečajni postupak
3. U slučaju da Ugovor o koncesiji za proizvodnju bude opozvan, imovina i prava koji su dobijeni ili integrisani u tom Ugovoru o koncesiji za proizvodnju će bez nadoknade za Koncesionara biti vraćeni Državi, osim ako nije drugačije predviđeno primjenljivim crnogorskim zakonom, sudskim nalogom ili PPC-em.
4. U slučaju povraćaja površine, ustupanja, opoziva ili isteka PCC-a, površina koja je dodijeljena PCC-u će bez nadoknade biti vraćena Državi, i može biti dodijeljena u okviru budućih poziva na dostavljanje ponuda.

5. U slučaju povraćaja površine, ustupanja, opoziva ili isteka PCC-a a da nije došlo do izgradnje, postavljanja ili korišćenja Postrojenja, onda neće biti potrebna deinstalacija, ali će Koncesionar u roku od [devedeset] dana:
  - a) u skladu sa zakonom, postaviti cementni čep ili izvršiti zatvaranje, na način koji je u skladu sa primjenljivim zakonom i najboljom dostupnom međunarodnom praksom naftne industrije, svih bušotina na površini osim ako Organ uprave odobri drugačije;
i
  - b) preduzeti sve radnje koje su potrebne u skladu sa primjenljivim zakonom i najboljom dostupnom međunarodnom praksom naftne industrije za sprečavanje opasnosti po ljudski život, imovinu drugih ili životnu sredinu koje bi proistekle iz uslova na dodijeljenoj površini, ili uzrokovane upstream aktivnostima, a predstavljaju uslove koji su bili ili je trebalo da budu sa razumnom pažnjom očigledni u vrijeme povraćaja ili raskida.
6. Ministarstvo će u skladu sa zakonom o ugljovodonicima uputiti obavještenje Koncesionaru najkasnije devedeset (90) dana unaprijed o bilo kom razmišljanju Vlade da oduzme prava Koncesionaru po osnovu ovog Ugovora, uključujući zavisno od slučaja, namjeru da mu dostavi obavještenje o prisilnom ustupanju prava po osnovu ovog Ugovora, u kome se navode detalji o navodnim kršenjima na kojima je Vlada zasnovala svoju odluku. Koncesionar u ovom Ugovoru na koga se ne odnosi vladino obavještenje o ukidanju će biti dostavljena kopija tog obavještenja.
7. Predmetni Koncesionar će u roku od trideset (30) dana nakon što dobije takvo obavještenje dostaviti sve one informacije za koje Koncesionar želi da ih Vlada uzme u obzir prije donošenja konačne odluke o oduzimanju ili prisilnom ustupanju prava Koncesionara po osnovu ovog Ugovora. Koncesionarima u ovom Ugovoru koji nisu predmet obavještenja Vlade će biti dostavljena kopija tih informacija.
8. Vlada može odmah da oduzme Koncesionarova prava po osnovu ovog Ugovora ukoliko u roku od šezdeset (60) dana nakon što Koncesionar primi to obavještenje o kršenju zakona ili uslova i rokova povezanih sa ovim Ugovorom:
  - a) Koncesionar nije pokušao da ispravi ili nije ispravio ono suštinsko kršenje kako je to navedeno u obavještenju o oduzimanju ili prisilnom upstupanju prava po osnovu ovog Ugovora; ili

- b) Ukoliko je jasno van postojanja osnovane sumnje da se to kršenje koje je navedeno u obavještenju ne može ispraviti ili ukloniti u roku od devedeset (90) dana i Koncesionar, ukoliko je nemoguće da ispravi ili ukloni to kršenje ako to zatraži Ministarstvo, nije u mogućnosti da plati puni iznos nadoknade Vladi;
- c) Koncesionar nije doveo u pitanje obavještenje i u ove svrhe otpočeo sudski ili arbitražni postupak u skladu sa stavom devet ovog člana,
9. Svaki spor između države i Koncesionara o tome da li se ovaj Ugovor može oduzeti, bez obzira na to da li:
- a) su ispunjeni uslovi iz ovog člana;
- b) je Koncesionar ispravio ili otklonio osnov za oduzimanje ili obavještenje o prisilnom ustupanju prava po osnovu ovog Ugovora;
- c) je plaćena nadoknada koja se odnosi na osnov za oduzimanje ili prisilno ustupanje prava o osnovu ovog Ugovora; ili
- d) je nemoguće ispraviti ili otkloniti osnove za uručenje obavještenja o prisilnom ustupanju prava po osnovu ovog Ugovor;
- se može uputiti na sudski ili arbitražni postupak po osnovu ovog Ugovora.
10. Ukoliko se sportiznese pred sud ili arbitražni postupka, ovaj Ugovor se ne može oduzeti, odnosno se ne može izvršiti ustupanje Pripadajućeg udjela po osnovu ovog člana dok se pitanja u sporu ne riješe pravosnažnom odlukom ili presudom u skladu sa crnogorskim pravom i jurisdikcijom i u tom slučaju samo ukoliko je oduzimanje ili prisilno ustupanje prava u skladu sa ovim Ugovorom konzistentno sa nalogom ili presudom donosenom na taj način.
11. Ukoliko postoji kršenje uslova i rokova ovog Ugovora koje se odnosi na pitanja o kojima postoji spor između Vlade i Koncesionara koji je upućan na rješavanje jedinstvenom ekspertu u skladu sa ovim Ugovorom, obavještenje koje je uručeno Koncesionaru u skladu sa ovim članom se ne može oslanjati na to pitanje kao razlog za ukidanje ili prisilno ustupanje prava po osnovu ovog Ugovora koje se u njemu razmatra dok jedinstveni ekspert ne utvrdi to predmetno pitanje i u tom slučaju samo ukoliko bi to što je uradio bilo konzistentno sa načinom na koji je predmetno pitanje utvrđeno od strane jedinstvenog eksperta.
12. Koncesionar može dostavljanjem obavještenja Ministarstvu najmanje trideset (30) dana unaprijed, ustupiti sve ili dio prava po osnovu PCC-a, samo na način kako slijedi:

- a) nakon ispunjenja svih obaveza Koncesionara po osnovu faze istraživanja, Koncesionar može u bilo kojem trenutku ustupiti prava po osnovu cjelokupne dodijeljene površine s tim da nakon toga neće doći do nastajanja novih obaveza; i
- b) u bilo kojem trenutku nakon ispunjenja obaveza po osnovu faze istraživanja, Koncesionar može ustupiti prava po osnovu površine koja čini dio dodijeljene površine s tim da nakon toga neće doći do nastajanja novih obaveza; pod uslovom:
  - i. da ustupanje prava Koncesionara nad bilo kojim dijelom dodijeljene površine neće osloboditi Koncesionara obaveza iz Radnog programa predviđenog relevantnim Ugovorom o koncesiji za proizvodnju; i
  - ii. svaka ustupljena površina će biti kontinuirano razgraničena latitudama i longitudama izraženim u polovinama minuta stepena.

Čl. 27 Viša sila

1. Za svrhe ovog ugovora, termin „viša sila” odnosi se na svaki uzrok ili događaj koji je van razumne kontrole i nije nastao uslijed djelovanja strane ugovora koja tvrdi da je pretrpjela posljedice takvog događaja, a koji je doveo do neispunjenja obaveze ili kašnjenja u ispunjenju obaveza predviđenih ovim ugovorom. Ne ograničavajući uopštenost prethodno navedenog, događaji više sile podrazumijevaju prirodne pojave ili nepogode, požare, objavljene ili neobjavljene ratove, prekogranična neprijateljstva, blokade, građanske nemire ili nered, ometanja rada ili štrajkove u kojima koncesionar nije učesnik, karantinska ograničenja i nezakonita djelovanja države.
2. Neispunjavanje obaveza preuzetih ovim ugovorom ili kašnjenje u ispunjavanju istih od strane države ili koncesionara, osim obaveze vršenja plaćanja u skladu sa ovim ugovorom ne smatra se kršenjem uslova ovog ugovora u obimu u kojem je pomenuto kašnjenje ili neispunjavanje obaveza uzrokovano višom silom.
3. Strana koja tvrdi da je do odlaganja ispunjenja obaveza došlo uslijed više sile u skladu sa ovim ugovorom ima obavezu da:
  - a) Odmah obavijesti druge strane o pojavi iste;
  - b) Preduzme sve aktivnosti koje su opravdane, a po potrebi i pokrene zakonske postupke, za svrhu otklanjanja ili ublažavanja uzroka više sile, međutim, ništa od ovdje navedenog ne predstavlja obavezu za koncesionare, u skladu sa relevantnim zakonima, da rješavaju radne sporove u kojima je koncesionar jedna od stranaka osim pod uslovima koji su zadovoljavajući po koncesionare; i

- c) Po otklanjanju ili prekidu iste, odmah obavijesti druge strane ugovora i preduzme sve opravdane aktivnosti za nastavak vršenja svojih obaveza pod uslovima propisanim ovim ugovorom i što je prije moguće nakon otklanjanja ili prekida više sile.
4. U slučaju kad je u skladu sa ovim ugovorom strana u ugovoru obavezna ili ima pravo da djeluje ili vrši neku aktivnost u skladu sa relevantnim zakonima i ovim ugovorom, a u definisanom vremenskom roku, ili kada prava koncesionara predviđena ovim ugovorom treba da potraju određeni vremenski period, definisani period se produžava kako bi se opravdano uzeo u obzir svaki period u toku kojeg uslijed više sile strana u ugovoru nije bila u mogućnosti da sprovede aktivnosti koje su neophodne za ostvarivanje prava, ispunjenje obaveze ili uživanje prava koja su predviđena ovim ugovorom.
5. Onda kada stanje više sile potraje više od petnaest (15) uzastopnih dana, strane ugovora dužne su da se sastanu bez odlaganja kako bi razmotrile situaciju i usaglasile se o mjerama koje treba preduzeti za otklanjanje ili ublažavanje uzroka više sile i obnavljanje, u skladu sa odredbama ovog ugovora, ispunjavanja obaveza definisanih ovim ugovorom.

Čl. 28   Odgovornost koncesionara

1. Koncesionar je odgovoran za upravljanje, te snosi sve rizike i odgovornosti, uključujući i odgovornost za direktan naknadni gubitak ili štetu, srodan ili povezan sa svim izvađenim ugljovodonicima dok budu podignuti kao Raspoloživi Ugljovodonici, ili dostavljeni kao Proizvodna naknada Državi u negotovinskom obliku, na Mjestu isporuke, kao što je definisano odobrenim Programom za razvoj i proizvodnju.
2. Svaka obaveza koncesionara prema državi ili trećoj strani propisana relevantnim zakonima ili ovim ugovorom zajednička je i pojedinačna, osim u sljedećim slučajevima kad je odgovornost prema trećoj strani pojedinačna obaveza svakog od koncesionara:
- a) Poštovanje obaveza povjerljivosti navedenih u ovom ugovoru, osim u pogledu njihove primjene na ono što obavlja ili će obavljati Operator u takvom svom svojstvu;
  - b) Poštovanje regulatornih zahtjeva u vezi sa inostranom razmjenom, osim u pogledu njihove primjene na ono što obavlja li će obavljati Operator u takvom svom svojstvu; i
  - c) Kad je primjenjivo, plaćanja korporativnog poreza na prihod ili bilo kojeg drugog poreza, naknada ili dažbina u skladu sa relevantnim zakonima a koje su procijenjene i uvedene na dobit, prihod, dohodak ili kapitalnu dobit.

Čl. 29 Obeštećenje i odgovornost u odnosu na potraživanja treće strane

1. Koncesionari su dužni da obeštete i državu oslobode odgovornosti u slučaju bilo kakvih zahtjeva za naknadu štete koje treće strane pokrenu protiv države a u pogledu povrede, gubitka ili štete koji prouzrokuje koncesionar u vršenju Upstream aktivnosti u kojima učestvuje koncesionar, pod uslovom da su potraživanja propisno kvalifikovana od strane treće strane ili države. Ni u kom slučaju odgovornost koncesionara propisana ovim članom ne uključuje kaznenu odštetu.
2. Država je dužna da obešteti i oslobodi odgovornosti koncesionara, njegove podugovarače i svako od njegovih zavisnih društava od svih zahtjeva za naknadu štete koji treće strane podnesu protiv koncesionara, njegovih ugovarača i zavisnih društava a u vezi sa povredom, gubitkom ili štetom prouzrokovanom činjenjem ili nečinjenjem države u komercijalnom svojstvu.
3. Osim u slučaju predviđenom u stavu 8 ovog člana, Operator ili koncesionar ne smiju izvršiti obeštećenje ili nagoditi se o šteti za koju je odgovorna druga strana ugovora u skladu sa ovim ugovorom, bez prethodno pribavljenog pisane saglasnosti pomenute druge strane, a u slučaju da tako postupi, pomenuto obeštećenje nema dejstvo u odnosu na štetu za koju je na pomenuti način izvršena naknada ili nagodba.
4. Bez obzira na eventualne suprotne odredbe u ovom ugovoru, koncesionar, njegovi ugovarači, te bilo koje od njegovih zavisnih društava koja vrše Upstream aktivnosti u ime koncesionara, ne smatraju se odgovornima prema državi, a država se ne smatra odgovornom prema koncesionaru, za bilo koji indirektan gubitak ili štetu, uključujući ali ne ograničavajući se samo na nemogućnost proizvodnje ugljovodonika, gubitak proizvodnje, gubitak dobiti ili kaznenu odštetu.
5. U skladu sa stavom 4 ovog člana, u vršenju Upstream aktivnosti definisanih ovim ugovorom, koncesionari se smatraju odgovornima za svaku povredu, gubitak ili štetu koju pretrpi država a uzrokuje koncesionar ili bilo koje od njegovih Povezanih lica ili ugovarača koji vrše Upstream aktivnosti u ime koncesionara ako je pomenuta povreda, gubitak ili šteta rezultat neuspjeha koncesionara, Povezanog lica ili ugovarača da ispuni standarde definisane ovim ugovorom i relevantnim zakonima.

6. O svakom zahtjevu za naknadu štete podnijetom od treće strane koji bi dao pravo bilo kojoj od strana ovog ugovora na koje se zajedno u ovom tekstu odnosi termin „oštećena strana“ da dobije obeštećenje od bilo koje druge strane ovog ugovora, na koje se zajedno u ovom tekstu odnosi termin „odštetna strana“ odmah se mora obavijestiti saopštenjem odštetna strana kako bi odštetna strana mogla da bez odlaganja interveniše po pitanju zahtjeva i pokrene svoju odbranu. Pomenuto obavještenje podrazumijeva opis zahtjeva za naknadu štete trećeg lica, uz prateće kopije svih relevantnih dokumenata koje je primila oštećena strana i njen savjetnik u vezi sa pomenutim potraživanjem treće strane. Oštećena strana dužna je da sarađuje sa odštetnom stranom i njenim savjetnikom u osporavanju pomenutog zahtjeva za naknadu štete treće strane. Ako odštetna strana ne uputi odmah obavještenje predviđeno u prethodnom tekstu i time dovede do toga da odštetna strana nije u stanju da adekvatno vodi svoju odbranu, gubi pravo na obeštećenje u skladu sa ovim članom.
7. Ako u roku od trideset (30) dana od prijema pomenutog obavještenja o zahtjevu za obeštećenje odštetna strana obavijesti oštećenu stranu da je odlučila da preuzme odbranu pomenutog zahtjeva, odštetna strana ima pravo na odbranu pomenutog zahtjeva, na svoj trošak, putem svih odgovarajućih postupaka, uključujući i likvidaciju i nagodbu istog, sve dok postignuti sporazum o likvidaciji ne propisuje nastavak odgovornosti ili obaveze oštećene strane u odnosu na pomenute zahtjeve za obeštećenje treće strane.
8. Ukoliko odštetna strana pravovremeno ne preuzme odbranu pomenutog zahtjeva, oštećena strana ima pravo na odbranu zahtjeva za obeštećenje treće strane na isključivi trošak odštetne strane putem svih odgovarajućih postupaka, uključujući svaku nagodbu ili likvidaciju istih.

Čl. 30 Osiguranje

1. Koncesionari su dužni da izvrše i održavaju, u pogledu Upstream aktivnosti, sva osiguranja propisana relevantnim crngorskim zakonima, a u slučaju da je osiguranje kupljeno na teritoriji sa jurisdikcijom koja nije Države Crne Gore, takođe i osiguranja propisana relevantnim zakonima pomenute jurisdikcije, kao i osiguranje koje može povremeno može naložiti Organ uprave. Pomenuto osiguranje godišnje se prijavljuje organu uprave, te podrazumijeva „osiguranje od svih rizika“ barem u odnosu na sljedeće:
  - a) Gubitak ili šteta na svim objektima i opremi koji su u posjedu ili ih koristi koncesionar u Upstream aktivnostima;
  - b) Zagađenje uzrokovano u toku Upstream aktivnosti u skladu sa ovim ugovorom za koje se koncesionar može smatrati odgovornim;

- c) Gubitak imovine, šteta ili tjelesna povreda koju pretrpi treća strana u toku Upstream aktivnosti u skladu sa ovim ugovorom u kojem slučaju se koncesionar može smatrati odgovornim za obeštećenje države;
  - d) Trošak otklanjanja olupine i aktivnosti na raščišćavanju nakon nesreće u toku Upstream aktivnosti u skladu sa ovim ugovorom; i
  - e) Odgovornost koncesionara i Operatora za svoje zaposlene angažovane na Upstream aktivnostima u skladu sa ovim ugovorom.
2. Koncesionar je dužan da traži da ugovarači i podugovarači koncesionara ili Operatora imaju ekvivalentno osiguranje tipa i iznosa koji su propisani relevantnim crnogorskim zakonima, i koje je uobičajeno u međunarodnoj industriji ugljovodnika u skladu sa najboljim praksama u industriji ugljovodnika. Pomenuto osiguranje takođe se prijavljuje organu uprave u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Čl. 31 Mjerenje izvađenog ugljovodnika i proizvodnja

1. Koncesionar je dužan da izmjeri protok bušotine, izvađene, proizvedene, transportovane i prodane ugljovodnike, u skladu sa normama i standardima koje definiše Ministarstvo koje se zasnivaju na međunarodno primijenjenim standardima i procedurama najboljih praksi. Konkretna oprema za mjerenje i druge relevantne aktivnosti na mjerenju, standardi i procedure odobravaju se od strane organa uprave .
2. Organ uprave u svako doba može da ispita opremu za mjerenje i procedure koje se koriste. Ukoliko se utvrdi da su oprema za mjerenje ili procedure u upotrebi neispravne ili nedjelotvorne, koncesionar je dužan da izvrši ispravke koje organ uprave smatra neophodnim.
3. Ukoliko organ uprave zaključi da su oprema ili procedure u upotrebi doveli do netačnog proračuna nivoa proizvodnje, smatra se da takvo stanje stvari postoji od posljednjeg relevantnog baždarenja, kontrole ili ispitivanja, osim ako konkretni razlozi opravdavaju zaključak da je pomenuta oprema bila neispravna ili nedjelotvorna prije pomenute situacije ili ako je koncesionar u mogućnosti da pokaže da je pomenuta nesipravnost ili nedostatak prisutan kraći vremenski period.

4. Oprema za mjerenje baždari se na godišnjoj osnovi. Po baždarenju opreme za mjerenje koncesionar je dužan da organu uprave obezbijedi sve izvještaje o baždarenju u najkraćem izvodljivom roku po sačinjavanju izvještaja.

Čl. 32 Evidencija, računovodstvo i revizija

1. Koncesionar je dužan da vodi evidenciju o svim prihodima, primanjima, troškovima, rashodima i kreditima koji su povezani ili se odnose na realizovane Upstream aktivnosti, u skladu sa odredbama relevantnih crnogorskih zakona i ovim ugovorom. Evidencija se vodi u Crnoj Gori, mada se i duplikat može čuvati van Crne Gore u skladu sa relevantnim crnogorskim zakonskim propisima.
2. Svi koncesionari saglasni su da vrše adekvatne interne kontrole; i da primjereno evidentiraju i prijavljuju sve transakcije. Nijedan koncesionar nema ovlaštenje bilo kom obliku da preduzme bilo kakvu aktivnost u ime drugog koncesionara koja bi dovela do neadekvatnog ili netačnog evidentiranja aktive, pasive ili bilo koje druge transakcije, ili koja bi dovela do kršenja obaveza tog koncesionara u skladu sa zakonima koji se primjenjuju na Upstream aktivnostima u skladu sa ovim ugovorom.
3. Ministarstvo, organ uprave i druge nadležne državne institucije imaju pravo da izvrše reviziju i pregledaju evidenciju operatora i svih koncesionara u skladu sa propisima relevantnih crnogorskih zakona i ovim ugovorom.

Čl. 33 Izmjene i budući sporazumi

1. Moguće je zaključiti dodatne pisane sporazume ili sačiniti izmjene ovog ugovora između svih koncesionara sa jedne i države sa druge strane, u skladu sa zahtjevima ili potrebama ovog ugovora. Takav ugovor ili izmjene smatraju se odobrenim u onom obimu, u skladu sa relevantnim crnogorskim zakonima, u kojem bi bili odobreni da su prvobitno sačinjavali dio ovog ugovora, osim ako je drugačije predviđeno relevantnim zakonom ili dodatnim sporazumom ili izmjenama.
2. Vlada odobrava svaki amandman, izmjenu i dopunu ovog ugovora.

Čl. 34 Ustupanje

1. U skladu sa relevantnim crnogorskim zakonom o Upstream aktivnostima koncesionar može ustupiti nepodijeljeni proporcionalni dio cjelokupnog Pripadajućeg udjelau ovom ugovoru, ili ustupiti proporcionalni dio drugih direktnih ili indirektnih interesa, prava i obaveza u skladu sa ovim ugovorom, između ostalog i ustupanje dionica ili bilo kojeg drugog zakonskog instrumenta kojim se obezbjeđuje ili može obezbijediti odlučujuća direktna ili indirektna kontrola nad jednim koncesionarem, njegovim Pripadajućim udjelima ili nepodijeljenim proporcionalnim interesom koji proizilazi iz ovog ugovora.
2. Vlada može uskratiti odobrenje ustupanja Pripadajućeg udjela

Onda kada pomenuto ustupanje ne predstavlja najmanje deset procenata (10%) ukupnog Pripadajućeg udjela.
3. Osim u slučaju zajedničkog razvoja (unitisation), Koncesionar će u svakom trenutku držati najmanje deset procenata (10%) Pripadajuće udjela u ovom PCC-u. Koncesionar koji je imenovan i preuzeo poziciju Operatora mora u svakom momentu držati barem Pripadajući udio u ovom ugovoru u obimu od trideset pet procenata (35 %), osim u slučaju zajedničkog razvoja (unitisation).
4. Ustupanje koje nastane u skladu sa ovim članom stupa na snagu pisanim instrumentom kojim cesionar izražava prihvatanje i saglasnost da postane koncesionar i obaveže se da će postupati u skladu sa uslovima ovog ugovora, uključujući i sve dodatne instrumente koje nalaže upravna odluka ili relevantni crnogorski zakon.
5. Unifikacija u skladu sa relevantnim crnogorskim zakonom ili ovim ugovorom, ili bilo kakvo prilagođavanje dijelu unifikovanih ležišta, u domenu ovog ugovora, ne smatra se ustupanjem nastalim u skladu sa ovim članom.
6. U skladu sa ograničenjima u pogledu prenosa u relevantnom zakonu o Upstream aktivnostima i ovim ugovorom, koncesionar koji prenosi bilo kakav Pripadajući udio ili drugi interes u ovom ugovoru, obavezan je da obezbijedi, u korist države i drugih koncesionara, da ovaj ugovor bude obavezujući po nasljednike i cesionare koncesionara.

Čl. 35 Podnošenje podataka i povjerljivost

1. Osim ako drugačije nije uređeno ili odlučeno u skladu sa relevantnim crnogorskim zakonom o Upstream aktivnostima i ovim ugovorom, koncesionar je dužan da organu uprave podnese

sve podatke, analize, tumačenja i rezultate do kojih dođe, koje izradi ili sakupi u toku vršenja Upstream aktivnosti, u najkraćem mogućem roku [ne kasnije od šest (6) mjeseci] pošto su pomenuti podaci, analize, tumačenja i rezultati pribavljeni, izrađeni ili sakupljeni.

2. Strane u ovom ugovoru dužne su da čuvaju povjerljivost svih podataka, analiza, tumačenja i rezultata koji se prikupe, pripreme ili pribave u toku vršenja Upstream aktivnosti u skladu sa ovim ugovorom, do isteka ovog ugovora ili u obimu koji je propisan relevantnim crnogorskim zakonom, [na period od [.....] godina počevši od podnošenja pomenutih informacija organu uprave.]
3. Ne utičući na odredbe ovog člana, državni organi mogu da sačine opšte izjave za javnost u vezi sa Upstream aktivnostima koje su realizovane u skladu sa ovim ugovorom i mogućnostima otkrivanja ugljovodnika. Organ uprave takođe može podijeliti takve podatke, uzorke, analize, tumačenja i rezultate sa drugim nadležnim državnim organima i onda kada je to zakonski obavezno ili neophodno za svrhe upravljanja resursima ugljovodnika i Upstream aktivnostima koje mogu uticati ili podrazumjevati međunarodnu nadležnost, kao i sa tim međunarodnim državnim organima na njihov zahtjev. Koncesionar može da se odrekne zaštite u pogledu povjerljivosti koja je obezbijedena ovim ugovorom i relevantnim zakonom.

Čl. 36 Opšte odredbe o konsultacijama, arbitraži i jedinstvenom ekspertu

1. Za svrhe konsultacija, arbitraže i određivanja jedinstvenog eksperta, postoje dvije strane ugovora, država i koncesionari.
2. Svaki spor, ukoliko je moguće, rješava se konsultacijama ili pregovorima strana ugovora. Obavještenje o postojanju spora strane daju jedna drugoj u skladu sa odredbama ovog ugovora koje se tiču uručenja obavještenja. U slučaju da se ne postigne sporazum u roku od trideset (30) dana od dana kojeg je jedna strana obavijestila drugu o postojanju spora, ili u roku koji je precizno definisan na drugom mjestu u ovom ugovoru, strane imaju pravo da pomenuti spor rješavaju arbitražom ili posredstvom jedinstvenog eksperta u skladu sa ovim ugovorom. Pomenuta arbitraža i određivanje jedinstvenog eksperta isključivi su način rješavanja spora u skladu sa ovim ugovorom.

Čl. 37 Arbitraža

1. U skladu sa odredbama prethodnog člana, a izuzev pitanja koja se upućuju jedinstvenom ekspertu kao što je predviđeno u narednom članu, strane ugovora dužne su da svaki spor, nedoumicu ili potraživanje koje proizilazi iz ovog ugovora, a koje za svrhu rješavanja spora

podrazumijeva kršenje, prekid ili nevaženje ugovora, i koje se ne može riješiti pregovorima, upute na arbitražu u skladu sa sljedećim:

- a) Spor se rješava arbitražom u skladu sa Pravilima arbitraže Komisije UN za međunarodno trgovinsko pravo, u daljem tekstu: "UNCITRAL pravila arbitraže".
- b) Organ za imenovanje je Stalni arbitražni sud u Hagu;
- c) Mjesto arbitraže u skladu sa ovim odredbama je [...Beč...]
- d) Zakon arbitraže je crnogorski zakon.
- e) Arbitraža se sprovodi na engleskom jeziku. Bez obzira na zakon koji se primjenjuje, prevod na engleski jezik ovog PCC_a može se koristiti kao zvaničan prevod u arbitražnom postupku, nakon saglasnosti Vlade;
- f) Nadoknada ili odluka donijeta u skladu sa ovim pravilima arbitraže konačna je i obavezujuća;
- g) Arbitražno vijeće sastoji se od tri (3) arbitražne sudije koje se imenuju u skladu sa UNCITRAL pravilima arbitraže, pod uslovom da, po obostranom dogovoru obje strane ugovora, arbitražu može vršiti jedinstveni arbitražni sudija, imenovan u skladu sa UNCITRAL pravilima arbitraže. Osim ako se obje strane ugovora ne dogovore da spor rješava jedinstveni arbitražni sudija, predlagač spora u svom zahtjevu za arbitražu predlaže, a protivnik predlagača u roku od trideset (30) dana od registracije tog zahtjeva, jednog (1) arbitražnog sudiju u skladu sa UNCITRAL pravilima arbitraže. U roku od trideset (30) dana od dana kojeg su obje arbitražne sudije prihvatile svoja imenovanja, tako određene arbitražne sudije usaglašavaju se o izboru trećeg arbitražnog sudije, koji će vršiti ulogu predsjedavajućeg arbitražnog suda. Ukoliko bilo koja od strana ugovora ne predloži arbitražnog sudiju u skladu sa prethodno navedenim, ili ako se arbitražne sudije koje su strane predložile ne usaglase o imenovanju trećeg arbitražnog sudije u gore navedenom roku, generalni sekretar Stalnog arbitražnog suda u Hagu vrši pomenuto imenovanje u skladu sa UNCITRAL pravilima arbitraže. Ukoliko se obje strane ugovora dogovore da spor rješava jedinstveni arbitražni sudija, isti se imenuje sporazumom ovih strana po pristanku predloženog arbitražnog sudije;
- h) Ako strane ugovora ne postignu sporazum o predlaganju jedinstvenog arbitražnog sudije u roku od trideset (30) dana od dana registrovanja zahtjeva, generalni sekretar Stalnog arbitražnog suda u Hagu imenuje jedinstvenog arbitražnog sudiju u skladu sa UNCITRAL pravilima arbitraže;
- i) U mjeri u kojoj je to izvodljivo, strane ugovora dužne su nastaviti sa sprovođenjem odredaba ovog ugovora bez obzira na pokretanje arbitražnog postupka i bilo koje neriješene sporove;

- j) Odredbe ovog člana važe i po prekidu ovog ugovora; i
  - k) Niti jedan sudija arbitražnog suda ne smije biti iste nacionalnosti kao bilo koja od strana ugovora.
2. Nadoknada ili odluka, uključujući i privremenu nadoknadu ili odluku, u arbitražnom postupku u skladu sa ovim članom obavezujuća je po strane ugovora, a presuda s njom u vezi može se evidentirati u svakom sudu koji ima nadležnost za tu svrhu. Strane ugovora neopozivo se odriču odbrane zasnovane na suverenom imunitetu i odriču se zahtjeva za imunitet:
- a) U vezi sa postupcima za koje se pokreće arbitraža ili za izvršenje svake tako donijete odluke ili dosuđene nadoknade, uključujući, bez ograničenja, imunitet na dostavu dokumenata i na nadležnost bilo kojeg suda; i
  - b) U pogledu imuniteta na izvršenje svake tako dosuđene nadoknade ili donijete odluke na štetu imovine Države Crne Gore koja se drži za komercijalne svrhe.
3. Strane ugovora saglasne su da ne ostvaruju pravo na pokretanje postupka za poništenje bilo koje privremene ili konačne nadoknade dosuđene arbitražom u skladu sa ovim članom, osim što se ništa od navedenog u ovom stavu ne smije tumačiti ni shvatiti kao nametanje bilo kakvih ograničenja ili suzbijanja prava bilo koje od strana ugovora datih crnogorskim zakonima a u vezi sa traženjem poništenja privremene ili konačne nadoknade koju dosudi arbitražni sud u skladu sa UNCITRAL pravilima arbitraže na ograničenom osnovu i u skladu sa postupkom predviđenim zakonima o arbitraži Crne Gore.

Čl. 38 Jedinstveni ekspert

1. Svaki predmet spora tehničke prirode koji ne podrazumijeva tumačenje zakona ili primjene ovog ugovora i koji je neophodno uputiti jedinstvenom ekspertu na utvrđivanje u skladu sa odredbama ovog ugovora i relevantnim zakonom, ili drugo pitanje značajno istovjetne prirode sa pomenutim odredbama, ili koje je u vezi sa bilo kojim drugim pitanjem za koje se strane dogovore, upućuje se jedinstvenom ekspertu za svrhu utvrđivanja, a od one strane ugovora koja upućuje obavještenje o pomenutom dejstvu u skladu sa odredbama ovog ugovora koje se tiču uručenja obavještenja. Pomenuto obavještenje sadrži izjavu kojom se opisuje spor i sve relevantne informacije s njim u vezi.
2. Jedinstveni ekspert je nezavisno i nepristrasno fizičko ili pravno lice sa međunarodnom reputacijom i relevantnim kvalifikacijama i iskustvom, koje nije iste nacionalnosti kao bilo koja od strana ugovora, a imenovano je u skladu sa međusobnim sporazumom strana

ugovora. Imenovani jedinstveni ekspert vrši ulogu eksperta, a ne arbitražnog sudije ili medijatora, i mora se uputiti da nastoji da riješi spor koji mu se uputi u roku od trideset (30) dana od imenovanja, a u svakom slučaju u roku od šezdeset (60) dana od imenovanja. Po izboru jedinstvenog eksperta, strana koja je primila obavještenje o upućivanju iz prethodnog stava ovog člana, dužna je da podnese izjavu koja sadrži sve informacije koje ona smatra relevantnim za predmet spora. Ukoliko strane ugovora nisu u stanju da se usaglase o imenovanju jedinstvenog eksperta u roku od dvadeset (20) dana nakon što je jedna strana ugovora dobila obavještenje o upućivanju u skladu sa ovim članom, jedinstvenog eksperta bira Centar za ekspertizu Međunarodne privredne komore, a fizičko ili pravno lice koje se na taj način odabere imenuju strane ugovora.

3. Jedinstveni ekspert odlučuje o načinu utvrđivanja, uključujući i to da li strane treba da obezbijede usmene ili pismene izjave i argumente, a strane ugovora dužne su da sarađuju sa jedinstvenm ekspertom i na njegov zahtjev obezbijede dokumentaciju i informacije. Sva prepiska, dokumentacija i informacije koje jedna strana ugovora dostavi jedinstvenom ekspertu mora se obezbijediti i drugoj strani ugovora, a svaka usmena izjava data jedinstvenom ekspertu mora se dati u prisustvu svih strana ugovora, i svaka strana ugovora ima pravo na odgovor. Jedinstveni ekspert može pribaviti nezavisni stručni savjet po svom nahođenju. Prevod na engleski jezik ovog ugovora, koji su parafirali Strane ugovora koristi se kao zvaničan prevod za svako utvrđivanje koje vrši jedinstveni ekspert. Honorar i troškove jedinstvenog eksperta imenovanog u skladu sa odredbama ovog člana podjednako snose strane ugovora.
4. Odluka koju donese jedinstveni ekspert konačna je i obavezujuća, i na nju se ne može uložiti bilo kakva žalba, osim u slučaju prevare, korupcije ili jasnog nepoštovanja primjenjivog postupka ovog ugovora.
5. Strane ugovora saglasne su da ne ostvaruju bilo kakvo pravo na pokretanje postupka za poništenje bilo koje privremene ili konačne odluke koju donese jedinstveni ekspert u skladu sa ovim članom.

Čl. 39 Jezik, zakon i tumačenje

1. Na ovaj ugovor i sve instrumente srodne ili u vezi sa Upstream aktivnostima koje se vrše u skladu sa relevantnim crnogorskim zakonima i ovim ugovorom primjenjuju se zakoni Republike Crne Gore i u skladu sa njima se i tumače.

2. Ovaj ugovor je sačinjen na crnogorskom jeziku i sa prevodom na engleski jezik koji su parafirale Strane ugovora. Međutim, u slučaju suprotnosti ove dvije verzije, važi original sačinjen na crnogorskom jeziku.

Čl. 40 Uputstva od državnih organa

1. Plovila i vazduhoplovi koji se koriste u vršenju Upstream aktivnosti u skladu sa ovim ugovorom moraju biti u skladu sa relevantnim međunarodnim i crnogorskim zakonima i propisima koji se tiču Upstream aktivnosti i pomorske navigacije. Plovila i vazduhoplovi moraju biti usklađeni sa uputstvima koje izda nadležni organ uprave Crne Gore i pomorska plovila, patrolni čamci ili plovni/vazduhoplovni objekti.
2. Ministarstvo može, u skladu sa relevantnim zakonima, uvesti dodatne zahtjeve u vezi sa izvođenjem Upstream aktivnosti od strane koncesionara ili njihovih ugovarača u skladu sa ovim ugovorom, a u pogledu objekata, plovila ili plovnih/vazduhoplovnih objekata, bez obzira na to da li su pomenuti objekti, plovila ili plovni/vazduhoplovni objekti registrovani u Crnoj Gori ili drugoj državi .

Čl. 41 Postupanje koncesionara

1. Svaki koncesionar garantuje da taj koncesionar i njegova Povezana lica nisu izvršila, ponudila ili ovlasila u pogledu predmeta ovog ugovora, bilo kakvo plaćanje, davanje poklona, obećanja ili druge prednosti, direktno ili preko bilo koje druge osobe ili subjekta, bilo kojem državnom funkcioneru ili za upotrebu od strane istog, tj., bilo kojoj osobi koja ima zakonodavni, upravni ili pravosudni mandat, uključujući i osobe koje su zaposlene ili rade u ime državne institucije, državnog preduzeća ili državne međunarodne agencije, ili bilo koje političke stranke ili funkcionera političke stranke ili kandidata za poziciju u stranci, onda kada bi pomenuto plaćanje, poklon, obećanje ili prednost predstavljali kršenje:
  - a) Relevantnih zakona Republike Crne Gore;
  - b) Zakona države osnivanja tog koncesionara ili krajnjeg vlasničkog preduzeća tog koncesionara i glavnog mjesta poslovanja pomenutog krajnjeg vlasničkog preduzeća; ili
  - c) Načela navedenih u Konvenciji o borbi protiv podmićivanja stranih javnih funkcionera u međunarodnim poslovnim transakcijama, potpisanoj u Parizu 17. decembra 1997, koja je stupila na snagu 15. februara 1999, i Komentarima na Konvenciju.

2. Svaki od koncesionara dužan je da odbrani, obešteti i oslobodi odgovornosti drugog koncesionara za sva potraživanja, štete, gubitke, kazne, troškove i izdatke koji proizađu ili su u vezi sa bilo kojim kršenjem pomenute garancije prvopomenutog koncesionara. Pomenuta obaveza obeštećenja traje i nakon prekida ili isticanja važenja ovog ugovora. Koncesionar je dužan da pravovremeno:
  - a) Odgovori, pružajući valjane detalje, na svako obavještenje koje uputi drugi koncesionar u relevantnoj vezi sa gorepomenutom garancijom; i
  - b) Dostavi relevantnu prateću dokumentaciju uz taj odgovor na zahtjev drugog koncesionara.

Čl. 42 Sukob interesa

1. Koncesionari i Operator dužni su da pojedinačno i kao grupa svih njih izbjegavaju svaki sukob sopstvenih interesa
2. Koncesionari i Operator dužni su da pojedinačno i kao grupa svih njih izbjegavaju svaki sukob sopstvenih interesa, uključujući i interese zavisnih društava, i interese drugih koncesionara kao učesnika i operatora u ovom ugovoru koji sarađuju sa dobavljačima, potrošačima i svim drugim organizacijama ili pojedincima koji obavljaju ili nastoje da obavljaju poslove sa koncesionarima ili operatorom a u vezi sa Upstream aktivnostima koje se planiraju ili vrše u skladu sa relevantnim zakonima o Upstream aktivnostima i ovim ugovorom.
3. Sadržaj prethodnog stava ne primjenjuje se na:
  - a) Učinak koncesionara i operatora koji je u skladu sa relevantnim crnogorskim zakonima ili državnim politikama; ili
  - b) Prisvajanje roba i usluga koncesionara i operatora od zavisnih društava, ili prodaja istih povezanom licu izvršena u skladu sa relevantnim crnogorskim zakonima i ovim ugovorom.

Čl. 43 Odricanje

1. Strane u ovom PCC-u se odriču prava da koriste bilo koji drugi mehanizam rješavanja sporova osim onog koji je opisan u ovom PCC-u.

2. Nikakvo odricanje jednog koncesionara od neizvršenja obaveza predviđenih ovim ugovorom od strane drugog koncesionara nema dejstvo niti se smatra odricanjem bilo kojeg budućeg neizvršenja obaveze ili obaveza od strane istog koncesionara, istog ili različitog karaktera. Osim ako je tako izričito navedeno u ovom ugovoru, ne smatra se da se bilo koji koncesionar odrekao, predao ili izmijenio bilo koje od svojih prava u skladu sa ovim ugovorom, izuzev ako pomenuti koncesionar izričito navede u pisanom obliku da se odriče, predaje ili vrši izmjenu pomenutih prava.

Čl. 44 Smjernice i standardi

1. Smjernice i standardi koje izda Vlada prije i nakon datuma stupanja na snagu ovog ugovora sa svrhom dopune i sprovođenja regulatornog okvira za Upstream aktivnosti, i sa svrhom praćenja i kontrolisanja usklađenosti koncesionara sa zahtjevima pomenutog regulatornog okvira ili pojedinačno dodijeljenih ugovora, primjenjuju se na Upstream aktivnosti koje se vrše u skladu sa ovim ugovorom, uključujući ali ne ograničavajući se samo na smjernice i standarde koji za cilj imaju obezbjeđenje relevantnih podataka i drugih informacija koje su u vezi sa Upstream aktivnostima koje su dostupne javnosti.

Čl. 45 Obavještenja

1. Sva obavještenja, fakture i ostala komunikacija u skladu sa ovim ugovorom smatra se da je propisno obavljena ili predstavljena, ukoliko je dostavljena u pisanom obliku, lično ili preko kurira, ili poslata faksom ili elektronskom poštom i potvrđena od kurira na adresama navedenim u ovom članu, uz troškove vezane za dostavu obavještenja, fakture ili druge komunikacije koje plati pošiljalac. Sva pomenuta obavještenja naslovljavaju se na državu ili koncesionara, u zavisnosti od slučaja i u skladu sa sljedećim:

a) Država:

Ministarstvo ekonomije

[adresa]

[Za]

[telefon]

[email]

[faks]

b) Koncesionari:

[XXX]

[adresa]

[Za]

[Telefon]

[email]
[faks]

[YYY]
[adresa]
[za]
[telefon]
[email]
[faks]

[...]

2. U skladu sa stavom 3 ovog člana, svaka od strana ovog ugovora može da zamijeni ili promijeni navedenu adresu uz slanje pisanog obavještenja ostalim stranama o istom.

3. Svaki od koncesionara dužan je da u svako doba ima adresu u Crnoj Gori za svrhe uručivanja obavještenja.

U potvrdu gore navedenog, Ministarstvo energetike koje za ove svrhe predstavlja Republiku Crnu Goru i svaki od koncesionara potpisali su ovaj ugovor u [...] (...*ponoviti ciframa*) originala na crnogorskom i engleskom jeziku, na prvo pomenuti datum.

Država Crna Gora

Potpisao: .....

Ministar ekonomije

Datum .....

[XXX]

Potpisao: .....

Radno mjesto: .....

Datum:.....

[YYY]

Potpisao: .....

Radno mjesto: .....

Datum:.....

[...]

Potpisao: .....

Radno mjesto: .....

Datum:.....

1. DRAFT

Production Concession Contract

for Upstream Activities

between

the State of Montenegro

and

[XXX],

[YYY]

and

[ZZZ]

Table of content

Annexes:	61
Parties.....	62
Preamble	63
Art. 1 Production Concession Contract Documents.....	64
Art. 2 Definitions	64
Art. 3 Delineation of the PCC Area	66
Art. 4 Production Concession Contract rights and their duration.....	66
Art. 5 State participation	67
Art. 6 Participating Interest and term of the Production Concession Contract	68
Art. 7 Exploration Phase and Exploration Periods.....	69
Art. 8 Reserves Verification Phase	70
Art. 9 Mandatory Work Program	71
Art. 10 Specific requirements regarding environment and objects representing historical, cultural or natural value	74
Art. 11 Work Program Guarantee	74
Art. 12 Preparation of Program for Development and Production, Development Phase and Production Phase.....	75
Art. 13 Parent company guarantee	76
Art. 14 Appointment and functions of Operator.....	76
Art. 15 General duties of the Operator	77
Art. 16 Management system.....	78
Art. 17 Management Committee	79
Art. 18 Lifting arrangements and sale of Hydrocarbons on behalf of the State	81
Art. 19 Recruitment and training	82
Art. 20 Coordinated Upstream activities and unitisation.....	83
Art. 21 Financing and ownership of Facilities.....	84
Art. 22 Fiscal terms and other charges.....	84
Art. 23 Procurement and bases.....	85
Art. 24 Decommissioning Plan.....	85

Art. 25	Decommissioning Fund	87
Art. 26	Revocation, forced assignment and surrender	89
Art. 27	Force majeure.....	91
Art. 28	Liability of the Concessionaires	92
Art. 29	Indemnification and liability in relation to third party claims.....	93
Art. 30	Insurance	94
Art. 31	Metering of extracted Hydrocarbons and Production	95
Art. 32	Records, accounting and audits.....	96
Art. 33	Amendments and future agreements.....	96
Art. 34	Assignment.....	96
Art. 35	Submitting of Data and confidentiality	97
Art. 36	General provisions on consultation, arbitration and sole expert	98
Art. 37	Arbitration	98
Art. 38	Sole expert.....	100
Art. 39	Language, governing law and interpretation	101
Art. 40	Directions from public authorities.....	101
Art. 41	Concessionaire conduct.....	101
Art. 42	Conflicts of interest	102
Art. 43	Waiver	103
Art. 44	Guidelines and standards	103
Art. 45	Notices.....	103

Annexes:

- Annex "A" Description of the PCC Area
- Annex "B" Map of the PCC Area
- Supplement "C" Joint Operating Agreement
- Annex "D" Accounting Agreement
- Annex "E" Form of Parent Company Guarantee
- Annex "F" Form of Work Program Guarantee
- Annex "G" Corporate documents of Concessionaires [*Documentation of registration, articles of incorporation, and by-laws for [X], [Y] and [Z] respectively, and when applicable, registration of a Montenegrin branch*].

Parties

This Production Concession Contract is subject to applicable Montenegrin law and is adopted by the Parliament of Montenegro as stipulated by the Law on Exploration and Production of Hydrocarbons No 41/10 of 23 July 2010 and No 63/13 of 31 December 2013, Art. 24, on the [...] day of [.....] 20[...] and is entered into on the [...] day of [.....] 20[...] between;

The State of Montenegro, hereinafter referred to as “the State”, herein represented by the Ministry of Economy; and

[XXX], a corporation established pursuant to the laws of (country A), hereinafter referred to as ["X"] and herein represented by its [appointed representative] [Chairman]; and

[YYY], a corporation established pursuant to the laws of (country B), hereinafter referred to as ["X"] and herein represented by its [appointed representative] [Chairman] [...]

[X], [Y], [...] and [...] shall hereinafter individually be referred to as the "*Concessionaire*" and shall individually and collectively, or collectively only as appropriate, be referred to as the "*Concessionaires*". The Concessionaires and the State shall hereinafter be referred to as the "*Parties*" and individually as a "*Party*".

Preamble

WHEREAS, the Constitution of the State of Montenegro, article 58 and the Law on Exploration and Production of Hydrocarbons No 41/10 of 23 July 2010 and No 63/13 of 31. December 2013, hereinafter referred to as “*the Hydrocarbons Law*”, provide that the State of Montenegro has title to all Hydrocarbons resources in the subsoil or seabed subject to the State of Montenegro`s sovereign rights, law and exclusive jurisdiction; WHEREAS, pursuant to the Hydrocarbons Law, the Ministry of Economy (hereinafter referred to as Ministry) and the Administration Authority competent for hydrocarbons (hereinafter referred to as Administration Authority) has the authority to ensure the implementation of the Hydrocarbons Law and policy; WHEREAS, the Hydrocarbons Law provides that particular Upstream activities may only be carried out pursuant to a Concession Contract; WHEREAS, the Parliament desires, on certain terms and conditions stipulated, to award to [X], [Y], [...] and [...] the right to undertake specified Upstream activities in certain areas subject to the law and jurisdiction of the State of Montenegro; and WHEREAS, the Concessionaire is willing to undertake these specified Upstream activities in certain areas subject to the law and jurisdiction of the State of Montenegro pursuant to this Production Concession Contract; NOW THEREFORE it has been concluded as follows:

Čl. 46 Production Concession Contract Documents

5. This Production Concession Contract, hereinafter referred to as the “PCC”, consists of this PCC main document and the following Annexes, which form an integral part hereof:

Annex “A”	Description of the PCC Area
Annex “B”	Map of the PCC Area
Supplement “C”	Joint Operating Agreement
Annex “D”	Accounting Agreement
Annex “E”	Form of Parent Company Guarantee
Annex “F”	Form of Work Program Guarantee
Annex “G”	Corporate documents of the Concessionaires [Documentation of registration, articles of incorporation, and by-laws for [X], [Y], [...] and [...] respectively

6. The purpose and function of this PCC main document is principally to regulate the legal and contractual relationship between the State and the Concessionaires, and to commit the Concessionaires to the regulation of the contractual relationship applicable between the Concessionaires provided by the Annexes and Supplement to this PCC. The Accounting Agreement is in addition to the regulation of the contractual relationship applicable between the Concessionaires regarding PCC related economic terms and procedures, also detailing of terms and procedures regulating economic terms between the Concessionaires and the State.
7. This PCC, and all Upstream related activities, operations or transactions pursuant to or arising out of this PCC, shall be governed by applicable Montenegrin law. In the event of conflict between the provisions of this PCC and applicable Montenegrin law, applicable Montenegrin law shall prevail. Montenegrin corporate law shall in no way modify or amend the rights and obligations of the Concessionaires pursuant to this PCC between Concessionaires or towards third parties.
8. In the event of conflict between the provisions of the PCC main document and its Annexes and Supplement, this PCC main document shall prevail.

Čl. 47 Definitions

3. Definitions stipulated by applicable Upstream law, currently the Hydrocarbons Law and enabling regulations, shall apply to this PCC and related activities conducted pursuant to this PCC unless otherwise stipulated or the context otherwise requires.
4. Words and phrases used in this PCC including its Annexes shall have the following meaning:

"Contractor" means any legal or physical person retained by a Concessionaire or Operator to carry out any part of Upstream activities arising out of or related to this PCC.

"Affiliate" means, in relation to a Concessionaire, any legal or physical entity referred herein to as a parent company which directly or indirectly controls a Concessionaire or any legal entity which is directly or indirectly controlled by such parent company. A company is directly controlled by another company or companies when such company or companies are holding shares or other equity ownership carrying in the aggregate more than fifty percent of the voting rights exercisable at general meetings; and a particular company is indirectly controlled by a company or companies if a series of companies can be specified, beginning with the parent company or companies and ending with the particular company, so related that each company of the series, except the parent company or companies, is directly controlled by one or more of the companies earlier in the series.

"Data" means any material, samples or information pertaining to Upstream activities collected or obtained by any means and in any form that may be recorded, stored, transferred or processed.

"Development" means the design, engineering, construction and operation of a Facility for the purpose of Upstream activities, including planning, preparations and submission of plans or programs.

"Effective Date" means the date on which this PCC has been [signed by all parties] [adopted by the Parliament of Montenegro].

"Exclusive Upstream Activities" mean those Upstream activities carried out pursuant to applicable law and the PCC which are chargeable to the account and for the benefit and liability of less than all Concessionaires holding a Participation Interest pursuant to the PCC.

"Exploration Period" means any relevant period stipulated by this PCC forming a subsection of the Exploration Phase set out in this PCC according to applicable Montenegrin law.

"Exploration Phase" means the initial phase as set out in this PCC within which the Mandatory Work Obligations shall be carried out pursuant to this PCC and applicable Montenegrin law.

"Management Committee" means a committee, composed of representatives of each Concessionaire holding a Participating Interest, and constituted in accordance with applicable law and this PCC, that will provide the Concessionaires' supervision and direction of the Upstream activities pursuant to this PCC.

"Mandatory Work Program" means the Exploration and drilling of Wells or other tasks which the Concessionaire is required to perform during the Exploration phase, and which

are accepted by the Concessionaire as a condition for the award of the PCC, as stipulated herein.

"Participating Interest" means the undivided percentage portion of each Concessionaire in the assets, rights, privileges, duties, obligations and liabilities derived from this PCC.

"Production Concession Contract Area" or "PCC Area" means the acreage of this Production Concession Contract, as identified in Annex A and B, and as amended pursuant to relinquishment rules pursuant to the Hydrocarbon Law and this PCC.

"Reserves Verification Phase" means the phase set out in this PCC within which the Concessionaires shall carry out the activities necessary to establish the commerciality of a Discovery pursuant to Hydrocarbons Law and this PCC.

"Sub-Contractor" means any physical or legal person retained by a Contractor to carry out any part of Upstream activities arising out of or related to this PCC.

"Transportation" means the shipment of Hydrocarbons by pipeline as well as the planning, preparation, construction, placing of pipelines, operation and use of a Facility for the purpose of Transportation.

"Work Program Guarantee" means a guarantee provided by the Concessionaires toward the State related to the performance of the Mandatory Work Program pursuant to this PCC.

"Work Schedule" means the schedule prepared by the Concessionaires detailing the work planned to be conducted by the Operator for a specified period of time and such schedule needs to be consistent with the Upstream law and this PCC.

Čl. 48 Delineation of the PCC Area

The PCC Area over which the Concessionaires are awarded exclusive rights to conduct Upstream activities pursuant to applicable law and this PCC, is stipulated by geographical coordinates set out in Annex A and outlined on the map included in Annex B of this PCC. Any application or process entailing changes in the shape or extent of the PCC Area shall include a map indicating the area, a list of coordinates, and after the appropriate approval has been obtained, such map and coordinates shall be included in an amendment to Annex A and Annex B of this PCC.

Čl. 49 Production Concession Contract rights and their duration

6. This PCC is a document:
  - d) awarded pursuant to the Hydrocarbons Law, authorising the conduct of certain Upstream activities pursuant to applicable law and this PCC as defined herein;
  - e) that confers on the Concessionaires, subject to applicable law and the terms and conditions set forth in this PCC, an exclusive right to conduct Exploration, drilling of

- Wells, as well as, subject to relevant approvals pursuant to Montenegrin law, to undertake Production and certain other Upstream activities relating to Hydrocarbons originating from one or more Deposits in the subsoil of the seabed within the limits of the PCC Area pursuant to this PCC; and
- f) that save where access to spare capacity in an existing Facility is available on reasonable commercial terms, confers a non-exclusive right subject to applicable Montenegrin law to construct, place and operate Facilities for the purpose of Production, Transportation and storage encompassed by the PCC Area and beyond, up to the point of delivery as stipulated by an approved Program for Development and Production.
7. The right to use maritime space or the sea bed for Upstream activities pursuant to this PCC shall continue to apply to acreage initially included within the PCC Area, but subsequently relinquished, where such use is necessary for the purpose of placing and operating Facilities related to or conducting Upstream activities in the remaining PCC Area.
8. The rights of the Concessionaire described in paragraph 1 of this Article shall not limit the right of Concessionaires of another PCC to use maritime space or the sea bed in the PCC Area of this PCC if; such use is necessary for the purpose of placing and operating Facilities related to or conducting Upstream activities pursuant to such other PCC, and the use has no significant adverse effect to the Upstream activity pursuant to this PCC.
9. When part of a Transportation system is approximate to or crosses another Transportation or storage system, pipelines, umbilicals, cables or fixtures of any other nature, then interested parties shall by way of agreement establish the required procedural and if required material rules related to construction, operation, maintenance of the Facilities involved and for proper communication between Operators. Such procedural rules shall be submitted to the Administration Authority.
10. If, pursuant to applicable Upstream law and decision by the Parliament, the ownership of certain Facilities for Transportation, storage or utilisation of Hydrocarbons or other rights pursuant to this PCC, is to be regulated by a separate legal instrument, the rights and obligations pursuant to this PCC and requirement regarding the performance of Upstream activities pursuant to applicable Upstream law shall apply similarly to Upstream activities conducted pursuant to such separate legal instrument.

Čl. 50 State participation

5. There is no State participation in this PCC at the time of award.

6. State participation, whether voluntary or as a result of rights stipulated by this Article, may only be exercised subject to the requirement of applicable Upstream law.
7. The State shall be entitled to take over the Participating Interest of a withdrawing or defaulting Concessionaire at no cost to the State pursuant applicable Upstream law, and pursuant to the requirements and procedures stipulated in Articles 12 and 16 and the corresponding provisions of the Joint Operating Agreement included as Supplement C of this PCC, if the non-withdrawing or non-defaulting Concessionaires fail to comply with the requirements of the minimum Participating Interest requirements of Article 4.
8. If the State exercises the right according to this Article to take over at no cost to the State the Participating Interest of a withdrawing or defaulting Concessionaire, then the State shall only be liable for costs and expenses established and incurred subsequent to the time when the State has exercised the right to take over the withdrawing or defaulting Concessionaire's Participating Interest.

Čl. 51 Participating Interest and term of the Production Concession Contract

7. This PCC enters into force on the Effective Date.
8. On the Effective Date of this PCC the respective Participating Interests of [X], [Y], [...] and [...] are:

[X]: [...] percent (... %);
[Y]: [...] percent (... %);
[...]: [...] percent (... %)
9. The rights and obligations of each Concessionaire and the Concessionaires collectively pursuant to this PCC shall commence on the Effective Date and shall remain in force:
  - f) for the duration of the time awarded by applicable law and this PCC for the Exploration Phase, including a Reserves Verification Phase;
  - g) subject to terms and conditions stipulated by applicable law, this PCC and relevant administrative decisions; for the duration of time awarded by this PCC [Art. 11] to submit a Program for Development and Production, and until the final decision regarding such program has been received;
  - h) subject to terms and conditions stipulated by applicable law, this PCC and relevant administrative decisions; for the duration of the time awarded by applicable law and this PCC [Art. 11] for a Development Phase;
  - i) subject to terms and conditions stipulated by applicable law, this PCC and relevant administrative decisions; for the duration of the time awarded by applicable law and this PCC [Art. 11] for a Production Phase; and

- j) up to and including the completion of all Upstream activities necessary to finalise the implementation of the approved plan for cessation of Upstream activities and Decommissioning of Facilities;
10. The Concessionaire may by giving the Government not less than thirty days notice, terminate and surrender all the rights under this PCC after all the Concessionaire's Mandatory Work Program and related obligations in respect of the Exploration Phase have been fulfilled, with the consequence that no new obligations will thereafter accrue.
11. Notwithstanding that this PCC has expired, has otherwise been terminated or revoked subject to applicable Upstream law or the terms and conditions of this PCC, any liabilities that have arisen or the obligations of the PCC which have accrued hereunder before the end of any relevant Exploration Phase, Reserves Verification Phase, Development Phase or the applicable Production Phase, shall continue to be binding on the Concessionaires for the period provided by the applicable Upstream law and this PCC, and for the purpose of any claim in respect thereof, the provisions of this PCC relating to notices, governing law and conflict resolution shall continue to apply.
12. Notwithstanding that this PCC has expired, has otherwise been terminated or revoked subject to applicable Upstream law or the terms and conditions of this PCC, the obligation on the Concessionaires pursuant to the Hydrocarbons Law relating to bringing an Area to its previous state after conducting Exploration activities shall continue to apply and shall be executed by the Concessionaires within six months after the completion of any Exploration Phase or Exploration activities.

Čl. 52 Exploration Phase and Exploration Periods

8. An Exploration Phase of up to [... (...)] years shall commence on the Effective Date.
9. At least of the initially awarded PCC Area shall be relinquished bi-annually during the Exploration Phase. The calculation of the acreage to be relinquished shall not include acreage comprising a Discovery for which the Concessionaire has submitted a Declaration of Commerciality pursuant to applicable Upstream law or acreage comprised by a submitted or approved Programme for Development and Production.
10. The first acreage relinquishment shall be made within two years after the Effective Date of this PCC. At the expiry of the Exploration Phase, as extended or such period as designated in Article 12.1 if applicable, all remaining acreage of the PCC Area shall be relinquished save for

acreage identified and delineated as a Production Field according to a submitted or approved Programme for Development and Production.

11. The first Exploration Period of the Exploration Phase awarded by this PCC shall commence on the Effective Date, and shall unless this PCC is terminated earlier, continue for a period of up to [...] [(repeat with numbers)] months.
12. Where the Concessionaires desires to extend Upstream activities into a subsequent Exploration Period, the Concessionaires shall submit a notice to the Administration Authority to that effect. Such notice shall be submitted not later than sixty (60) days before the expiry of the current Exploration Period, or this PCC will expire.
13. Provided that the Concessionaires have fulfilled, or are deemed to have fulfilled, their obligations pursuant to the current Exploration Period, the Concessionaires are entitled:
  - d) at the end of the first Exploration Period, to a second Exploration Period of up to [...] (...) months;
  - e) to the rights of extensions of the Exploration Period referred to in the following paragraph; and
  - f) to such additional period of time that may be necessary to give effect to provisions governing extension of this PCC due to force majeure.
14. Extensions of an Exploration Period stipulated or of the Exploration Phase awarded shall, subject to applicable Upstream law, be granted if the performance of the Mandatory Work Program or an approved Reserves Verification Program due to reasons beyond the reasonable and foreseeable control of the Concessionaire has been delayed. The Concessionaire shall in such cases notify the Ministry, and when required for the Concessionaire to complete the Mandatory Work Program or an approved Reserves Verification Program, submit a properly reasoned request for such extension that may be necessary to allow the completion of such program. The Government shall without undue delay consider and respond to such request and if not granted, give grounds for refusing to grant the extension.

Čl. 53 Reserves Verification Phase

Subject to a Discovery being made during the Exploration Phase or an extended Exploration Phase, a Reserves Verification Phase shall commence in order for the Concessionaires to establish the commerciality of the Discovery pursuant to the Hydrocarbons Law. The Reserves Verification Phase shall only apply to that part of the awarded PCC Area which is defined in the approved Reserves Verification Program. The Reserves Verification Phase

shall not exceed [...] [(...repeat with numbers)] years, and shall be concluded within the Exploration Phase as defined in Art. 7.1., as this may be extended pursuant to applicable Upstream law and this PCC.

Čl. 54 Mandatory Work Program

17. The Concessionaire shall, to the satisfaction of the Administration Authority carry out the Mandatory Work Program stipulated in this PCC unless otherwise provided, or pay to the State no more than the amounts stipulated by this PCC.

18. During the first Exploration Period of [...] [(insert with numbers)] months, calculated from the Effective Date of this PCC, the Concessionaires shall conduct the following Mandatory Work Program:
  - d) [insert the description of the Mandatory Work Program]
  - e) [...]
  - f) [...]

19. In case any part of the Mandatory Work Program for the first Exploration Period described in this Article has not been performed, the maximum amount to be paid by the Concessionaires to the State, for non performance of the Mandatory Work Program for the first Exploration Period shall be [.....] [(repeat with numbers)] Euros.

20. During the subsequent second Exploration Period of [...] [(repeat with numbers)] months, calculated from the expiration of the first Exploration Period, the Concessionaires shall conduct the following Mandatory Work Program :
  - d) [insert the description of the Mandatory Work Program]
  - e) [...]
  - f) [...]

21. In case of any part of the Mandatory Work Program for the second Exploration Period has not been performed, the maximum amount to be paid by the Concessionaires to the State for non performance of the Mandatory Work Program for this second Exploration Period shall be [..... (..)] Euros.

22. Should any Well forming part of the Mandatory Work Programs provided for in this Article be abandoned before reaching the defined objectives of such Well for any reason other than specified by this Article, the Concessionaires shall drill a substitute Well. In this event the relevant Exploration Period and when applicable and upon application by the

Concessionaires pursuant to applicable law the Exploration phase, shall be extended by a reasonable period of time as the Administration Authority may permit for drilling and evaluation of the substitute Well.

23. Unless otherwise approved by the Administration Authority, any Well which forms part of the Mandatory Work Programs provided for in this PCC shall be drilled to such depth as set forth in this Article, unless before reaching the required depth:

- e) further drilling would present an obvious danger due to such events as, but not limited to, the presence of abnormal pressure or excessive losses of drilling mud;
- f) impenetrable formations are encountered;
- g) Hydrocarbons bearing formations are encountered which require protecting, thereby preventing planned depths from being reached; or
- h) the Administration Authority consents to terminate drilling.

24. In circumstances when the Concessionaire is permitted pursuant to this Article to drill any Well to a lesser depth than required pursuant to the Mandatory Work Program of this Article, the Concessionaire shall be deemed to have satisfied all the Concessionaire's obligations in respect of that Well.

25. During the drilling of Exploration Wells the Concessionaire shall in accordance with applicable Montenegrin Upstream law keep the Administration Authority informed of the progress of each Well and shall:

- c) as soon as reasonably possible, consult with the Administration Authority regarding any proposed Well testing program; and
- d) as stipulated by applicable Upstream law promptly undertake a technical evaluation of test results and of all other relevant subsurface Data and submit such evaluation to the Administration Authority as soon as it has been completed.

26. The Mandatory Work Program stipulated by this PCC shall not in respect of any Exploration Period be satisfied unless the total Mandatory Work Program of that Exploration Period has been discharged to the satisfaction of the Administration Authority.

27. If, at the end of the first Exploration Period or at the end of any subsequent Exploration Period, the Mandatory Work Program related to such Exploration Period has not been discharged to the satisfaction of the Administration Authority, the Administration Authority shall notify the Concessionaires and shall, unless the full amount of the shortfall has been met by the Concessionaires within ten (10) days of such notification, have the right to call on

the Work Program Guarantee for the payment to the State of the full amount of the shortfall.

28. In the event the number of Wells drilled by the Concessionaire or the Data acquired during any Exploration Period exceed the number of Wells or the amount of Data acquired provided for in the Mandatory Work Program for that Exploration Period as specified by this PCC, the number of additional Wells drilled or the amount of additional Data acquired by the Concessionaire during such Exploration Period may be carried forward and treated as work undertaken in discharge of the Concessionaire's Mandatory Work Program to drill Wells or acquire Data during the subsequent Exploration Period. If by reason of the provisions of this Article the Mandatory Work Program of the Concessionaire for any Exploration Period as specified by this PCC has been fully discharged by the Concessionaire before that Exploration Period commences, the Concessionaire shall, after consultation with the Administration Authority, adjust the Mandatory Work Program for the Exploration Period in question so as to ensure the continuity of Upstream activities in the PCC Area.
29. Except as otherwise provided, nothing in this Article shall be read or construed as extinguishing, postponing or modifying any commitment of the Concessionaire to carry out any stipulated or approved Mandatory Work Program.
30. Within sixty (60) days of the Effective Date for the duration of the Exploration Phase and at least ninety (90) days prior to the end of each calendar year or at such other times as may be approved in advance by Administration Authority, the Concessionaire shall prepare in reasonable detail and submit to the Administration Authority a Work Schedule and budget for Exploration and drilling of Wells for the remaining portion of the calendar year or for the subsequent calendar year, and a proposed structure for the Concessionaire's organisation to undertake Exploration and drilling of Wells pursuant to this PCC.
31. The Work Schedule and budget for Exploration prepared by the Concessionaire shall be consistent with obligations pursuant to this PCC and shall set forth the Upstream activities which the Concessionaire proposes to carry out during the remaining portion of the calendar year or for subsequent calendar year. The Concessionaire shall consider any recommendations made by the Administration Authority in respect thereof and, after making such revisions thereto as the Concessionaire considers appropriate, submit the revised annual Work Schedule and budget for Exploration to the Administration Authority for information.

32. The Concessionaire may at any time amend the Work Schedule and budget for Exploration submitted in accordance with this Article, provided that the amended Work Schedule and budget are:

- d) prepared in reasonable detail and submitted to the Administration Authority, whose recommendations in respect thereof shall be considered by the Concessionaire;
- e) consistent with the Concessionaire's obligations pursuant to this Article; and
- f) submitted to the Administration Authority for information once the Concessionaire has made such revisions as it deems appropriate after consideration of any recommendations made by the Administration Authority.

Čl. 55 Specific requirements regarding environment and objects representing historical, cultural or natural value

- 3. The provisions of applicable Montenegrin law regarding protection of the environment, prevention of pollution, and protection objects of historical, cultural and natural value, shall apply to Upstream activities authorised and conducted pursuant to this PCC.
- 4. The specific conditions regarding protection of the environment, prevention of pollution and protection objects of historical, cultural and natural value, including as outlined in the invitation to apply for Production Concession Contracts, shall apply for Upstream activities pursuant to this PCC. In addition, the following requirements apply for Upstream activities in the PCC Area:
  - d) [...]
  - e) [...]
  - f) [...]

Čl. 56 Work Program Guarantee

- 5. Without prejudice to the joint and several liability of the Concessionaires, each Concessionaire shall no later than thirty (30) days after the Effective Date of this PCC, and where this PCC has been extended by subsequent Exploration Periods on the first day of such Exploration Period, provide in substantially the form set out in Annex F for the performance of mandatory work program, an unconditional and irrevocable bank guarantee, issued by a commercial bank acceptable to Government, in respect of the total Mandatory Work Program for the first Exploration Period or, as the case may be, of the total Mandatory Work Program for any subsequent Exploration Period, hereinafter referred to as the "Work Program Guarantee".

6. If the Work Program Guarantee referred to in paragraph 1 of this Article is not submitted to the satisfaction of the Government within the abovementioned deadline this PCC will expire.
7. Without prejudice to the joint and several liability of the Concessionaires, the amount of the Work Program Guarantee provided by each Concessionaire shall be:
  - c) for the first Exploration Period: [..... (...)] Euros; and
  - d) for the second Exploration Period: [..... (...)] Euros.
8. When the Mandatory Work Program for an Exploration Period has been completed to the satisfaction of the Administration Authority, that part of the Work Program Guarantee for the Exploration Period in question may be released upon notice by the Government.

Čl. 57 Preparation of Program for Development and Production, Development Phase and Production Phase

6. The Concessionaires shall within [.....(...repeat with numbers...)] months after the expiry of the Exploration Phase, as extended, submit a Program for Development and Production of Hydrocarbons to the Administration Authority for its consent pursuant to applicable Montenegrin Upstream law [or this PCC shall expire].
7. The Concessionaires shall complete the Development Phase within a time limit defined by the Administration Authority in the approved the Program for Development and Production
8. The Production Phase of this PCC shall be [.....] [(repeat with numbers)] years and such additional time that may be necessary to give effect to the provisions of applicable Hydrocarbons law and this PCC that may provide for extension of this PCC. The Government may in connection with the decision on extension of the Production Phase stipulate additional or new conditions for this PCC.
9. Extensions of the time limit stipulated in paragraph 1 and 2 of this Article shall, subject to applicable Upstream law, be granted if the preparation of such Program for Development and Production or completion of the Development Phase has been delayed due to reasons beyond the reasonable and foreseeable control of the Concessionaire. The Concessionaire shall in such cases notify the Administration Authority , and when required for the Concessionaire to complete the preparation of such Program for Development and Production or complete the Development Phase, within 6 months of expiry of the time limit to submit a properly reasoned request for such extension that may be necessary to allow

the submittal of such program or completion of activities of the Development Phase necessary to initiate Production.

10. A request for an extension of the time limits stipulated in paragraph 1 and 2 of this Article shall be submitted to the Administration Authority together with supporting documents. A certified paper copy and a digital copy of the request and its supporting documents shall simultaneously be submitted to the Administration Authority. The format of the request and the supporting documents pursuant to this paragraph shall be stipulated by the Administration Authority. The Administration Authority, shall consider and respond to such request and if not granted, give grounds for refusing to grant the extension.

Čl. 58 Parent company guarantee

Beyond the scope of the Work Program Guarantee and without prejudice to the joint and several liability of the Concessionaires, each Concessionaire shall by no later than thirty (30) days after the Effective Date of this PCC provide, in substantially the form set out in Annex E of this PCC and acceptable to the Government ~~competent state authority~~, an unconditional and irrevocable ultimate parent company guarantee in respect of all its obligations and potential liabilities towards the State, and for non-contractual liability for damage or loss of third parties pursuant to applicable Montenegrin law and this PCC. The ultimate parent company guarantee shall be provided by an entity registered in and operating from a jurisdiction entirely transparent to Montenegrin authorities and acceptable to the Government where a decision or ruling may be enforced pursuant to the conflict resolution of this PCC or in case of non-contractual liabilities before a competent court or tribunal.

Čl. 59 Appointment and functions of Operator

7. [.....] has been appointed by the Government and has assumed the position as Operator, and accepts all rights and obligations as Operator pursuant to applicable Montenegrin law and this PCC.
8. Change of Operator is subject to Government approval. The basis for the assessment of the Operators financial and technical capacity, qualifications and experience referred to in the invitation to apply for the PCC shall apply as appropriate for such approval.
9. Subject to the terms and conditions of this PCC and unless otherwise specified, the Operator shall act on behalf of the Concessionaires to this PCC, have all of the rights, functions and duties of Operator pursuant to applicable law, this PCC and decisions by the Management Committee, and shall conduct and manage all Upstream activities authorised pursuant to this PCC. Subject to applicable law, this PCC and the decision by the Management Committee, the Operator may employ any physical person or hire any legal

person, including Affiliates, in such relevant Upstream activities.

10. Notwithstanding that each Concessionaire shall remain liable for all its obligations as Concessionaire; the Operator shall on behalf of the Concessionaires perform the Upstream activities pursuant to this PCC in accordance with the provisions of applicable Montenegrin law. The Operator shall abide by the decisions and directions of the Management Committee.
11. The Operator shall have no gain nor suffer any loss in relation to any other Concessionaires of this PCC which is not specifically stipulated by applicable Montenegrin law or this PCC.
12. The Operator shall, except in cases of Exclusive Upstream Activities and in respect to individually chargeable tax, and in accordance with any decisions of the Management Committee, have the obligation to represent the Concessionaires in all dealings with the State with respect to matters concerning Upstream activities pursuant to this PCC. The obligation of the Operator to represent Concessionaires does not limit the right of each Concessionaire to communicate with the Government, but such communication shall only be for the purpose of communicating issues related and relevant to that Concessionaire.

Čl. 60 General duties of the Operator

3. The Concessionaire shall ensure and the Operator shall conduct prudent Upstream activities, including **Error! Bookmark not defined.** Development, implementation, and updating of policies, strategies, evaluations, plans and technical solutions in order to:
  - n) Conduct Upstream activities in compliance with the established objectives for safety, working environment, health and protection of the environment;
  - o) Optimise extraction of Hydrocarbons whilst ensuring maximum recovery of commercially exploitable Hydrocarbons in each Deposit or a group of Deposits;
  - p) Keep consumption of Hydrocarbons for Upstream activities to a minimum and systematically reduce consumption;
  - q) Use existing and planned Facilities and their capacities to achieve optimal extraction and rational use of Hydrocarbons;
  - r) Take all practical measures to prevent the prejudicial entry of water or any other incident causing damage to the Hydrocarbon-bearing formation of a Deposit which may be encountered during any Well related activity, including drilling, plugging or abandonment of a Well;
  - s) Ensure optimal control of the flow from the Well and of Hydrocarbons throughout Facilities;
  - t) Prevent the escape or loss of Hydrocarbons;

- u) Avoid waste of Hydrocarbons and loss of the natural energy in the Deposit;
  - v) Identify and remedy or mitigate existing or potential deviations in relation to approved plans;
  - w) Ensure that all personnel engaged in Upstream activities are thoroughly familiar with the Facilities, and relevant operational procedures and policies; and
  - x) Ensure that contractors, and subcontractors are fully informed of the content of relevant applicable law;
  - y) Ensure compliance with regulatory principles and requirements;
  - z) Performs also other duties in accordance with applicable Montenegrin law.
4. The responsibility of the Concessionaires and the Operator does not, in any way, influence the individual responsibility of each employer and employee to execute the work in compliance with applicable law.

Čl. 61 Management system

5. The Concessionaire shall ensure that the Operator implements and the Operator shall establish and maintain a management system which:
- d) Ensures the systematic management and implementation of all of its Upstream activities in a manner entirely transparent to Government monitoring and control;
  - e) Contributes towards the continuous effort in improving conduct and results of Upstream related activities; and
  - f) Provides for comprehensive and coordinated commercial, operational and regulatory supervision of Upstream activities.
6. The management system shall, inter alia, include the following elements:
- i) Description of the objectives of the Upstream activities;
  - j) Overview of the relevant rules and regulations that are applicable and a description of the mechanisms for keeping information updated with regard to amendments or new regulatory requirements;
  - k) Specific requirements applicable in respect of safety, working environment, protection of the environment, and resource management that comprise the basis for planning, implementation and updating of projects, operations and other Upstream activities;
  - l) Organisation of the planned operations, including a description of the allocation of duties, responsibilities and authority, the distribution of units and personnel, and the modes of communication;

- m) Description of qualifications required from personnel, personnel shortages and the plans to mitigate such shortages, including respective qualifications required from personnel to fill identified gaps;
  - n) Guidelines of procedures, instructions, or other routines describing the planning and implementation of relevant operations in order to achieve the proposed objectives;
  - o) Procedures or instruction manuals describing the handling of situations or incidents in breach of, or deviation from, regulatory or company instituted norms, standards, procedures or other requirements; and
  - p) Plans for updating and further Development of the management system.
7. Employees and their union or elected representatives shall be fully informed about the management system and take part in the Development, introduction and update of the system.
8. Each Concessionaire shall appoint a general manager for the established organization in accordance with requirements of applicable law and shall notify the Administration Authority and Ministry of the identity of the individual so appointed within [thirty (30)] days after the Effective Date. If for any reason the individual so appointed ceases to be general manager the Concessionaire shall as soon as practicable appoint a replacement acceptable to the Ministry and shall notify the Administration Authority of the identity of the replacement

Čl. 62 Management Committee

11. The Concessionaires shall, no later than thirty (30) days after the Effective Date of this PCC establish a Management Committee. If the Management Committee is not established within the previously mentioned deadline this PCC will expire.
12. Unless otherwise stipulated, the Management Committee shall have power and duty to authorize and supervise Upstream Activities pursuant to this PCC that are necessary or desirable to fulfil the PCC rights and obligations in accordance with Montenegrin law and this PCC, and in a manner appropriate to the circumstances.
13. Each Concessionaire shall appoint one (1) physical person as representative and one (1) alternate physical person as representative to serve on the Management Committee.
14. Each Concessionaire shall as soon as possible and no later than ten (10) days from the Effective Date give notice in writing to the other Concessionaires, the Ministry and the

Administration Authority of the name, position and contact details of its representative and alternate representative to serve on the Management Committee. Each Concessionaire shall, subject to applicable law, with regard to that the designated representative is acceptable to the Montenegrin authorities, have the right to change its representative and alternate at any time by giving notice of such change to the other Concessionaires, the Ministry and the Administration Authority.

15. The representative of a Concessionaire, or in his absence the alternate representative, shall be authorized to represent and bind such Concessionaire with respect to any matter which is within the powers of the Management Committee and is properly brought before the Management Committee. Each such representative shall have a vote equal to the Participating Interest of the Concessionaire the person represents. Each alternate representative shall be entitled to attend all Management Committee meetings, but shall have no vote at such meetings except in the absence of the representative for whom he or she is the alternate. In addition to the representative and alternate representative, each Concessionaire may also bring to any Management Committee meetings such technical and other advisors as the Concessionaire may deem appropriate. The Management Committee may by vote limit the number of advisors that each Concessionaire may bring to a specific meeting
16. Except as otherwise expressly provided by applicable law or this PCC, and subject to review by the Government in cases of assignment or Administration Authority in cases of unitisation, all decisions, approvals and other actions of the Management Committee shall be decided by the affirmative vote of a majority of the number of Concessionaires entitled to vote, not being Affiliates, which are collectively holding more than fifty percent (50%) in case of odd number of Concessionaires and fifty one percent (51%) in case of even number of Concessionaires of the Participating Interests.
17. Notwithstanding the sixth paragraph of this Article, unanimous approval of the Concessionaires shall be required for all decisions of the Management Committee regarding:
  - e) The voluntary relinquishment of all or part of the PCC Area ;
  - f) The voluntary termination of this PCC;
  - g) Any proposal to the Government for the amendment of this PCC or its Annexes and Supplement , and;
  - h) Unitization of any part of the PCC Area.
18. The Administration Authority may appoint representatives who shall have the right to attend as observers in any meeting of the Management Committee and any sub-committee or working group established for the purpose of Upstream activities pursuant to this PCC or,

as applicable, the equivalent committees or working groups pursuant to a unitisation agreement. The Operator shall copy the Administration Authority on all notices, documents, information and minutes regarding such meetings. The appointed Government observers shall act solely as observers and shall not interfere or participate in any discussions or decisions during such meetings, or offer advice or views on the issues raised or discussed.

19. The Administration Authority shall be copied on any written communication between the Concessionaires, or between the Operator and any Concessionaire, relating to or as a consequence of default pursuant to the procedures stipulated by the Annexes to this PCC.
20. The Concessionaires shall on request from the Administration Authority provide copies of any communication between the Concessionaires and between the Concessionaires and the Operator related to any subject specified related to the Upstream activity pursuant to this PCC.

Čl. 63 Lifting arrangements and sale of Hydrocarbons on behalf of the State

7. The Concessionaire shall subject to applicable Montenegrin law and provisions of this PCC regulating the Production and sale of Hydrocarbons be entitled to lift, dispose and export freely its entitlement to Disposable Hydrocarbons pursuant to this PCC. Each Concessionaire shall take its entitlement to Hydrocarbons consistent with the best Hydrocarbons industry practices.
8. No later than ninety (90) days prior to the date scheduled for the commencement of the Production Phase, the Parties shall establish off-take procedures covering the scheduling, lifting and storage of Hydrocarbons and such other related matters as the Parties shall agree. Such procedures shall be consistent with the best Hydrocarbons industry practices and be submitted to the Administration Authority for approval.
9. The Concessionaire may sell the portion of the Concession Production Fee volume of Hydrocarbons not taken in kind by the State proportionate to the Concessionaire's Participating Interest to cover Concession Production Fee payments to the State, unless otherwise agreed, stipulated by applicable law or by the PCC.
10. The Operator shall, unless otherwise agreed, stipulated by applicable law and this PCC, sell on a joint and dedicated basis the Hydrocarbons taken in kind by the State at the same terms and conditions that applies to the sale of his portion of Hydrocarbons sold. The Operator shall calculate the joint deductible expenses incurred when joint sales are made. Expenses incurred for joint sales shall be apportioned to and reimbursed by the individual Concessionaire and the State as applicable.

11. The sale of such Hydrocarbons shall, unless otherwise instructed by the Government be on a joint dedicated basis by the Operator on behalf of Concessionaires to this PCC, and the Operator shall hold those entitlements in undivided proportions equal to the proportions in which during that period each Concessionaire was entitled. Instructions relating to sales shall not affect volumes of Hydrocarbons already subject to contract.
12. The proceeds from the sale of Hydrocarbons in any given period shall be divided between the State and the Concessionaire in proportion to their title in the undivided entitlements to the Hydrocarbons sold.

Čl. 64 Recruitment and training

6. The Concessionaire shall prepare a plan for and fund the training of public sector personnel identified by the Administration Authority, and when practicable, facilitate and fund the participation of such public sector personnel in training activities organized internally by the Concessionaire or an Affiliate for its personnel. By public sector personnel is understood Government employees involved in the management of Hydrocarbons resources or monitoring of Upstream activities and directly related activities, and teachers and trainers employed or associated with Montenegrin publicly funded institutions. A proposal for a detailed program for the training of public sector personnel shall be submitted to the Administration Authority for approval no later than six (6) months after the Effective Date of this PCC. An updated or revised program for the training for public sector personnel shall be submitted annually to the Administration Authority by 1 October for the following year.
7. The training program shall i.a. comprise the following activities:
  - d) [...]
  - e) [...]
  - f) [...]

and include an annual budget for training purposes of no less than [.....] Euros.

8. If amounts for a calendar year exceed those stipulated then such incurred cost or amount contributed in excess of the annual minimum shall be credited against the following year's training obligation.
9. The Concessionaires shall include an outline of training activities required to satisfy the obligations contained in this Article as part of the Program for Development and Production.

10. In order for the Administration Authority to monitor the fulfilment of the employment obligations pursuant to applicable law, and training obligations contained in this Article, each Concessionaire shall annually submit to the Administration Authority a specified list of all their recruitment and training programs relevant to Upstream activities in Montenegro.

Čl. 65 Coordinated Upstream activities and unitisation

5. If the Concessionaires agree or is instructed by the Administration Authority pursuant to applicable Upstream law to prepare and submit a joint Program for Development and Production for the Development and Production of one or several Deposits with the Concessionaires of an adjoining PCC subject to Montenegrin jurisdiction, the Concessionaires shall in good faith prepare and conclude the terms of a unitisation agreement or as applicable coordination agreement with the Concessionaires of the adjoining PCC.
6. A unitisation agreement shall at least include the following principles as far as practicable:
  - f) The process for determination or re-determination of Participation Interests shall provide for use of all relevant Data and Production experience up to a cut-off date which shall be stipulated or determined;
  - g) The process for determination or re-determination Participation Interests shall include an initial Participation Interest determination, and unless otherwise approved by the Administration Authority or by the Government in cases of coordinated cross boundary Upstream activities or unitisation of cross-boundary Deposits, the availability at least one re-determination;
  - h) With the unanimous agreement of the Participating Interests of the unit, a scheduled re-determination may not be initiated or completed;
  - i) Parameters for a re-determination shall be developed on a fair and equitable basis, consistent with sound engineering, technical, and economic principles, to allow each unit Participating Interest to achieve its fair and equitable share of unit Production; and
  - j) The general principles and the relative voting power pursuant to the rules of the relevant PCCs shall be reflected in the voting rules of the unitization agreement.
7. Any unitisation agreement, coordination agreement or amendments to such agreement shall be subject to the approval of the Administration Authority .

8. Arrangements related to Deposits that extend or may extend beyond Montenegrin jurisdiction, the construction of trans-boundary Facilities or the trans-boundary use of Facilities, or any other arrangements between Concessionaires and other entities related to coordinated trans-boundary Upstream activities, shall be subject to the approval of the Government .

Čl. 66   Financing and ownership of Facilities

5. The Concessionaire shall provide all funds and finance all costs related to the construction, acquisition or lease, and the operation of all Facilities and appurtenant equipment to be used in Upstream activities pursuant to this PCC.
6. The Concessionaire shall be the owner of Facilities and necessary appurtenant equipment for the purpose and use in Upstream activities pursuant to the PCC unless otherwise approved by the Ministry.
7. Subject to applicable Upstream law and this PCC, the Concessionaire shall have the right to use necessary Facilities and equipment for prudent and safe Upstream activities during the term of the PCC.
8. Any moveable Facility or equipment owned by a physical or legal person other than a Concessionaire as approved by the Competent Authority may in accordance with applicable law and terms of this PCC be freely exported from the State of Montenegro when no longer in use in Upstream activities.

Čl. 67   Fiscal terms and other charges

4. The Concessionaires, their Contractors and Sub-Contractors, and their respective employees shall, except to the extent exempt there from according to applicable Montenegrin law, be subject to applicable Montenegrin law imposing taxes, customs duties, duties, levies, charges, fees or contributions.
5. The Concessionaires shall comply with applicable procedures and formalities imposed by applicable Montenegrin law when claiming exemptions from customs duties on import or export. The Concessionaire shall also ensure that Contractors and Sub-Contractors comply with applicable procedures and formalities imposed by applicable Montenegrin law.
6. The Concessionaire shall pay the **fee for produced oil and gas** (royalty) to the Government in accordance with a Upstream law. Should the Government decide to take the royalty in kind

it shall notify the Concessionaire one year in advance and the delivery of such royalty in kind shall be done in accordance with the regulation.

Čl. 68 Procurement and bases

4. Subject to applicable Montenegrin law and the provisions of the Joint Operating Agreement the Concessionaires shall base the procurement of goods and services for the purpose of Upstream activities pursuant to this PCC on competitive tenders.
5. Supply bases for the provisions of goods and services, understood to include transshipment points, including air transport related to Upstream activities pursuant to this PCC, shall be used as stipulated by the Administration Authority and the approved Program for Development and Production. The Administration Authority shall give grounds if bases designated by the Administration Authority are different than those proposed by the Concessionaire.
6. Substantial contractual obligations, meaning such contracts that concern Production profile, Deposit depletion strategy, ability to implement enhanced or improved recovery of Hydrocarbons, Gas off-take solutions for the Production Field or the construction or lease of Facilities, and such contracts that may affect Development, Production or cessation of Upstream activities and Decommissioning of Facilities, shall not be undertaken nor construction work be started, until the Program for Development and Production has been approved, unless approved by the Administration Authority.

Čl. 69 Decommissioning Plan

9. The Concessionaire shall prepare and submit, pursuant to applicable Upstream law and this PCC, a plan for cessation of Production activities and Decommissioning of Facilities (hereinafter referred to as the "Decommissioning Plan") to the Administration Authority for its approval no earlier than four (4) years prior to planned termination of Production or use of a Facility and no later than the time limit stipulated by applicable Upstream law.
10. [The Administration Authority may require further information or evaluations from Concessionaire related to the Decommissioning Plan.]
11. A schedule of breakdowns from the Decommissioning Fund shall be included in the Decommissioning Plan submitted to Government.

12. The Concessionaire and the owner of a Facility shall ensure that the approved Decommissioning Plan is carried out. The Concessionaires are strictly liable for any direct loss or damage resulting from implementing the approved Decommissioning Plan irrespective of such implementation being conducted by the Operator, the Concessionaire, the owner of the Facility, a Contractor or Sub-Contractor. The obligation to implement the approved Decommissioning Plan is applicable even if the approval is made or is to be implemented or completed after the expiry or termination of the PCC. If the approved Decommissioning Plan allows complete or partial abandonment, the Concessionaire shall be liable for any direct damage or inconvenience caused wilfully or inadvertently in connection with the abandoned Facility. If there is more than one entity liable pursuant to applicable law or this Article, such entities shall be jointly and severally liable for the damage, loss or related financial obligations. Save for taking an appropriate insurance the Concessionaires may not contract obligations or liabilities pursuant to this Article.
13. For the implementation of the approved Decommissioning Plan, it may be agreed between the Concessionaire and the owner of a Facility on one side and the State on the other side that future maintenance, responsibility and liabilities may be taken over by the State subject to an agreed compensation to the State.
14. In the event that the Concessionaires do not submit a Decommissioning Plan to the Administration Authority within the time limits stipulated by applicable Upstream law and this Article, the Administration Authority may serve upon the Concessionaires a notice requiring the Concessionaires to submit such plan within a period of [ninety (90) days] from date on which the notice was served. If within that period no Decommissioning Plan is submitted, the Administration Authority may commission consultants of international standing to prepare such plan. The cost of commissioning independent consultants or contractors to prepare such plan shall be payable by the Concessionaire to the Government, and be sufficient legal basis for the Government to unilaterally make withdrawal from the Decommissioning Fund to cover such costs.
15. A Decommissioning Plan prepared by an independent consultant or contractor in accordance with applicable law shall be implemented by the Concessionaire in accordance with its terms as though it were an obligation of the Concessionaire pursuant to applicable law and this PCC.
16. In the event that a Concessionaire does not initiate the implementation of the approved Decommissioning Plan within the approved time limit for its commencement, the Administration Authority may serve upon the Concessionaire a notice requiring the Concessionaire to initiate such implementation within a period of [ninety days] from date on which the notice was served. If within that period no action is taken to implement such plan

by the Concessionaire, the Administration Authority may commission independent contractors to implement the approved Decommissioning Plan. The cost of implementing the approved Decommissioning Plan shall be payable by the Concessionaire to the Government, and be sufficient legal basis for the Government to unilaterally make withdrawal from the Decommissioning Fund to cover such costs.

Čl. 70 Decommissioning Fund

6. The Concessionaires shall establish in a bank of its choice acceptable to the Government, a joint interest bearing escrow account acceptable to the Administration Authority, no later than at the commencement of the Production Phase. The bank account shall be denominated as “the Decommissioning Fund” into which the Concessionaire shall set aside from time to time as defined herein, funds dedicated to cover Decommissioning costs. Decommissioning costs shall be calculated in accordance with applicable law and this PCC. The amounts deposited in the account of the Decommissioning Fund shall at the time of implementation of the Decommissioning Plan meet each Concessionaire’s part according to its Participating Interest of estimated costs of implementing such plan. At the time of establishment of the account for the Decommissioning Fund the Concessionaire shall deposit the amount necessary to establish said account.
7. Calculation and payments into the Decommissioning Fund shall be based on the following procedures:
  - f) Payments into the Decommissioning fund shall start at the day of commencement of Production and shall be made annually..
  - g) No later than one (1) year before at least [...*fifty percent (50%)*...] of the reserves estimated recoverable by the approved Program for Development and Production have been extracted, the Concessionaire shall, if no provisional Decommissioning Plan has been submitted pursuant to applicable Upstream law, submit to the Administration Authority relevant alternative Decommissioning solutions to form the basis for the preliminary calculation of future Decommissioning cost-
  - h) The calculation of estimated future Decommissioning costs and the periodic deposits to be made into the account of the Decommissioning Fund shall be prepared by the Concessionaire in Euros, and shall be based on:
    - iii. initial recoverable reserves and the projected Production profile of the Production Field; and

- iv. estimated total costs for the Concessionaires' proposed Decommissioning solution and reasonable alternative solutions.
  - i) The Administration Authority shall select from the proposals submitted by the Concessionaire a preliminary Decommissioning solution to form the basis for the calculation of Decommissioning costs to be covered by the Decommissioning Fund. The Decommissioning solution identified by the Administration Authority for calculation purposes, the calculation of Decommissioning costs and the schedule of payments in to the account of the Decommissioning Fund shall be subject to successive revisions when required by applicable Montenegrin law, this PCC or if deemed necessary by the Concessionaire due to substantial changes in assumptions or facts.
  - j) In any calendar year in which the Concessionaire did not submit to the Administration Authority a revised preliminary Decommissioning solution or Decommissioning Plan, as appropriate, the Concessionaire shall still update the total estimated preliminary Decommissioning cost of the Decommissioning solution that was selected preliminary by the Administration Authority for calculation purposes. For this purpose, and for each calendar year, the applicable annual escalation index shall be based on the index stipulated by the Producers Price Index for the Drilling of Oil and Gas Wells as defined and published by the United States Bureau of Labour Statistics. The annual index to be used in year "n" shall be determined by the difference between the annual index relating to the year in which the latest preliminary Decommissioning solution for calculation purposes was selected and the same annual index relating such year "n". In the event the United States Bureau of Labor Statistics ceases, for any reason whatsoever, to publish the Producers Price Index, or when an alternative currency is selected, the Administration Authority shall approve upon proposal by the Concessionaire either an alternative independent internationally recognised source, or an alternative representative index.
8. The legal basis and premises for the establishment, calculation, payment into, and withdrawal from the account for the Decommissioning fund shall be as stipulated in applicable Upstream law, this Article and as further specified in the Accounting Agreement in Annex D to this PCC.
9. Any amounts remaining in the Decommissioning Fund after the implementation of the approved Decommissioning Plan has been completed shall be treated in accordance with applicable tax law.

10. Any shortfall shall be met in full by the Concessionaire in the event the Decommissioning Fund at the time of implementing the Decommissioning Plan is insufficient to pay for the completion of activities pursuant to that Decommissioning Plan.

Čl. 71 Revocation, forced assignment and surrender

13. The Government may decide that the Ministry by serving notice on the Concessionaire revoke all rights or force assignment of rights pursuant to this PCC, including a Participating Interest in this PCC, for any reason stipulated by applicable Upstream law and this PCC.
14. The Participation Interest of a Concessionaire is revoked if the Concessionaire holding such Participation Interest or the ultimate parent company enters into liquidation proceedings, enters into debt settlement or enters into bankruptcy proceedings.
15. In case a Production Concession Contract is revoked the assets and rights obtained or integrated in such Production Concession Contract shall without compensation to the Concessionaire revert to the State, unless otherwise provided for by applicable Montenegro law, a court order or the PCC.
16. In the case of relinquishment of acreage, surrender, revocation or when a PCC expires, the acreage awarded by the PCC shall without compensation revert to the State, and may be awarded in future bid rounds.
17. In the case of relinquishment of acreage, surrender, revocation or when a PCC expires without any Facilities being constructed, placed or used, then no Decommissioning shall be required, but the Concessionaire shall within [ninety] days:
  - c) in accordance with law plug or close off, in a manner consistent with applicable law and best available international petroleum industry practice, all Wells in the Area unless otherwise approved by the Administration Authority; and
  - d) take all actions necessary, in accordance with applicable law and best available international petroleum industry practice, to prevent hazards to human life, the property of others or the environment resulting from conditions in the awarded Area, or caused by Upstream activities, being conditions which were or ought with reasonable diligence to have been evident at the time of relinquishment or termination.
18. The Ministry shall in accordance with the Hydrocarbons Law give no less than ninety (90) days prior notice to a Concessionaire of any contemplation by Government to revoke Concessionaire's rights pursuant to this PCC, including as appropriate, the intention to serve

a notice of forced assignment of a right pursuant to this PCC, stating in detail the alleged breach relied upon by the Government. The Concessionaires to this PCC not subject to Government notice regarding revocation shall be copied on such notice.

19. The Concessionaire in question shall within thirty (30) days from its receipt of such notice provide any information the Concessionaire wishes the Government to consider prior to making a final decision of revocation or forced assignment of the Concessionaire's rights pursuant to this PCC. The Concessionaires to this PCC not subject to Government notice shall be copied such information.
20. The Government may revoke the Concessionaire's right pursuant to this PCC forthwith if, within sixty (60) days from Concessionaire's receipt of such notice of breach of law or the terms and conditions associated with the PCC:
  - d) the Concessionaire has not attempted to remedy or has removed such substantial breach as specified in the notice of revocation or forced assignment of a right pursuant to this PCC; or
  - e) it is clear beyond reasonable doubt that such breach as specified in the notice cannot be remedied or removed within the ninety (90) day period and the Concessionaire, where it is impossible to cure or remove such breach if requested by the Ministry, is unable to pay full compensation to the Government;
  - f) the Concessionaire has not disputed the notice and for this purpose commenced court or arbitration proceedings pursuant to the ninth paragraph of this Article,
21. Any dispute between the State and the Concessionaire as to whether this PCC may be revoked, whether:
  - e) the requirements of this Article have been satisfied;
  - f) the Concessionaire has remedied or removed the grounds for revocation or notice of forced assignment of a right pursuant to this PCC;
  - g) the compensation has been paid in respect of grounds for revocation or forced assignment of a right pursuant to this PCC; or
  - h) the grounds for the service of a notice of forced assignment of a right pursuant to this PCC are impossible to remedy or remove;may be referred to court or arbitration proceedings pursuant to this PCC.
22. Where a dispute has been brought before a court or arbitration tribunal, this PCC may not be revoked or Participation Interest assignment enforced pursuant to this Article until the matters in dispute have been resolved by final, non-appealable order or judgement subject to Montenegrin law and jurisdiction, and in that event only if revocation or forced assignment of a right pursuant to this PCC is consistent with the order or judgement so rendered.

23. Where the existence of a breach of the terms and conditions of this PCC relates to a matter in dispute between the Government and a Concessionaire which has been referred to determination by a sole expert pursuant to this PCC, a notice served on the Concessionaire pursuant to this Article may not rely upon that subject matter as a reason for the contemplated revocation or forced assignment of rights pursuant to this PCC until the sole expert has determined the subject matter and in that event only if to do so would be consistent with the way in which the subject matter has been so determined by the sole expert.
24. The Concessionaire may by giving the Ministry not less than thirty (30) days notice, surrender all or part of the rights under a PCC, only as follows:
- c) after all the Concessionaire's obligations in respect of any Exploration phase have been fulfilled, the Concessionaire may at any time thereafter surrender its rights in respect of the entire awarded Area with the consequence that no new obligations will thereafter accrue; and
  - d) at any time after all the Concessionaire's obligations in respect of any Exploration phase have been fulfilled, the Concessionaire may surrender his rights in respect of any acreage forming part of the awarded Area with the consequence that no new obligations will thereafter accrue in respect of such acreage; provided that:
    - iii. no surrender by the Concessionaire of his rights over any part of an awarded Area shall relieve the Concessionaire of any of his Work Program obligations stipulated in the relevant Production Concession Contract; and
    - iv. any acreage surrendered shall be continuously delineated by meridians and parallels of latitude expressed in half a minute of a degree.

Čl. 72 Force majeure

6. For the purpose of this PCC, the term "force majeure" means any cause or event beyond the reasonable control of, and not brought about at the instance of, the Party claiming to be affected by such event, and which has caused the non-performance or delay in performance of obligations pursuant to this PCC. Without limitation to the generality of the foregoing, events of force majeure shall include natural phenomena or calamities fires, declared or undeclared wars, transboundary hostilities, blockades, civil unrest or disturbances, labour disturbances or strikes to which a Concessionaire is not a party, quarantine restrictions and unlawful acts of a state.
7. The non-performance or delay in performance, wholly or in part, by the State or a Concessionaire of any obligation pursuant to this PCC save an obligation to make payments

hereunder, shall not be deemed a breach of this PCC terms and conditions to the extent that such non-performance or delay is caused by force majeure.

8. The Party claiming force majeure suspension of its obligations pursuant to this PCC shall:
  - d) promptly notify the other Parties of the occurrence thereof;
  - e) take all actions that are reasonable and if necessary, legal actions, to remove or mitigate the cause of force majeure, but nothing herein shall require the Concessionaires, subject to applicable law, to resolve any labour dispute in which a Concessionaire is a party except on terms satisfactory to the Concessionaires; and
  - f) upon removal or termination thereof, promptly notify the other Parties and take all reasonable action for the resumption of the performance of its obligations pursuant to this PCC as soon as possible after the removal or termination of force majeure.
9. Where pursuant to this PCC a Party is required or has the right to act or to carry out any activity pursuant to applicable law and this PCC within a specified period, or the rights of the Concessionaires hereunder are to subsist for a specified period, the specified period shall be extended so as to take reasonable account of any time during which by reason of force majeure a Party has been unable to carry out the activity necessary to exercise a right, carry out its obligations or enjoy its rights pursuant to this PCC.
10. Where a force majeure situation continues for more than fifteen (15) consecutive days, the Parties shall meet forthwith in order to review the situation and to agree on the measures to be taken for the removal or mitigation of the cause of force majeure and for the resumption in accordance with the provisions of this PCC of the performance of the obligations pursuant to this PCC.

Čl. 73 Liability of the Concessionaires

3. The Concessionaire shall be responsible for the management, and bear all risks and liabilities, including liability for direct consequential loss or damages, associated with or related to all Hydrocarbons extracted until lifted as Disposable Hydrocarbons, or delivered as Production Fee taken in kind by the State, at the Delivery Point as defined by the approved Program for Development and Production.
4. Any obligation of the Concessionaires towards the State or a third party provided by applicable law or pursuant to this PCC shall be joint and several, save for in the following cases where liability towards third parties shall be a several obligation of each Concessionaire:

- d) observe confidentiality obligations set out in this PCC, save in respect of their application to anything done or to be done by the Operator in his capacity as such;
- e) observe regulatory requirements relating to foreign exchange, save in respect of their application to anything done or to be done by the Operator in his capacity as such; and
- f) when applicable, payments of corporate income tax or any other tax, fees or dues subject to applicable law assessed and levied on profit, income, revenue or capital gains.

Čl. 74 Indemnification and liability in relation to third party claims

- 9. The Concessionaires shall indemnify and hold the State harmless from and against any and all claims instituted against the State by third parties in respect of injury, loss or damage caused by the Concessionaire in the conduct of the Upstream activities in which the Concessionaire participates, provided that the claims are duly qualified by a third party or the State. In no case shall the Concessionaire's liability pursuant to this Article include punitive damages.
- 10. The State shall indemnify and hold the Concessionaire, its Subcontractors and any of its Affiliates harmless from and against any and all claims instituted against the Concessionaire, its contractors and any of its Affiliates by third parties in respect of injury, loss or damage caused by the acts or omissions of the State in its commercial capacity.
- 11. Except as provided for in the eight paragraph of this Article, the Operator or a Concessionaire shall not settle or compromise any claim for which another Party is responsible hereunder without the prior written consent of such other Party, and in the event that it does so, the indemnity aforesaid shall not have effect in relation to the claim so settled or compromised.
- 12. Notwithstanding anything to the contrary in this PCC, the Concessionaire, its contractors and any of its Affiliates carrying out such Upstream activities on behalf of the Concessionaire shall not be liable to the State and the State shall not be liable to the Concessionaire, for any consequential loss or damage including but not limited to inability to produce Hydrocarbons, loss of Production, loss of profit or punitive damages.
- 13. Subject to the fourth paragraph of this Article, in carrying out Upstream activities pursuant to this PCC the Concessionaires shall be liable for any injury, loss or damage suffered by the State and caused by a Concessionaire or by any Affiliate or contractor carrying out Upstream activities on behalf of the Concessionaires if such injury, loss or damage is the result of the Concessionaire's, the Affiliate's or the contractor's failure to meet the standards required by this PCC and applicable law.

14. Any claim pursued by any third parties which would entitle any of the Parties together referred to herein as the "Indemnified Party" of this PCC to be indemnified by any of the other Parties of this PCC, together referred to herein as the "Indemnifying Party" shall be promptly communicated by notice to the Indemnifying Party so that the Indemnifying Party may promptly intervene in the claim and pursue its defence. Such notice shall include a description of the third party claim and shall be accompanied by copies of all relevant papers received by the Indemnified Party and its counsel with respect to such third party claim. The Indemnified Party shall cooperate with the Indemnifying Party and its counsel in contesting such third party claim. If the Indemnifying Party fails promptly to communicate by notice as provided above and thereby causes the Indemnifying Party not to be able to properly pursue its defence, shall lose its rights to the indemnification pursuant to this Article.
15. If within thirty (30) days of receipt of such claim notice, the Indemnifying Party notifies the Indemnified Party that it elects to assume the defence of such claim, then the Indemnifying Party shall have the rights to defend, at its cost and expense, such claim by all appropriate proceedings including compromise or settlement thereof, so long as any settlement agreement does not provide for a result in any continuing liability or obligation on the Indemnified Party in respect of such third party claim.
16. If the Indemnifying Party fails timely to elect to assume the defence of such claim, then the Indemnified Party shall have the right to defend at the sole cost and expense of the Indemnifying Party the third party claim by all appropriate proceedings including any compromise or settlement thereof.

Čl. 75 Insurance

3. The Concessionaires shall effect and maintain, in respect of Upstream activities, all insurance required by applicable Montenegrin law and, in the event that the insurance is procured from a jurisdiction other than the State of Montenegro, also the applicable law of such other jurisdiction, and such other insurance as the Administration Authority may direct from time to time. Such insurance shall be reported annually to the Administration Authority and shall include an "All-Risk Insurance" at least in relation to the following:
- f) Loss or damage to all Facilities and equipment which are owned or used by the Concessionaire in the Upstream activities;
  - g) Pollution caused in the course of Upstream activities pursuant to this PCC for which the Concessionaire may be held responsible;

- h) Property loss, damage or bodily injury suffered by any third party in the course of Upstream activities pursuant to this PCC for which the Concessionaire may be liable to indemnify the State;
  - i) The cost of removing wreckage and cleaning up operations following an accident in the course of Upstream activities pursuant to this PCC; and
  - j) The Concessionaire's and the Operator's liability for its employees engaged in the Upstream activities pursuant to this PCC.
4. The Concessionaire shall require Concessionaire's or Operator's Contractors and Subcontractors to carry equivalent insurance of the type and in such amount as is required by applicable Montenegrin law and is customary in the international Hydrocarbons industry in accordance with best Hydrocarbons industry practices. Such insurance shall also be reported to the Administration Authority pursuant to the first paragraph of this Article.

Čl. 76 Metering of extracted Hydrocarbons and Production

5. The Concessionaire shall measure the Well stream, Hydrocarbons extracted, produced, transported and sold, in accordance with norms and standards stipulated by the Ministry which shall be based on internationally applied best practise standards and procedures. The respective metering and other relevant measuring equipment, standards and procedures shall be approved by the Administration Authority.
6. The Administration Authority may at any time examine the measuring equipment and procedures that are used. If the measuring equipment or procedures used are found to be defective or ineffective, the Concessionaire shall effect the corrections deemed necessary by the Administration Authority.
7. If the Administration Authority concludes that the equipment or procedures used have generated an incorrect calculation of the Production levels, this state of affairs shall be considered to be in existence since the last relevant calibration, audit or examination took place, unless specific reasons warrant the conclusion that such equipment was defective or ineffective prior thereto or if the Concessionaire is able to demonstrate that such defect or insufficiency has been present for a shorter period of time.
8. The measuring equipment shall be calibrated yearly. Upon calibration of the metering equipment the Concessionaire shall provide the Administration Authority with all the calibration reports as soon as practicable after completion of the reports.

Čl. 77 Records, accounting and audits

4. The Concessionaire shall maintain records of all income, receivables, costs, expenses and credits connected or related to the Upstream activities performed, in accordance with the requirements of applicable Montenegrin law and this PCC. Records shall be kept in Montenegro, but a duplicate may be maintained outside Montenegro subject to Montenegrin applicable law requirements.
5. Each Concessionaire agrees to maintain adequate internal controls; and properly record and report all transactions. No Concessionaire is in any way authorized to take any action on behalf of another Concessionaire that would result in an inadequate or inaccurate recording and reporting of assets, liabilities or any other transaction, or which would put such Concessionaire in violation of its obligations pursuant to the laws applicable to the Upstream activities pursuant to this PCC.
6. The Ministry, the Administration Authority and other competent Government authorities shall have the right to audit and inspect the Operator's and each Concessionaire's records in accordance requirements of applicable Montenegrin law and this PCC.

Čl. 78 Amendments and future agreements

3. Additional written agreements or amendment to this PCC may be concluded between all the Concessionaires on the one hand and the State on the other, as required or desired within the context of this PCC. Such agreement or amendment shall be deemed to have been approved to the same extent in accordance with applicable Montenegrin law as if it was originally included in this PCC unless otherwise specified by applicable law or the additional agreement or amendment.
4. Any amendment, modification and supplement to this PCC shall be subject to the approval of the Government.

Čl. 79 Assignment

7. Subject to applicable Montenegrin Upstream law a Concessionaire may assign a undivided proportionate part or the entire Participating Interest in this PCC, or assign an proportionate part of other direct or indirect interests, rights and obligations pursuant to this PCC, inter alia assignment of shareholdings or any legal instrument which provides or may provide decisive direct or indirect control over a Concessionaire, its Participating Interest or an undivided proportionate interest arising out of this PCC.

The Government may not approve any assignment of a Participation Interest, save for where said assignment represent at least ten percent (10 %) of the total Participation Interest.

8. Save for the case of unitisation, the Concessionaire shall at any time hold at least a Participating Interest in this PCC of [ten (10%)]. The Concessionaire who has been appointed and assumed position as Operator shall at any time hold at least a Participating Interest in this PCC of thirty five percent (35 %), save for the case of unitisation.
9. Each assignment made pursuant to this Article shall be effected by an instrument in writing whereby the assignee accepts and agrees to become a Concessionaire and to be bound by the terms and conditions of this PCC, including all appurtenant instruments required by an administrative decision or applicable Montenegrin law.
10. Unitisation pursuant to applicable Montenegrin law or this PCC, or any adjustment to the portion of the unitised Deposits, which is located in PCC Area, shall not be considered to be an assignment pursuant to this Article.
11. Subject to the limitations on transfer contained in applicable Upstream law and this PCC, the Concessionaire transferring any Participating Interest or other interest in this PCC shall ensure, to the benefit of the State and the other Concessionaires, that this PCC shall be binding upon the successors and assignees of the Concessionaire.

Čl. 80 Submitting of Data and confidentiality

4. Unless otherwise regulated or decided pursuant to applicable Upstream law and this PCC, the Concessionaire shall submit all Data, analysis, interpretation and results obtained, developed or collected in the course of Upstream activities to the Administration Authority, as soon as possible [and no later than six (6) months] after such Data, samples, analysis, interpretation and results have been obtained, developed or collected.
5. All , Data, analysis, interpretation and results collected, developed or obtained in the course of Upstream activities pursuant to this PCC shall be kept confidential by the Parties to this PCC, until the expiry of this PCC or to the extent regulated by applicable Montenegrin law, [for a period of [.....] years from the time of submittal of such information to the Administration Authority.]
6. Without prejudice to the provisions of this Article, Government authorities may make general public statements regarding the Upstream activities conducted pursuant to this PCC

and the probabilities of discovering Hydrocarbons. The Administration Authority may also share such Data, samples, analysis, interpretation and results with other competent Government authorities and when legally required or necessary for the management of Hydrocarbons resources and Upstream activities that may affect or involve a foreign jurisdiction, also such foreign government authorities upon their request. The Concessionaire may waive the confidentiality protection provided by this PCC and applicable law.

Čl. 81 General provisions on consultation, arbitration and sole expert

3. For the purpose of consultation, arbitration and sole expert determination, there are two Parties, the State and the Concessionaires.

4. A dispute shall be resolved, if possible, by consultation or negotiation between the Parties. A notice of the existence of a dispute shall be given by a Party to another in accordance with the provisions of this PCC on serving notices. In the event that no agreement is reached within thirty (30) days after the date one Party notifies the other that a dispute exists, or such longer period that is specifically provided for elsewhere in this PCC, either Party shall have the right to have such dispute determined by arbitration or a sole expert as provided for in this PCC. Arbitration and sole expert determination as aforesaid shall be the exclusive method of determining a dispute pursuant to this PCC.

Čl. 82 Arbitration

4. Subject to the provisions of the previous Article, and save for any matter to be referred to a sole expert as provided in the following Article, the Parties shall submit any dispute, controversy or claim arising out of or relating to this PCC, which shall for the purpose of dispute resolution include the breach, termination or invalidity thereof, and which cannot be resolved by negotiation, to arbitration as hereinafter provided:
  - l) The dispute shall be settled by arbitration in accordance with the United Nations Commission on International Trade Law Arbitration Rules, hereinafter referred to as the "UNCITRAL Arbitration Rules".
  - m) The appointing authority shall be the Permanent Court of Arbitration in The Hague;
  - n) The place of any arbitration pursuant to these provisions shall be [Vienna].
  - o) The law of the arbitration shall be Montenegrin law.
  - p) The arbitration shall be conducted in the English language. Notwithstanding applicable law, the English language translation of this PCC may be used as the official translation in the arbitral proceedings upon the consent of the Government;
  - q) An award or decision pursuant to these arbitration rules shall be final and binding;

- r) The arbitral panel shall be composed of three (3) arbitrators to be appointed in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules, provided that, upon mutual agreement of both Parties, the arbitration may be conducted by a sole arbitrator appointed pursuant to the UNCITRAL Arbitration Rules. Unless both Parties have agreed that the dispute shall be settled by a sole arbitrator, the claimant Party shall nominate in the request for arbitration, and the respondent Party shall nominate within thirty (30) days of the registration of the request, one (1) arbitrator pursuant to the UNCITRAL Arbitration Rules. Within a period of thirty (30) days from the date when both arbitrators have accepted their appointments the arbitrators so appointed shall agree on a third arbitrator, who shall act as Chairman of the arbitral tribunal. If either Party fails to nominate an arbitrator as provided above, or if the arbitrators nominated by the Parties fail to agree on a third arbitrator within the period specified above, then the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration at The Hague shall make such appointments as necessary in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules. If both Parties have agreed that the dispute shall be settled by a sole arbitrator, the sole arbitrator shall be nominated by agreement between them subject to acceptance by the nominated arbitrator;
  - s) Provided that if the Parties are unable to agree on a nominee for sole arbitrator within thirty (30) days from the date of the registration of the request, then the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration at The Hague shall appoint the sole arbitrator in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules;
  - t) Insofar as practicable, the Parties shall continue to implement the terms of this PCC notwithstanding the initiation of arbitral proceedings and any pending disputes;
  - u) The provisions set out in this Article shall continue after the termination of this PCC; and
  - v) No arbitrator of the arbitral tribunal shall be of the same nationality as any Party.
5. An award or a decision, including an interim award or decision, in arbitral proceedings pursuant to this Article shall be binding on the Parties, and judgment thereon may be entered in any court having jurisdiction for that purpose. Each of the Parties hereby irrevocably waives any defences based upon sovereign immunity and waives any claim to immunity:
- c) in respect of proceedings in aid of arbitration or to enforce any such award or decision including, without limitation, immunity from service of process and from the jurisdiction of any court; and
  - d) in respect of immunity from the execution of any such award or decision against the property of the State Montenegro held for a commercial purpose.
6. The Parties hereby agree not to exercise any right to institute proceedings to set aside any interim or final arbitral award made pursuant to this Article, except that nothing in this paragraph shall be read or construed as imposing any limitation or constraint on either

Party's right pursuant to Montenegrin law to seek to nullify any such interim or final arbitral award rendered by the arbitral tribunal pursuant to the UNCITRAL Arbitration Rules on the limited grounds and in accordance with the procedure provided by the arbitration law of Montenegro.

7.

Čl. 83   Sole expert

6. Any matter in dispute of a technical nature not involving interpretation of law or the application of this PCC and which is required to be referred to a sole expert for determination pursuant to the provisions of this PCC and applicable law, or other issues of a substantially equivalent nature to said provisions, or with respect to any other matter which the Parties may otherwise agree to so refer, shall be referred to a sole expert for determination by a Party giving notice to such effect pursuant to the provisions of this PCC on serving notices. Such notice shall contain a statement describing the dispute and all relevant information associated therewith.
7. A sole expert shall be an independent and impartial physical or legal person of international standing with relevant qualifications and experience and not of the same nationality as any of the Parties, appointed pursuant to the mutual agreement of the Parties. Any sole expert appointed shall act as an expert and not as an arbitrator or mediator and shall be instructed to endeavour to resolve the dispute referred to him within thirty (30) days of his appointment, but in any event within sixty (60) days of the appointment. Upon the selection of the sole expert, the Party receiving the notice of referral as described in the previous paragraph of this Article shall submit its own statement containing all information it considers relevant with respect to the matter in dispute. If the Parties are unable to agree on the appointment of a sole expert within twenty (20) days after a Party has received a notice of referral pursuant to this Article, the sole expert shall be selected by the International Chamber of Commerce Centre for Expertise, and the physical or legal person so selected shall be appointed by the Parties.
8. The sole expert shall decide the manner in which any determination is made, including whether the Parties shall make oral or written submissions and arguments, and the Parties shall co-operate with the sole expert and provide such documentation and information as the sole expert may request. All correspondence, documentation and information provided by a Party to the sole expert shall be copied to the other Party, and any oral submissions to the sole expert shall be made in the presence of all Parties and each Party shall have a right

of response. The sole expert may obtain any independent professional or technical advice as the sole expert considers necessary. The English language translation of this PCC initialled by the Parties shall be used as the official translation in any determination by the sole expert. The fees and expenses of a sole expert appointed pursuant to the provisions of this Article shall be borne equally by the Parties.

9. The decision of the sole expert shall be final and binding and not subject to any appeal, save for fraud, corruption or manifest disregard of applicable procedure of this PCC.
10. The Parties hereby agree not to exercise any right to institute proceedings to set aside any interim or final decision made by the sole expert pursuant to this Article.

Čl. 84 Language, governing law and interpretation

3. This PCC and all instruments connected or related to Upstream activities conducted pursuant to applicable Montenegrin law and this PCC shall be governed by and construed in accordance with the laws of the Republic of Montenegro.
4. This PCC has been made in the Montenegrin language and an English language translation initialled by the Parties. However, in case of conflict the Montenegrin original shall prevail.

Čl. 85 Directions from public authorities

3. Vessels and crafts used for or involved in Upstream activities pursuant to this PCC shall comply with applicable international and Montenegro law and regulations regarding Upstream activities and maritime navigation. The vessels and crafts shall abide by instructions given by competent Montenegro authorities and naval vessels, patrol boats or crafts.
4. The Ministry may introduce, in accordance with applicable law, other requirements related to the performance of Upstream activities by Concessionaire or their contractors pursuant to this PCC with regard to Facilities, vessels or crafts, regardless of whether these facilities, vessels or crafts are registered in Montenegro or in a foreign state.

Čl. 86 Concessionaire conduct

3. Each Concessionaire warrants that the Concessionaire and its Affiliates have not made, offered, or authorized and will not make, offer, or authorize with respect to the matters

which are the subject of this PCC, any payment, gift, promise or other advantage, whether directly or through any other person or entity, to or for the use or benefit of any public official, i.e., any person holding a legislative, administrative or judicial office, including any person employed by or acting on behalf of a public agency, a public enterprise or a public international organization, or any political party or political party official or candidate for office, where such payment, gift, promise or advantage would violate:

- d) the applicable laws of the Republic of Montenegro;
- e) the laws of the country of incorporation of such Concessionaire or such Concessionaire's ultimate parent company and of the principal place of business of such ultimate parent company; or
- f) the principles described in the Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions, signed in Paris on December 17, 1997, which entered into force on February 15, 1999, and the Convention's Commentaries.

- 4. Each Concessionaire shall defend, indemnify and hold the other Concessionaires harmless from and against any and all claims, damages, losses, penalties, costs and expenses arising from or related to, any breach by such first Concessionaire of such warranty. Such indemnity obligation shall survive termination or expiration of this PCC. Each Concessionaire shall in good time:
  - c) respond in reasonable detail to any notice from any other Concessionaire reasonably connected with the above-stated warranty; and
  - d) furnish applicable documentary support for such response upon request from such other Concessionaire.

Čl. 87 Conflicts of interest

- 4. The Concessionaires and the Operator undertakes that each of them separately and all of them as a group shall avoid any conflict of interest between their own interests, including that of Affiliates, and the interests of the other Concessionaires as participants and Operator in this PCC in dealing with suppliers, customers and all other organizations or individuals doing or seeking to do business with the Concessionaires or Operator in connection with Upstream activities contemplated or conducted pursuant to applicable Upstream law and this PCC.
- 5. The provisions of the preceding paragraph shall not apply to:
  - c) Concessionaire's and Operator's performance which is in accordance with the Montenegrin applicable law or policies of the State; or
  - d) Concessionaire's and Operator's acquisition of goods or services from an Affiliate, or the sale thereof to an Affiliate made in accordance with applicable Montenegrin law and this PCC.

Čl. 88 Waiver

4. The Parties to this PCC waive the right to exercise any other dispute resolution mechanism other than the one described in this PCC.

5. No waiver by any Concessionaire of any default by another Concessionaire in the performance of any provision of this PCC shall operate or be construed as a waiver of any future default or defaults by the same Concessionaire, whether of a like or of a different character. Except as expressly provided in this PCC, no Concessionaire shall be deemed to have waived, released or modified any of its rights pursuant to this PCC unless such Concessionaire has expressly stated, in writing, that it does waive, release or modify such right.

Čl. 89 Guidelines and standards

2. Guidelines and standards issued or established by the Government before or after the Effective Date of this PCC in order to supplement and implement Upstream regulatory framework and for the purpose of monitoring and control of the Concessionaires' compliance with requirements of such regulatory framework or individually awarded PCCs, shall apply to Upstream activities conducted pursuant to this PCC, including but not limited to, guidelines and standards with the aim of ensuring relevant Data and other information related to Upstream activities being made available to the public.

Čl. 90 Notices

6. All notices, invoices and other communications hereunder shall be deemed to have been properly given or presented, if delivered in writing in person or by courier, or sent by facsimile or e-mail and confirmed by courier at the addresses indicated in this Article with the charges associated with the delivery of the notice, invoice or other communication being paid by the sender. All such notices shall be addressed to the State or the Concessionaire, as the case may be, as follows:

c) The State:

The Ministry of Economy

[address]
[Attention]
[Phone]
[email]
[fax]

d) The Concessionaires:

[XXX]
[address]
[Attention]
[Phone]
[email]
[fax]

[YYY]
[address]
[Attention]
[Phone]
[email]
[fax]

[...]

7. Subject to the third paragraph of this Article each Party to this PCC may substitute or change the aforesaid address by giving written notice thereof to the others.
8. Each Concessionaire shall at all times maintain an address in Montenegro for the purpose of service of notice.

IN WITNESS WHEREOF, the Minister of Energy herein representing the Republic of Montenegro and each Concessionaire have signed this PCC in [...] (*...repeat with numbers*) originals in each of the Montenegrin and English languages, as of the date first herein above stated.

The State of Montenegro

By: .....
Minister of Energy
Date: .....

[XXX]

By: .....
Position: .....
Date: .....

[YYY]

By: .....
Position: .....
Date: .....

[...]

By: .....
Position: .....
Date: .....

CONFIDENTIAL DRAFT

Prilog C
Zajedički operativni ugovor za Upstream aktivnosti

Sadržaj

Clause 1.	Definicije	109
Clause 2.	Datum stupanja na snagu i rok važenja	112
Clause 3.	Uvod i područje primjene	112
3.1.	Područje primjene	112
3.2.	Vlasništvo, obaveze i odgovornosti	113
3.3.	Garancije	113
Clause 4.	Operator	114
4.1.	Imenovanje Operatora	114
4.2.	Prava i obaveze Operatora	114
4.3.	Zaštita zdravlja, bezbjednosti i životne sredine	115
4.4.	Osooblje Operatora	116
4.5.	Informacije koje dostavlja Operator	117
4.6.	Izmirenje odštetnih zahtjeva i tužbi	119
4.7.	Ograničenje odgovornosti Operatora	119
4.8.	Osiguranje koje je Operator dužan da pribavi	121
4.9.	Miješanje sredstava	123
4.10.	Ostavka Operatora	123
4.11.	Smjena Operatora	124
4.12.	Imenovanje sukcesora	125
4.13.	Pomoć Koncesionara	126
Clause 5.	Upravni odbor	126
5.1.	Opšte odredbe	126
5.2.	Poziv na sastanak	126
5.3.	Sadržaj poziva za sastanak	127
5.4.	Mjesto održavanja sastnaka	127

5.5.	<i>Dužnosti Operatora vezano za sastanke</i>	127
5.6.	<i>Procedura glasanja</i>	128
5.7.	<i>Evidentiranje glasova i zapisnik sa sastanaka</i>	129
5.8.	<i>Glasanje putem dopisa</i>	129
5.9.	<i>Efekti glasanja</i>	130
Clause 6.	Planovi rada i budžeti	132
6.1.	<i>Istraživanje i ocjena</i>	132
6.2.	<i>Razvoj</i>	133
6.3.	<i>Proizvodnja</i>	134
6.4.	<i>Prikazivanje rashoda po stavkama</i>	134
6.5.	<i>Višegodišnji plan rada i budžeta</i>	135
6.6.	<i>Dodjela ugovora</i>	135
6.7.	<i>Postupak davanja Ovlašćenja za izdatke - ("AFE")</i>	137
6.8.	<i>Prekoračenje troškova iz planova rada i budžeta</i>	138
Clause 7.	Ekskluzivne Upstream aktivnosti	139
7.1.	<i>Ograničenje primjenljivosti</i>	139
7.2.	<i>Postupak predlaganja Ekskluzivnih Upstream aktivnosti</i>	140
7.3.	<i>Odgovornost za Ekskluzivne Upstream aktivnosti</i>	142
7.4.	<i>Posljedice Ekskluzivnih Upstream aktivnosti</i>	143
7.5.	<i>Premija za učešće u Ekskluzivnim Upstream aktivnostima</i>	146
7.6.	<i>Prioritetni redosljed Upstream aktivnosti</i>	147
7.7.	<i>Troškovi stajanja (stand-by)</i>	149
7.8.	<i>Specijalna razmatranja u vezi sa produblivanjem i skretanjem Bušotine</i>	149
7.9.	<i>Korišćenje imovine</i>	150
7.10.	<i>Izgubljena proizvodnja u toku povezivanja Postrojenja radi Ekskluzivnih Upstream aktivnosti</i>	151
7.11.	<i>Vršenje Ekskluzivnih Upstream aktivnosti</i>	152
Clause 8.	Neizmirivanje obaveza	153
8.1.	<i>Neizmirivanje obaveza i obavještenje</i>	153
8.2.	<i>Sastanci i podaci Upravnog odbora</i>	153
8.3.	<i>Alokacija neizmirenih računa</i>	155
8.4.	<i>Pravno sredstvo</i>	157

8.5.	<i>Ostajanje na snazi</i>	160
8.6.	<i>Bez prava na prebijanje</i>	160
Clause 9.	Raspolaganje proizvodnjom	161
9.1.	<i>Prava i obaveze na uzimanje nenovčanih sredstava</i>	161
9.2.	<i>Raspolaganje naftom</i>	161
9.3.	<i>Raspolaganje prirodnim gasom</i>	163
Clause 10.	Deinstalacija	163
10.1.	<i>Deinstalacija Bušotina bušenih kao Zajednička upstream aktivnost</i>	163
10.2.	<i>Prekid Upstream aktivnosti i Deinstalacija Postrojenja</i>	164
10.3.	<i>Fond za deinstalaciju i dokumentacija</i>	165
10.4.	<i>Sprovođenje plana za prekid Upstream aktivnosti i deinstalaciju Postrojenja</i>	166
Clause 11.	Ustupanje, produženje i obnavljanje	166
11.1.	<i>Ustupanje</i>	166
11.2.	<i>Produženje roka</i>	167
Clause 12.	Prenos udjela ili prava i izmjene u kontroli	167
12.1.	<i>Obaveze</i>	167
12.2.	<i>Rights</i>	Error! Bookmark not defined.
Clause 13.	Withdrawal	Error! Bookmark not defined.
13.1.	<i>Right of withdrawal</i>	Error! Bookmark not defined.
13.2.	<i>Withdrawal by one or more Concessionaires</i>	Error! Bookmark not defined.
13.3.	<i>Rights of a withdrawing Concessionaire</i>	Error! Bookmark not defined.
13.4.	<i>Obligations and liabilities of a withdrawing Concessionaire</i> Error! Bookmark not defined.	Error! Bookmark not defined.
13.5.	<i>Emergency</i>	Error! Bookmark not defined.
13.6.	<i>Assignment</i>	Error! Bookmark not defined.
13.7.	<i>Approvals</i>	Error! Bookmark not defined.
13.8.	<i>Security</i>	Error! Bookmark not defined.
13.9.	<i>Withdrawal or Decommissioning by all Concessionaires</i> .Error! Bookmark not defined.	Error! Bookmark not defined.
Clause 14.	The Conduct of Concessionaires	Error! Bookmark not defined.
Clause 15.	Relationship of Concessionaires and	Error! Bookmark not defined.
15.1.	<i>Relationship of Concessionaires</i>	Error! Bookmark not defined.
Clause 16.	Tax	Error! Bookmark not defined.

Clause 17. Venture information, confidentiality and intellectual property **Error! Bookmark not defined.**

Bookmark not defined.

17.1. Venture information .....Error! Bookmark not defined.

17.1.5. Confidentiality.....Error! Bookmark not defined.

17.2. Intellectual property .....Error! Bookmark not defined.

17.3. Continuing obligations .....Error! Bookmark not defined.

17.4. Trades .....Error! Bookmark not defined.

Clause 18. Force majeure **Error! Bookmark not defined.**

Clause 19. Notices **Error! Bookmark not defined.**

Clause 20. Applicable law and dispute resolution **Error! Bookmark not defined.**

20.1. Applicable Law .....Error! Bookmark not defined.

20.2. General provisions on dispute resolution.....Error! Bookmark not defined.

20.3. Arbitration.....Error! Bookmark not defined.

20.4. Sole Expert.....Error! Bookmark not defined.

Clause 21. Modification of the Agreement **Error! Bookmark not defined.**

Clause 22. Interpretation **Error! Bookmark not defined.**

Clause 23. Public announcements **Error! Bookmark not defined.**

Clause 24. Counterpart execution **Error! Bookmark not defined.**

Clause 1. Definicije

Pored definicija koje su utvrđene ovim Ugovorom, na ovaj dokument primjenjuju se definicije utvrđene u primjenjivom zakonu o Upstream djelatnostima i glavnom dokumentu Ugovora o koncesiji za proizvodnju (PCC).

U slučaju sukoba između odredbi glavnog dokumenta PCC i ovog Ugovora, prednost ima glavni dokument PCC.

Sljedeće riječi i izrazi, uključujući izvedenice iz istih, imaju značenje u ovom Ugovoru koje im je pripisano u tekstu koji slijedi:

AFE označava ovlaštenje za izdatke za Zajedničke Upstream aktivnosti, ili zavisno od slučaja, Ekskluzivne Upstream aktivnosti u okviru PCC.

Ugovor znači ovaj dokument, zajedno sa ugovorom o obračunu koji je prilog aneksu PCC i eventualnim dodacima koji su priloženi ili mogu biti priloženi uz ovaj Ugovor, kao i svako produženje, obnavljanje, izmjene ili dopune istih.

Radni dan znači dan na koji su banke u Crnoj Gori obično otvorene za poslovanje.

Komercijalno otkriće znači bilo koje Otkriće za koje Koncesionari smatraju da je dovoljno da im omogući da izrade Program razvoja i proizvodnje.

(Završno) proizvodno opremanje bušotine podrazumijeva Upstream aktivnosti čiji je cilj završno opremanje Bušotine za proizvodnju putem kontrolnih ventila, što se naziva: *erupcijski uređaj bušotine*, kako bi se omogućila Proizvodnja Ugljovodonika u jednoj ili više Zona, što uključuje postavljanje zaštitne obloge radi Proizvodnje, perforiranje, stimulisanje Bušotine i Testiranje proizvodnje koje se vrši u okviru Upstream aktivnosti.

Koncesionar koji je dao saglasnost znači Koncesionar koji je saglasan da učestvuje i plati svoj dio troškova za Ekskluzivnu Upstream aktivnost.

Posljedični gubitak označava bilo koji gubitak, štetu, troškove, rashode ili obaveze koje su nastale (direktno ili indirektno) po osnovu bilo čega od sljedećeg, a što proističe ili je u vezi sa ovim Ugovorom ili Upstream aktivnostima izvedenim shodno ovom Ugovoru: (i) Ležišta ili štete na formaciji; (ii) nemogućnosti proizvodnje, korišćenja ili raspolaganja Ugljovodonicima, uključujući gubitak zbog prekida poslovanja; (iii) gubitka ili odlaganja prihoda; (iv) odštete; ili (v) druge indirektno štete ili gubitaka bilo da su slični već navedenom ili ne.

Kontrola znači direktno ili indirektno vlasništvo nad više od pedeset procenata (50%):

- (i) akcija sa pravom glasa, ako je subjekat korporacija koja emituje akcije; ili ovlašćenja za posjedovanje odlučujućeg glasa; ili
- (ii) drugih kontrolnih prava ili interesa, ako subjekat nije privredno društvo.

Površina za razvoj i proizvodnju označava površinu koja obuhvata jedno ili više Ležišta koja su identifikovana za Razvoj i Proizvodnju kao što je utvrđeno u odobrenom Programu razvoja i proizvodnje.

Pripadajuća prava podrazumijevaju onu količinu Ugljovodonika, isključujući sve količine koje su iskorišćene ili izgubljene u Zajedničkim Upstream aktivnostima, na koju Koncesionar ima pravo preuzimanja isporuke na osnovu uslova iz ovog Ugovora i PCC, budući da se ta prava i obaveze mogu prilagođavati kroz uslove bilo kojeg sporazuma o preuzimanju, balansiranju i drugom raspolaganju, sklopljenom na osnovu primjenjivog zakona o Upstream aktivnostima, glavnog dokumenta PCC ili ovog Ugovora.

Gubitak za životnu sredinu podrazumijeva bilo koji gubitak, štetu, troškove, rashode ili obaveze, osim Posljedičnog gubitka, koje su nastale usljed izlivanja Ugljovodonika, zagađivača, ili drugih kontaminirajućih elemenata u životnu sredinu, na osnovu ili u vezi sa Zajedničkim Upstream aktivnostima shodno PCC.

Proizvedeni ugljovodonici označavaju Ugljovodonike koji su izvađeni iz Ležišta i dovoljno prerađeni za potrošnju ili upotrebu za potrebe Proizvodnje do tačke isporuke na krajnjem kopnenom terminalu, ili za dalji Transport u rinfuzu putem broda ili plovnog objekta, ili putem cjevovoda radi dopremanja na tržište roba.

Zajednički račun označava račune koje Operator održava za Zajedničke Upstream aktivnosti u skladu sa odredbama ovog Ugovora, uključujući Ugovor o računovodstvu koji je dat u prilogu PCC.

Zajednička imovina označava, u bilo kojem trenutku, sve Bušotine, Postrojenja, opremu, materijale, informacije, sredstva i imovinu (osim Ugljovodonika) koja je u posjedu Koncesionara radi korišćenja u Zajedničkim Upstream aktivnostima.

Zajedničke Upstream aktivnosti označavaju one Upstream aktivnosti koje Operator sprovede shodno PCC i čiji se troškovi zaračunavaju na teret svih Koncesionara.

Koncesionar koji nije dao saglasnost znači svaki Koncesionar koji odluči da ne učestvuje u Ekskluzivnoj Upstream aktivnosti.

Tamponiranje bušotine podrazumijeva jedinstvenu operaciju kojom se dublja Zona napušta radi pokušaja proizvodnog opremanja bušotine u plićoj Zoni.

Proizvodno preopremanje bušotine podrazumijeva Upstream aktivnosti kojima se Proizvodno opremanje bušotine u jednoj Zoni napušta radi pokušaja Proizvodnog opremanja u nekoj drugoj Zoni u postojećoj Bušotini.

Remont bušotine podrazumijeva Upstream aktivnosti koje se vrše na kanalu Bušotine nakon njenog proizvodnog opremanja kako bi se obezbijedila, povratila ili poboljšala Proizvodnja u Zoni koja je trenutno otvorena za Proizvodnju u bušotini. Te Upstream aktivnosti uključuju operacije stimulisanja Bušotine, ali isključuju bilo kakve rutinske radove popravki ili održavanja, ili bušenje, Skretanje bušotine (**Sidetracking**), Produbljivanje bušotine, Proizvodno opremanje, Proizvodno preopremanje ili Tamponiranje bušotine.

Obezbjeđenje podrazumijeva (i) garanciju ili standby akreditiv koje je izdala banka; (ii) obveznicu na zahtjev koju je emitovala korporacija garant; (iii) korporativnu garanciju; (iv) bilo koje finansijsko obezbjeđenje koje se zahtijeva u PCC ili ovom Ugovoru i (v) bilo koje finansijsko obezbjeđenje o kojem se Konsesionari s vremena na vrijeme dogovore; pod uslovom da banka ili korporacija garant koja je emitovala garanciju, standby akreditiv, obveznicu ili drugo obezbjeđenje (zavisno od slučaja) ima kreditni rejting koji ukazuje da ona ima dovoljno vrijednosti da plaća svoje obaveze u svim razumno predvidljivim okolnostima.

Skretanje bušotine (sidetracking**)** podrazumijeva koso usmjereno kontrolno i namjerno skretanje (devijaciju) Bušotine od vertikale kako bi se promijenio položaj dna bušotine osim ako se to ne radi u cilju ispravljanja bušotine ili zaobilazjenja metalnih otpadaka u bušotini ili prevazilaženja drugih mehaničkih teškoća.

Testiranje označava Upstream aktivnosti čiji je cilj da se ocijeni kapacitet Zone za proizvodnju Ugljovodonika.

Zona označava sloj zemlje koji sadrži ili se smatra da sadrži akumulaciju Ugljovodonika koji se mogu vaditi odvojeno od bilo koje druge akumulacije Ugljovodonika.

Clause 2. Datum stupanja na snagu i rok važenja

1. Ovaj Ugovor biće na snazi od Datuma stupanja na snagu i važiće sve dok ne nastupi sljedeće u skladu sa uslovima ovog Ugovora:
  - a) PCC [istekne], bude raskinut ili opozvan; i
  - b) izvrši se Deinstalacija ili uklanjanje svih Postrojenja, opreme, materijala i lične imovine koja je korišćena u vezi sa Zajedničkim Upstream aktivnostima ili Ekskluzivnim Upstream aktivnostima; i
  - c) izvrši se konačno izmirenje (uključujući izmirenje u vezi sa bilo kojom finansijskom revizijom izvršenom shodno Ugovoru o Obračunu koji se nalazi u prilogu PCC).
2. Bez obzira na prethodnu rečenicu:
  - a) Klauzula 10 ovog Ugovora ostaće na snazi sve dok se ne ispune sve obaveze Demontaže na osnovu PCC i primjenljivog zakona o Upstream aktivnostima; i
  - b) Klauzula 4.5, Klauzula 4.6, Klauzula 8, Klauzula 17.2 i Klauzula 19 ovog Ugovora ostaće na snazi sve dok ne budu ugašene sve obaveze i riješeni svi sporovi. Završetak važnosti ovog Ugovora neće dovesti u pitanje bilo koja prava i obaveze koje proističu iz ovog Ugovora ili u vezi sa njim, a koje su postojale, dospjele ili bila pripisane prije tog završetka važnosti.

Clause 3. Uvod i područje primjene

3.1. Područje primjene

1. Svrha ovog Ugovora je da uspostavi odnosna prava i obaveze između Koncesionara koji su formirali zajedničko preduzeće bez statusa pravnog lica (**unincorporated joint venture**) za potrebe i u cilju vršenja Upstream aktivnosti na osnovu PCC.
2. Radi veće sigurnosti, Koncesionari potvrđuju da će, osim u mjeri u kojoj je to izričito obuhvaćeno PCC, sledeće aktivnosti biti izvan područja primjene ovog Ugovora i neće biti predmet istog:
  - a) Aktivnosti u vezi sa Postrojenjima i aktivnosti koje teku nakon tačke isporuke kao što je utvrđeno u odobrenom Programu razvoja i proizvodnje osim ukoliko nijesu izričito predviđene u primjenljivom zakonu o Upstream aktivnostima i PCC;
  - b) Marketing i prodaja Ugljovodonika, osim ako to nije izričito predviđeno u glavnom dokumentu PCC ili ovom Ugovoru;

- c) Upstream aktivnosti u vezi sa pravima koja se odnose na zakon o Upstream aktivnostima izvan Površine PCC, kada se takve Upstream aktivnosti ne vezuju za prenos Ugljovodonika na kopno, uključujući krajnji kopneni terminal koji obezbjeđuje završnu preradu ili tretman prirodnog gasa za svrhe dalje otpreme u vidu tečnog prirodnog gasa ili kompresovanog prirodnog gasa;
- d) Upstream aktivnosti vezane za prava na osnovu zakona o Upstream aktivnostima izvan Površine PCC, koje ne nastaju kao posljedica objedinjavanja sa susjednom Površinom PCC na osnovu uslova PCC i tako odobrenog sporazuma o objedinjavanju; i
- e) U zavisnosti od primjene Zakona o ugljovodonicima, izgradnja, postavljanje i rad Postrojenja za potrebe Transporta od tačke isporuke kao što je utvrđeno u odobrenom Programu razvoja i proizvodnje ugljovodonika koji su izvađeni iz Ležišta koje se nalazi u okviru Površine PCC; i
- f) Istraživanje, Razvoj ili Proizvodnja bilo koje materije osim Ugljovodonika kao što je definisano Zakonom o ugljovodonicima, bilo da se te materije nalaze unutar ili izvan Površine PCC, osim za potrebe koje su u skladu sa PCC i primjenjivim zakonom.

3.2. Vlasništvo, obaveze i odgovornosti

1. Osim ukoliko nije drugačije predviđeno u ovom Ugovoru, sva prava i interesi Koncesionara u svoj Zajedničkoj imovini kao i na osnovu PCC, i svi Ugljovodonici izvađeni iz bilo kog Ležišta u okviru Površine PCC biće, shodno primjenjivom zakonu o Upstream aktivnostima i uslovima iz PCC, u vlasništvu Koncesionara kroz njihove nepodijeljene proporcionalne udjele, u skladu sa njihovim odnosnim Participirajućim udjelima.
2. Osim ukoliko nije drugačije predviđeno u ovom Ugovoru, obaveze Koncesionara shodno PCC, i sve odgovornosti, troškovi i rashodi Operatora u vezi sa Zajedničkim Upstream aktivnostima, ići će na teret Zajedničkog računa, a sve uplate na Zajednički račun Koncesionari će dijeliti, u skladu sa njihovim odnosnim Participirajućim udjelima.

3.3. Garancije

Koncesionari potvrđuju zahtjeve za garancije na osnovu primjenjivog zakona o Upstream aktivnostima i PCC. Koncesionari su saglasni da će dostaviti zajedničku безусловnu i neopozivu bankarsku garanciju za izvršenje Obaveznog radnog programa (koja se u PCC naziva Garancija za Program rada) koja se zahtijeva u PCC, i svaki Koncesionar je saglasan da će dostaviti Vladi безусловnu i neopozivu garanciju matične kompanije koja se zahtijeva u PCC.

Clause 4. Operator

4.1. Imenovanje Operatora

Operator će biti imenovan na osnovu PCC ili, u slučaju promjene Operatora, biće imenovan od strane subjekta kojeg odredi ili na kojeg da saglasnost Vlada.

4.2. Prava i obaveze Operatora

Operator će sprovođiti i upravljati svim Upstream aktivnostima po osnovu ovog Ugovora na savjestan, siguran i efikasan način u skladu sa primjenjivim zakonima Crne Gore, PCC, najboljom praksom u industriji Ugljovodonika i principima konzervacije Ležišta. Pored prava, obaveza i dužnosti Operatora, na osnovu primjenjivog zakona o Upstream aktivnostima i PCC, Operator će, u vršenju Zajedničkih Upstream aktivnosti:

- a) održavati PCC na punoj snazi i dejstvu u skladu sa najboljom praksom u industriji Ugljovodonika. Operator će blagovremeno plaćati i izmirivati sve obaveze, troškove i rashode nastale u vezi sa Zajedničkim Upstream aktivnostima i maksimalno će se truditi da očuva Zajedničku imovinu bez hipoteka, nameta i opterećenja koja bi mogla nastati po osnovu Zajedničkih Upstream aktivnosti;
- b) u ime Koncesionara, steći sve dozvole, saglasnosti, odobrenja ili druga prava koja mogu biti potrebna za izvođenje ili u vezi sa izvođenjem Upstream aktivnosti;
- c) obavljati dužnosti za Upravni odbor sadržane u klauzuli 5 ovog Ugovora i pripremiti i dostavljati Upravnom odboru predložene Planove rada i budžete i, ako je potrebno, AFE kao što je predviđeno u Klauzuli 6 ovog Ugovora;
- d) ophoditi se da dužnom pažnjom prema prijemu, isplati i računovodstvu sredstava u skladu sa primjenjivim zakonima Crne Gore, Ugovorom o računovodstvu koji se nalazi u prilogu PCC i najboljom praksom u međunarodnoj industriji Ugljovodonika u sličnim okolnostima;
- e) po prijemu u razumnom roku upućene najave, i imajući u vidu operative zahtjeve i zahtjeve u pogledu zaštite zdravlja i bezbjednosti, dozvoliti predstavnicima bilo kojeg Koncesionara da u toku uobičajenog radnog vremena i na svoj rizik i trošak imaju pristup Postrojenjima vezanim za Zajedničke Upstream aktivnosti, uz pravo da posmatraju sve Zajedničke Upstream aktivnosti i da pregledaju svu Zajedničku imovinu i vrše revizije onako kako je predviđeno primjenjivim zakonom, PCC i ovim Ugovorom uključujući i Ugovor o računovodstvu koji je dat u prilogu PCC;
- f) platiti Vladi za Zajednički račun, u rokovima i na način propisan primjenjivim crnogorskim zakonom i PCC, sva periodična plaćanja, poreze, takse i ostale uplate vezane za Zajedničke Upstream aktivnost, isključujući poreze koji se odnose na svakog Koncesionara, a koji su utvrđeni primjenjivim crnogorskim zakonom ili PCC;

- g) izvršiti obaveze Operatora u skladu sa PCC, uključujući izradu i dostavljanje onih izvještaja, evidencija i informacija koje mogu biti potrebne za Upravni odbor ili na osnovu PCC;
- h) obavijestiti druge Koncesionare što je moguće ranije o sastancima sa Vladom, kada Operator na osnovu važećeg crnogorskog zakona zastupa Koncesionare u vezi sa stvarima koji se odnose na PCC ili proističu iz njega. Vezano za PCC i sve neophodne dozvole, odobrenja ili saglasnosti Vlade, Koncesionari će imati pravo da prisustvuju bilo kojim sastancima sa Vladom u vezi sa tim pitanjima, ali, osim ako Upravni odbor ne odluči drugačije, samo u svojstvu posmatrača. Nijedna odredba iz ovog Ugovora neće ograničiti bilo kojeg Koncesionara od vođenja razgovora sa Vladom u vezi sa bilo kojim pitanjem koje je specifično za njegove poslovne interese u vezi sa PCC ili ovim Ugovorom ili po osnovu istih, ali, u tom slučaju, relevantni Koncesionar će odmah obavijestiti ostale Koncesionare, ako je moguće prije, a u svakom slučaju odmah nakon tih razgovora, s tim da taj Koncesionar nije obavezan da otkrije drugim Koncesionarima pitanja o kojima je razgovarano ukoliko ista uključuju vlasničke informacije ili pitanja koja ne pogađaju te Koncesionare;
- i) u skladu sa Klauzulom 9 ovog Ugovora ili bilo kojim odlukama Upravnog odbora, procijeniti alternative za raspolaganje Ugljovodonicima iz Otkrića ili Ležišta;
- j) unijeti, u mogućoj mjeri, u svoje ugovore sa nezavisnim Izvođačima i u mjeri u kojoj je to zakonom dozvoljeno odredbe kojima se:
  - (i) utvrđuje da ti Izvođači mogu da ostvaruju izvršnost svojih ugovora samo prema Operatoru;
  - (ii) dozvoljava Operatoru, u ime Koncesionara, da ostvari ugovorna obeštećenja i naplati gubitke i štete koje su ovi pretrpjeli, u mjeri u kojoj se oni mogu naplatiti po osnovu njihovih ugovora, od tih Izvođača; i
  - (iii) zahtijeva da ti Izvođači obezbijede osiguranje koje se zahtijeva primjenjivim crnogorskim zakonom i propisuje u PCC i ovom Ugovoru.

4.3. Zaštita zdravlja, bezbjednosti i životne sredine

1. Sa ciljem postizanja bezbjednih i pouzdanih Upstream aktivnosti u saglasnosti sa primjenjivim crnogorskim zakonom koji se odnosi na zdravlje, bezbjednost i zaštitu životne sredine, koji se dalje u ovoj klauzuli označavaju kao: „HSE“, uključujući izbjegavanje značajnog i nenamjeravanog uticaja na bezbjednost ili zdravlje ljudi, na imovinu ili na životnu sredinu, Operator će u vršenju Zajedničkih Upstream aktivnosti ostvariti saglasnost sa primjenljivim crnogorskim zakonima o HSE i drugim obaveznim zahtjevima za HSE koji se eventualno primjenjuju.

2. Operator će uspostaviti i sprovesti plan zaštite zdravlja i bezbjednosti u skladu sa primjenljivim crnogorskim zakonima . Upravni odbor će pregledati detalje iz Operatorovog plana zaštite zdravlja i bezbjednosti čim se on napravi i makar jednom godišnje nakon toga, kao i sprovođenje istog od strane Operatora svake godine osim ukoliko izvođenje ovog plana ne zahtijeva redovni pregled.
3. U sprovođenju Zajedničkih Upstream aktivnosti, Operator će uspostaviti i sprovesti program za redovne HSE ocjene. Svrha tih ocjena je da se vrši periodična revizija HSE sistema i procedura uključujući stvarnu praksu i izvođenje, kako bi se provjerilo da li se plan zaštite zdravlja i bezbjednosti sprovodi u skladu sa politikama i standardima iz plana zaštite zdravlja i bezbjednosti. Operator će, kao minimum vršiti takvu procjenu prije nego što uđe u značajne nove Zajedničke Upstream aktivnosti i prije nego što preduzme bilo koje krupne izmjene postojećih Zajedničkih Upstream aktivnosti. Uz razumno obavještenje upućeno Operatoru, Koncesionari će aktivno učestvovati u tim HSE procjenama, na svoj rizik i trošak.
4. Operator će zahtijevati da Koncesionari, njegovi konsultanti i agenti koji preduzimaju aktivnosti za Zajednički račun upravljaju HSE rizicima na način koji je usklađen sa zahtjevima iz ove klauzule 4.3.
5. Ne dovodeći u pitanje prava Koncesionara vezano za u razumnom roku upućenu najavu na osnovu Klauzule 4.2.c), Operator će u toku uobičajenog radnog vremena svakom Koncesionaru omogućiti da izvrši sopstvenu HSE reviziju na svoj rizik i trošak.
6. Operator će u slučaju evakuacije Postrojenja ili u slučaju vanrednih okolnosti, uključujući naročito: značajan požar, eksploziju ili neposrednu opasnost od eksplozije, opasan izliv ili sabotažu; incident ili nesrećan slučaj koji uključuje gubitak, neposredni ili potencijalni gubitak života; ozbiljne povrede zaposlenog, ugovornog osoblja ili personala Izvođača, Podizvođača ili bilo kojeg trećeg lica, ili ozbiljnu štetu na imovini; štrajkove i nemire ili druge poremećaje bezbjednih i racionalno sprovedenih Upstream aktivnosti:
  - a) preduzeti sve neophodne i propisne mjere za zaštitu života, zdravlja, životne sredine i imovine; i
  - b) čim prije to bude moguće, prijaviti nadležnim organima i Koncesionarima pojedivosti o takvom događaju i mjerama koje je Operator preduzeo ili planira da preduzme kao odgovor na isti.

4.4. Osoblje Operatora

Operator će angažovati ili uposliti samo ono osoblje u vidu zaposlenih, Izvođača, asistenata, konsultanata i agenata koji su opravdano neophodni za izvođenje aktivnosti koje su bitne za Zajedničke Upstream aktivnosti. Operator će odrediti broj zaposlenih,

Izvođača, Konsultanata i Agenata, selekciju tog osoblja, njihovo radno vrijeme i nadoknade koje će im biti plaćane u vezi sa Zajedničkim Upstream aktivnostima.

4.5. Informacije koje dostavlja Operator

1. Operator će svim Koncesionarima učesnicima dostaviti sljedeće Podatke i izvještaje, u mjeri u kojoj se oni odnose na Upstream aktivnosti koje idu na teret Zajedničkog računa, ili za potrebe Koncesionara koji ispunjava obaveze po osnovu primjenjivog crnogorskog zakona ili PCC, onako kako se oni budu u datom trenutku pripremali i sastavljali iz relevantnih Zajedničkih Upstream aktivnosti, što uključuje:

- a) kopije svih knjiga ili pregleda, uključujući i one snimljene u digitalnom formatu ako postoje;
- b) dnevne izvještaje o bušenju;
- c) kopije svih Testova i ključnih podataka i analitičkih izvještaja;
- d) završni sumarni izvještaj o Bušotini;
- e) kopije izvještaja o tamponiranju bušotine;
- f) kopije završnih geoloških i geofizičkih mapa, seizmičkih dionica i mapa o lokaciji Bušotina;
- g) inženjerske studije, planove Razvoja i Kvartalni i godišnji izvještaji o ostvarenom napretku na projektima Razvoja;
- h) izvještaje o ostvarenom učinku na poljima i Bušotinama, uključujući studije o Ležištu i procjene rezervi;
- i) kopije svih materijalnih izvještaja i programa koji se odnose na relevantne Zajedničke Upstream aktivnosti ili na Površinu PCC koje Operator dostavlja Vladi;
- j) ostale materijalne studije i izvještaje koji se odnose na Zajedničke Upstream aktivnosti;
- k) izvještaje o napretku seizmičkih operacija; i
- l) izvještaje koje je Operator dužan da dostavi na osnovu Ugovora o računovodstvu koji se nalazi u prilogu PCC;
- m) podatke i izvještaje o Proizvodnji i Preuzimanju Ugljovodonika;
- n) izvještaje o balansiranju gasa;
- o) podatke i izvještaje o prodaji i isporuci Ugljovodonika;
- p) dodatne informacije koje Koncesionar može opravdano da zatraži, pod uslovom da Koncesionar koji upućuje zahtjev plati troškove izrade tih informacija i da izrada tih informacija ne predstavlja neprimjeren teret za administrativno i tehničko osoblje Operatora. Samo Koncesionari koji plate te troškove dobiće dodatne informacije; i
- q) ostale izvještaje po nalogu Upravnog odbora.

2. Operator će, uz razumnu najavu, omogućiti Koncesionarima pristup u toku uobičajenog radnog vremena svim Podacima i izvještajima, mimo Podataka i izvještaja koji su im dostavljeni u skladu sa PCC, koje Koncesionar može opravdano da zatraži, a koji su nastali u izvođenju Zajedničkih Upstream aktivnosti. Koncesionar može da uradi kopije tih ostalih Podataka isključivo na svoj trošak.

4.6. Izmirenje odštetnih zahtjeva i tužbi

1. Operator će odmah obavijestiti Koncesionare o bilo kojim i svim materijalnim odštetnim zahtjevima ili tužbama koje su na bilo koji način povezane sa odgovarajućim Zajedničkim Upstream aktivnostima. Imajući u vidu mjerodavno pravo, Operator će zastupati Koncesionare i sprovesti odbranu, odnosno suprotstaviti se takvom odštetnom zahtjevu ili tužbi. Operator može po svom isključivom nahođenju da sklopi nagodbu ili izmiri bilo koji takav zahtjev ili tužbu ili bilo koji povezani niz zahtjeva ili tužbi u iznosu koji ne prelazi protivuvrijednost od [petsto hiljada eura (EUR 500.000)] isključujući advokatske naknade. Operator će dobiti saglasnost i naloge od Upravnog odbora o iznosima koji prelaze gore navedeni iznos. Ne dovodeći u pitanje navedeno, svaki Koncesionar će imati pravo da bude zastupljen preko svog pravnog savjetnika i na svoj trošak u izmirenju, nagodbi ili odbrani od tih odštetnih zahtjeva ili tužbi.
2. Svaki Koncesionar će odmah obavijestiti druge Koncesionare o bilo kojem odštetnom zahtjevu koje je podnijelo treće lice protiv tog Koncesionara, a u vezi ili po osnovu Zajedničkih Upstream aktivnosti ili koje bi mogle pogoditi ove aktivnosti, i taj Koncesionar će braniti ili izmiriti iste u skladu sa nalogima dobijenim od Upravnog odbora. Troškovi, rashodi i štete nastale usljed te odbrane ili izmirenja koje se može pripisati odgovarajućim Zajedničkim Upstream aktivnostima ići će na Zajednički račun.
3. Bez obzira na ovu klauzulu, svaki Koncesionar će imati pravo da učestvuje u bilo kom sporu, tužbi, odbrani ili poravnanju sprovedenom u skladu sa gore navedenim odredbama, isključivo na svoj trošak i rashod; ali uvijek pod uslovom da nijedan Koncesionar ne može da namiri svoj udio u bilo kojem potraživanju, a da najprije ne pruži dokaze Upravnom odboru da on to može da uradi ne dovodeći u pitanje interese Zajedničkih Upstream aktivnosti.

4.7. Ograničenje odgovornosti Operatora

1. Osim na način koji je sadržan u ovoj klauzuli, nijedan Operator niti bilo koje drugo obeštećeno lice, definisano dalje u ovoj klauzuli, neće snositi, osim u svojstvu Koncesionara do granice svog udjela kao učesnika, bilo koju štetu, gubitak, troškove, rashode ili obaveze koje nastanu kao rezultat vršenja ili

nevršenja dužnosti i funkcija Operatora i Obeštećena lica se ovim oslobađaju odgovornosti prema Koncesionarima za bilo koju i sve štete, gubitke, troškove, rashode i obaveze koje su nastale po osnovu ili u vezi sa takvim vršenjem odnosno nevršenjem, čak iako je to u cjelosti ili djelimično prouzrokovano ranijim nedostatkom ili nemarom bilo pojedinačnim, zajedničkim ili u sticaju, grubim nehatom, zlonamjernim ponašanjem, potpunom odgovornošću ili drugim pravnim propustom Operatora ili bilo kojeg takvog Obeštećenog lica.

2. Osim na način koji je sadržan u ovoj klauzuli, Koncesionari će proporcionalno svojim učešćima odbraniti i obeštetiti Operatora i njegove afilijacije, i njihove odnosne direktore, rukovodioce i zaposlene, u daljem tekstu zajednički : „obeštećena lica“, od bilo koje i svih šteta, gubitaka, troškova, rashoda, uključujući opravdane pravne troškove, rashode i naknade advokata, kao i obaveze koje prate tužbene zahtjeve, potraživanja ili tužbe pokrenute od strane ili u ime bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica, koji proističu ili su u vezi sa Zajedničkim Upstream aktivnostima čak i kada su u cjelosti ili djelimično prouzrokovani nedostatkom koji je ranije postojao, ili nemarom, bilo pojedinačnim, zajedničkim ili u sticaju, grubim nehatom, zlonamjernim ponašanjem, potpunom odgovornošću ili drugim pravnim propustom Operatora (ili bilo kojeg takvog Obeštećenog lica).
3. Bez obzira na prvi i drugi stav ove klauzule, ako bilo koji viši nadzorni organ Operatora ili njegove Afilijacije bude uključen u grubi nehat ili zlonamjerno ponašanje koje za Koncesionare izazove štetu, gubitak, trošak, rashod ili obavezu vezano za odštetne zahtjeve, potraživanja ili tužbe koje se pominju u ovoj klauzuli, onda će, pored svog udjela po osnovu Participirajućeg udjela, Operator snositi samo stvarnu štetu, gubitak, trošak, rashod i obavezu da popravi, zamijeni ili otkloni tako oštećenu ili izgubljenu Zajedničku imovinu, ako je ima. Bez obzira na navedeno, Operator ne može ni pod kojim okolnostima, osim kao Koncesionar do granice svog učešća na način predviđen u klauzuli 4.7.1, kao ni bilo koje drugo Obeštećeno lice, da snosi bilo kakav Posljedični gubitak ili Gubitak za životnu sredinu. Pod grubim nehatom i zlonamjernim ponašanjem se u ovoj klauzuli podrazumijeva bilo koje činjenje ili nečinjenje sa ciljem da se prouzrokuju, ili u nepažljivom zanemarivanju ili indiferentnosti za štetne posljedice koje je to lice znalo, ili je trebalo da zna, a koje bi to činjenje ili nečinjenje imalo na bezbjednost ili imovinu drugog fizičkog ili pravnog lica. Viši nadzorni organ u ovoj klauzuli podrazumijeva osoblje koje je uposlano ili je u službi kod Operatora, bilo koje od njegovih afilijacija ili Izvođača koji obezbjeđuju robu ili usluge za Zajedničke Upstream aktivnosti, bilo kojeg lica koje obavlja funkciju njegovog višeg poslovnog menadžera ili njihovih postavljenih viših menadžera.
4. Nijedna odredba iz ove klauzule ne može se tumačiti u smislu da oslobađa Operatora od njegovog učešća po osnovu Participirajućeg udjela u bilo kojoj

štetu, gubitku, trošku, rashodu ili obavezi koja proističe iz Zajedničkih Upstream aktivnosti ili je u vezi sa njima ili je nastala kao njihov rezultat.

4.8. Osiguranje koje je Operator dužan da pribavi

1. Operator će obezbijediti i održavati, osim ukoliko nije drugačije predviđeno primjenljivim zakonom o Upstream aktivnostima, PCC ili ovim Ugovorom, za Zajednički račun sva osiguranja one vrste i u onim iznosima koji se zahtijevaju na osnovu primjenjivog zakona o Upstream aktivnostima ili PCC.
2. Operator će obezbijediti i održavati svako dalje osiguranje, po tržišnim cijenama, shodno zahtjevima i jednoglasnoj saglasnosti Upravnog odbora.
3. U skladu sa primjenjivim zakonom o Upstream aktivnostima ili PCC, Koncesionar može odlučiti da ne učestvuje u osiguranju koje obezbjeđuje Operator, pod uslovom da taj akcionar:
  - a) odmah uputi pismeno obavještenje u tom smislu Operatoru i drugim Koncesionarima po osnovu PCC;
  - b) ne učini ništa što bi moglo ometati pregovore Operatora za takvo osiguranje za druge koncesionare po osnovu PCC;
  - c) pribavi osiguranje prije ili istovremeno sa otpočinjanjem relevantnih Upstream aktivnosti i to osiguranje održava, vezano za koje će tekuća potvrda o adekvatnom pokriću dostavljena najmanje jednom godišnje biti dovoljan dokaz, ili drugi dokaz o finansijskoj odgovornosti koji u potpunosti pokriva njegov udio po osnovu učešća u rizicima i obavezama koje bi se pokrile osiguranjem koje obezbjeđuje Operator na osnovu ove Klauzule, a za koje Upravni odbor utvrdi da je prihvatljivo shodno primjenljivom zakonu. Takvo utvrđivanje prihvatljivosti neće ni na koji način osloboditi Koncesionara koji se ne uključi od njegove obaveze da ispuni svaki novčani zahtjev, osim u pogledu troškova polise osiguranja u kojoj taj Koncesionar nije želio da učestvuje, uključujući bilo koji novčani zahtjev vezano za štetu i gubitke i/ili troškove nadoknade istih u skladu sa uslovima iz primjenjivog zakona i PCC. Ako taj Koncesionar pribavi drugo osiguranje, to osiguranje mora da:
    - (i) sadrži odustajanje od subrogacije u korist svih Koncesionara, Operatora i njihovih osiguravača, ali samo u odnosu na njihove udjele shodno ovom Ugovoru;
    - (ii) obezbijedi da se Operatoru uputi pismeno obavještenje trideset (30) dana prije bilo koje materijalne promjene ili otkazivanja te polise osiguranja;

- (iii) bude primarno u odnosu na bilo koje drugo osiguranje koje održava ili koje se održava u ime Operatora ili Koncesionara odnosno, od kojih oni imaju koristi;
    - i
  - (iv) sadrži adekvatna teritorijalna proširenja i pokrće na lokaciji Zajedničkih Upstream aktivnosti; i
- d) snosi odgovornost za sve odbitne stavke, plaćanja za suosiguranje, izloženost po osnovu samoosiguranja, izloženost po osnovu odsustva ili nedovoljnog osiguranja vezano za njegove interese po osnovu ovog Ugovora.
4. U slučaju da Operator odluči, na osnovu primjenjivog zakona i PCC, da osigura kompletno ili djelimično pokrće koje se obezbjeđuje shodno klauzulama 4.8.1 ili 4.8.2, Operator će o tome obavijestiti Upravni odbor i dostaviti pismo o kvalifikovanom samoosiguranju u kojem se navodi za koje pokrće Operator obezbjeđuje samoosiguranje. Svaki rizik koji se pokriva osiguranjem koje se obezbjeđuje u skladu sa klauzulama 4.8.1 i 4.8.2, koji nije identifikovan u pismu o samoosiguranju, biće pokriven osiguranjem i podržan tekućim certifikatom o adekvatnom pokrću. Ukoliko Upravni odbor s vremena na vrijeme to zatraži, Operator je dužan da pruži dokaze o finansijskoj odgovornosti, prihvatljive za Upravni odbor, koja u cjelosti pokriva rizike koji bi bili obuhvaćeni osiguranjem koje se obezbjeđuje u skladu sa klauzulama 4.8.1 i 4.8.2.
5. Troškovi osiguranja u kojem učestvuju svi Koncesionari ići će na teret Zajedničkog računa, a troškovi osiguranja u kojem ne učestvuju svi Koncesionari ići će na teret Koncesionara koji učestvuju proporcionalno njihovim odnosnim Participirajućim udjelima. Vezano za prethodnu rečenicu, troškovi osiguranja koji se odnose na Ekskluzivnu Upstream aktivnost ići će na teret Saglasnih Koncesionara.
6. Operator će, u pogledu kompletnog osiguranja obezbijeđenog shodno ovoj klauzuli 4.8:
- a) Odmah obavijestiti uključene Koncesionare kada osiguranje bude obezbijeđeno i dostaviti im certifikate o osiguranju ili kopije relevantnih polisa kada one budu izdate;
  - b) Urediti za uključene Koncesionare, shodno njihovim odnosnim Participirajućim udjelima, da budu imenovani kao suosiguranici na relevantnim polisama sa klauzulom o odustajanju od subrogacije u korist Koncesionara već samo u pogledu njihovih udjela po ovom Ugovoru;

- c) Izvršiti razumne pokušaje da osigura da svaka polisa nastavi da važi nakon neizvršenja obaveze ili stečaja osiguranika kada je riječ o potraživanjima proisteklim iz događaja koji je nastao prije tog neizvršenja obaveze ili stečaja i da sva prava osiguranika budu prenesena na Koncesionare koji ne kasne u izvršenju obaveza, odnosno nijesu u stečaju; i
  - d) na propisan način podnijeti sve zahtjeve i preduzeti sve neophodne i adekvatne korake za naplatu svih prihoda i uplatu eventualnih prihoda uključenim Koncesionarima proporcionalno njihovim odnosnim Participirajućim udjelima.
7. Operator će se razumno potruditi da osigura da svo osoblje, mimo uključenih Koncesionara, koje obavlja poslove vezane za Zajedničke Upstream aktivnosti:
- a) Pribavi i održava bilo koje i svo osiguranje one vrste i u onim iznosima koji se zahtijevaju primjenljivim zakonom, PCC ili bilo kojom odlukom Upravnog odbora;
  - b) Imenuje Koncesionare kao dodatne osiguranike na osiguravajućim polisama Koncesionara i pribavi od njihovih osiguravača potvrdu o odustajanju od svih prava regresa protiv Operatora, Koncesionara i njihovih osiguravača; i
  - c) Obezbijedi Operatora sa potvrdama koje ukazuju na takvo osiguranje prije početka pružanja njihovih usluga.

4.9. Miješanje sredstava

Operator ne može da miješa svoja sopstvena sredstva sa sredstvima koja dobija od Zajedničkog računa ili za Zajednički račun na osnovu ovog Ugovora.

4.10. Ostavka Operatora

1. Zavisno od odredbi o imenovanju sukcesora u ovoj Klauzuli, Operator može da da ostavku na svojstvo Operatora u bilo koje vrijeme tako što će o tome obavijestiti ostale Koncesionare najmanje šest mjeseci prije datuma stupanja na snagu te ostavke. Ostavka Operatora zahtijeva saglasnost Vlade.
2. Operator neće biti oslobođen svojih odgovornosti kao Operatora shodno primjenljivom zakonu o Upstream aktivnostima i PCC sve dok ne dobije saglasnost Vlade i do isteka gore navedenog otkaznog perioda, zavisno od toga što nastupi kasnije.
3. Pravo Operatora na ostavku koje je predviđeno ovom klauzulom ne dovodi u pitanje njegovo pravo da zadrži svoj Participirajući udio uključujući udio u

pravima, dobitima, dužnostima i obavezama koji nijesu vezani odnosno ne postoje na račun činjenice da je on Operator shodno PCC.

4.11. Smjena Operatora

1. Vezano za zakonska prava Vlade da zahtijeva drugačije i u zavisnosti od odredaba o imenovanju sukcesora u ovoj klauzuli, Operator će biti smijenjen po prijemu obavještenja od bilo kojeg Koncesionara ukoliko:
  - a) Operator postane nesolventan ili padne u stečaj ili izvrši cesiju u korist povjerilaca;
  - b) Sud donese nalog ili se donese izvršna odluka o reorganizaciji na osnovu bilo kojeg Zakona o stečaju, raspuštanju, likvidaciji ili okončanu rada Operatora;
  - c) Za značajan dio imovine Operatora bude imenovan prinudni upravnik;
  - d) Ukoliko Operator bude raspušten, likvidiran, zatvoren, ili na drugi način dobrovoljno prestane da postoji; ili
  - e) U slučaju cesije od strane Operatora prema drugom licu koje nije afilijacija, što bi dovelo do toga da Operator ili Afilijacija koja ima manje od minimalnog Participirajućeg udjela za Operatora shodno PCC.
2. Uz primjenu odredaba o imenovanju sukcesora u ovoj klauzuli, Operator može da bude smijenjen odlukom Koncesionara ukoliko je izvršio materijalni prekršaj PCC i potom ili nije otpočeo da koriguje taj prekršaj u roku od (30) dana od prijema obavještenja od Koncesionara u kojem se navode detalji o navodnom prekršaju ili se nije savjesno postarao da koriguje prekršaj do kraja. Svaka odluka Koncesionara da Operatoru pošalju obavještenje o prekršaju ili da smijene Operatora na osnovu ove odredbe mora se donijeti putem potvrdnog glasanja na osnovu važećih pravila o glasanju iz glavnog dokumenta PCC. Operator nema pravo da glasa o bilo kojoj odluci o upućivanju obavještenja o takvom prekršaju ili o smjeni Operatora. Međutim, ako Operator ospori navodno izvršenje prekršaja ili ne korigovanje materijalnog prekršaja, onda imenovanje Operatora i dalje ostaje na snazi i njegov sukcesor ne može da se imenuje sve do zaključenja postupka rješavanja spora shodno klauzuli 18 ovog Ugovora u vezi sa takvim prekršajem, a na osnovu uslova iz klauzule 8.3 ovog Ugovora vezane za kršenje obaveza plaćanja od strane Operatora.
3. Ukoliko je Operator imalac ili postane imalac Participirajućeg udjela manjeg od trideset pet procenata (35%), onda će se od Operatora tražiti da odmah o tome obavijesti ostale Koncesionare.
4. Ukoliko dođe do direktne ili indirektno promjene u Kontrolu Operatora, koja ne uključuje prenos kontrole na Afilijaciju Operatora ili promjenu u Kontrolu Operatora kao rezultat integracije ili konsolidacije ili druge korporativne

transakcije koja uključuje krajnju matičnu kompaniju Operatora, Operator će biti obavezan da o tome odmah obavijesti ostale Koncesionare. Upravni odbor će glasati o tom obavještenju u roku od trideset (30) dana da li treba imenovati ili ne Operatora sukcesora na osnovu klauzule 4.12.

4.12. Imenovanje sukcesora

1. Kada nastupi promjena Operatora shodno klauzuli 4.10 ili 4.11:
  - a) Upravni odbor će se saastati što prije radi imenovanja Operatora sukcesora uz primjenu procedure glasanja iz PCC. Nijedan Koncesionar ne može biti imenovan za Operatora sukcesora protiv svoje volje. U slučaju da Operator sukcesor ne bude imenovan u roku od stoosamdeset (180) dana od datuma ostavke ili smjene, Operatora sukcesora će imenovati Vlada na osnovu primjenljivog zakona o Upstream aktivnostima.
  - b) Ukoliko dođe do smjene Operatora, neuključujući slučajeve opisane u klauzulama 4.11.3 ili 4.11.4, ni Operator ni bilo koja njegova Afiliacija neće imati pravo da se smatraju kandidatom za Operatora sukcesora.
  - c) Operator koji je dao ostavku ili je smijenjen dobiće nadoknadu iz Zajedničkog računa za svoje opravdane rashode koji su direktno vezani za njihovu ostavku ili smjenu, osim u slučaju iz klauzule 4.11.2.
  - d) Operator koji je dao ostavku ili je smijenjen i Operator sukcesor organizovaće vršenje popisa kompletne zajedničke imovine i Ugljovodonika, i vršenje revizije knjiga i evidencija Operatora koji je dao ostavku ili je smijenjen. Taj popis i revizija treba da budu završeni, ako je moguće, najkasnije do datuma stupanja na snagu promjene Operatora i podliježu dobijanju saglasnosti Upravnog odbora. Obaveze i rashodi koji proističu iz tog popisa i revizije ići će na teret Zajedničkog računa.
  - e) Ostavka ili smjena Operatora i postavljanje Operatora sukcesora umjesto njega, neće stupiti na snagu prije dobijanja neophodnih saglasnosti Vlade.
  - f) Na datum stupanja na snagu ostavke ili smjene, Operator sukcesor će pristupiti svim dužnostima, pravima i ovlaštenjima koja su propisana za Operatora. Bivši

Operator će prenijeti na Operatora sukcesora staranje nad svom Zajedničkom imovinom, računovodstvenim knjigama, evidencijama i drugim dokumentima koje je vodio Operator, a vezano za PCC i Zajedničke Upstream aktivnosti. Po predaji gore opisane imovine i Podataka, bivši Operator će biti oslobođen svih obaveza i odgovornosti koje bi on kao operator imao poslije tog datuma.

- g) Po pitanju bilo kojeg Koncesionara koji postane Operator na osnovu prethodnih klauzula, smatraće se da su odredbe PCC o imenovanju Operatora shodno tome izmijenjene i dopunjene.

4.13. Pomoć Koncesionara

Na zahtjev Operatora, Koncesionari će na trošak Zajedničkog računa pružiti pomoć koja može biti opravdano potrebna za pribavljanje bilo kojih državnih saglasnosti, odobrenja, dozvola i drugih dokumenata koji su potrebni da bi Operator mogao da vrši svoje dužnosti shodno PCC.

Clause 5. Upravni odbor

5.1. Opšte odredbe

1. Upravni odbor će biti formiran i imaće ovlašćenja i dužnosti koje su utvrđene primjenljivim zakonom i PCC.
2. Upravni odbor može da formira pododbore, uključujući stručne pododbore, koje može smatrati adekvatnim. Funkcije tih pododbora biće savjetodavne ili drugačije ukoliko tako jednoglasno odluče Koncesionari. Svaki Koncesionar će imati pravo da imenuje predstavnika u svakom pododboru. Svaki Koncesionar takođe može dovesti na bilo koji sastanak pododbora stručne i druge savjetnike koje Koncesionar smatra adekvatnim.

5.2. Poziv na sastanak

1. Operator može sazvati sastanak Upravnog odbora upućivanjem poziva Koncesionarima najmanje petnaest (15) dana prije sastanka. Kopija obavještenja o sazivanju sastanka Upravnog odbora istovremeno se dostavlja Organu uprave .
2. Svaki Koncesionar može da zatraži sastanak Upravnog odbora uz upućivanje obavještenja svim ostalim Koncesionarima. Po dobijanju takvog zahtjeva, Operator je dužan da sazove sastanak za datum koji je najmanje petnaest (15) dana, a najviše trideset (30) dana od prijema zahtjeva.

3. Gore pomenuti rokovi obavještanja mogu biti drugačiji samo uz jednoglasnu saglasnost svih Koncesionara koji imaju pravo glasa.

5.3. Sadržaj poziva za sastanak

1. Svaki poziv za održavanje sastanka Upravnog odbora upućen od strane Operatora mora da sadrži:
  - a) Datum, vrijeme i mjesto sastanka;
  - b) Dnevni red sa pitanjima i prijedlozima koje treba razmatrati, odnosno o njima glasati; i
  - c) Kopije svih prijedloga koje treba razmatrati na sastanku, uključujući sve odgovarajuće prateće informacije koje ranije nijesu bile distribuirane koncesionarima.
2. Koncesionar, putem obavještenja drugim Koncesionarima najmanje sedam (7) dana prije sastanka, može da dopuni dnevni red za sastanak dodatnim pitanjima.
3. Na zahtjev Koncesionara, i uz jednoglasnu saglasnost svih Koncesionara, Upravni odbor može na sastanku da razmatra prijedlog koji nije sadržan u dnevnom redu za taj sastanak.

5.4. Mjesto održavanja sastanka

1. Svi sastanci upravnog odbora održavaće se u Crnoj Gori, osim ukoliko posebne okolnosti ne budu zahtijevale drugačije. Ukoliko sastanak Upravnog odbora treba da se održi negdje drugo, Upravni odbor će o mjestu donijeti jednoglasnu odluku na koju organ uprave treba da da saglasnost. Svaki Koncesionar koji nije operator snosi svoje troškove učešća na takvim sastancima.
2. Koncesionari će urediti da plate opravdane troškove koji prate učešće imenovanih posmatrača Organa uprave na sastancima Upravnog odbora i bilo kojeg pododbora ili bilo kojeg pododbora koji je formiran za potrebe Upstream aktivnosti shodno PCC, ili, gdje je primjenljivo, ekvivalentnih odbora ili radnih grupa formiranih na osnovu Ugovora o objedinjavanju. Opravdani troškovi nastali u vezi sa učešćem tih posmatrača zaračunavaće se na teret Zajedničkog računa.

5.5. Dužnosti Operatora vezano za sastanke

1. Vezano za sastanke Upravnog odbora i bilo kojih pododbora, dužnosti Operatora uključuju:
  - a) Blagovremenu pripremu i dostavljanje dnevnog reda;
  - b) Organizovanje i vođenje sastanka; i
  - c) Izradu pismenog zapisnika ili bilješke sa svakog sastanka.

2. Operator će imati pravo da imenuje predsjednika Upravnog odbora i svih pododbora.

5.6. Procedura glasanja

1. Osim ako nije drugačije izričito predviđeno u PCC, ili ovom Ugovoru, o svim odlukama, saglasnostima i drugim radnjama Upravnog odbora po svim prijedlozima koji se pred njega iznose odlučivaće se primjenom glavnih pravila o glasanju koja su utvrđena u PCC. U slučaju da se ne može donijeti odluka u skladu sa opštim pravilima o glasanju zbog pitanja koja podliježu klauzuli 5.6.3, sazvaće se sastanak stručnog odbora najranije u roku od petnaest (15) dana radi razmatranja i diskusije o svim prijedlozima koji se međusobno nadmeću. Naredni sastanak Upravnog odbora može biti sazvan najranije petnaest (15) dana od datuma sastanka tog stručnog odbora.
2. Bez obzira na klauzulu 5.6.1, za odluke definisane u glavnom dokumentu PCC neophodna je jednoglasna saglasnost predstavnika Koncesionara.
3. Bez obzira na prethodne odredbe ove klauzule 5.6, ako Upravni odbor nije donio odluku o mjerama koje treba preduzeti radi adekvatnog ispunjavanja bilo koje Obavezne radne obaveze koja je bitna za bilo koji Period istraživanja ili za prijedlog koji se odnosi na prekid Upstream aktivnosti i deinstalaciju Postrojenja na osnovu klauzule 10 ovog Ugovora, onda će Operator sazvati sastanak Upravnog odbora u roku od trideset (30) dana nakon što Upravni odbor nije uspio da donese takvu odluku. Na tom sastanku će Upravni odbor razmatrati i glasati o prijedlozima za dodatni plan rada i budžet koji mogu biti neophodni da bi se PCC održao na punoj snazi i dejstvu i da bi se sprovele tražene procedure vezano za prekid Upstream aktivnosti i deinstalaciju Postrojenja shodno primjenljivom zakonu o Upstream aktivnostima i PCC, ako je adekvatno. Ako se i dalje ne može ostvariti dovoljan broj glasova na Upravnom odboru, biće prihvaćen prijedlog koji podrži prosta većina Participirajućih udjela. Iako ni jedan predlog ne dobije podršku proste većine Participirajućih udjela, onda se usvaja prijedlog koji dobije najveći ukupni broj glasova Participirajućih udjela. U slučaju neriješenog glasanja, Operator će birati između prijedloga koji dobiju najveći ukupni broj glasova Participirajućih udjela.
4. Operator će se konsultovati u dobroj mjeri sa svim Koncesionarima u pogledu svih odluka, saglasnosti i drugih radnji Upravnog odbora po svim prijedlozima koji se pred njega iznose, ali će se, u slučaju neslaganja, primjenjivati prava glasa definisana u klauzuli 5.6.1, 5.6.2 i 5.6.3 i glavnom dokumentu PCC.

5.7. Evidentiranje glasova i zapisnik sa sastanaka

1. Predsjednik Upravnog odbora će imenovati sekretara koji će voditi evidenciju o svakom prijedlogu o kojem se glasalo, i o rezultatima glasanja na svakom sastanku Upravnog odbora. Svaki predstavnik Koncesionara potpisat će i dobit će kopiju tih evidencija na kraju sastanka, i to će se smatrati konačnom evidencijom o odlukama Upravnog odbora.
2. Sekretar će dostaviti svakom Koncesionaru kopiju zapisnika sa sastanka Upravnog odbora u roku od petnaest (15) radnih dana od završetka sastanka. Svaki Koncesionar će imati na raspolaganju petnaest (15) dana od prijema zapisnika da sekretara obavijesti o svojim primjedbama na zapisnik. Ukoliko ne bude obavještenja sa primjedbama na zapisnik u pomenutom roku od petnaest dana, smatraće se da je taj zapisnik odobren. U svakom slučaju glasovi evidentirani sa klauzulom 5.7.1 imaju prednost nad zapisnikom sastanka.

5.8. Glasanje putem dopisa

1. Umjesto sastanka, svaki Koncesionar može da dostavi bilo koji prijedlog Upravnom odboru za glasanje putem dopisa. Koncesionar ili Koncesionari koji dostavljaju prijedlog dužni su da obavijeste Operatora koji će predstavniku svakog Koncesionara dati obavještenje sa opisom tako dostavljenog prijedloga i informacijom da li Operator smatra da to operativno pitanje iziskuje hitno odlučivanje. Operator će u takvo obavještenje uključiti adekvatnu dokumentaciju u vezi sa prijedlogom kako bi omogućio Koncesionaru donošenje odluke. Svaki Koncesionar će saopštiti svoj glas upućivanjem dopisa Operatoru i Koncesionarima u jednom od sljedećih adekvatnih rokova nakon prijema obavještenja od Operatora:
  - a) U roku od četrdesetosam (48) sati u slučaju Upstream aktivnosti koje uključuju upotrebu opreme za bušenje koja čeka na površini PCC i sličnim drugim operativnim pitanjima za koje Operator opravdano smatra da zbog svoje prirode zahtijevaju hitno odlučivanje; i
  - b) U roku od petnaest (15) dana u slučaju svih drugih prijedloga.
2. Osim u slučaju klauzule 5.8.1, svaki Koncesionar može upućivanjem obavještenja svim Koncesionarima u roku od pet (5) dana od prijema obavještenja od Operatora, zatražiti da se o prijedlogu odlučuje na sastanku, a ne putem pisma. U tom slučaju, o takvom prijedlogu treba odlučivati na sastanku koji je propisno sazvan za tu svrhu.
3. Osim u slučaju koji je predviđen klauzulom 10 ovog Ugovora, za svakog Koncesionara koji ne saopšti svoj glas blagovremeno smatraće se da je glasao protiv tog prijedloga.

4. Ukoliko sastanak nije tražen, onda će po isteku odgovarajućeg roka Operator uputiti svakom Koncesionaru potvrdu sa tabelom i rezultatima glasanja.

5.9. Efekti glasanja

1. Sve odluke koje Upravni odbor donese na osnovu ove klauzule biće konačne i obavezujuće za sve Koncesionare, osim u slučajevima koji su navedeni u ovoj klauzuli 5.9.
2. Ukoliko na osnovu ove klauzule, Upravnom odboru bude propisno predložena Zajednička Upstream aktivnosti ili Ekskluzivna Upstream aktivnost, zavisno od slučaja, i Upravni odbor ne odobri taj prijedlog blagovremeno, tada će svaki Koncesionar koji je glasao u korist tog prijedloga imati pravo na odgovarajući period naveden u tekstu koji slijedi da predloži, u skladu sa klauzulom 7 ovog Ugovora, Ekskluzivnu Upstream aktivnost koja uključuje suštinski iste aktivnosti kao one koje su predložene za tu Zajedničku Upstream aktivnost.
  - a) Za prijedloge koji su vezani za hitna operativna pitanja, to pravo mora biti ostvarivo tokom dvadesetčetiri (24) sata od isticanja roka navedenog u klauzuli 5.8.1 a) ili od prijema obavještenja od strane Operatora upućenog Koncesionarima na osnovu klauzule 5.9.5, zavisno od slučaja.
  - b) Za prijedloge za razvoj Otkrića, to pravo treba da bude ostvarivo tokom deset (10) dana od datuma kada je Upravni odbor bio obavezan da taj prijedlog razmatra u skladu sa klauzulama 5.3 ili 5.8.
  - c) Za sve ostale prijedloge, to pravo treba da bude ostvarljivo tokom pet (5) dana od datuma kada je Upravni odbor bio obavezan da taj prijedlog razmatra u skladu sa klauzulama 5.3 ili 5.8.
3. Ako je Koncesionar glasao protiv bilo kojeg prijedloga kojeg je Upravni odbor odobrio i koji bi mogao da se izvodi kao Ekskluzivna Upstream aktivnost shodno klauzuli 7 ovog Ugovora, onda će taj Koncesionar imati pravo da ne učestvuje u Upstream aktivnostima koje su obuhvaćene tim odobrenjem. Svaki Koncesionar koji želi da ostvari svoje pravo ne davanja saglasnosti, mora obavijestiti sve druge Koncesionare o tome u roku od pet (5) dana, odnosno u roku od dvadesetčetiri (24) sata kod hitnih operativnih pitanja, od davanja saglasnosti za taj prijedlog od strane Upravnog odbora. Ako Koncesionar ostvari svoje pravo ne davanja saglasnosti, Koncesionari koji nijesu imali pravo da izraze ili nijesu izrazili nesaglasnost biće Koncesionari koji su dali saglasnost vezano za Upstream aktivnosti predviđene odobrenjem Upravnog odbora i sprovede te aktivnosti kao Ekskluzivnu Upstream aktivnost na osnovu klauzule 7 ovog Ugovora; s tim da, međutim svaki takav Koncesionar koji nije imao pravo da

izrazi ili nije izrazio nesaglasnost može, upućivanjem obavještenja drugim Koncesionarima u roku od pet (5) dana (ili dvadeset četiri (24) sata kod hitnih operativnih pitanja) nakon obavještenja o nedavanju saglasnosti koje je uputio bilo koji Koncesionar koji nije dao saglasnost, zahtijevati od Upravnog odbora da ponovo glasa o datom prijedlogu. Samo Koncesionari koji nijesu imali pravo na davanje ne saglasnosti ili nijesu iskoristili svoje pravo na to u pogledu predviđenih aktivnosti, mogu učestvovati u drugom glasanju Upravnog odbora, koristeći prava glasa proporcionalno njihovom odnosnom Participirajućem udjelu. Ako Upravni odbor ponovo odobri predviđene aktivnosti, svaki Koncesionar koji je glasao protiv predviđenih aktivnosti na tom drugom glasanju može odlučiti da bude Koncesionar koji nije dao saglasnost u pogledu tih Upstream aktivnosti, tako što će svim drugim Koncesionarima uputiti obavještenje o nedavanju saglasnosti u roku od pet (5) dana, ili dvadesetčetiri (24) sata kod hitnih operativnih pitanja, nakon drugog odobrenja Upravnog odbora za te predviđene aktivnosti.

4. Ako se Koncesionari koji su dali saglasnost za Ekskluzivnu Upstream aktivnost na osnovu Klauzule 5.9.2 ili 5.9.3 usaglase, onda Upravni odbor može, u bilo koje vrijeme, na osnovu ove klauzule, da ponovo razmotri i odobri, donese odluku ili preduzme mjere po bilo kojem prijedlogu koji je Upravni odbor odbio da odobri ranije, ili da izmijeni ili opozove raniju saglasnost, odluku ili mjeru.
5. Čim je Zajednička Upstream aktivnost za bušenje, produbljivanje bušotine, testiranje, skretanje bušotine, tamponiranje, proizvodno opremanje i preopremanje bušotine, remont ili zatvaranje bušotine dobilo saglasnost i otpočelo, te Upstream aktivnosti ne mogu se prekidati bez saglasnosti Upravnog odbora; stim da takve Upstream aktivnosti mogu biti prekinute ukoliko:
  - a) Ukoliko se naiđe na materiju koja se ne može probiti ili neko drugo stanje u bušotini u kanalu koje po opravdanom mišljenju Operatora praktično onemogućava nastavak tih Upstream aktivnosti; ili
  - b) Ukoliko nastupe druge okolnosti zbog kojih je po opravdanom mišljenju Operatora dalji nastavak takvih Upstream aktivnosti nemoguć i Upravni odbor, u roku koji je obavezan shodno klauzuli 5.8.1 a) od prijema obavještenja Operatora, da saglasnost na prekid tih Upstream aktivnosti.

Po nastupanju bilo a) ili b) iz ove tačke, Operator će odmah obavijestiti Koncesionare da je ta Upstream aktivnost prekinuta u skladu sa gore navedenim, i svaki Koncesionar će imati pravo da u skladu sa Klauzulom 7 ovog Ugovora predloži Ekskluzivnu Upstream aktivnost kako bi se ove Upstream aktivnosti nastavile.

Clause 6. Planovi rada i budžeti

6.1. Istraživanje i ocjena

1. U roku od šezdeset (60) dana od datuma stupanja na snagu, Operator će dostaviti Koncesionarima predloženi plan rada i budžeta sa pojedinostima o Zajedničkim Upstream aktivnostima koje treba izvesti u preostalom dijelu tekuće kalendarske godine i, ukoliko je to primjereno, naredne kalendarske godine. U roku od trideset (30) dana od tog dostavljanja, Upravni odbor će se sastati da razmotri i pokuša da postigne saglasnost oko programa rada i budžeta.
2. Na prvi dan septembra svake godine ili prije tog dana, Operator će dostaviti Koncesionarima predloženi Plan rada i budžeta sa pojedinostima o Zajedničkim Upstream aktivnostima koji će se izvoditi u narednoj kalendarskoj godini. U roku od trideset (30) dana od te predaje, Upravni odbor će se sastati da razmotri i pokuša da postigne saglasnost oko Plana rada i budžeta.
3. Ako dođe do Otkrića, Operator će odmah obavijestiti Koncesionare, dostaviti obavještenje o Otkriću koje se zahtijeva u skladu sa primjenljivim zakonom o Upstream aktivnostima i PCC, i čim to bude moguće dostaviti Koncesionarima izvještaj sa raspoloživim detaljima o Otkriću i preporuci Operatora o tome da li Otkriće zaslužuje da se vrši procjena. Ukoliko Upravni odbor odluči da Otkriće zaslužuje da se vrši procjena, Operator će u roku od šezdeset (60) dana dostaviti Koncesionarima predloženi Plan rada i budžeta za procjenu Otkrića. U roku od 30 dana od predaje tog dokumenta, ili ranije ako je neophodno ispuniti bilo koji primjenljivi rok u skladu sa zakonom o Upstream aktivnostima ili PCC, Upravni odbor će se sastati kako bi razmotrio, modifikovao i potom ili odobrio ili odbacio aktivnosti koje su bile predmet procjene iz Plana rada i budžeta. Ako Upravni odbor odobri Plan rada i budžeta, Operator će preduzeti korake koji su neophodni u skladu sa primjenljivim zakonom o Upstream aktivnostima i PCC kako bi se konsultovao sa Organom uprave o izmjenama i dopunama predloženog Plana rada i budžeta. Ukoliko Organ uprave zahtijeva promjene u Planu rada i budžeta, to se ponovo podnosi Upravnom odboru na dalje razmatranje.
4. Plan rada i budžet koji su usaglašeni u skladu sa ovom klauzulom uključuju najmanje onaj dio Obaveznog programa rada koji treba da se realizuje u toku date kalendarske godine u skladu sa uslovima iz PCC. Bilo koji dio Plana rada i budžeta koji je usvojen u skladu sa ovom klauzulom 6.1.4, a ne klauzulom 5.6, sadržaće samo one Upstream aktivnosti za Zajednički račun koje su neophodne da PCC ostane na punoj snazi i dejstvu, uključujući Upstream aktivnosti koje su neophodne za ispunjenje Obaveznog programa rada koji se zahtijeva za datu kalendarsku godinu.

5. Svaki odobreni Plan rada i budžeta može biti predmet revizije Upravnog odbora s vremena na vrijeme. U mjeri u kojoj Upravni odbor odobri takve revizije, Plan rada i budžeta će biti shodno izmijenjen i dopunjen. Operator će pripremiti i dostaviti odgovarajuće izmjene i dopune Plana rada i budžeta Vladi u skladu sa primjenljivim zakonom o Upstream aktivnostima i PCC.
6. U skladu sa klauzulom 6.8, odobrenje bilo kojeg Plana rada i budžeta koji uključuju:
  - a) Bušotinu za istraživanje, bilo putem bušenja, produbljivanja ili skretanja bušotine; ili
  - b) Bušotinu za vršenje procjene, bilo putem bušenja, produbljivanja ili skretanja bušotine;uključiće odobrenje za sve izdatke koji su potrebni za bušenje, produbljivanje, skretanje i proizvodno opremanje bušotine, zavisno od slučaja, i, ukoliko postoji odobrenje Upravnog odbora, testiranje i proizvodno opremanje takve bušotine.
7. Bilo koji Koncesionar koji želi da predloži pokušaj proizvodnog opremanja bušotine ili alternativni pokušaj proizvodnog opremanja bušotine, mora to uraditi u roku koji je predviđen u klauzuli 5.8.1 a) ovog Ugovora uz obavještenje svim drugim Koncesionarima. Svaki takav prijedlog mora da uključi AFE koji se odnosi na troškove tog proizvodnog opremanja.

6.2. Razvoj

1. Ukoliko Upravni odbor odredi da Otkriće može da bude Komercijalno otkriće, Operator će u saradnji sa Koncesionarima i u skladu sa zahtjevima iz primjenljivog crnogorskog zakona pripremiti i čim to bude moguće dostaviti u Upravnom odboru na odobrenje Program razvoja i proizvodnje zajedno sa prvim godišnjim Planom rada i budžeta ili višegodišnji Plan rada i budžeta u skladu sa klauzulom 6.5, kao i privremene planove rada i budžeta za preostale aktivnosti vezane za Otkriće, koji će između ostalog obuhvatati:
  - a) Detalje o predloženim Upstream aktivnostima koje treba preduzeti, potrebno osoblje i izdatke koji će nastati, uključujući dinamiku istih, na osnovu svake kalendarske godine;
  - b) Procjenu datuma početka Proizvodnje;
  - c) Razgraničenje predložene površine za razvoj i proizvodnju; i
  - d) Bilo koje druge informacije koje zatraži Upravni odbor.
2. Po prijemu Programa razvoja i proizvodnje i prije bilo kog primjenljivog roka u skladu sa PCC, Upravni odbor će se sastati radi razmatranja, modifikovanja i

potom ili odobravanja ili odbacivanja Programa razvoja i proizvodnje i prvog godišnjeg Plana rada i budžeta za Otkriće, koje je dostavio Operator. Ukoliko Upravni odbor odredi da je Otkriće Komercijalno Otkriće i da saglasnost na odgovarajući Program razvoja i proizvodnje, Operator će čim prije bude moguže preduzeti ostale korake koji budu potrebni shodno primjenljivom crnogorskom zakonu i PCC kako bi se osiguralo odobrenje Programa razvoja i proizvodnje od strane Organa uprave. U slučaju da Organ uprave zahtijeva promjene u Programu razvoja i proizvodnje, to će se ponovo dostaviti Upravnom odboru na dalje razmatranje.

3. Ukoliko Organ uprave odobri Program razvoja i proizvodnje, Zajedničke Upstream aktivnosti koje se zahtijevaju planom biće ugrađene i činiće sastavni dio godišnjeg Plana rada i budžeta i Operator će, na prvi dan septembra svake godine ili prije tog dana dostavljati Plan rada i budžeta za Površinu za razvoj i proizvodnju za narednu kalendarsku godinu. U skladu sa Klauzulom 6.5, u roku od trideset (30) dana nakon tog dostavljanja, Upravni odbor će nastojati da prihvati taj Plan rada i budžeta, uključujući sve neophodne ili adekvatne revizije Plana rada i budžeta za Program razvoja i proizvodnje koji je Vlada odobrila.

6.3. Proizvodnja

1. Na prvi dan septembra svake godine ili prije tog datuma, Operator će dostaviti Koncesionarima predloženi Plan rada i budžeta sa pojedinostima o Zajedničkim Upstream aktivnostima koje će se vršiti na Površini za razvoj i proizvodnju, i projektovani plan proizvodnje za narednu kalendarsku godinu. U roku od trideset (30) dana od tog dostavljanja, Upravni odbor će se usaglasiti o Planu rada i budžeta, a ukoliko se to ne desi shodno će se primjenjivati odredbe klauzule 6.1.4.

6.4. Prikazivanje rashoda po stavkama

1. U toku pripreme predloženih Planova rada, budžeta i planova razvoja i proizvodnje koji su predviđeni u ovoj klauzuli, Operator će se konsultovati sa Upravnim odborom ili odgovarajućim pododborima u pogledu sadržaja tih Planova rada, bužeta i planova razvoja i proizvodnje.
2. Svaki Plan radda, budžeta i Program razvoja i proizvodnje koji Operator dostavi sadržaće procjenu troškova relevantnih Zajedničkih Upstream aktivnosti po stavkama i svih drugih izdataka koji će nastati za primjenljivi Zajednički račun u toku date kalendarske godine i njima će se, između ostalog:
  - a) Identifikovati svaka kategorija rada sa dovoljnom detaljnošću da se obezbijedi laka identifikacija prirode, obima i trajanja date aktivnosti;

- b) Uključiti razumne informacije o operatorovim procedurama raspodjele i predviđenim troškovima radne snage koje Upravni odbor može da odredi;
  - c) Uskladiti se sa zahtjevima iz PCC;
  - d) Naznačiti stavke koje će biti predmet davanja saglasnosti na AFE;
  - e) Naznačiti stavke za koje Operator smatra da ne podliježu nadoknadi troškova u skladu sa PCC.
3. Plan rada i budžeta će odrediti dio ili djelove Površine PCC na kojoj će se izvoditi Zajedničke Upstream aktivnosti razložene po stavkama u tom Planu rada i budžeta i navešće vrstu i obim tih Upstream aktivnosti onoliko detaljno koliko Upravni odbor bude smatrao da je potrebno.

6.5. Višegodišnji plan rada i budžeta

1. Svaki rad koji se ne može efikasno završiti u toku jedne kalendarske godine može se predložiti u vidu višegodišnjeg Plana rada i budžeta. Po davanju saglasnosti Upravnog odbora, takav višegodišnji Plan rada i budžeta će, zavisno jedino od izmjena koje Upravni odbor odobri nakon toga: (i) ostati na snazi između Koncesionara, i sa njima povezana procjena troškova predstavljajući obavezujuću proporcionalnu obavezu za svakog Koncesionara, sve do završetka radova; i (ii) biti sadržan u svakom godišnjem Planu rada i budžeta. Ako PCC zahtijeva da se Planovi rada i budžeta dostavljaju Vladi na saglasnost, ti višegodišnji Planovi rada i budžeta biće dostavljani Vladi bilo u vidu jednog zahtjeva za višegodišnju saglasnost ili kao dio godišnjeg postupka davanja saglasnosti, u skladu sa uslovima iz PCC.

6.6. Dodjela ugovora

1. U skladu sa primjenljivim crnogorskim zakonima i PCC, Operator će dodijeliti svaki Ugovor za Zajedničke Upstream aktivnosti na sljedećoj osnovi:

(Navedeni iznosi su u hiljadama eura)

	<u>Postupak A</u>	<u>Postupak B</u>	<u>Postupak C</u>
Faza istraživanja	0 to 1.000	1.000 to 10.000_____	> <u>10.000</u>
Razvoj i proizvodnja	0 to <u>1.000</u>	<u>1.000</u> to 25.000_____	> <u>25.000</u>
Deinstalacija (opcionarno)	0 to <u>1.000</u>	<u>1.000</u> to <u>10.000</u> _____	> <u>10.000</u>

Iznosi navedeni u ovom Planu mogu se pomnožiti godišnjim indeksom koji se bazira na indeksu utvrđenom na osnovu indeksa proizvođačkih cijena za bušenje bušotina nafte i gasa koji utvrđuje i objavljuje Zavod za statistiku rada SAD. Godišnji aneks koji treba koristiti u godini „n“ biće određen razlikom između godišnjeg indeksa koji se odnosi na godinu u kojoj je dodijeljen PCC i istog godišnjeg indeksa koji se odnosi na tu godinu „n“. U slučaju da Zavod za statistiku rada Sjedinjenih država iz bilo kojeg razloga prestane da objavljuje indeks proizvođačkih cijena za bušenje bušotina nafte i gasa kojeg isti zavod određuje i objavljuje, ili u slučajevima kada se odabere alternativna valuta, Organ uprave će na prijedlog Koncesionara odobriti ili alternativni nezavisni međunarodno priznati izvor ili alternativni reprezentativni indeks.

Postupak A

Operator će dodijeliti Ugovor najbolje kvalifikovanom Izvođaču koji bude utvrđen na osnovu troškova i sposobnosti za izvođenje Ugovora bez obaveze da objavljuje tender i bez informisanja ili traženja saglasnosti Upravnog odbora, osim što prije sklapanja ugovora koji uključuju okvirne ugovore, odnosno korišćenje postojećih okvirnih ugovora, sa Afiliacijama Operatora u vrijednosti preko [petsohiljada (500.000) Eura], Operator će pribaviti saglasnost Upravnog odbora.

Postupak B

Operator će:

- (1) dostaviti svakom Koncesionaru listu subjekata koje Operator predlaže da se pozovu na dostavljanje ponude za pomenuti Ugovor;
- (2) dodati na tu listu svaki subjekat za kojeg Koncesionar opravdano zatraži da se doda u roku od (14) dana od prijema liste;
- (3) završiti tenderski postupak u razumnom vremenskom roku;
- (4) obavijestiti svakog Koncesionara o subjektima kojima je dodijeljen Ugovor, pod uslovom da prije dodjele Ugovora, koji uključuju okvirne ugovore, Afiliacijama Operatora koji prelaze [petstohiljada (500.000) Eura], Operator će pribaviti saglasnost Upravnog odbora;
- (5) proslijediti svakom Koncesionaru analizu ponuda koje se nadmeću navodeći razloge izvršenog izbora; i
- (6) Na zahtjev Koncesionara, dostaviti tom Koncesionaru kopiju finalne verzije Ugovora sa odabranim izvođačem.

Postupak C

Operator će:

- (1) dostaviti svakom Koncesionaru listu subjekata koje Operator predlaže da se pozovu na dostavljanje ponuda za pomenuti Ugovor;
- (2) dodati na tu listu svaki subjekat za kojeg Koncesionar opravdano zatraži da se doda u roku od četrnaest dana od prijema liste;

- (3) pripremiti i poslati tender dokumenta subjektima sa liste kao što je gore navedeno i svakom Koncesionaru;
- (4) po isteku roka dozvoljenog za dostavljanje ponuda, razmotriti i analizirati detalje svih primljenih ponuda;
- (5) pripremiti i svakom Koncesionaru proslijediti analizu konkurentskih ponuda, navodeći preporuku Operatora o tome kojem bi subjektu trebalo dodijeliti ugovor, razloge za to i tehničke, komercijalne i ugovorne uslove koje treba usaglasiti;
- (6) pribaviti saglasnost Upravnog odbora na preporučenu ponudu; i
- (7) na zahtjev Koncesionara dostaviti tom Koncesionaru kopiju finalne verzije ugovora.

6.7. Postupak davanja Ovlašćenja za izdatke - ("AFE")

1. Prije prihatanja bilo koje obaveze ili izdatka za Zajednički račun, za koji se procjenjuje da će biti:
  - a) veći od jednog miliona (1,000,000) eura u planu rada i budžeta za istraživanje ili procjenu;
  - b) veći od tri miliona (3,000,000) eura u Planu rada i budžeta za razvoj; i
  - c) veći od tri miliona (3,000,000) eura u Planu rada i budžeta za proizvodnju,

Operator će svakom Koncesionaru poslati AFE koji je opisan u klauzuli 6.7.5. Bez obzira na navedeno, Operator neće biti obavezan da dostavlja AFE Koncesionarima vezano za bilo koju radnu obavezu, prekoračenje u radovima (work-over) kod Bušotina i opšte i administrativne troškove koji su navedeni kao posebne stavke u odobrenom Planu rada i budžeta.

2. Prije vršenja bilo kojih izdataka ili prihvatanja bilo kojih obaveza za radove koji podliježu postupku dobijanja AFE iz klauzule 6.7.1, Operator će pribaviti saglasnost Upravnog odbora za AFE za potrebe kontrole troškova i tehničke kontrole. Koncesionar može da glasa da se ne slaže sa AFE koje je izdato vezano za odobreni Plan rada i budžeta samo ako; (i) neki ili svi troškovi opisani u AFE prelaze stavke pod datim podnaslovom u odobrenom Planu rada i budžeta više nego što je dozvoljeno na osnovu klauzule 6.8; (ii) predloženi uslovi Ugovora sa bilo kojim trećim licem koji je opisan u AFE nijesu približni fer tržišnim uslovima; ili (iii) po mišljenju Koncesionara izraženom u dobroj volji, materijalne tehničke specifikacije sadržane u AFE koje se ne nalaze u odobrenom Planu rada i budžeta nijesu racionalne ili nijesu podržane poznatim Podacima o formacijama u kojima se vrše bušenja.
3. Glas Koncesionara smatraće se glasom u odobravanju AFE osim ukoliko Koncesionar konkretno opiše jedan ili više od tri gore navedena razloga koji predstavljaju osnov da on glasa protiv davanja saglasnosti. Ukoliko Upravni odbor odobri AFE za Zajedničke Upstream aktivnosti u okviru primjenljivog roka

u skladu sa klauzulom 5.8.1 ovog Ugovora, Operator će biti ovlašćen da izvede Zajedničke Upstream aktivnosti u skladu sa uslovima iz ovog Ugovora.

4. Ukoliko Upravni odbor neda saglasnost na AFE za Zajedničke Upstream aktivnosti u okviru primjenljivog roka, smatraće se da su aktivnosti odbijene. Operator će odmah obavijestiti Koncesionare ako aktivnosti budu odbijene i, u skladu sa klauzulom 7 ovog Ugovora, bilo koji Koncesionar može posle toga da predloži izvođenje aktivnosti u vidu Ekskluzivne Upstream aktivnosti shodno klauzuli 7. Kada je Zajednička Upstream aktivnost odbijena na osnovu ove klauzule ili je aktivnost odobrena za iznose koji se razlikuju od onih koji su predviđeni u odgovarajućim stavkama pod podnaslovima u odobrenom Planu rada i budžeta, smatraće se da je Plan rada i budžeta shodno tome revidiran.
5. Svaki AFE predložen od strane Operatora će:
  - a) Identifikovati Upstream aktivnosti uz konkretno pozivanje na odgovarajuće stavke iz Plana rada i budžeta;
  - b) Detaljno opisati radovi;
  - c) Sadržati najbolju procjenu Operatora za ukupna sredstva potrebna za izvođenje tih radova;
  - d) Prikazati predloženi plan rada;
  - e) Obezbijediti dinamički prikaz izdataka, ako je poznat; i
  - f) Biti praćen drugim pratećim informacijama koje su neophodne za donošenje promišljene odluke.

6.8. Prekoračenje troškova iz planova rada i budžeta

1. Za izdatke po osnovu bilo koje stavke u odobrenom Planu rada i budžeta, Operator će imati pravo da bez dodatne saglasnosti Upravnog odbora prekorači izdatke za tu stavku u visini do deset procenata (10%) ovlašćenog iznosa za tu stavku, pod uslovom da kumulativni zbir svih prekoračenja za kalendarsku godinu ne bude veći od pet procenata (5%) ukupnog datog godišnjeg Plana rada i budžeta.
2. U vrijeme kada Operator opravdano predvidi da će ograničenja iz klauzule 6.8.1 biti prekoračena, Operator će dostaviti Upravnom odboru dopunski AFE za procijenjene izdatke na njegovu saglasnost, i Operator će obezbijediti razumne detalje o tim prekoračenjima. Plan rada i budžeta će biti revidiran shodno tome i dozvoljena prekoračenja iz klauzule 6.8.1 će se bazirati na revidiranom Planu rada i budžeta. Operator će odmah dati obavještenje o iznosu prekoračenja čim ona stvarno nastupe.

3. Restrikcije sadržane u ovoj klauzuli 6 neće dovesti u pitanje pravo Operatora da vrši izdatke za hitne operativne stvari i mjere utvrđene u klauzuli 13.5 ovog Ugovora bez saglasnosti Upravnog odbora. U slučaju vanrednih okolnosti, Operator može da izvrši takve neposredne izdatke, da uđe u obaveze i/ili preduzme one radnje koje smatra neophodnim za zaštitu života, bezbjednosti, životne sredine i imovine. Operator će dostaviti sve neophodne revizije budžeta Upravnom odboru na saglasnost i ugrađivanje u odgovarajući Plan rada i budžeta što je prije moguće.
4. Vežano za odredbe ove klauzule 6, Operator može u toku svake kalendarske godine da vrši izdatke i prihvata obaveze u ime Koncesionara vežano za Zajedničke Upstream aktivnosti za stavke koje nijesu predviđene budžetom a koje u ukupnom iznosu ne prelaze protivuvrijednost od dvjestapedesethiljada (250,000) Eura; pod uslovom da Upravni odbor nije odbio te stavke. Operator će, čim prije bude moguće, Prijaviti te izdatke Stranama nakon čega pomenuti ukupni iznos može, ukoliko se Upravni odbor složi da bude ugrađen kao dio relevantnog plana rada i budžeta.

Clause 7. Ekskluzivne Upstream aktivnosti

7.1. Ograničenje primjenljivosti

1. Nijedna Upstream aktivnost ne može se vršiti na osnovu PCC osim u vidu Zajedničkih Upstream aktivnosti na osnovu klauzule 5 ovog Ugovora, ili Ekskluzivnih Upstream aktivnosti na osnovu ove klauzule. Obavezni program rada utvrđen u glavnom dokumentu PCC ne može se izvoditi kao Ekskluzivna Upstream aktivnost. Nijedna Ekskluzivna Upstream aktivnost neće se izvoditi, osim kada je riječ o vezi postrojenja vežanih za Ekskluzivnu Upstream aktivnost sa postojećim Proizvodnim postrojenjima shodno klauzuli 7.10, koja je u suprotnosti sa prethodno odobrenom Zajedničkom Upstream aktivnošću ili sa prethodno odobrenom Ekskluzivnom Upstream aktivnošću. Osim kada je riječ o Ekskluzivnim Upstream aktivnostima u vezi sa geofizičkim operacijama kojima se prekoračuju radovi potrebni za ispunjavanje Obaveznog programa rada u toku određenog perioda istraživanja, kao i produbljivanja, testiranja, proizvodnog opremanja, skretanja, tamponiranja, preopremanja ili remonta bušotine koja je prvobitno bušena kako bi se ispunio obavezni program rada, nijedna Ekskluzivna Upstream aktivnost ne može biti predložena niti izvedena dok se ne ispuni Obavezni program rada.
2. Upstream aktivnosti koje su potrebne da se ispuni Obavezni program rada u toku bilo kojeg perioda istraživanja moraju biti predložene i izvedene kao Zajedničke Upstream aktivnosti na osnovu klauzule 5 ovog Ugovora, a ne mogu biti predložene niti izvedene kao Ekskluzivne Upstream aktivnosti na osnovu ove klauzule.

3. Nijedan Koncesionar ne može da predloži niti izvede Ekskluzivnu Upstream aktivnost na osnovu ove klauzule osim i sve dok taj koncesionar na pravilan način ne ostvari svoje pravo da predloži Ekskluzivnu Upstream aktivnost na osnovu klauzule 5.9 ovog Ugovora, niti je ovlašćen da izvede Ekskluzivnu Upstream aktivnost shodno klauzuli 10 ovog Ugovora.
4. Bilo koje Upstream aktivnosti koje mogu biti predložene i izvedene u vidu Zajedničke Upstream aktivnosti, mimo Upstream aktivnosti na osnovu odobrenog Programa razvoja i proizvodnje, mogu bit predložene i izvedene u vidu Ekskluzivne Upstream aktivnosti, u skladu sa uslovima iz ove klauzule. Da bi bilo koje Upstream aktivnosti bile predložene kao Ekskluzivna Upstream aktivnost, one najprije moraju biti predložene kao Zajednička Upstream aktivnost. Da bi se izbjegla svaka dilema, sljedeće Upstream aktivnosti mogu biti izvedene kao Ekskluzivne Upstream aktivnosti, u skladu sa primjenljivim zakonom o Upstream aktivnostima, PCC i odredbama ovog Ugovora. Te Upstream aktivnosti mogu da uključe, ali nijesu obavezno ograničene na sljedeće:
  - a) Bušenje i/ili testiranje bušotina za istraživanje i bušotina za procjenu;
  - b) Proizvodno opremanje bušotina za istraživanje i bušotina za procjenu;
  - c) Produblјivanje, skretanje bušotine, tamponiranje i/ili proizvodno preopremanje bušotine za istraživanje i bušotine za procjenu;
  - d) Razvoj Komercijalnog otkrića u skladu sa Programom razvoja i proizvodnje koji je dostavljen na osnovu PCC; i
  - e) Seizmičke ili druge geološke ili geofizičke operacije.
5. Da bi se izbjegla svaka dilema, nijedna Ekskluzivna Upstream aktivnost ne može se izvoditi u Zoni iz koje je bilo testiranja proizvodnje ili proizvodnje, osim putem razvoja tog Otkrića od strane jednog ili više Koncesionara koji su dali saglasnost.

7.2. Postupak predlaganja Ekskluzivnih Upstream aktivnosti

1. Saglasno klauzuli 7.1, ukoliko bilo koji Koncesionar predloži izvođenje Ekskluzivne Upstream aktivnosti, taj koncesionar će poslati obavještenje o predloženim Upstream aktivnostima svim Koncesionarima, osim Koncesionara koji nijesu dali saglasnost i koji su predali svoja prava na učešće u tim aktivnostima na osnovu klauzule 7.4.2 ili 7.4.6 i koji nemaju opcije da ponovo uspostave ta prava na osnovu klauzule 7.4.3. U tom obavještenju će se konkretno navesti da se ta aktivnost predlaže kao Ekskluzivna Upstream aktivnost i navešće se radovi koje treba izvesti, lokacija, ciljevi i predviđeni troškov te Ekskluzivne Upstream aktivnosti.

2. Svaki Koncesionar koji je ovlašćen da dobije to ovlašćenje imaće pravo da učestvuje u predloženim Upstream aktivnostima.
  - a) Kod prijedloga za produblјivanje, testiranje, proizvodno opremanje, skretanje, tamponiranje, proizvodno preopremanje i remont bušotine koji uključuju upotrebu uređaja za bušenje koji se nalazi na lokaciji u okviru Površine PCC, svaki Koncesionar koji želi da ostvari to pravo mora da o tome obavijesti Koncesionara koji daje prijedlog i Operatora u roku od dvadesetčetiri (24) časa od prijema obavještenja u kojem se predlaže Ekskluzivna Upstream aktivnost.
  - b) Kod prijedloga za razvoj Otkrića, svaki Koncesionar koji želi da ostvari to pravo mora o tome da obavijesti Operatora i Koncesionara koji predlaže razvoj u roku od šezdeset (60) dana od prijema obavještenja u kojem se predlaže Ekskluzivna Upstream aktivnost.
  - c) Kod svih drugih prijedloga, svaki Koncesionar koji želi da ostvari to pravo mora o tome da obavijesti Koncesionara koji daje prijedlog i Operatora u roku od deset (10) dana od prijema obavještenja u kojem se predlaže Ekskluzivna Upstream aktivnost.
3. Ukoliko Koncesionar kome je obavještenje o prijedlogu upućeno ne odgovori na propisan način u gore navedenom roku, smatraće se da je odlučio da ne učestvuje u predloženim aktivnostima.
4. Ukoliko svi Koncesionari propisno ostvare svoje pravo na učešće, onda će se predložene Upstream aktivnosti izvoditi kao Zajednička Upstream aktivnost. Operator će otpočeti tu Zajedničku Upstream aktivnost čim prije to bude moguće i realizovaće je sa dužnom pažnjom.
5. Ako ne ostvare svi Koncesionari koji imaju pravo na prijem takvog obavještenja sa prijedlogom na propisan način svoje pravo da učestvuju, onda će:
  - a) Koncesionar koji predlaže Ekskluzivnu Upstream aktivnost, zajedno sa svim drugim Koncesionarima koji su dali saglasnost, će moći da ostvari pravo u toku primjenljivog perioda koji je sadržan u klauzuli 7.2.2, da naloži Operatoru (shodno klauzuli 7.11.6) da sprovede Ekskluzivnu Upstream aktivnost.
  - b) Ako se Ekskluzivna Upstream aktivnost sprovede, Koncesionari koji su dali saglasnost imaće participirajući udio u toj Ekskluzivnoj Upstream aktivnosti, čiji je brojilac participirajući udio tog Koncesionara koji je dao saglasnost na

način utvrđen u PCC, a imenilac zbir participirajućih udjela Koncesionara koji su dali saglasnost, ili, ako se Koncesionari koji su dali saglasnost drugačije slože u zavisnosti od dobijanja saglasnosti Vlade.

- c) Ako takve Ekskluzivne Upstream aktivnosti ne budu otpočete u roku od stoosamdeset (180) dana, isključujući bilo koji produžetak o kojem se konkretno dogovore svi Koncesionari ili koji je dozvoljen odredbama o višoj sili iz Klauzule 18 ovog Ugovora, nakon datuma davanja instrukcija Operatoru, na osnovu ove klauzule a), pravo za vršenje te Ekskluzivne Upstream aktivnosti će prestati. Ako bilo koji Koncesionar još želi da vrši takvu Ekskluzivnu Upstream aktivnost, obavještenje u kojem se predlažu te Upstream aktivnosti mora se ponovo dostaviti Koncesionarima u skladu sa klauzulom 5 ovog Ugovora, kao da prethodno nijesu dostavljani prijedlozi za vršenje Ekskluzivne Upstream aktivnosti.

7.3. Odgovornost za Ekskluzivne Upstream aktivnosti

1. Koncesionari koji su dali saglasnost snosiće u skladu sa participirajućim udjelima koji su usaglašeni shodno klauzuli 7.2.5. cjelokupne troškove i odgovornost za vršenje Ekskluzivnih Upstream aktivnosti i obeštetiće Koncesionare koji nijesu dali saglasnost za bilo koje i sve troškove i obaveze nastale u vezi sa tim Ekskluzivnim Upstream aktivnostima, uključujući Posljedični gubitak i Gubitak za životnu sredinu i neće dozvoliti da se na Površini PCC uspostave bilo kakve hipoteke i tereti svih vrsta koji bi mogli proisteći iz tih Ekskluzivnih Upstream aktivnosti.
2. Bez obzira na klauzulu 7.3.1, svaki Koncesionar će nastaviti da po osnovu svog participirajućeg udjela snosi dio troškova i obaveza koji prate Upstream aktivnosti u kojima je on učestvovao, uključujući tamponiranje i napuštanje bušotina i završetak Upstream aktivnosti i deinstalaciju Postrojenja, ali samo u mjeri u kojoj ti troškovi nijesu bili uvećani Ekskluzivnim Upstream aktivnostima.
3. Ukoliko Država na osnovu ove klauzule, PCC i postupka iz klauzule 8 ovog Ugovora kojim se reguliše neizvršenje obaveza Koncesionara, odluči da uzme Participirajući udio u PCC, onda će Država platiti samo direktne troškove vezane za Ekskluzivne Upstream aktivnosti. Klauzula 7.4 kao i klauzula 7.5 kojom se regulišu penali koje plaća Koncesionar koji nije dao saglasnost da bi ponovo uspostavio svoje pravo, neće se primjenjivati na Državu.

7.4. Posljedice Ekskluzivnih Upstream aktivnosti

1. U pogledu bilo koje Ekskluzivne Upstream aktivnosti, sve dok Koncesionar koji nije dao saglasnost ima opciju na osnovu klauzule 7.4.3 da povрати prava od kojih je odustao na osnovu klauzule 7.4.2, taj Koncesionar koji nije dao saglasnost imaće pravo da istovremeno sa Koncesionarima koji su dali saglasnost pristupi svim Podacima i drugim informacijama vezanim za te Ekskluzivne Upstream aktivnosti, a koji se ne odnose na podatke dobijene prilikom Ekskluzivne Upstream aktivnosti za potrebe sticanja geonaučnih podataka i drugih sličnih informacija koje se ne dobijaju iz bušotina. Ukoliko Koncesionar koji nije dao saglasnost želi da dobije i stekne pravo na korišćenje tih podataka, onda će taj Koncesionar imati pravo da to učini tako što će Koncesionarima koji su dali saglasnost platiti dio troškova koji su nastali prilikom pribavljanja tih podataka shodno svom participirajućem udjelu onako kako je utvrđeno u PCC.
2. U skladu sa klauzulom 7.4.3 i klauzulama 7.6.5 i 7.8, smatraće se da je svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost ustupio Koncesionarima koji su dali saglasnost, a da su Koncesionari koji su dali saglasnost vlasnici, proporcionalno njihovim odnosnim Participirajućim udjelima u bilo kojoj Ekskluzivnoj Upstream aktivnosti:
  - a) Sva prava svakog Koncesionara koji nije dao saglasnost da učestvuje u daljim operacijama u Bušotini ili produbljenom ili skrenutom dijelu Bušotine u kojem je Ekskluzivna Upstream aktivnost sprovedena kao i operacijama vezano za bilo koje Otkriće do kojeg se došlo ili koje je procijenjeno tokom tih Ekskluzivnih Upstream aktivnosti; i
  - b) Sva prava svakog Koncesionara koji nije dao saglasnost na osnovu PCC da preuzimaju i raspolazu Proizvedenim Ugljovodonicima:
    - (i) Iz Bušotine ili produbljenog ili skrenutog dijela Bušotine u kojoj je izvedena Ekskluzivna Upstream aktivnost; i
    - (ii) Iz bilo kojih Bušotina koje su bušene radi vršenja procjene ili razvoja Otkrića do kojeg se došlo ili koje je procijenjeno tokom tih Ekskluzivnih Upstream aktivnosti.

3. Koncesionar koji nije dao saglasnost imaće samo sljedeće opcije za ponovno uspostavljanje prava koja je ustupio shodno klauzuli 7.4.2:
- a) Ako Koncesionari koji su dali saglasnost odluče da vrše procjenu Otkrića do kojeg se došlo tokom Ekskluzivne Upstream aktivnosti, Koncesionari koji su dali saglasnost dostaviće svakom Koncesionaru koji nije dao saglasnost odobreni program procjene. Tokom trideset (30) dana (ili četrdesetosam (48) sati za hitna operativna pitanja) od prijema tog programa procjene, svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost imaće na raspolaganju opciju da ponovo uspostavi prava koja je ustupio shodno klauzuli 7.4.2 i da učestvuje u programu procjene. Koncesionar koji nije dao saglasnost može da ostvari ovu opciju tako što će obavijestiti druge Koncesionare i Operatora u gore navedenom roku da je saglasan da snosi dio rashoda i obaveza programa procjene koji mu pripada po osnovu njegovog participirajućeg udjela, i da plati iznose koji su utvrđeni u klauzulama 7.5.1 i 7.5.2. Ova klauzula se ne odnosi na Državu koja ostvaruje pravo na uzimanje Participirajućeg udjela na osnovu Klauzule 7.3.
  - b) Ako Koncesionari koji su dali saglasnost odluče da razvijaju Otkriće do kojeg se došlo ili koje je procijenjeno tokom Ekskluzivne Upstream aktivnosti, Koncesionari koji su dali saglasnost dostaviće Koncesionarima koji nijesu dali saglasnost program razvoja i proizvodnje koji će suštinski biti u formi koja treba da se dostavi Organu uprave na osnovu primjenljivog zakona o Upstream aktivnostima i PCC. Tokom šezdeset (60) dana od prijema tog Programa razvoja i proizvodnje ili kraćeg perioda koji je utvrđen u PCC, svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost imaće na raspolaganju opciju da ponovo uspostavi prava koja je ustupio na osnovu klauzule 7.4.2 i da učestvuje u tom Programu razvoja i proizvodnje. Koncesionar koji nije dao saglasnost može da ostvari ovu opciju tako što će obavijestiti Operatora u gore navedenom roku da je saglasan da snosi dio obaveza i rashoda tog Programa razvoja i proizvodnje i budućih operativnih i proizvodnih troškova shodno svom Participirajućem udjelu, kao i da plati iznose koji su utvrđeni u klauzulama 7.5.1 i 7.5.2. Ova klauzula se ne primjenjuje na Državu kada ona ostvruje pravo da uzme participirajući udio shodno klauzuli 7.3.
  - c) Ukoliko Koncesionari koji su dali saglasnost odluče da prodube, proizvodno opreme, skrenu, tamponiraju ili proizvodno preopreme Bušotinu koja je bušena u okviru Ekskluzivne Upstream aktivnosti i ako te dalje Upstream

aktivnosti nijesu bile uključene u prvobitni prijedlog za tu Bušotinu, Koncesionari koji su dali saglasnost dostaviće Koncesionarima koji nijesu dali saglasnost odobreni AFE za te dodatne aktivnosti. Tokom trideset (30) dana (ili četrdesetosam (48) sati kod hitnih operativnih stvari) od prijema tog AFE, svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost imaće na raspolaganju opciju da ponovo uspostavi prava koja je ustupio na osnovu klauzule 7.4.2 i da učestvuje u tim Upstream aktivnostima. Koncesionar koji nije dao saglasnost može da ostvari ovu opciju tako što će obavijestiti Operatora u gore navedenom roku da je saglasan da snosi dio obaveza i rashoda po osnovu tih daljih Upstream aktivnosti koji mu pripada po osnovu njegovog Participirajućeg udjela, kao i da plati iznose koji su utvrđeni u klauzulama 7.5.1 i 7.5.2. Ova klauzula se ne primjenjuje u slučajevima kada Država ostvaruje pravo da preuzme Participirajući udio na osnovu klauzule 7.3 i 8 ovog Ugovora.

4. Koncesionar koji nije dao saglasnost neće imati pravo da ponovo uspostavi svoja prava u bilo koje drugo vrijeme ili u bilo kojoj drugoj vrsti Upstream aktivnosti osim kako je predviđeno u ovom Ugovoru.
5. Ako Koncesionar koji nije dao saglasnost ne ostvari na propisan i blagovremen način svoju opciju shodno klauzuli 7.4.3, uključujući plaćanje svih iznosa u skladu sa klauzulama 7.5.1 i 7.5.2, ti Koncesionari će ostati bez opcija utvrđenih u klauzuli 7.4.3 i prava da učestvuju u predloženom programu, osim ukoliko taj program, plan ili operacija ne budu materijalno modifikovani ili prošireni, u kojem slučaju će se tom Koncesionaru koji nije dao saglasnost uputiti novo obavještenje i opcija na osnovu Klauzule 7.4.3.
6. Koncesionar koji nije dao saglasnost i koji ostvaruje svoju opciju na osnovu klauzule 7.4.3 dužan je da obavijesti druge Koncesionare da se slaže da snosi svoj dio obaveza i rashoda po osnovu daljih Upstream aktivnosti i da nadoknadi iznose utvrđene u klauzulama 7.5.1 i 7.5.2 koje nije prethodno platio. Neće se ni u kom slučaju smatrati da taj Koncesionar koji nije dao saglasnost ima pravo na bilo koje iznose koji su plaćeni shodno klauzulama 7.5.1 i 7.5.2 na osnovu Ekskluzivnih Upstream aktivnosti. Participirajući udio tog Koncesionara koji nije dao saglasnost u tim Ekskluzivnim Upstream aktivnostima biće njegov Participirajući udio utvrđen u PCCC. Koncesionari koji su dali saglasnost doprinijeće Participirajućem udjelu Koncesionara koji nije dao saglasnost proporcionalno višku Participirajućeg udjela koji je svaki od njih primio na osnovu klauzule 7.2.5. Ako svi Koncesionari učestvuju u predloženim Upstream aktivnostima, onda će se te aktivnosti sprovoditi kao Zajednička Upstream aktivnost na osnovu klauzule 5 ovog ugovora.

7. Ako po isteku perioda u kojem Koncesionar koji nije dao saglasnost može da ostvari svoju opciju da učestvuje u programu razvoja i proizvodnje, Koncesinari koji su dali saglasnost žele da nastave, Operator će uputiti obavještenje Vladi u skladu sa odgovarajućom odredbom primjenljivog zakona o Upstream aktivnostima i PCC da Koncesinari koji su dali saglasnost smatraju da je Otkriće Komercijalno otkriće. Nakon tog obavještenja, Operator za taj Razvoj nastaviće da priprema i dostaviće Program razvoja i proizvodnje koji se odnosi na taj Razvoj. Osim ukoliko Program razvoja i proizvodnje ne bude materijalno modifikovan i proširen prije početka Ekskluzivnih Upstream aktivnosti po tom planu, u kom slučaju će se uputiti novo obavještenje i opcija Koncesionarima koji nijesu dali saglasnost na osnovu Klauzule 7.4.3, smatraće se da je svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost na taj Program razvoja i proizvodnje:
- a) odlučio da se ne prijavi za dobijanje saglasnosti Programa razvoja i proizvodnje koji obuhvata taj Razvoj ; i
  - b) izgubio sav ekonomski interes na Površini za razvoj i proizvodnju koja se odnosi na taj razvoj;
  - c) preuzeo dužnost da ostvari svoj pravni interes na toj površini za razvoj i proizvodnju u korist Koncesionara koji su dali saglasnost;
  - d) povukao se iz ovog Ugovora u mjeri u kojoj se to odnosi na taj Razvoj, čak i ako je Program razvoja i proizvodnje modifikovan ili proširen nakon početka Upstream aktivnosti po tom Programu razvoja i proizvodnje; i
  - e) izgubio svako pravo da učestvuje u izgradnji i vlasništvu nad Postrojenjima izvan Površine razvoja i proizvodnje koja se odnosi na taj Razvoj i koja su projektovana isključivo za potrebe tog Razvoja.

7.5. Premija za učešće u Ekskluzivnim Upstream aktivnostima

1. Svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost će u roku od petnaest (15) dana ostvarivanja svoje opcije shodno klauzuli 7.4.3, uplatiti odmah raspoloživa sredstva Koncesionarima koji su dali saglasnost proporcionalno njihovim odnosnim Participirajućim udjelima u tim Ekskluzivnim Upstream aktivnostima u vidu paušalnog iznosa u valuti koju odrede Koncesinari koji su dali saglasnost. Taj paušalni iznos biće jednak dijelu svih obaveza i rashoda koji su nastali u svakoj Ekskluzivnoj Upstream aktivnosti vezanoj za Otkriće, proporcionalno participirajućem udjelu tog Koncesionara koji nije dao saglasnost, kao i vezano za Bušotinu koja je bušena u okviru Ekskluzivne Upstream aktivnosti, zavisno od slučaja, u kojima Koncesionar koji nije dao saglasnost želi da ponovo uspostavi prava koja je ustupio shodno klauzuli 7.4.2, i koje taj Koncesionar nije prethodno platio.

2. Pored plaćanja koje se zahtijeva shodno klauzuli 7.5.1, odmah nakon ostvarivanja opcije po osnovu klauzule 7.4.3, svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost imaće obavezu da nadoknadi Koncesionarima koji su dali saglasnost i preuzeli rizik za te Ekskluzivne Upstream aktivnosti, proporcionalno njihovim odnosnim Participirajućim interesima, iznos koji je jednak zbiru:
  - a) Petsto procenata (500%) dijela, po osnovu Participirajućeg udjela tog Koncesionara koji nije dao saglasnost, u svim obavezama i rashodima koji su nastali u bilo kojoj Ekskluzivnoj Upstream aktivnosti vezano za pribavljanje dijela geonaučnih Podataka i drugih sličnih informacija koje se ne stiču iz Bušotine, a koji se odnose na Otkriće, i koje taj Koncesionar nije prethodno platio; plus
  - b) Hiljadu procenata (1000%) dijela, po osnovu Participirajućeg udjela tog Koncesionara koji nije dao saglasnost, u svim obavezama i rashodima koji su nastali u bilo kojoj Ekskluzivnoj Upstream aktivnosti koja se odnosi na bušenje, produbljivanje, testiranje, proizvodno opremanje, skretanje, tamponiranje, proizvodno preopremanje i remont Bušotine u kojoj se došlo do Otkrića za koje Koncesionar koji nije dao saglasnost želi da ponovo uspostavi prva koja je ustupio na osnovu klauzule 7.4.2, i koje taj Koncesionar nije prethodno platio; plus
3. Svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost koji je odgovoran za iznose utvrđene u klauzuli 7.5.2 ostvariće u roku od petnaest (15) dana svoju opciju shodno klauzuli 7.4.3, platiti kroz odmah raspoloživa sredstva puni iznos duga koji ima na osnovu klauzule 7.5.2 prema Koncesionarima koji su dali saglasnost, u valuti koju odrede Koncesionari koji su dali saglasnost.

7.6. Prioritetni redosljed Upstream aktivnosti

1. Osim ako nije drugačije konkretno predviđeno u ovom Ugovoru, ako neki Koncesionar želi da predloži vršenje Upstream aktivnosti koje će biti u suprotnosti sa postojećim prijedlogom za Ekskluzivnu Upstream aktivnost, taj Koncesionar će moći da ostvari pravo tokom pet (5) dana, ili dvadesetčetiri (24) sata kod prijedloga koji uključuju upotrebu uređaja za bušenje koji se nalazi na lokaciji na Površini PCC, od prijema prijedloga za Ekskluzivnu Upstream aktivnost, da predaju svoj alternativni prijedlog svim Koncesionarima koji imaju pravo učešća u predloženim aktivnostima. Taj alternativni prijedlog sadržaće informacije koje se zahtijevaju u klauzuli 7.2.1.

2. Svaki Koncesionar koji dobije takve prijedloge odlučiće putem dostavljanja obavještenja Operatoru i Koncesionarima koji su iznijeli prijedlog u okviru odgovarajućeg roka za davanje odgovora koji je utvrđen u klauzuli 7.2.2 da učestvuju u jednom od prijedloga koji se nadmeću. Svaki Koncesionar koji ne obavijesti Operatora i Koncesionare koji su iznijeli prijedlog u roku predviđenom za davanje odgovora smatraće se da je glasao protiv prijedloga.
3. Prijedlog koji dobije najveći ukupni broj glasova po osnovu Participirajućeg udjela imaće prioritet nad svim ostalim prijedlozima koji se nadmeću. U slučaju neriješenog glasanja, Operator će izvršiti izbor između prijedloga koji su dobili najveći ukupni broj glasova po osnovu Participirajućeg udjela. Operator će poslati obavještenje o tom rezultatu svim Koncesionarima koji imaju pravo učešća u Upstream aktivnostima u roku od pet (5) dana, ili dvadesetčetiri (24) sata za hitne operativne stvari.
4. Svaki Koncesionar će potom imati na raspolaganju dva (2) dana, ili dvadesetčetiri (24) sata za hitne operativne stvari, od prijema tog obavještenja da odluči dostavljanjem obavještenja Operatoru i Koncesionarima koji su iznijeli predlog da li će učestvovati u toj Ekskluzivnoj Upstream aktivnosti ili će ustupiti svoj udio shodno klauzuli 7.4.2. Ukoliko Koncesionar ne dostavi takvo obavještenje u datom periodu smatraće se da je odlučio da ne učestvuje u preovladavajućem prijedlogu.
5. Bez obzira na odredbe klauzule 7.4.2, ukoliko iz razloga koji ne uključuju nailazak na materiju kroz koju se ne može bušiti ili bilo koje drugo stanje u Bušotini koja praktično onemogućava dalje Upstream aktivnosti, Bušotina koja je bušena u okviru Ekskluzivne Upstream aktivnosti ne dopre do najdublje ciljane Zone koja je opisana u obavještenju kojim se predlaže ta Bušotina, Operator će obavještenje o tome dostaviti svakom Koncesionaru koji nije dao saglasnost i koji je dostavio ili glasao za alternativni prijedlog shodno ovoj klauzuli 7.6 da se ta Bušotina buši u plićej zoni nego što je najdublja ciljna Zona predložena u obavještenju na osnovu kojeg je ta Bušotina bušena. Svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost imaće na raspolaganju opciju koja se može ostvariti tokom (48) sati od prijema tog obavještenja da učestvuje shodno svom Participirajućem udjelu u inicijalnom predloženom proizvodnom opremanju te Bušotine. Svaki Koncesionar koji nije dao saglasnost može da ostvari tu opciju tako što će obavijestiti Operatora da želi da učestvuje u proizvodnom opremanju Bušotine i da plati, po osnovu svog Participirajućeg udjela, dio troškova bušenja te Bušotine do njene najdublje dubine koja je bušena u Zoni u kojoj je proizvodno opremljena. Sve obaveze i rashodi za bušenje i testiranje Bušotine koja je bušena u okviru Ekskluzivne Upstream aktivnosti ispod te dubine ići će isključivo na račun Koncesionara koji su dali saglasnost. Ukoliko bilo koji Koncesionar koji nije dao saglasnost ne odluči na propisan način da učestvuje u prvom proizvodnom opremanju koje je predloženo za tu Bušotinu, odredbe o

ustupanju prava iz klauzule 7.4.2 nastaviće da se primjenjuju na udio tog Koncesionara koji nije dao saglasnost.

7.7. Troškovi stajanja (stand-by)

1. Kada se izvrše Upstream aktivnosti, sprovedu svi Testovi i rezultati tih testova dostave Koncesionarima, troškovi stajanja dok se ne dobije odgovor na obavještenje Koncesionara kojim se predlaže Ekskluzivna Upstream aktivnost, radi Produblivanja bušotine, Testiranja, Skretanja bušotine, Završnog proizvodnog opremanja bušotine, Tamponiranja bušotine, Završnog proizvodnog preopremanja bušotine, Remonta ili druge dalje operacije na toj Bušotini, uključujući period koji je shodno Klauzuli 7.6 potreban da se razriješe konkurentski prijedlozi, ići će na teret i biti obračunati kao dio upravo završene operacije. Troškovi stajanja nakon što svi Koncesionari odgovore ili nakon isteka dozvoljenog vremena za davanje odgovora, zavisno od toga što prije nastupi, ići će na teret i biće obračunati Koncesionarima koji su predložili Ekskluzivnu Upstream aktivnost proporcionalno njihovim Participirajućim udjelima, bez obzira na to da li je ta Ekskluzivna upstream aktivnost stvarno sprovedena.
2. Ako se predlažu Upstream aktivnosti vezane za hitne operativne stvari dok se postrojenje za bušenje koje treba koristiti nalazi na lokaciji, bilo koji Koncesionar može da zatraži i dobije do pet (5) dodatnih dana po isteku primjenjivog roka za davanje odgovora koji se pominje u Klauzuli 7.2.2 a) tokom kojeg će odgovoriti obavještavajući Operatora i Koncesionare da je taj Koncesionar saglasan da podnese sve troškove čekanja i druge troškove koji nastanu tokom tog produženog roka za davanje odgovora. Operator može od tog Koncesionara da traži da plati procijenjene troškove čekanja unaprijed, kao preduslov za produžetak roka za davanje odgovora. Ukoliko više od jednog Koncesionara zatraži dodatno vrijeme za odgovor na obavještenje, troškovi čekanja će biti među njima raspodijeljeni na dnevnoj osnovi, proporcionalno njihovim Participirajućim udjelima.

7.8. Specijalna razmatranja u vezi sa produblivanjem i skretanjem Bušotine

1. Bušotina koja je bušena u okviru Ekskluzivne Upstream aktivnosti ne može biti produbljena niti skrenuta, a da se najprije ne pruži šansa Koncesionarima koji nijesu dali saglasnost shodno ovoj klauzuli 7.8 da učestvuju u tim Upstream aktivnostima.
2. U slučaju da bilo koji Koncesionar koji je dao saglasnost želi da produbi ili skrene Bušotinu koja je bušena u okviru Ekskluzivne Upstream aktivnosti, taj Koncesionar će pokrenuti proceduru predviđenu klauzulom 7.2. Ukoliko je produblivanje ili skretanje Bušotine dozvoljeno na osnovu tih odredbi i ukoliko

Koncesionar koji nije dao saglasnost na Bušotinu u okviru Ekskluzivne Upstream aktivnosti odabere da učestvuje u tom produbljivanju ili skretanju Bušotine, on će biti dužan da plati iznose utvrđene u klauzuli 7.5.2, i ta plaćanja će u skladu sa klauzulom 7.5.1 predstavljati udio po osnovu participirajućeg udjela tog Koncesionara u obavezama i rashodima nastalim u vezi sa bušenjem Bušotine u okviru Ekskluzivne Upstream aktivnosti, uključujući sve obaveze i rashode za testiranje i proizvodno opremanje odnosno pokušaj proizvodnog opremanja Bušotine, od površine do dubine koja je prethodno bušena, a koje bi taj Koncesionar koji nije dao saglasnost platio da se složio da učestvuje u toj Bušotini.

7.9. Korišćenje imovine

1. Koncesionari koji učestvuju u bilo kojem produbljivanju, testiranju, proizvodnom opremanju, skretanju, tamponiranju, proizvodnom preopremanju ili remontu Bušotine koja je bušena u skladu sa ovim Ugovorom moći će da koriste, besplatno, sve obloge, cijevi i drugu opremu u Bušotini koja nije neophodna za Upstream aktivnosti vlasnika Bušotine, ali će vlasništvo nad tom opremom ostati nepromijenjeno. Nakon deinstalacije Bušotine u kojoj su izvršene Upstream aktivnosti uz različito učešće, Koncesionari koji vrše deinstalaciju Bušotine opravdaće svu opremu u Bušotini Koncesionarima koji su vlasnici opreme tako što će im ponuditi njihov dio, po osnovu odnosnih Participirajućih udjela, u vrijednosti te opreme, ukoliko postoji, umanjenoj za troškove spašavanja (cost of salvage).
2. Svakom Koncesionaru, bilo da posjeduje udjele u Postrojenjima ili ne, biće dozvoljeno da koristi slobodne slotove u Postrojenju koje je izgrađeno na osnovu PCC za potrebe bušenja Bušotina i vršenje ispitivanja u okviru Površine PCC. Nijedan Koncesionar osim vlasnika Postrojenja ne može da buši Bušotine za potrebe razvoja i proizvodnje niti da vrši proizvodnju iz Bušotine, osim Proizvodnje koja je rezultat inicijalnih ispitivanja Bušotine, iz Postrojenja bez prethodne pismene saglasnosti svih vlasnika Postrojenja. Ukoliko svi vlasnici Postrojenja učestvuju u bušenju Bušotine, onda se ne plaća nikakva nadoknada u skladu sa ovom klauzulom 7.9.2. U suprotnom, svaki put kada se buši Bušotina iz Postrojenja, Koncesionari koji su dali saglasnost na Bušotinu platiće vlasnicima Postrojenja sve dok se ne izvrši deinstalacija svih Bušotina koje su bušili ti Koncesionari, mjesečnu naknadu koja je jednaka (1) tom dijelu ukupnih troškova Postrojenja, uključujući troškove materijala, fabrikacije, transporta i instalacije, podijeljeno brojem mjeseci korisnog života utvrđenog za Postrojenje u skladu sa poreskim zakonom Crne Gore, koji jedan slot Bušotine ima u odnosu na ukupan broj slotova u Postrojenju plus (2) onom proporcionalnom dijelu mjesečnih troškova poslovanja, održavanja i finansiranja Postrojenja koji Bušotina bušena u skladu sa ovom klauzulom 7.9.2 ima u odnosu na ukupan

broj bušotina koje opslužuje to postrojenje. Koncesionari koji su dali saglasnost i platili bušenje Bušotine iz Postrojenja shodno ovoj Klauzuli 7.9.2 imaju pravo na produblivanje i skretanje Bušotine bez dodatnih troškova ukoliko se to uradi prije premještanja Postrojenja sa lokacije.

3. Svaki Koncesionar koji, za potrebe proizvodnje sa površine PCC, želi da koristi slobodni kapacitet u opremi koja je izgrađena na osnovu ovog Ugovora i koja se koristi za preradu ili transport Ugljovodonika nakon što prođe kroz primarne separatore i dehidratore, uključujući Postrojenja za preradu i prateću opremu, obavijestiti Operatora i sve vlasnike tih Postrojenja i opreme o kapacitetu koji se želi za tu svrhu. Koncesionari koji su vlasnici udjela u toj opremi saglasni su da pregovaraju u dobroj vjeri sa bilo kojim Koncesionarom koji želi da koristi taj slobodni kapacitet u pokušaju da sklopi definitivni sporazum o vršenju Proizvodnje, preradi ili transportu ili druge slične sporazume o upotrebi tih kapaciteta besplatno, kao i o ostalim uslovima i pogodbama koji mogu biti obostrano zadovoljavajući za dotične koncesionare.
4. Plaćanje za upotrebu Postrojenja u skladu sa klauzulom 7.9.2 ili za korišćenje Postrojenja i prateće opreme na osnovu klauzule 7.9.3 neće dovesti do sticanja dodatnog udjela u Postrojenju ili pratećoj opremi za Koncesionare koji su izvršili plaćanje. Međutim, ta plaćanja će biti uključena u troškove koje Koncesionari koji su izvršili plaćanja imaju pravo da nadoknade u skladu sa klauzulom 7.5.
5. Koncesionari koji odluče da koriste slotove u Postrojenju na osnovu klauzule 7.9.2 oštećitiće vlasnike opreme ili Postrojenja za bilo koje i sve troškove i obaveze nastale kao rezultat tog korišćenja osim što će se principi ograničenja odgovornosti utvrđeni u klauzuli 4.7 ovog Ugovora primjenjivati na bilo koji Posljedični gubitak i gubitak za životnu sredinu koji je Koncesionar pretrpio, a isključujući troškove i obaveze za koje je samo Operator odgovoran na osnovu klauzule 4.6 ovog Ugovora.
6. Svaki Koncesionar angažovan u Ekskluzivnim Upstream aktivnostima imaće pravo na korišćenje Zajedničke imovine, pod uslovom da to korišćenje nije na štetu Zajedničkih Upstream aktivnosti i ukoliko bude zadovoljen dalji uslov da svako korišćenje Zajedničke imovine bude zasnovano na razumnoj tržišno vezanoj komercijalnoj osnovi.

7.10. Izgubljena proizvodnja u toku povezivanja Postrojenja radi Ekskluzivnih Upstream aktivnosti

Ako, u toku povezivanja (tie-in) Ekskluzivnih Upstream aktivnosti sa postojećim proizvodnim postrojenjima druge Upstream aktivnosti, proizvodnja Ugljovodonika iz tih drugih prethodno postojećih Upstream aktivnosti bude privremeno umanjena kao rezultat toga, onda će Koncesionari koji su dali saglasnost kompenzirati Koncesionare i

Koncesionare te postojeće Upstream aktivnosti za takav gubitak proizvodnje na sljedeći način:

- a) Operator će odrediti iznos za koji svakodnevna Proizvodnja u toku povezivanja Postrojenja u Ekskluzivnim Upstream aktivnostima pada ispod prosjeka iz prethodnog mjeseca dnevne Proizvodnje iz postojećih Proizvodnih postrojenja tih Upstream aktivnosti.
- b) Tako određeni iznos izgubljene Proizvodnje nadoknadiće svi Koncesionari koji su iskusili gubitak proporcionalno njihovom odnosnom Participirajućem udjelu.
- c) Po završetku vezivanja Postrojenja, izgubljenu proizvodnju će u cjelosti nadoknaditi operator koji će od Ekskluzivne Upstream aktivnosti oduzeti do (100%) Proizvodnje, prije koncesionara koji su dali saglasnost i koji imaju pravo da dobiju takvu Proizvodnju.

7.11. Vršenje Ekskluzivnih Upstream aktivnosti

1. Svaku Ekskluzivnu Upstream aktivnost vršiće Koncesionari koji su dali saglasnost i koji vrše funkciju Upravnog odbora, u skladu sa odredbama ovog Ugovora koje se shodno primjenjuju na tu Ekskluzivnu Upstream aktivnost i u skladu sa uslovima i pogodbama primjenljivog crnogorskog zakona i PCC.
2. Izračunavanje obaveza i rashoda koji su nastali u Ekskluzivnim Upstream aktivnostima, uključujući obaveze i rashode koje je pretrpio Operator Ekskluzivnih Upstream aktivnosti prilikom upravljanja istima, biće izvršeno u skladu sa principima utvrđenim u ovom Ugovoru i Ugovoru o računovodstvu koji je dat u prilogu PCC.
3. Operator Ekskluzivnih Upstream aktivnosti vodiće posebne knjige, finansijske evidencije i račune za Ekskluzivne Upstream aktivnosti koje će biti izložene istim pravima revizije i pregleda kao Zajednički račun i prateće evidencije, sve to kao što je predviđeno u Sporazumu o računovodstvu koji je dat u prilogu PCC. Pomenuta prava revizije i pregleda biće proširena na svakog od koncesionara koji su dali i koji nijesu dali saglasnost sve dotle dok drugo pomenuti imaju ili mogu imati pravo da odluče da učestvuju u tim Ekskluzivnim Upstream aktivnostima.
4. Operator, ukoliko vrši Ekskluzivnu Upstream aktivnost za Koncesionare koji su dali saglasnost, bez obzira na to da li Operator učestvuje u toj aktivnosti, imaće pravo da traži novčane avanse i neće biti obavezan da koristi sopstvena sredstva za plaćanje bilo kojih troškova ili rashoda, niti će biti dužan da otpočne ili nastavi Ekskluzivne Upstream aktivnosti sve dok Koncesionari koji su dali saglasnost ne izvrše tražene uplate. Sporazum o računovodstvu koji je dat u

prilogu PCC primjenjivaće se na Operatora u vezi sa Ekskluzivnim Upstream aktivnostima koje Operator vrši.

5. Ukoliko je Operator Koncesionar koji nije dao saglasnost na Ekskluzivnu Upstream aktivnost radi razvoja Otkrića, Operator može da da ostavku na funkciju Operatora za Razvoj i Proizvodnju tog Otkrića. Ukoliko Operator da ostavku, Koncesionari koji su dali saglasnost odabraće jednog Koncesionara koji je dao saglasnost da bude Operator samo za tu Ekskluzivnu Upstream aktivnost. Svaka ostavka Operatora i imenovanje Koncesionara koji je dao saglasnost da bude Operator za tu Ekskluzivnu Upstream aktivnost, podliježe obavezi da Koncesionari najprije obezbijede neophodne saglasnosti Vlade.

Clause 8. Neizmirivanje obaveza

8.1. Neizmirivanje obaveza i obavještenje

1. Svaki Koncesionar koji:
  - a) ne plati po dospelju svoj dio troškova sa Zajedničkog računa, uključujući gotovinske avanse i kamatu; ili
  - b) ne pribavi i održava Obezbeđenje koje mora da ima taj Koncesionar u skladu sa važećim crnogorskim zakonima, glavnim PPC dokumentom ili ovim Ugovorom,ne ispunjava svoje obaveze u skladu sa ovim Ugovorom i dalje u tekstu naziva se „Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze”. Operator ili bilo koji Koncesionar koji izmiruje svoje obaveze, u slučaju da je Operator taj Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze, odmah dostavlja obavještenje o takvom izmirenju obaveza koje se dalje u tekstu naziva „Obavještenje o neizmirenju obaveza“ Koncesionaru koji ne izmiruje svoje obaveze i svakom Koncesionaru koji izmiruje svoje obaveze, uz kopiju koju dostavlja Organu uprave.
2. Za potrebe ove Klauzule, „Period neizmirenja obaveza“ znači period koji počinje pet (5) Radnih dana nakon datuma izdavanja Obavještenja o neizmirenju obaveza u skladu sa ovom Klauzulom i koji se završava kada su sve neizmirene obaveze Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze u potpunosti izmirene.

8.2. Sastanci i podaci Upravnog odbora

1. Ne dovodeći u pitanje bilo koju drugu odredbu u ovom Ugovoru, Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze nema nikakva prava tokom Perioda neizmirenja obaveza da:

- a) sazove niti prisustvuje sastancima Upravnog odbora ili pododboru;
  - b) glasa o bilo kom pitanju koje se nađe pred Upravnim odborom ili bilo kojim pododborom;
  - c) pristupi bilo kojim informacijama u vezi sa Upstream aktivnostima u skladu sa ovim Ugovorom;
  - d) pristane na ili odbije Razmjenu podataka između Koncesionara i trećih lica niti na pristup bilo kojim podacima primljenim u takvoj Razmjeni podataka;
  - e) prenese cio niti dio svog Participirajućeg udjela, izuzev na Koncesionare koji izmiruju svoje obaveze u skladu sa ovom Klauzulom 8;
  - f) pristane na ili odbije bilo koji prenos niti na bilo koji drugi način ostvaruje bilo koja druga prava u vezi sa Prenosima u skladu sa ovom Klauzulom 8 ili u skladu sa Klauzulom 12 ovog Ugovora;
  - g) primi Pripadajuća prava u skladu sa Klauzulom 8.4 ovog Ugovora;
  - h) se povuče iz ovog Ugovora u skladu sa Klauzulom 13; niti da
  - i) preuzme bilo koji dio Participirajućeg udjela drugog Koncesionara u slučaju da taj drugi Koncesionar ne izmiruje svoje obaveze ili se povlači iz ovog Ugovora i PPC.
2. Bez obzira na bilo koju drugu odredbu u ovom Ugovoru, tokom Perioda neizmirenja obaveza:
- a) izuzev ako drugačije nije dogovoreno između Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze, pravo glasa svakog Koncesionara koji izmiruje svoje obaveze jednak je koeficijentu Participirajućeg udjela tog Koncesionara i ukupnog Participirajućeg udjela Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze;
  - b) za sva pitanja kod kojih je potrebno jednoglasno odlučivanje ili odobrenje Koncesionara nije potreban glas niti odobrenje Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze;

- c) smatra se da Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze izabrao da ne učestvuje ni u kakvim Upstream aktivnostima o kojima se glasalo tokom Perioda neizmirenja obaveza, u mjeri u kojoj je takav izbor dozvoljen prema Klauzuli 5.9 i Klauzuli 7 ovog Ugovora; i
- d) smatra se da Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze daje svoje odobrenje te se pridružuje Koncesionarima koji izmiruju svoje obaveze u preduzimanju svih drugih radnji o kojima se odlučivalo tokom Perioda neizmirenja obaveza.

8.3. Alokacija neizmirenih računa

1. Koncesionar koji daje Obavještenje o neizmirenju obaveza u skladu sa Klauzulom 8.1 dostavlja uz to Obavještenje svakom Koncesionaru koji izmiruje svoje obaveze, uz primjerak Organu uprave, izjavu: (i) o iznosu novca koji Koncesionar koji izmiruje svoje obaveze plaća kao svoju udio u Neizmirenom iznosu; i (ii) ako Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze nije pribavio ili ne održava bilo koje Obezbjedenje koje je obavezan u svrhu održavanja PPC u punoj snazi i efektu, vrsta i iznos Obezbjedenja koje Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze ispostavljaju ili sredstva koja plaćaju kako bi omogućili Operatoru da u ime Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze ili, ako je Operator taj koji ne izmiruje svoje obaveze, Koncesionara koji daje obavještenje, ispostavi i održava takvo Obezbjedenje. Osim ako nije drugačije dogovoreno, obaveze koje ne ispunjava Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze ispunjava Koncesionar koji izmiruje svoje obaveze srazmjerno odnosu Participirajućeg udjela koji ima svaki pojedinačni Koncesionar koji izmiruje svoje obaveze i Participirajućeg udjela svih Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze. Organu uprave dostavlja se i svaki primjerak pisane komunikacije između Koncesionara i svih Koncesionara koji imaju veze sa ili kao posljedica neizmirenja obaveza. Za potrebe ove Klauzule

„*Neizmiren iznos*“ znači udio Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze u troškovima Zajedničkog računa koje Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze nije platio po dospeljeću u skladu sa odredbama ovog Ugovora (ali ne uključujući nikakvu kamatu koja se duguje po tom iznosu); i

„*Ukupan neizmireni iznos*“ označava sljedeće iznose: (i) Neizmireni iznos; (ii) troškovi trećih lica za pribavljanje i održavanje Obezbjedenja koje su pretrpjeli Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze ili sredstva koja su platili ti Koncesionari kako bi omogućili Operatoru da pribavi ili održava Obezbjedenje, u skladu sa Klauzulom 8.3.1(ii); plus (iii) svu kamatu po Dogovorenoj kamatnoj stopi dospjeloj na iznos (i) od datuma kada je ovaj iznos dospio za plaćanje od strane Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze do plaćanja u cjelosti od strane Koncesionara koji

ne izmiruje svoje obaveze i na iznos (ii) od datuma kada ovaj iznos snose Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze do plaćanja tog iznosa u cjelosti od strane Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze.

„**Dogovorena kamatna stopa**“ znači kamata obračunata po konformnoj metodi na mjesečnom nivou, po godišnjoj stopi jednakoj jednomjesečnoj LIBOR (Londonskoj ponuđenoj međubankarskoj stopi) stopi na depozite u eurima koju je objavio *Finacial Times* ili, ako nije objavljena, onda u skladu sa *Wall Street Journal*, plus [dva (2%)] procentna poena, koja se primjenjuje prvog Radnog dana prije datuma dospijeća plaćanja i potom prvog Radnog dana svakog narednog kalendarskog mjeseca. Ukoliko je gore pomenuta kamatna stopa u suprotnosti sa bilo kojim važećim zakonom o zelenaškim kamatnim stopama, stopa kamate koja će se obračunavati biće maksimalna stopa dozvoljena tim mjerodavnim zakonom.

2. Ukoliko Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze iste izmiri u cjelosti prije početka Perioda neizmirenja obaveza, Koncesionar koji daje obavještenje odmah obavještava svakog Koncesionara koji izmiruje svoje obaveze i Organ uprave putem faksimila ili telefona i elektronske pošte (e-maila) i Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze oslobađaju se svojih obaveza u skladu sa Klauzulom 8.3.1. U suprotnom, svaki pojedinačni Koncesionar koji izmiruje svoje obaveze ispuniće svoje obaveze u skladu sa Klauzulom 8.3.1(i) prije početka Perioda neizmirenja obaveza i njegovih obaveza u skladu sa Klauzulom 8.3.1(ii) u roku od deset (10) dana nakon Obavještenja o neizmirenju obaveza. Ako Koncesionar koji izmiruje svoje obaveze ne ispuni takve obaveze blagovremeno, taj Koncesionar nakon toga postaje Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze u skladu sa odredbama ove Klauzule 8. Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze imaju pravo na primanje svojih udjela u Ukupnom neizmirenom iznosu koji plaća taj Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze u skladu sa ovom Klauzulom.
3. Ako je Operator Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze, onda se sva plaćanja koja bi se inače plaćala Operatoru za troškove Zajedničkog računa u skladu sa ovim Ugovorom vrše Koncesionaru koji obavještava dok se neizmirenje obaveza ne riješi ili do imenovanja Operatora naslijednika. Koncesionar koji obavještava drži ta sredstva na zasebnom računu odvojeno od svojih sredstava i koristi ta sredstva za dospjela potraživanja trećih lica koja se plaćaju sa Zajedničkog računa o kojima je obaviješten, u mjeri u kojoj bi Operator bio ovlašćen da vrši takva plaćanja u skladu sa odredbama ovog Ugovora. Koncesionar koji obavještava ima pravo da ispostavi račun ili zahtjev za uplatu u skladu sa Računovodstvenim ugovorom koji je dat kao aneks PPC-a za odgovarajuće troškove trećih lica koji dospiju i imaju se platiti tokom takvog perioda u mjeri u kojoj dovoljna sredstva nisu raspoloživa. Kada je Operator korigovao neizmirenje obaveza ili je Operator naslijednik imenovan, Koncesionar koji obavještava predaje sva presotala sredstva na računu Operatoru i dostavlja

operatoru i drugim Koncesionarima detaljnu računovodstvenu evidenciju o primljenim i potrošenim sredstvima tokom ovog perioda. Koncesionar koji obavještava nje odgovora za štetu, gubitke, troškove, izdatke niti obaveze nastale kao rezultat njegovih postupaka u skladu sa ovom Klauzulom 8.3.3, izuzev u mjeri u kojoj bi Operator bio odgovoran prema Klauzuli 4.7 ovog Ugovora.

8.4. Pravno sredstvo

1. Tokom Perioda neizmirenja obaveza, Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze nema prava na svoja Pripadajuća prava, koja se povjeravaju i predstavljaju vlasništvo Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze. Operator, ili Koncesionar koji obavještava ako je Operator Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze, ovlašćen je za prodaju tih Pripadajućih prava kroz nepristrasnu prodaju pod uslovima koji su komercijalno razumni u datim okolnostima i, nakon odbijanja svih troškova, naknada i izdataka koji se snose po osnovu takve prodaje, plaća neto prihod Koncesionarima koji izmiruju svoje obaveze srazmjerno iznosima koje im duguje Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze kao dio Ukupnog neizmirenog iznosa, radi plaćanja prvo kamate pa potom glavnice, i koristi taj neto prihod za osnivanje Rezervnog fonda (kako je definisan u Klauzuli 8.4.3), ako je to moguće, dok se taj Ukupni neizmireni iznos ne povrati i dok se taj Rezervni fond ne uspostavi. Svaki eventualni višak plaća se Koncesionaru koji ne izmiruje svoje obaveze, a svaki manjak ostaje kao dug Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze prema Koncesionarima koji izmiruju svoje obaveze. Prilikom prodaje u skladu sa ovom Klauzulom 8.4.1, Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze nemaju nikakvu obavezu da dijele bilo koje postojeće tržište ili da obezbijede cijenu jednaku cijeni po kojoj se prodaje njihova sopstvena Proizvodnja.
2. Ako Operator raspolaže bilo kakvom Zajedničkom imovinom ili ako je bilo kakva druga uplata ili usklađivanje izvršeno po Zajedničkom računu tokom Perioda neizmirenja obaveza, Operator, ili Koncesionar koji obavještava ako je Operator Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze, ima prava da koristi dio Participirajućeg udjela Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze u prihodu od te prodaje, uplate ili usklađivanja za Ukupan neizmireni iznos, prvo za kamatu pa potom za glavicu i za uspostavljanje Rezervnog fonda (kako je definisan Klauzulom 8.4.3), ako je moguće. Svaku preostali suficit isplaćuje se Koncesionaru koji ne izmiruje svoje obaveze, a sva nedostajuća sredstva ostaju kao dug Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze prema Koncesionarima koji izmiruju svoje obaveze.
3. Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze imaju prava da koriste neto prihod primljen u skladu sa Klauzulama 8.4.1 i 8.4.2 za kreiranje rezervnog fonda, dalje u tekstu „Rezervni fond“, u iznosu jednakom Participirajućem udjelu

Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze u: (i) procijenjenim troškovima otpremnina za zaposlene u skladu sa crnogorskim zakonodavstvom nakon završetka Upstream aktivnosti; i (ii) svim drugim prepoznatljivim troškovima koje Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze očekuju da će nastati u vezi sa prekidom Upstream aktivnosti. Nakon završetka Perioda neizmirenja, svi iznosi koji se drže u Rezervnom fondu vraćaju se Koncesionaru koji prethodno nije izmirivao svoje obaveze.

4. Ako Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze ne izmiri sve svoje zaostale obaveze do tridesetog (30.) dana nakon datuma davanja Obavještenja o neizmirenju obaveza, onda, ne dovodeći u pitanje bilo koja druga prava koja su na raspolaganju svakom Koncesionaru koji izmiruje svoje obaveze da povрати svoj dio u Ukupnom neizmirenom iznosu, svaki Koncesionar koji izmiruje svoje obaveze ima mogućnost, a koju može iskoristiti u bilo koje doba nakon tog datuma i tokom Perioda neizmirenja obaveza, da zahtijeva od Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze da se potpuno povuče iz ovog Ugovora i PPC-a. Takva opcija aktivira se obavještenjem koje se daje Koncesionaru koji ne izmiruje svoje obaveze i svakom Koncesionaru koji izmiruje svoje obaveze. Ako se takva opcija aktivira, smatra se da je Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze prenio svoj Participirajući udio, u skladu sa Klauzulom 13.6 ovog Ugovora a koja stupa na snagu na dan obavještenja Koncesionara koji izmiruje(u) svoje obaveze, na Koncesionare koji izmiruju svoje obaveze. Bez obzira na uslove iz Klauzule 13 ovog Ugovora, u odsustvu drugačijeg dogovora između Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze, svaki prenos na Koncesionare koji izmiruju svoje obaveze nakon povlačenja u skladu sa ovom Klauzulom 8.4.4 srazmjernan je Participirajućim udjelima Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze koji aktiviraju predmetnu opciju.
5. Pored drugih pravnih sredstava koji su na raspolaganju Koncesionarima koji izmiruju svoje obaveze u skladu sa ovom Klauzulom 8 i svim drugim pravima na raspolaganju svakom Koncesionaru koji izmiruje svoje obaveze da povрати svoj dio u Ukupnom neizmirenom iznosu, u slučaju da Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze ne izmiri iste u roku od trideset (30) dana nakon Obavještenja o neizmirenju obaveza, Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze mogu odlučiti da aktiviraju hipoteku i sredstvo obezbjeđenja na Participirajući udio Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze kako je navedeno dalje u tekstu, u skladu sa PCC i važećim zakonima.
  - a) Svaki Koncesionar odobrava svakom drugom Koncesionaru, u srazmjernim (*pro rata*) udjelima na osnovu svojih relativnih Participirajućim udjelima, hipoteku i sredstvo obezbjeđenja na svoj Participirajući udio, bilo u trenutnom posjedu ili naknadno stečenom, zajedno sa svim drugim proizvodima i prihodima po osnovu tog Participirajućeg udjela, kolektivno nazvanog „Kolateral“, kao obezbjeđenje za (i) plaćanje svih iznosa koje

duguje taj Koncesionar, uključujući kamatu i troškove napalte, u skladu sa ovim Ugovorom; i (ii) svako Obezbjedenje koje taj Koncesionar mora da obezbijedi u skladu sa PCC.

- b) Ukoliko Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze ne izmiri iste do tridesetog (30.) dana nakon datuma Obavještenja o neizmirenju, onda svaki Koncesionar koji izmiruje svoje obaveze ima mogućnost, a koju može iskoristiti u bilo koje doba nakon tog datuma i tokom Perioda neizmirenja obaveza, da aktivira hipoteku i sredstvo obezbjedenja po osnovu svog proporcionalnog učešća u Kolateralu svim sredstvima dozvoljenim u skladu sa važećim crnogorskim zakonodavstvom i PCC, i da proda cio ili dio tog Kolaterala putem javne ili privatne prodaje nakon što Koncesionaru koji ne izmiruje svoje obaveze i drugim povjeriocima dostavi sva obavještenja neophodna prema crnogorskom zakonodavstvu i PCC, a u skladu sa odredbama Klauzule 12 ovog Ugovora. Osim ako nije zabranjeno važećim zakonima ili PCC-om, Koncesionar koji izmiruje svoje obaveze koji aktivira svoju hipoteku i sredstvo obezbjedenja ima pravo da postane kupac prodatog Kolaterala i ima pravo da uplati na ime prodajne cijeni iznos na koji ima pravo u skladu sa ovom Klauzulom 8.4. Svaka razlika u iznosima koje prima strana koja aktivira hipoteku ostaje kao dug Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze. Aktiviranje hipoteka i sredstva obezbjedenja jednog Koncesionara koji izmiruje svoje obaveze ne utiče na iznose koje Koncesionar koji ne izmiruje svoje obavezeuguje drugom Koncesionaru koji izmiruje svoje obaveze niti na bilo koji drugi način ograničava prava ili pravna sredstva koja su im na raspolaganju. Svaki koncesionar je saglasan, ako postane Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze, da se odriče koristi po osnovu bilo kog zakona o procjeni, vrjednovanju, mirovanju, produženju ili otkupu i svih drugih zakona o zaštiti dužnika na koje bi se inače moglo pozvati u cilju sprječavanja ili ometanja aktiviranja gore odobrene hipoteke i sredstva obezbjedenja.
- c) Svaki Koncesionar je saglasan da priprema dopise, finansijske izvještaje i drugu dokumentaciju i da dostavlja podneske i registracije koji mogu biti neophodni za uknjižavanje, validaciju i pružanje obavještenja o hipotekama i sredstvima obezbjedenja odobrenih ovom Klauzulom 8.4.5.

6. Za potrebe Klauzula 8.4.4 i 8.4.5, Koncesionar koji ne izmiruje obaveze, bez odlaganja i prema svakom zahtjevu Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze, preuzima sve što se mora uraditi u skladu sa važećim zakonima kako bi učinio

prenos svog Participirajućeg udjela validnim, uključujući i dobijanje svih dozvola i saglasnosti Vlade i izvršava svaki dokument i preduzima sve druge radnje koje mogu biti neophodne kako bi se izvršio brzi i validni prenos. Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze obavezan je da odmah ukloni sva založna prava i terete koji mogu postojati na njegov prenijeti Participirajući udio. U slučaju neblagovremenog dobijanja dozvola Vlade, Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze čuva dodijeljeni Participirajući udio za Koncesionare koji izmiruju svoje obaveze koji imaju pravo da ga prime. Svaki Koncesionar predstavlja i postavlja za svakog Koncesionara svog pravog i zakonitog advokata za izvršavanje onih instrumenata i podnošenje onih podnesaka i aplikacija koji bi mogli biti neophodni da bi se takav pravni prenos učinio pravovaljanim i da bi se dobile sve neophodne saglasnosti Vlade. Svaki pojedinačni Koncesionar može preduzeti aktivnosti u skladu sa ovim ovlašćenjem bez kumulacija sa drugima. Ovo ovlašćenje je neopozivo tokom trajanja ovog Ugovora i povezano je sa udjelima. Ako je potrebno, svaki Koncesionar mora da zadovolji formu koju je propisao Upravni odbor kojom se bliže uređuje ovo ovlašćenje.

7. Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze imaju pravo na nadoknadu svih razumnih advokatskih naknada i svih drugih razumnih troškova od Koncesionara koji ne izmiruje svoje obaveze a koje su platili prilikom naplate iznosa koje duguje Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze.
8. Prava i pravna sredstva odobrena ovom Klauzulom Koncesionarima koji izmiruju svoje obaveze su kumulativna, ne isključiva, uz sva druga prava i pravna sredstva koja mogu biti na raspolaganju Koncesionarima koji izmiruju svoje obaveze, bilo po zakonu, u kapitalu ili na drugi način. Svako pravo i pravno sredstvo dostupno Koncesionarima koji izmiruju svoje obaveze može se ostvarivati s vremena na vrijeme i onoliko često i po redu koji Koncesionari koji izmiruju svoje obaveze mogu smatrati ekspeditivnim po sopstvenom nahodjenju.

8.5. Ostajanje na snazi

Obaveze Koncesionara koji ne izmiruju svoje obaveze i prava Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze ostaju na snazi nakon predaje PCC, deinstalacije Zajedničkih upstream aktivnosti i raskid ovog Ugovora.

8.6. Bez prava na prebijanje

Svaki Koncesionar potvrđuje i prihvata da je osnovni princip ovog Ugovora da svaki Koncesionar plaća deo svog Participirajućeg udjela u svim iznosima koji dospijevaju u skladu sa ovim Ugovorom i kada je to potrebno. Shodno tome, svaki Koncesionar koji postane Koncesionar koji ne izmiruje svoje obaveze obavezuje se, u pogledu ili ostvarivanja bilo kog prava Koncesionara koji izmiruju svoje obaveze u skladu sa ili primjenom bilo koje odredbe ove Klauzule 8, da se ovim odriče svih prava na uvećanje putem prebijanja ili da se pozove u odbrani, bilo po zakonu ili u kapitalu, na bilo koji

propust nekog drugog Koncesionara da plati iznose koji su dospjeli i koje duguje u skladu sa ovim Ugovorom ili bilo koje drugo navodno potraživanje koje taj Koncesionar može imati od Operatora ili bilo kog Koncesionara, bilo da je takvo potraživanje proisteklo iz ovog Ugovora ili na drugi način. Svaki Koncesionar je dalje saglasan da su priroda i iznos pravnih sredstava dodijeljenih Koncesionarima koji izmiruju svoje obaveze po ovom Ugovoru razumni i adekvatni u datim okolnostima.

Clause 9. Raspologanje proizvodnjom

9.1. Prava i obaveze na uzimanje nenovčanih sredstava

Svaki Koncesionar ima pravo i obavezu da posjeduje, uzme u nenovčanim sredstvima i raspolaže svojim Pripadajućim pravima u skladu sa PPC i ovim Ugovorom.

9.2. Raspologanje naftom

1. Ako se Nafta proizvodi u Površini razvoja i proizvodnje, Koncesionari u dobroj vjeri i najmanje šest (6) mjeseci prije očekivane prve isporuke Nafta, kako ih je odmah obavijestio Operator, pregovaraju i zaključuju uslove ugovora o podizanju nafte na površinu kojim se pokriva otkup Nafta proizvedene u skladu sa PCC. Vlada može, ako je potrebno i praktično, biti i strana u ugovoru o podizanju nafte na površinu. Ako je Vlada strana u ugovoru o podizanju nafte na površinu, onda se Koncesionari obavezuju da će pribaviti njenu saglasnost na principe utvrđene u ovoj Klauzuli 9.2. U mjeri u kojoj je to u skladu sa Programom razvoja i proizvodnje i uslovima PCC, ugovor o podizanju nafte na površinu predviđa:
  - a) mjesto isporuke kako je definisano u odobrenom Programu razvoja i proizvodnje, pri čemu vlasništvo i rizik od gubitka Pripadajućih prava na Naftu svakog Koncesionara prelazi na tog Koncesionara;
  - b) Redovno, periodično obavještavanje Koncesionara od strane Operatora o procjenama ukupnog Raspoloživog ugljovodonika u predstojećem periodu, količini svake vrste i/ili stepenu viskoznosti Nafta i Pripadajućeg prava svakog Koncesionara onoliko unaprijed koliko je neophodno Operatoru i Koncesionarima da planiraju aranžmane podizanja nafte na površinu. Takvo obavještavanje obuhvata i ukupan Raspoloživi ugljovodonik i isporuke u prethodnom periodu, kao i prekomjernu i podbačenu proizvodnju nafte;
  - c) Predlaganje Operatoru od strane Koncesionara da prihvati njihove udjele u ukupnom Raspoloživom ugljovodoniku u narednom periodu. Takvi predlozi se uvijek odnose na cjelokupno Pripadajuće pravo Koncesionara na Raspoloživi ugljovodonik tokom tog perioda, u skladu sa proizvodnom tolerancijom i

dogovorenim minimalnim veličinama ekonomskog tereta ili kako se Koncesionari mogu drugačije dogovoriti;

- d) Pravoremeno ublažavanje efekata prekomjerne i podbačene proizvodnje i svih povezanih preraspodjela Raspoloživog ugljovodonika;
  - e) Ako je uključen podmorski utovar ili obalski terminal za utovar brodova, rizici u vezi sa prihvatljivošću tankera, prekoračenjem roka i, ako je moguće, dostupnosti vezova;
  - f) Raspodjelu Koncesionarima raspoložive viskoznosti, gustoće i kvaliteta Nafta da se osigura, u mjeri u kojoj Koncesionari preuzimaju svoja Pripadajuća prava kako dopijevaju, da svaki Koncesionar u svakom periodu dobija Pripadajuće pravo na viskoznost, gustoću i količinu Nafta iz svake Površine razvoja i proizvodnje u kom učestvuje koja je slična viskoznosti, gustoći i kvalitetu Nafta koju dobija svaki Koncesionar iz te Površine razvoja i proizvodnje u tom periodu;
  - g) U mjeri u kojoj je raspodjela Pripadajućih prava po toj osnovi nepraktična zbog raspoloživosti Postrojenja i minimalnih veličina utovara, način periodičnih usklađivanja; i
  - h) Pravo drugih Koncesionara da prodaju Pripadajuće pravo koje je Koncesionar propustio da predloži za prihvatanje u skladu sa gore navedenom Klauzulom 9.2.1 c) ili koje Koncesionar nije preuzeo, u skladu sa važećom dogovorenim procedurom, pod uslovom da takav propust ili predstavlja kršenje obaveza Operatora ili tog Koncesionara u skladu sa uslovima PCC ili će vjerovatno rezultirati ograničavanjem ili privremenim obustavljanjem Proizvodnje. Takva prodaja vrši se samo u ograničenom obimu neophodnom da se izbjegne prekid Zajedničkih upstream aktivnosti. Operator pruža sva obavještenja Koncesionarima koja su praktična u datoj situaciji i da je nastala mogućnost prava prodaje. Sva prodaja uključivaće nepredloženo ili neisporučeno Pripadajuće pravo, u zavisnosti od slučaja, i u razumnim vremenskim periodima, ali ni u kom slučaju ne prelazi dvanaest (12) mjeseci. Uslovi plaćanja za prodatu Proizvodnju prema ovoj mogućnosti utvrđuje se u ugovoru o podizanju nafte na površinu.
2. Ako ugovor o podizanju nafte na površinu nije sklopljen do datuma prve isporuke Nafta, Koncesionari će u svakom slučaju biti obavezni da preuzmu i zasebno raspoložu tom Naftom u skladu sa Klauzulom 9.1 i pored toga se obavezuju na

poštovanje principa propisanih u ovoj Klauzuli 9.2. do izvršenja ugovora o podizanju nafte na površinu od strane Koncesionara.

9.3. Raspolaganje prirodnim gasom

Ako se Otkriće prirodnog gasa desi u PCC Površini, Koncesionari shodno primjenjuju Klauzulu 9.2. u mjeri u kojoj je primjenljiva i mogu, u skladu sa odobrenjem Organa uprave, sklopiti takve aranžmane neophodne za raspolaganje prirodnim gasom a koji su u skladu sa važećim zakonom o upstream aktivnostima, uslovima PCC i odobrenim Programom razvoja i proizvodnje.

Clause 10. Deinstalacija

10.1. Deinstalacija Bušotina bušenih kao Zajednička upstream aktivnost

1. Odluka da se prekine sa Upstream aktivnostima, tamponira ili napusti bilo koja Bušotina koja je bušena kao Zajednička upstream aktivnost zahtijeva odobrenje Upravnog odbora.
2. Ukoliko bilo koji Koncesionar ne odgovori u periodu propisanom u Klauzuli 5.8.1 a) ili Klauzuli 5.12.1 b) Ovog Ugovora, koja god da je primjenjiva, nakon dostavljanja obavještenja o prijedlogu Operatora za prekid aktivnosti, tamponiranje ili napuštanje takve Bušotine, taj Koncesionar smatra se da je dao svoj pristanak na predloženu Deinstalaciju.
3. Ako Upravni odbor odobri odluku o prekidu aktivnosti, tamponiranju ili napuštanju bilo koje Bušotine, u skladu sa mjerodavnim crnogorskim zakonom, svaki Koncesionar koji glasa protiv takve odluke može da predloži, u okviru vremenskog perioda omogućenog prema Klauzuli 5.9.1 ovog Ugovora, obavljanje alternativne Ekskluzivne upstream atktivnosti u kanalu bušotine. Ukoliko nikakva ekskluzivan upstream aktivnost nije pravovremeno predložena ili ako je Ekskluzivna upstream aktivnost pravoremeno predložena ali nije započeta u okviru važećih vremenskih perioda u skladu sa Klauzulom 7.2 ovog Ugovora, takva Bušotina se tamponira ili napušta.
4. Svaka Bušotina koja se tamponira ili napušta prema ovom Ugovoru deinstalira se u skladu sa mjerodavnim crnogorskim zakonom i na trošak, rizik i izdatak Koncesionara koji je učestvovao u troškovima bušenja te Bušotine.
5. Ova Klauzula 10.1 shodno se primjenjuje na Deinstalaciju Bušotine bušene u sklopu Ekskluzivne upstream aktivnosti ili na svaku Bušotinu u kojoj je obavljena Ekskluzivna upstream aktivnost, u kom slučaju se svi Koncesionari s pravom na obavljanje dodatnih Upstream aktivnosti u toj Bušotini obavještavaju i imaju mogućnost da obavljaju Ekskluzivne upstream aktivnosti u Bušotini u skladu sa odredbama ove Klauzule.

10.2. Prekid Upstream aktivnosti i Deinstalacija Postrojenja

1. Uz dužno razmatranje vremenskih ograničenja propisanih u važećem zakonu o upstream aktivnostima i proceduralnim odredbama ove Klauzule 10.3, Operator dostavlja Upravnom odboru na usvajanje prijedlog za pripremu plana za prekid Upstream aktivnosti i Deinstalaciju Postrojenja (dalje u tekstu „Plan deinstalacije“) u skladu sa zahtjevima mjerodavnog zakona o upstream aktivnostima i PCC. Koncesionar može i ranije dostaviti Upravnom odboru na usvajanje prijedlog za pripremu Plana deinstalacije.
2. Ukoliko Upravni odbor ne odobri prijedlog za pripremu Plana deinstalacije u razumnom roku kako bi ispoštovao zahtjeve mjerodavnog zakona, svaki Koncesionar može da pripremi taj Plan deinstalacije. Na zahtjev tog Koncesionara, Operator pomaže u pripremi tog plana u mjeri u kojoj to ne podrazumijeva troškove ili neugodnosti po Zajedničke upstream aktivnosti.
3. Ako Upravni odbor utvrdi da se Plan deinstalacije priprema, Operator u bliskoj saradnji sa svim Koncesionarima priprema takav plan, uključujući prikupljanje svih neophodnih Podataka i drugih informacija i obavljanje svih neophodnih procjena, u skladu sa mjerodavnim crnogorskim zakonom i PCC i dostavlja nacrt tog plana Upravnom odboru na usvajanje.
4. Svaki Koncesionar može predložiti izmjene i dopune Plana deinstalacije koji je pripremio Operator ili da pripremi alternativni Plan deinstalacije, a u oba slučaja treba da sadrži prikaz sučeljenih zaključaka Koncesionara. Na zahtjev tog Koncesionara, Operator pomaže Koncesionaru u njegovom radu u mjeri u kojoj to ne podrazumijeva troškove ili neugodnosti po Zajedničke upstream aktivnosti.
5. Upravni odbor može odobriti Plan deinstalacije najranije tri mjeseca nakon što Koncesionari prime nacrt Plana deinstalacije. Ako je prije isteka tog perioda Koncesionar dao obavještenje drugim Koncesionarima i Operatoru da Koncesionari namjeravaju da predlože značajne izmjene nacrta Plana deinstalacije ili namjerava da dostavi alternativni Plan deinstalacije, Upravni odbor može odrediti vremensko ograničenje od najmanje tri mjeseca za prezentovanje tog alternativnog prijedloga.
6. Ako Upravni odbor odobri Plan deinstalacije pripremljen u skladu sa Klauzulama 10.3.2, 10.3.4 i 10.3.5 ili značajno iskoristi Plan deinstalacije kako je navedeno, razumni troškovi koje je pretrpio relevantni Koncesionar za pripremu tog plana teretiće se na Zajednički račun.
7. Nakon odobrenja Plana deinstalacije od strane Upravnog odbora, Operator dostavlja taj Plan deinstalacije sa pratećom dokumentacijom Organu uprave i

drugim relevantnim državnim organima u skladu sa mjerodavnim zakonom o upstream aktivnostima, kao i svim Koncesionarima.

8. Što je prije moguće, Operator preduzima takve druge mjere koje mogu biti neophodne u skladu sa zakonom o upstream aktivnostima kako bi osigurao odobrenje Plana deinstalacije od strane Organa uprave. U slučaju da Organ uprave zahtijeva izmjene Plana deinstalacije, to pitanje se ponovo dostavlja Upravnom odboru na dodatno razmatranje.
9. Ako Upravni odbor odluči da se prijedlog za suštinske izmjene i dopune odobrenog Plana deinstalacije dostavlja Organu uprave, odredbe ove Klauzule primjenjuju se kako je primjereno za takav predloženi, značajno izmijenjeni plan.
10. Ova Klauzula 10.2 shodno se primjenjuje na prekid Upstream aktivnosti i Deinstalaciju Postrojenja obavljenu kao dio Ekskluzivne upstream aktivnosti.

10.3. Fond za deinstalaciju i dokumentacija

1. Operator u ime Koncesionara osniva i upravlja Fondom za deinstalaciju u skladu sa mjerodavnim zakonom o upstream aktivnostima i PCC.
2. Uz dužno razmatranje vremenskih ograničenja propisanih u važećem zakonu o upstream aktivnostima i PCC, Operator priprema i dostavlja Upravnom odboru na usvajanje nacrt alternativnih i poželjnih rješenja Deinstalacije i prateću dokumentaciju neophodnu u skladu sa važećim zakonom o upstream aktivnostima i PCC u vezi sa odabirom preliminarnog rješenja Deinstalacije na kom se zasniva obračun procijenjenih troškova deinstalacije koji će se pokriti iz Fonda za deinstalaciju.
3. Nakon usvajanja od strane Upravnog odbora, Operator dostavlja pripremljenu dokumentaciju alternativnih i poželjnih rješenja Deinstalacije i prateću dokumentaciju Organu uprave u skladu sa važećim zakonom o upstream aktivnostima i PCC, kao i svim Koncesionarima.
4. Na osnovu odabira preliminarnog rješenja Deinstalacije od strane Organa uprave u skladu sa važećim zakonom o upstream aktivnostima i PCC, ili na osnovu odobrenog Plana deinstalacije, Operator priprema i dostavlja Upravnom odboru na usvajanje plan procijenjenih iznosa koje svaki Koncesionar plaća u Fond za deinstalaciju u skladu sa važećim zakonom o upstream aktivnostima i PCC. Takav plan se ažurira na godišnjoj osnovi i usvaja od strane Upravnog odbora kao dio godišnjeg budžeta.

10.4. Sprovođenje plana za prekid Upstream aktivnosti i deinstalaciju Postrojenja

1. Nakon odobrenja Plana deinstalacije od strane Organa uprave, Operator prezentuje Upravnom odboru prijedlog za sprovođenje odobrenog plana.
2. Upravni odbor može, u okviru ograničenja po važećem zakonu o upstream aktivnostima, izmijeniti, usvojiti ili odbiti prijedlog Operatora za sprovođenje odobrenog Plana deinstalacije.
3. Upravni odbor donosi konačnu odluku o Operatorovom prijedlogu za sprovođenje odobrenog plana u roku od tri mjeseca od prijema prijedloga. Ukoliko se takva odluka ne donese, Operatorov prijedlog se smatra usvojenim.
4. Odredbe Klauzule 6 ovog Ugovora primjenjuju se shodno, u odgovarajućoj mjeri, za proračun troškova sprovođenja odobrenog Plana deinstalacije.

Clause 11. Ustupanje, produženje i obnavljanje

11.1. Ustupanje

1. Operator obavještava Upravni odbor o zahtjevima za odustajanje od bilo kog dijela PCC Površine najmanje sto dvadeset (120) dana prije datuma za podnošenje neopozivog obavještenja o takvom odustajanju ili datuma tog odustajanja, šta god je od toga ranije. Prije isteka tog perioda, Upravni odbor utvrđuje u skladu sa Klauzulom 5 ovog Ugovora obim i oblik površine od koje se odustaje, u skladu sa zahtjevima mjerodavnog zakona o upstream aktivnostima i PCC. Ukoliko se ne može dobiti dovoljan broj glasova Upravnog odbora za odustajanje u skladu sa važećim zakonom o upstream aktivnostima, onda se usvaja prijedlog koji je podržan prostom većinom Participirajućih udjela. Ukoliko nijedan prijedlog ne dobije podršku proste većine Participirajućih udjela, onda se usvaja onaj prijedlog koji dobije najveći broj agregatnih glasova Participirajućeg udjela. U slučaju izjednačenog rezultata, Operator bira između prijedloga koji su dobili najviše agregatnih glasova Participirajućih udjela. Koncesionari pripremaju bilo koji i sva dokumenta koja mogu biti potrebna za izvršenje ustupanja. Svaki Koncesionar se odriče svih potraživanja i osnova za tužbu protiv Operatora i bilo kog drugog Koncesionara po osnovu bilo koje površine od koje se odustaje u skladu sa prethodno navedenim, ali protiv njegove preporuke ukoliko se Ugljovodnik naknadno otkrije u površini od koje se odustalo.
2. Odustajanje od svih ili bilo kog dijela PCC Površine koja se ne zahtijeva prema važećem zakonu o upstream aktivnostima ili PCC zahtijeva jednoglasnu saglasnost Koncesionara.

11.2.   *Produženje roka*

1. Prijedlog bilo kog Koncesionara da krene sa novim Periodom istraživanja ili da zatraži produžetak Faze istraživanja ili Faze proizvodnje PCC stavlja se pred Upravni odbor u skladu sa Klauzulom 5 ovog Ugovora.
2. Svaki Koncesionar ima pravo da krene sa novim Periodom istraživanja ili Fazom istraživanja ili da zatraži produženje Faze proizvodnje PCC bez izbora na nivo podrške u Upravnom odboru. Ako bilo koji Koncesionar pokrene takvu radnju, svaki Koncesionar koji ne želi da započne ili zatraži produžetak tog perioda ili faze mora da se povuče iz ovog Ugovora i PCC, u skladu sa zahtjevima Klauzule 13.

Clause 12.   Prenos udjela ili prava i izmjene u kontroli

12.1.   *Obaveze*

1. Podležući uvijek zahtjevima mjerodavnog zakona o upstream aktivnostima i PCC, prenos svih ili dijela Participirajućeg udjela Koncesionara je pravovaljan samo ako je u skladu sa uslovima i odredbama ove Klauzule 12.
2. Bez obzira na prenos, Koncesionar koji vrši prenos odgovoran je drugim Koncesionarima za sve obaveze, finansijske ili druge, koje su stečene, dospjele ili obračunate u skladu sa odredbama glavnog PCC dokumenta ili ovog Ugovora prije takvog prenosa. Te obaveze obuhvataju, ali ne ograničavajući se na sve predložene rashode koje je odobrio Upravni odbor prije nego što je Koncesionar koji vrši prenos obavijestio drugog Koncesionara o svom predloženom prenosu.
3. Preuzimalac nema nikakva prava u niti prema PCC ili PCC Površini osim i dok se ne dobiju sva neophodna odobrenja od Vlade i dok se izričito ne obaveže u pisanoj formi da će izvršiti obaveze prenosioca u skladu sa PCC u pogledu Participirajućeg udjela koji se prenosi, na zadovoljstvo Koncesionara, i dostavi sve garancije neophodne u skladu sa mjerodavnim zakonom o upstream aktivnostima, odluom Vlade ili PCC.
4. Preuzimalac nema nikakva prava u niti prema PCC ili PCC Površini dok svaki Koncesionar ne da svoju pismenu saglasnost na taj prenos, a koja se neće nerazumno uskratiti.
5. Ništa sadržano u ovoj Klauzuli ne sprječava Koncesionara da stavi pod hipoteku, založi, optereti ili na neki drugi način tereti cio ili dio svog udjela u PCC Površini i u skladu sa ovim Ugovorom u svrhu obezbjeđenja po osnovu obezbjeđenog finansiranja, pod uslovom da:

- a) taj Koncesionar ostaje odgovoran za sve obaveze u vezi sa tim udjelom;
  - b) opterećenje podleže svim neophodnim dobrenjima Vlade i izričito je podređeno pravim drugih Koncesionara u skladu sa ovim Ugovorom; i
  - c) taj Koncesionar se stara da je svaka takva hipoteka, zaloga, opterećenje ili teret izričito bez obzira na odredbe ovog Ugovora.
6. Svaki direktan ili indirektan prenos cijelog ili dijela Participirajućeg udjela mora biti u skladu sa sljedećom procedurom:
- a) Kada Koncesionar prenosilac i predloženi preuzimalac, bilo da je upitanju treće lice ili neki Koncesionar, postignu potpuni dogovor oko odredbi u uslova prenosa, te konačne odredbe i uslovi objelodanjuju se do detalja svim Koncesionarima u pisanom obavještenju prenosioca. Ukoliko nijedan Koncesionar ne dostavi protivobavještenje, prenos na predloženog preuzimaoca se može izvršiti, u skladu sa drugim odredbama ove Klauzule, prema odredbama i uslovima koji nisu ništa povoljniji prema preuzimaocu od onih utvrđenih u obavještenju Koncesionarima, pod uslovom da se prenos zaključi sto osamdeset dana (180) dana nakon datuma obavještenja, plus razumni dodatni period koji može biti neophodan radi obezbjeđivanja odobrenja od Vlade. Nijedan Koncesionar nema prava prema ovoj Klauzuli 12.1.6 na sticanje bilo kog sredstva izuzev Participirajućeg udjela, niti se ni od jednog Koncesionara može tražiti da stekne bilo kakvo sredstvo izuzev Participirajućeg udjela, bez obzira da li je druga imovina uključena u dati prenos.
  - b) Ukoliko više od jednog Koncesionara dostavi protivobavještenje da namjerava da stekne Participirajući udio koji je predmet predloženog prenosa, onda svaki takav Koncesionar stiče dio Participirajućeg udjela koji će se prenijeti a koji je jednak koeficijentu njegovog sopstvenog Participirajućeg udjela i ukupnih Participirajućih udjela svih Koncesionara koji su dostavili protivobavještenje, izuzev ako se drugačije ne dogovore.
  - c) U slučaju da prenos dijela ili cijelog Participirajućeg udjela koji je predložio Koncesionar obuhvata drugačiju naknadu izuzev novčane ili obuhvata drugu imovinu uključenu u širu transakciju (paket aranžman), onda prenosilac dodjeljuje naknadi koja se plaća isključivo za Participirajući udio razumnu i pravičnu novčanu vrijednost u bilo kom obavještenju koje dostavlja drugim

Koncesionarima. Ti drugi Koncesionari mogu zadovoljiti zahtjeve prema ovoj Klauzuli davanjem saglasnosti na plaćanje te novčane vrijednosti u zamjenu za naknadu koja se plaća u ponudi trećeg lica.

Sljedeće transakcije se isključuju iz odredbi ove Klauzule 12 u pogledu dodjeljivanja:

- a) kao rezultat Obavještenja o dodjeljivanju uručenom Učesniku koji ne izmiruje svoje obaveze u skladu sa ovim Ugovorom; ili
- b) zbog promjena u kontroli krajnje matične kompanije tog ustupaoca kao rezultat spajanja ili konsolidacije ili druge korporativne transakcije koja uključuje tu matičnu kompaniju.

12.2. Prava

Svaki Koncesionar ima pravo, u skladu sa zahtjevima važećih zakona, Vladinih odluka, glavnog dokumenta PCC-a (i odredbama ove Klauzule 12) da prenese svoj Participirajući udio na neku Podružnicu. Koncesionari su saglasni da će se odredbe ove Klauzule 12 i odredbe PCC-a u pogledu prijenosa ili ustupanja primjenjivati:

- a) ako se radi o prijenosu emitovanih akcija, kvota akcija ili prava glasa bilo kojeg Koncesionara što može rezultirati time da taj Koncesionar prestane da bude Podružnica svoje matične kompanije; ili
- b) ako je prijenos emitovanih akcija, kvota akcija ili glasačkih prava ili Participirajućeg učešća napravljen od strane bilo kojeg Koncesionara Podružnici, a primalac prijenosa nakon toga prestaje biti Podružnica svoje matične kompanije.

Clause 13. Povlačenje

13.1. Pravo povlačenja

1. U skladu sa odredbama važećih zakona o upstream aktivnostima, ovom klauzulom i PCC-om, bilo koji Koncesionar koji nije napravio propust može po svom izboru da se povuče iz ovog Ugovora i PCC-a dajući obavještenje svim ostalim Koncesionarima i navodeći svoju odluku da se povuče. Takvo obavještenje mora biti bezuslovno i neopozivo u momentu kada je dato, osim ukoliko je drugačije određeno u Klauzuli 13.7.

2. Koncesionar se ne može povući iz ovog Ugovora i PCC-a prije nego što se Obavezni program rada sprovede na zadovoljstvo organa uprave. Ako je Program za razvoj i proizvodnju dostavljen organu uprave na odobrenje, Koncesionar se ne može povući iz ovog Ugovora i PCC-a i sprovođenja tako odobrenog Programa za razvoj i proizvodnju.

13.1.3. Koncesionar se ne može povući iz ovog Ugovora i PCC-a ako manje od tri (3) Koncesionara ostanu u PCC-u kao posljedica povlačenja, osim:

- a) situacija u kojima se svi Koncesionari povlače iz Ugovora i PCC-a; ili
- b) u situacijama u kojima povlačenje daje mutadis mutandis efekat na procedure vezane za propust u Klauzuli 8. ovog Ugovora.

13.1.4. Datum stupanja na snagu povlačenja za Koncesionara koji se povlači će biti kraj kalendarskog mjeseca koji slijedi nakon kalendarskog mjeseca u kojem se daje obavještenje o povlačenju, pod uslovom da, ako svi Koncesionari izaberu da se povuku, datum stupanja na snagu povlačenja za svakog Koncesionara mora biti Datum određen u Klauzuli 13.9.

13.2. Povlačenje jednog ili više Koncesionara

1. U roku od trideset (30) dana od dana prijema obavještenja o povlačenju pojedinačnih Koncesionara, drugi Koncesionari mogu dati obavještenje da se žele povući iz ovog Ugovora i PCC-a. Ukoliko svi Koncesionari daju obavještenje o povlačenju, Koncesionari će prestati sa upstream aktivnostima i deinstaliraće postrojenja ako postoje, napustiće PCC područje i raskinuti PCC i ovaj Ugovor. Ako svi Koncesionari ne daju to obavještenje o povlačenju, onda će Koncesionari koji se povlače preduzeti sve korake za povlačenje iz PCC-a i ovog Ugovora u što kraćem roku i izvršiti i dostaviti sve potrebne instrumente i dokumenta kako bi dodijelili svoje Participirajuće udjele Koncesionarima koji se ne povlače, bez ikakve naknade, u skladu sa odredbama Klauzule 13.6.

13.3. Prava Koncesionara koji se povlači

1. Koncesionar koji se povlači ima pravo da dobije svoja Pripadajuća prava na dan njegovog povlačenja. Koncesionar koji se povlači ima pravo da dobije sve informacije na koje taj Koncesionar na neki drugi način ima pravo u skladu sa ovim Ugovorom do dana stupanja na snagu njegovog povlačenja. Nakon što je dao svoje obavještenje o povlačenju, Koncesionar neće imati pravo da glasa o bilo kojem pitanju o kojem se izjašnjava Upravni odbor, osim o pitanjima za koje taj Koncesionar ima finansijsku odgovornost.

13.4. Obaveze i odgovornosti Koncesionara koji se povlači

1. Koncesionar koji se povlači će nakon obavještenja o povlačenju ostati odgovoran samo za svoj dio sljedećeg:
  - a) Troškova Zajedničkih upstream aktivnosti i Ekskluzivnih upstream aktivnosti u kojima se složio da učestvuje, koje je odobrio Upravni odbor ili Saglasni Koncesionari kao dio Radnog plana i budžeta, uključujući višegodišnji Radni plan i budžet u skladu sa Klauzulom 6.5 ovog Ugovora ili AFE prije obavještenja o povlačenju tog Koncesionara, bez obzira kada su se pojavili;
  - b) Bilo kojeg Obaveznog radnog zadatka za tekući period ili fazu PCC-a i za bilo koji naredni period ili fazu koji su odobreni u skladu sa Klauzulom 11.2 ovog Ugovora i u vezi sa kojima taj Koncesionar nije uspio da se povuče na vrijeme u skladu sa Klauzulom 13.4.2;
  - c) Troškova opisanih u Klauzuli 4.3.6 i Klauzuli 13.5 ovog Ugovora u vezi sa bilo kojom vanrednom situacijom koja se pojavila prije stupanja na snagu povlačenja Koncesionara , bez obzira kada su ti troškovi napravljeni; i
  - d) Svih drugih obaveza i odgovornosti Koncesionara u vezi sa činjenjem ili nečinjenjem u skladu sa ovim Ugovorom prije datuma povlačenja tog Koncesionara za koje bi taj Koncesionar bio odgovoran da se nije povukao iz ovog Ugovora.
2. Obaveze i odgovornosti za koje Koncesionar koji se povlači ostaje odgovoran će posebno uključiti njegov dio u bilo kojim troškovima začepļavanja i napuštanja Bušotine u kojima je učestvovao ili je od njega bilo zahtijevano da snosi dio troškova u skladu sa Klauzulom 13.4.1 a), u mjeri u kojoj su takvi troškovi začepļavanja i napuštanja plativi od strane Koncesionara u skladu sa PCC-om. Bilo kakve hipoteke, zaloge, založna prava, nameti i drugi tereti koji su uspostavljeni na Participirajućem udjelu Koncesionara koji se povlači prije povlačenja tog Koncesionara biće u potpunosti zadovoljeni ili oslobođeni o trošku Koncesionara koji se povlači prije njegovog povlačenja. Povlačenje Koncesionara neće ga osloboditi odgovornosti prema Koncesionarima koji se ne povlače u vezi sa bilo kojim obavezama ili odgovornostima pripisivim Koncesionaru koji se povlači u skladu sa ovom Klauzulom samo zato što oni nisu identifikovani ili ih nije moguće identifikovati u vrijeme povlačenja.
3. Bez obzira na gore pomenuto, Koncesionar neće biti odgovoran za bilo koje Upstream aktivnosti ili troškove protiv kojih je glasao, osim za one Upstream aktivnosti i troškove opisane u Klauzuli 13.4.1 b) ili Klauzuli 13.4.1 c), ako pošalje obavještenje o povlačenju u roku od pet (5) dana, ili u roku od dvadeset-četiri (24) časa kada se radi o urgentinim operativnim pitanjima, od dana kada je Upravni odbor glasao da se odobre takve Upstream aktivnosti ili

troškovi. Isto tako, Koncesionar koji je glasao protiv dobrovoljnog ulaska u ili produženja Perioda istraživanja ili Perioda razvoja i proizvodnje ili bilo koje faze PCC-a ili dobrovoljnog produženja PCC-a neće biti odgovoran za radne zadatke u vezi sa tim pod uslovom da pošalje obavještenje o svom povlačenju u roku od trideset (30) dana od takvog glasanja u skladu sa Klauzulom 11.2 ovog Ugovora.

13.5. Vanredna situacija

Ako bušotina bude van kontrole ili dođe do požara, eksplozije, sabotaže ili druge vanredne situacije prije datuma stupanja na snagu povlačenja Koncesionara, Koncesionar koji se povlači će ostati odgovoran za svoj udio u troškovima vezanim za tu vanrednu situaciju, bez obzira kada su se oni pojavili.

13.6. Dodjela

Koncesionar koji se povlači će dodijeliti svoj Participirajući udio bez troškova svakom od Koncesionara koji se ne povlače u srazmjeri sa njihovim Participirajućim udjelima prije povlačenja u ukupnom Participirajućem udjelu svih Koncesionara koji se ne povlače, prije povlačenja, osim ukoliko se Koncesionari koji se ne povlače ne dogovore drugačije. Troškove vezane za povlačenje i dodjelu snosiće Koncesionar koji se povlači.

13.7. Odobrenja

Koncesionar koji se povlači će se odmah pridružiti onim aktivnostima koje mogu biti potrebne ili poželjne da se dobiju saglasnosti Vlade neophodne za povlačenje i dodjelu. Koncesionari koji se ne povlače će uložiti sve razumne napore kako bi pomogli Koncesionaru koji se povlači da dobije takva odobrenja. Kazne ili troškovi koje Koncesionari budu imali u vezi sa takvim povlačenjem snosiće Koncesionar koji se povlači.

13.8. Obezbjedenje

Koncesionar koji se povlači iz ovog Ugovora i PCC-a u skladu sa ovom Klauzulom će dati Obezbjedenje zadovoljavajuće za druge Koncesionare kako bi se ispunile bilo koje obaveze ili odgovornosti za koje Koncesionar koji se povlači ostaje odgovoran u skladu sa Klauzulom 13.4, ali koje dospijevaju nakon njegovog povlačenja, uključujući takvo Obezbjedenje koje se zahtijeva da se pokriju troškovi prestanka Upstream aktivnosti i Deinstalacije postrojenja ako postoje.

13.9. Povlačenje ili Deinstalacija od strane svih Koncesionara

U slučaju da svi Koncesionari odluče da se povuku iz PCC-a, Koncesionari su saglasni da će biti obavezani rokovima i uslovima ovog Ugovora onoliko dugo koliko je potrebno da se završe poslovi Koncesionara sa Vladom, da se zadovolje zahtjevi važećih crnogorskih zakona i da se olakša prodaja, raspolaganje ili napuštanje imovine ili prava na zajedničkom računu, sve u skladu sa odredbama o datumu stupanja na snagu i trajanju ovog Ugovora.

Clause 14. Ponašanje Koncesionara

Svaki Koncesionar je saglasan da (i) održava adekvatne interne kontrole; (ii) propisno evidentira i izvještava o svim transakcijama; i (iii) radi u skladu sa primjenljivim zakonima. Svaki Koncesionar se mora osloniti na sistem internih kontrola ostalih Koncesionara i na adekvatnost potpunog objelodanjivanja činjenica i drugih Podataka vezanih za Zajedničke upstream aktivnosti preduzete u skladu sa ovim Ugovorom. Nijedan Koncesionar nije ni na koji način ovlašćen da preduzme bilo kakvu aktivnost u ime drugog Koncesionara koja bi rezultirala u neadekvatnom ili netačnom evidentiranju i izvještavanju o sredstvima, obavezama ili drugim transakcijama ili koja bi dovela do toga da taj Koncesionar prekrši svoje obaveze u skladu sa zakonima primjenljivim na Upstream aktivnosti koje se obavljaju u skladu sa ovim Ugovorom.

Clause 15. Klauzula 15. Odnos Koncesionara

1. Ovaj Ugovor se ne smatra i ne tumači kao ovlašćenje za bilo kojeg Koncesionara da postupa u svojstvu zastupnika, službenika ili zaposlenog bilo kojeg drugog Koncesionara u bilo koje druge svrhe osim one koje su izričito propisane ovim Ugovorom. U njihovim međusobnim odnosima po osnovu ovog Ugovora, Koncesionari se ne smatraju povjerenicima osim ukoliko ako to nije izričito naznačeno u ovom Ugovoru.
2. Bez obzira na odredbe važećeg Zakona o upstream aktivnostima i PCC-a, prava, dužnosti, obaveze i odgovornosti Koncesionara su pojedinačni, a ne zajednički ili kolektivni, i svaki Koncesionar isključivo snosi odgovornost za svoje obaveze definisane ovim Ugovorom, pri čemu je jasan cilj i namjera Koncesionara da se ovaj Ugovor ne tumači kao uspostavljanje odnosa ili partnerstva ili udruživanja za svrhe ostavarivanja profita između sebe ili sa ostalim Koncesionarima.
3. Crnogorski Zakon o privrednim društvima, ni na koji način, ne modifikuje ili mijenja prava i obaveze Koncesionara po ovom Ugovoru između samih Koncesionara i prema trećim stranama.

Clause 16. Porez

- 16.1. Svaki Koncesionar je odgovoran za izvještavanje i plaćanje sopstvenog poreza na profit, prihod ili dobit, a kad je moguće porez na relevantni gubitak Koncesionara i ispunjavanje učešća takvog Koncesionara u obavezama po PCC-u, u skladu sa PCC. Svaki Koncesionar čuva, štiti i vrši nadoknadu štete drugom Koncesionaru za bilo koji ili sve gubitke, rashode ili obaveze koji mogu nastati iz njegovog propusta u izvještavanju i izmirenju takvih poreza ili izvršavanju takvih obaveza.

16.2. Koncesionari razumiju da cjelokupan profit, prihod, porez na relevantni gubitak i sve poreske olakšice, uključujući odbitke, amortizaciju, kredite i kapitalizaciju, u pogledu rashoda ili investicija Koncesionara po ovom Ugovoru, raspodjeljuju državni poreski organi Koncesionarima na osnovu udjela svake poreske stavke koju realno prima odnosno snosi svaki Koncesionar ponaosob. Ako takva raspodjela nije izvršena zbog primjene važećeg crnogorskog zakona ili drugog Vladinog dokumenta, Koncesionari će pokušati da usvoje zajednički definisane ugovore koji će im omogućiti da ostvare planirane finansijske rezultate. Operator dostavlja svakom Koncesionaru, blagovremeno i o trošku Koncesionara, informacije koje se odnose na Zajedničke upstream aktivnosti, a koje takav Koncesionar može razumno tražiti za pripremu svojih poreskih prijava ili za svrhe pripreme odgovora za bilo koji revizorski odnosno drugi poreski postupak.

Clause 17. Informacije o poslovnom poduhvatu, povjerljivosti i intelektualnoj svojini

17.1. Informacije o poslovnom poduhvatu

1. Svaki Koncesionar može koristiti sve informacije koje primi u skladu sa Klauzulom 4.5.1. ovog Ugovora, koje su daljem tekstu označene kao „Informacije o zajedničkom poslovnom poduhvatu”, bez odobrenja bilo kojeg drugog Koncesionara, u zavisnosti od bilo kakvih važećih restrikcija i ograničenja propisanih u ovoj Klauzuli 17 Ugovora i PCC-a. Za svrhe ove Klauzule 17, pravo na korištenje informacija podrazumjeva pravo na kopiranje i pripremu derivativnih poslova u zavisnosti od važećeg licenciranja Podataka ili drugog takvog ugovora ili aranžmana.
2. Svaki Koncesionar može, u zavisnosti od bilo kakvih važećih restrikcija i ograničenja propisanih u PCC-u, proširiti pravo na korištenje Informacija o zajedničkom poslovnom poduhvatu na svaku svoju Podružnicu za svrhe Upstream aktivnosti koje su obavezne po uslovima koji nisu manje restriktivni od ove Klauzule 17.
3. Za pribavljanje ili pripremu Informacija o zajedničkom poslovnom poduhvatu po uslovima koji su drugačiji od uslova u ovoj Klauzuli 17, potrebno je odobrenje Upravnog odbora. Zahtjev za odobrenje koje dostavi Koncesionar treba da sadrži opis i kratak pregled restrikcija vezanih za korištenja i objelodanjivanja informacija koje bi se primijenile na Informacije o zajedničkom poslovnom poduhvatu, i svaki takav Koncesionar će biti u obavezi da uloži sav razuman

napor da obezbijedi da prava korištenja nisu manje restriktivna od prava navedenih u ovoj Klauzuli.

4. Sve Informacije o zajedničkom poslovnom poduhvatu koje Koncesionar primi u skladu sa ovim Ugovorom, onakve „kakve jesu“ bez garancija, izrečenih ili impliciranih, bilo koje vrste. Bilo kakvo korištenje takvih Informacija o zajedničkom poslovnom poduhvatu od strane Koncesionara je na isključivi rizik takvog Koncesionara.
5. Povjerljivost
6. U zavisnosti od odredbi važećeg Zakona o upstream aktivnostima, PCC-a i ove Klauzule, Koncesionari se slažu da se sve informacije u vezi sa Zajedničkim upstream aktivnostima ili Pojedinačnim upstream aktivnostima smatraju povjerljivim i kao takve čuvaju i ne odaju tokom trajanja PCC-a i u roku od pet (5) godina nakon toga, bilo kojem licu ili subjektu koje nije Koncesionar po ovom Ugovoru osim:
  - a) Podružnici u skladu sa Klauzulom 17.1.2;
  - b) Vladi, uključujući tijelo koje predstavlja vladinu agenciju ili drugi državni ili privatni subjekt kada to nalaže PCC;
  - c) u mjeri u kojoj je te informacije neophodno dostaviti u skladu sa važećim zakonom, ili u skladu sa bilo kojim zakonskim postupkom ili zbog bilo kakvog naloga bilo kojeg suda koji je obavezujući po Koncesionara;
  - d) budućim ili sadašnjim pravnim zastupnicima koje angažuje bilo koji Koncesionar, gdje je otkrivanje takve informacije ključno za rad pravnih zastupnika takvog Koncesionara;
  - e) budućim ili sadašnjim Koncesionarima i konsultantima koje angažuje bilo koji Koncesionar gdje je otkrivanje takvih informacija ključno za rad Koncesionara ili konsultanta takvog Koncesionara;
  - f) budućem preuzimaču Participirajućeg udjela Koncesionara u dobroj namjeri, a u mjeri koja je adekvatna kako bi se omogućila procjena takvog Participirajućeg udjela, uključujući subjekat sa kojim Koncesionar ili njegove Podružnice vrše pregovore u dobroj namjeri, koji su usmjereni ka spajanju, konsolidaciji ili prodaji većine akcija Koncesionara ili akcija Podružnice;
  - g) banci ili drugoj finansijskoj instituciji u mjeri koja je adekvatna od strane Koncesionara za svrhe zaključenja aranžmana o finansiranju;
  - h) u mjeri u kojoj se takve informacije moraju učiniti dostupnim u skladu sa bilo kakvim pravilima ili zahtjevima bilo koje vlade ili berze koja ima nadležnost nad takvim Koncesionarom, ili njegovim Podružnicama; ukoliko Koncesionar

želi da učini informacije dostupnim svom akcionaru ili akcionaru svojih Podružnica i javnosti u godišnjem ili periodičnom izvještaju, a da takvo objelodanjivanje ne nalažu pravila ili zahtjevi bilo koje vlade ili berze, onda takav Koncesionar mora poštovati odredbe o javnom objelodanjivanju podataka kao što je propisano u PCC-u;

- i) svojim zaposlenima za svrhe Zajedničkih upstream aktivnosti ili Pojedinačnih upstream aktivnosti, šta god da je slučaj, pod uslovom da svaki Koncesionar preduzme mjere predostrožnosti kako bi obezbijedio da se takve informacije čuvaju kao povjerljive; i
  - j) bilo kakvih informacija koje, bez greške Koncesionara, postanu javne.
7. Informacije se ne mogu otkriti u skladu sa ovom Klauzulom 17.2.1 pod e), f) i g), a da dati Koncesionar nije prethodno dobio pismenu potvrdu od strane koja prima informacije da će ih čuvati kao strogo povjerljive najmanje pet (5) godina i da će ih koristiti samo u svrhe opisane u Klauzuli 17.2.1 pod e), f) i g), šta god da je u primjeni, a u pogledu na Koncesionara koji ustupa takve informacije.

17.2. Intelektualna svojina

1. U zavisnosti od klauzula 17.3.3 i 17.5, i ako nije drugačije propisano u PCC-u, sva prava na intelektualnu svojinu u vezi sa Zajedničkim računom u Informacijama o poslovnom poduhvatu su Zajednička imovina. Svaki Koncesionar i njegove Podružnice imaju pravo da koriste sva takva prava na intelektualnu svojinu u obavljanju svojih Upstream aktivnosti, uključujući zajedničke poslove ili prava u skladu sa Zakonom o upstream aktivnostima u kojima Koncesionar i njegove Podružnice imaju vlasništvo ili učešće, a bez odobrenja bilo kojeg drugog Koncesionara. Odluke koje se odnose na pribavljanje, održavanje i licenciranje takvih prava na intelektualnu svojinu donosi Upravni odbor, a troškovi u vezi sa tim idu na Zajednički račun. Na osnovu jednoglasne saglasnosti Upravnog odbora u pogledu vlasništva, prava licenciranja i raspodjele prihoda, prava vlasništva nad intelektualnom svojinom u Informacijama o zajedničkom poslovnom poduhvatu mogu se ustupiti Operatoru ili Koncesionaru. Međutim, ako je Koncesionar ili njegova Podružnica patentirala povjerljive informacije i intelektualnu svojinu ili to planira da uradi, a u korist Zajedničkog računa Zajedničke imovine, takve povjerljive informacije i intelektualna svojina ostaju u vlasništvu tog Koncesionara. Prije korištenja takvih patentiranih povjerljivih informacija i intelektualne svojine, Koncesionari zaključuju odgovarajuće ugovore.
2. Ništa u ovom Ugovoru se ne smatra zahtjevom prema Koncesionaru da:

- a) vlasničku tehnologiju učini dostupnom bilo kojem drugom Konecionaru; ili
  - b) odobri licencu ili druga prava po osnovu bilo koje intelektualne svojine koje posjeduje ili kontroliše takav Koncesionar ili njegove Podružnice bilo kojem drugom/drugim Koncesionarima.
3. Ako u toku vršenja aktivnosti za Zajednički račun, Koncesionar ili Podružnica Koncesionara napravi ili osmisli izume, otkrića ili poboljšanja koji se prvenstveno odnose ili su prvenstveno zasnovani na vlasničkoj tehnologiji takvog Koncesionara ili njegove Podružnice, sva prava na intelektualnu svojinu na takve izume, otkrića i poboljšanja daju se isključivo takvom Koncesionaru, a svaki drugi Koncesionar ima trajnu i neopozivu licencu, oslobođenu takse za korištenje autorskih prava, za korištenje takvih izuma, otkrića ili poboljšanja, ali samo u vezi sa Zajedničkim upstream aktivnostima.
4. U zavisnosti od Klauzule 4.7.2 ovog Ugovora, svi troškovi i rashodi u vezi sa zaštitom, podmirenjem ili drugačijim rješavanjem bilo kakvog zahtjeva na osnovu stvarne ili navodne povrede bilo kojeg prava na intelektualnu svojinu su na račun Upstream aktivnosti iz kojih je takav zahtjev proistekao, Zajedničkih upstream aktivnosti ili Pojedinačnih upstream aktivnosti.

17.3. Obaveze koje se nastavljaju

Svaki Koncesionar koji prestane da posjeduje Participirajući udio tokom trajanja ovog Ugovora će ipak ostati vezan obavezom povjerljivosti iz Klauzule 17.2 i svaki spor u vezi sa tim će biti riješen u skladu sa Klauzulom 20 ovog Ugovora.

17.4. Razmjena

Operator može, uz odobrenje Upravnog odbora i u skladu sa primjenljivim Zakonom o upstream aktivnostima, obaviti razmjenu Bušotina i Podataka u korist Koncesionara, s tim da svi podaci tako dobijeni budu dostavljeni svim Koncesionarima koji su učestvovali u troškovima vezanim za Podatke koji su razmijenjeni. Operator će učiniti da bilo koja treća strana u toj razmjeni preuzme na sebe obavezu čuvanja povjerljivosti razmijenjenih podataka.

Clause 18. Viša sila

Ako kao rezultat više sile bilo koji Koncesionar bude smatran nesposobnim, u potpunosti ili djelimično, da obavlja svoje obaveze u skladu sa ovim Ugovorom, osim obaveze plaćanja dospjelih iznosa ili pribavljanja Obezbjedenja, onda će obaveze Koncesionara koji daje takvo obavještenje, ukoliko i u mjeri u kojoj su obaveze pretrpjele uticaj takve više sile, biti suspendovane tokom trajanja bilo kakve nesposobnosti tako izazvane i u razumnom periodu nakon njega, koliko može biti potrebno da Koncesionar dovede sebe u istu poziciju u kojoj je bio prije više sile, ali ne duže. Koncesionar koji navodi postojanje više sile će obavijestiti druge Koncesionare o višoj sili u razumnom roku nakon pojave

činjenica na koje se oslanja i informisaće sve Koncesionare o svim značajnim događanjima. Takvo obavještenje će dati razumno dovoljno detalja o višoj sili i procijeniti period koji će biti vjerovatno potreban Koncesionarima da eliminišu posljedice više sile. Pogođeni Koncesionar će iskoristiti sve razumne napore da ukloni ili prevaziđe situaciju više sile što je prije moguće na ekonomičan način, ali neće biti obavezan da riješi bilo koji radni spor osim prema uslovima prihvatljivim za njega i takvi sporovi će se rješavati u skladu sa diskrecioniom pravom pogođenog Koncesionara. U svrhu ovog Ugovora, termin “viša sila” će imati isto značenje kao i u PCC-u .

Clause 19. Obavještenja

Sva obavještenja, fakture i druga komunikacija u vezi sa ovim Ugovorom smatraće se da je propisno data ili prezentovana ako je uručena ili poslata i potvrđena u skladu da odredbama PCC-a kojima se uređuju obavještenja.

Clause 20. Važeći zakon i rješavanje sporova

20.1. Važeći zakon

Ovaj Ugovor podliježe i on će se tumačiti u skladu sa zakonima Republike Crne Gore.

20.2. Opšte odredbe i rješavanje sporova

Spor, neslaganje, tužba koji proizilaze iz ili u vezi sa ovim Ugovorom koji u svrhu rješavanja spora uključuju kršenje, okončanje ili ništavnost ovog Ugovora, koji se u daljem tekstu pominju kao “Spor”, rješavaće se u skladu sa procedurama za rješavanje sporova datim u ovom Ugovoru. Koncesionar može započeti rješavanje Spora u skladu sa ovim Ugovorom davanjem pisanog obavještenja drugim Koncesionarima u Sporu, koje se u daljem tekstu pominje kao “Obavještenje o sporu”. Obavještenje o sporu će navesti strane u Sporu, prirodu Spora, i predlog rješenja. U roku od trideset (30) dana od prijema Obavještenja o sporu, viši rukovodioci Koncesionara sa ovlašćenjem da riješe spor, sastace se u ....., u naporu da postignu zadovoljavajuće rješenje čitavog ili dijela Spora.

20.3. Arbitraža

1. Ako iz bilo kog razloga Spor nije riješen sporazumom u pisanoj formi u roku od trideset (30) dana od dana prijema Obavještenja o Sporu, Spor će, osim pitanja koja se upućuju jedinstvenom ekspertu u skladu sa odredbama ovog Ugovora, biti dat arbitraži kako je ovdje navedeno:
  - a) Spor će biti riješen arbitražom u skladu sa Pravilima o arbitraži Zakona UN o međunarodnoj trgovini koja se u daljem tekstu pominju kao “UNCITRAL-ova pravila o arbitraži”.
  - b) Organ za imenovanje će biti Stalni arbitražni sud u Hagu ;

- c) Mjesto bilo koje arbitraže u skladu sa ovim odredbama biće [...unesite mjesto...]
- d) Zakon arbitraže će biti crnogorski zakon.
- e) Arbitraža će se voditi na engleskom jeziku. Uprkos važećem zakonu, engleska verzija ovog Ugovora će se koristiti u arbitražnom postupku osim ukoliko se strane u Spor u dogovore drugačije;
- f) Rješenje ili odluka u skladu sa arbitražnim pravilima biće konačni i obavezujući;
- g) Arbitražna komisija će se sastojati od tri (3) arbitra koji će biti postavljeni u skladu sa UNCITRAL-ovim pravilima o arbitraži pod uslovom da po međusobnom dogovoru između strana u Spor, arbitražu može da vodi jedinstveni arbitar koji se postavlja u skladu sa UNCITRAL-ovim pravilima o arbitraži. Osim ukoliko se strane u Spor nisu dogovorile da će spor biti riješen uz jednog arbitra, Koncesionar koji tuži će imenovati arbitra u zahtjevu za arbitražu, a Koncesionar koji se brani će u roku od trideset (30) dana od dana registrovanja zahtjeva, imenovati jednog (1) arbitra u skladu sa UNCITRAL-ovim pravilima o arbitraži. U periodu od trideset (30) dana od datuma kada oba arbitra prihvate postavljenje, arbitri tako postavljeni će se dogovoriti o trećem arbitru koji će imati ulogu Predsjedavajućeg arbitražne komisije. Ako bilo koja od strana u Spor ne imenuje arbitra kako je gore navedeno ili ako se arbitri koje su imenovale strane u Spor ne dogovore o trećem arbitru u roku navedenom gore u tekstu, onda će Generalni sekretar stalnog arbitražnog suda u Hagu sprovesti postavljenje kako se zahtijeva u skladu sa Arbitražnim pravilima UNCITRAL-a. Ako se obje strane u Spor dogovore da će Spor riješiti jedan arbitar, taj arbitar će biti imenovan putem sporazuma između njih i pristankom imenovanog arbitra;
- h) Ukoliko strane u Spor ne budu u mogućnosti da se dogovore o nominaciji jednog arbitra u roku od trideset (30) dana od datuma registrovanja zahtjeva, onda će Generalni sekretar stalnog arbitražnog suda u Hagu postaviti jednog arbitra u skladu sa Arbitražnim pravilima UNCITRAL-a;
- i) Ukoliko je to izvodljivo, strane u Spor će nastaviti da sprovode uslove ovog ugovora uprkos iniciranju arbitražnog postupka i bilo kojih neriješenih sporova;

- j) Odredbe date u ovoj Klauzuli će nastaviti da postoje i nakon raskida ovog Ugovora; i
  - k) Nijedan arbitar arbitražnog suda neće biti iste nacionalnosti kao bilo koja strana u Spor.
2. Bilo koje rješenje ili odluka, uključujući privremeno rješenje ili odluku iz arbitražnog postupka u skladu sa ovom Klauzulom će biti obavezujući za strane u Spor i presuda može biti upisana u bilo koji sud koji ima nadležnost u tu svrhu. Svaki Koncesionar se ovim neopozivo odriče bilo kakve odbrane po osnovu pozivanja na imunitet od postupka koji je pomoć arbitraži ili primjene rješenja ili odluke koji uključuju bez ograničenja imunitet od procesa i jurisdikcije bilo kog suda; i
  3. Koncesionari su saglasni da ne koriste pravo pokretanja postupka koji bi ostavio po strani bilo koje privremeno ili konačno arbitražno rješenje donešeno u skladu sa ovom Klauzulom 20.3, osim ukoliko ništa u ovoj Klauzuli 20.3.3 ne glasi i ne tumači se kao nametanje ograničenja ili prepreka za pravo Koncesionara da traži poništenje bilo koje takve privremene ili konačne arbitražne odluke koju donese arbitražni sud u skladu sa Arbitražnim pravilima UNCITRAL-a na ograničenoj osnovi i u skladu sa procedurom datom u arbitražnom zakonu Crne Gore.

20.4. Jedinstveni ekspert

1. Koncesionari se mogu dogovoriti da sporno pitanje tehničke prirode koje se ne tiče tumačenja zakona ili primjene ovog Ugovora ili u vezi sa bilo kojim drugim pitanjem za koje se Koncesionari mogu dogovoriti na drugi način da tako upute, bude upućeno jedinstvenom ekspertu od strane Koncesionara koji daje obavještenje u tom smislu. Takvo obavještenje će sadržati izjavu koja opisuje Spor i relevantne informacije vezane za njega.
2. Jedinstveni ekspert će biti nezavisna i nepristrasna osoba od međunarodnog ugleda sa relevantnim kvalifikacijama i iskustvom i ne iste nacionalnosti kao bilo koji Koncesionar postavljen u skladu sa međusobnim dogovorom Koncesionara. Bilo koji jedinstveni ekspert koji se postavi ponašaće se kao ekspert, a ne kao arbitar ili posrednik i biće instruiran da pokuša da riješi Spor koji mu je upućen u roku od trideset (30) dana od njegovog postavljenja, ali u svakom slučaju u roku od šezdeset (60) dana od njegovog postavljenja. Po

odabiru jedinstvenog eksperta, Koncesionar koji je dobio obavještenje o upućivanju će podnijeti svoju izjavu koja sadrži informacije koje on smatra relevantnim za sporno pitanje. Odluka jedinstvenog eksperta biće konačna i obavezujuća i na nju se neće moći žaliti, osim ako je u pitanju prevara, korupcija ili očigledna pristrasnost. Ako Koncesionari nisu u mogućnosti da se dogovore o postavljenju jedinstvenog eksperta u roku od dvadeset (20) dana nakon što je Koncesionar dobio obavještenje o upućivanju u skladu sa ovom Klauzulom jedinstveni ekspert će biti odabran od strane IStručnog centra Međunarodne trgovinske komore i lice tako izabrano će biti postavljeno od strane Koncesionara.

3. Jedinstveni stručnjak će odlučiti o načinu donošenja bilo kakve odluke uključujući da li će bilo koji Koncesionar usmeno ili pismeno davati argumente, i Koncesionari će sarađivati sa jedinstvenim ekspertom i obezbijediti takvu dokumentaciju i informacije koje ekspert može tražiti. Sva korespondencija, dokumentacija i informacije koje daje Koncesionar jedinstvenom ekspertu biće kopirana za bilo koju drugu stranu u sporu, a svako usmeno saopštavanje informacija jedinstvenom ekspertu biće učinjeno u prisustvu svih strana u Spor u i svaka strana u Spor u će imati pravo da odgovori. Jedinstveni ekspert može dobiti bilo kakav nezavisni profesionalni ili tehnički savjet ako jedinstveni ekspert to smatra za potrebno. Engleska verzija ovog Ugovora će se koristiti u odlučivanju jedinstvenog eksperta osim ukoliko nije drugačije dogovoreno između strana u Spor u.
4. Naknade i troškovi za jedinstvenog eksperta postavljenog u skladu sa Klauzulom 20.4.3 snosiće podjednako strane u Spor u.
5. Odluka jedinstvenog eksperta biće konačna i obavezujuća i protiv nje se neće moći uložiti žalba, osim ako se radi o prevari, korupciji ili manifestovanju nepoštovanja primjenljivih procedura ovog Ugovora.
6. Koncesionari su saglasni da ne koriste pravo pokretanja postupka koji bi ostavio po strani bilo koje privremeno ili konačno rješenje donešeno od strane jedinstvenog eksperta u skladu sa ovom Klauzulom 20.4.

Clause 21. Modifikacija Ugovora

- 21.1. Modifikacija ili dopuna ovog Ugovora biće predmet pisane saglasnosti svih Koncesionara i dostavljena Vladi na odobrenje.
- 21.2. Svaka izmjena, izuzimanje ili dodavanje u ovom Ugovoru ili njegovim priložima koji čine njegov integralni dio biće predmet odobrenja Vlade.

Clause 22. Tumačenje

- 22.1. Aktuelni naslovi korišteni u ovom Ugovoru služe samo za lakše snalaženje i ne treba da se tumače kao da imaju poseban značaj ili kao da navode da se određene odredbe ovog Ugovora vezane za određenu temu nalaze u nekoj određenoj Klauzuli.
- 22.2. Pozivanje na jedninu uključuje pozivanje na množinu i obrnuto.
- 22.3. Pozivanje na bilo koji rod uključuje pozivanje na sve druge rodove.
- 22.4. Ukoliko nije drugačije određeno, pozivanje na neku Klauzulu ili prilog, znači Klauzulu ili prilog ovog Ugovora.

Clause 23. Javna obavještenja

- 23.1. Operator će biti prvenstveno odgovoran za pripremu i puštanje svih javnih obavještenja i izjava vezanih za ovaj Ugovor ili Zajedničke upstream aktivnosti pod uslovom da nijedno javno obavještenje ili izjava neće biti dati ili učinjeni ukoliko prije puštanja svi Koncesionari nisu dobili kopiju takve izjave ili obavještenja i ukoliko nije dobijeno odobrenje od barem većine Koncesionara koji nisu podružnice i koji imaju više od pedeset (50%) Participirajućeg udjela. Gdje javno obavještenje ili izjava postanu potrebni ili poželjni zbog opasnosti po život ili gubitka života, oštećenja depozita, postrojenja ili druge imovine ili zagađenja kao rezultat Upstream aktivnosti koje proizilaze iz ovog ugovora, Operator je ovlašćen da izda i napravi takvo obavještenje ili izjavu bez prethodnog odobrenja Koncesionara, ali će odmah obezbijediti svim Koncesionarima kopije takvog obavještenja ili izjave.
- 23.2. Ako Koncesionar želi da izda ili da javno obavještenje ili izjavu u vezi sa ovim Ugovorom ili Zajedničkim upstream aktivnostima, on to neće učiniti osim ukoliko prije puštanja javnog obavještenja ili izjave taj Koncesionar ne obezbijedi svim Koncesionarima kopije takvog obavještenja ili izjave i dobije odobrenje barem većine Koncesionara koji nisu podružnice i koji imaju više od pedeset posto (50%) Participirajućeg udjela; pod uslovom da uprkos neuspjehu da obezbijedi takvo odobrenje, nijednom Koncesionaru neće biti zabranjeno da izda ili napravi bilo kakvo javno obavještenje ili izjavu ako je potrebno da to uradi da bi bio u skladu sa važećim zakonima, pravilima i propisima bilo koje vlade, pravnog postupka ili berze koji imaju nadležnost u odnosu na takvog Koncesionara ili njegove podružnice.

Clause 24. Potpisivanje primjeraka

Ovaj Ugovor može da se napravi u bilo kom broju primjeraka i svaki primjerak će biti smatran originalom Ugovora za sve svrhe pod uslovom da nijedan Koncesionar ne bude

obavezan ovim Ugovorom ukoliko i dok svi Koncesionari ne potpišu primjerak. U svrhu spajanja svih primjeraka u jedan dokument, Operator je ovlašten da odvoji svaku stranu sa potpisima sa jednog ili više primjeraka i da nakon njenog potpisivanja od strane određenog Koncesionara pripoji stranu sa potpisima primjerku.

CONFIDENTIAL DRAFT

"U potvrdu njihovog sporazuma svaki Koncesionar je obezbijedio da njegov ovlašćeni predstavnik potpiše ovaj instrument na datum naveden ispod njegovog potpisa.

Od strane: _____
_____

Od strane:

Ime: _____

Ime: _____

Pozicija: _____
_____

Pozicija:

Datum: _____

Datum: _____

Pozicija: _____
_____

Pozicija:

Datum: _____

Datum: _____

Supplement C
Joint Operating Agreement for Upstream Activities

Table of content

Clause 1. Definitions 188

Clause 2. Effective date and term 190

Clause 3. Introduction and scope 191

3.1. Scope..... 191

3.2. Ownership, obligations and liabilities..... 192

3.3. Guarantees..... 192

Clause 4. Operator 192

4.1. Designation of Operator..... 192

4.2. Rights and duties of the Operator..... 193

4.3. Health, safety and protection of the environment..... 194

4.4. Operator personnel..... 195

4.5. Information supplied by Operator..... 196

4.6. Settlement of claims and lawsuits..... 197

4.7. Limitation on liability of Operator..... 197

4.8. Insurance obtained by Operator..... 198

4.9. Commingling of funds..... 201

4.10. Resignation of Operator..... 201

4.11. Removal of Operator..... 201

4.12. Appointment of successor..... 202

4.13. Assistance of Concessionaires..... 203

Clause 5. Management committee 203

5.1. General provisions..... 203

5.2. Notice of meeting..... 204

5.3. Contents of Meeting Notice..... 204

5.4. Location of meetings..... 204

5.5.	<i>Operator’s duties for meetings</i>	205
5.6.	<i>Voting procedure</i>	205
5.7.	<i>Record of votes and minutes of meetings</i>	206
5.8.	<i>Voting by notice</i>	207
5.9.	<i>Effect of vote</i>	207
Clause 6.	Work Schedules and budgets	209
6.1.	<i>Exploration and appraisal</i>	209
6.2.	<i>Development</i>	211
6.3.	<i>Production</i>	212
6.4.	<i>Itemization of Expenditures</i>	212
6.5.	<i>Multi-year Work Schedule and budget</i>	213
6.6.	<i>Contract awards</i>	213
6.7.	<i>Authorization for Expenditure - (“AFE”) procedure</i>	215
6.8.	<i>Over-expenditures of Work Schedules and budgets</i>	216
Clause 7.	Exclusive Upstream Activities	217
7.1.	<i>Limitation on applicability</i>	217
7.2.	<i>Procedure to propose Exclusive Upstream Activities</i>	218
7.3.	<i>Responsibility for Exclusive Upstream Activities</i>	220
7.4.	<i>Consequences of Exclusive Upstream activities</i>	221
7.5.	<i>Premium to participate in Exclusive Upstream Activities</i>	224
7.6.	<i>Order of preference of Upstream activities</i>	225
7.7.	<i>Stand-by costs</i>	226
7.8.	<i>Special considerations regarding Deepening and Sidetracking</i>	227
7.9.	<i>Use of property</i>	228
7.10.	<i>Lost Production during tie-in of Facilities for Exclusive Upstream Activities</i>	229
7.11.	<i>Conduct of Exclusive Upstream Activities</i>	230
Clause 8.	Default	231
8.1.	<i>Default and notice</i>	231
8.2.	<i>Management Committee meetings and Data</i>	231
8.3.	<i>Allocation of defaulted accounts</i>	233
8.4.	<i>Remedies</i>	235
8.5.	<i>Survival</i>	238

8.6.	No right of set off	238
Clause 9.	Disposition of Production	238
9.1.	Right and obligation to take in kind	238
9.2.	Disposition of Oil	239
9.3.	Disposition of natural gas	240
Clause 10.	Decommissioning	240
10.1.	Decommissioning of Wells drilled as Joint Upstream Activities	240
10.2.	Cessation of Upstream activities and Decommissioning of Facilities	241
10.3.	Decommissioning Fund and documentation	243
10.4.	Implementation of a plan for cessation of Upstream activities and decommissioning of Facilities	243
Clause 11.	Surrender, extensions and renewals	244
11.1.	Surrender	244
11.2.	Extension of the term	245
Clause 12.	Transfer of interest or rights and changes in control	245
12.1.	Obligations	245
12.2.	Rights	247
Clause 13.	Withdrawal	248
13.1.	Right of withdrawal	169
13.2.	Withdrawal by one or more Concessionaires	248
13.3.	Rights of a withdrawing Concessionaire	249
13.4.	Obligations and liabilities of a withdrawing Concessionaire	170
13.5.	Emergency	250
13.6.	Assignment	250
13.7.	Approvals	250
13.8.	Security	251
13.9.	Withdrawal or Decommissioning by all Concessionaires	172
Clause 14.	The Conduct of Concessionaires	251
Clause 15.	Relationship of Concessionaires and	173
15.1.	Relationship of Concessionaires	Error! Bookmark not defined.
Clause 16.	Tax	173
Clause 17.	Venture information, confidentiality and intellectual property	174

17.1. Venture information	252
17.1.5. Confidentiality	253
17.2. Intellectual property	254
17.3. Continuing obligations	256
17.4. Trades	256
Clause 18. Force majeure	256
Clause 19. Notices	256
Clause 20. Applicable law and dispute resolution	256
20.1. Applicable Law	256
20.2. General provisions on dispute resolution	257
20.3. Arbitration	178
20.4. Sole Expert	259
Clause 21. Modification of the Agreement	181
Clause 22. Interpretation	260
Clause 23. Public announcements	260
Clause 24. Counterpart execution	261

Clause 25. Definitions

In addition to definitions stipulated in this Agreement, definitions stipulated in applicable Upstream law and the PCC main document applies to this Agreement.

In the event of conflict between the provisions of the PCC main document and this Agreement, the PCC main document shall prevail.

The following words and terms, including derivatives thereof, shall have the meaning in this Agreement ascribed to them below:

AFE means an authorization for expenditure for Joint Upstream Activities, or as the case may be, Exclusive Upstream Activities, within the scope of the PCC.

Agreement means this document, together with the Accounting Agreement in supplement to the PCC and any exhibits that is attached or may be attached to this Agreement, and any extension, renewal, amendment or addition hereto.

Business Day means a day on which the banks in Montenegro are customarily open for business.

Commercial Discovery means any Discovery that Concessionaires consider to be sufficient to enable the Concessionaires to prepare a Program Development and Production.

Completion means Upstream activities intended to complete a Well through control valves referred to as the *Christmas tree* allowing Production of Hydrocarbons in one or more Zones, including the setting of Production casing, perforating, stimulating the Well and Production Testing conducted in Upstream activity.

Consenting Concessionaire means a Concessionaire who agrees to participate in and pay its share of the cost of an Exclusive Upstream Activity.

Consequential Loss means any loss, damages, costs, expenses or liabilities caused (directly or indirectly) by any of the following arising out of, relating to, or connected with this Agreement or the Upstream activities carried out pursuant to this Agreement: (i) Deposit or formation damage; (ii) inability to produce, use or dispose of Hydrocarbons, including loss due to business interruption; (iii) loss or deferment of income; (iv) punitive damages; or (v) other indirect damages or losses whether or not similar to the foregoing.

Control means ownership directly or indirectly of more than fifty percent (50%) of:
(i) the voting stock, if the entity is a corporation issuing stock; or the power to cast a decisive vote; or
(ii) the other controlling rights or interests, if the entity is not a business organisation.

Development and Production Area means the acreage covering one or more Deposits identified for Development and Production as stipulated in an approved Program for Development and Production.

Entitlement means that quantity of Hydrocarbons, excluding all quantities used or lost in Joint Upstream Activities, of which a Concessionaire has the right to take delivery pursuant to the terms of this Agreement and the PCC, as such rights and obligations may be adjusted by the terms of any lifting, balancing and other disposition agreements entered into pursuant to applicable Upstream law, the PCC main document or this Agreement.

Environmental Loss means any loss, damages, costs, expenses or liabilities other than Consequential Loss caused by a discharge of Hydrocarbons, pollutants or other contaminants into the environment, arising out of, relating to, or connected with Joint Upstream Activities pursuant to the PCC.

Hydrocarbons Produced means Hydrocarbons extracted from a Deposit and sufficiently processed for consumption or use for Production purposes up to the point of delivery at the ultimate landing terminal, or for onwards Transportation in bulk by vessel or craft, or through a pipeline for delivery to a commodities market.

Joint Account means the accounts maintained by Operator for Joint Upstream Activities in accordance with the provisions of this Agreement, including the Accounting Agreement supplemented to the PCC.

Joint Property means, at any point in time, all Wells, Facilities, equipment, materials, information, funds and property (other than Hydrocarbons) held by Concessionaires for use in Joint Upstream Activities.

Joint Upstream Activities mean those Upstream activities carried out by Operator pursuant to the PCC, the costs of which are chargeable to all Concessionaires.

Non-Consenting Concessionaire means each Concessionaire who elects not to participate in an Exclusive Upstream Activity.

Plugging Back means a single operation whereby a deeper Zone is abandoned in order to attempt a Completion in a shallower Zone.

Recompletion means Upstream activities whereby Completion in one Zone is abandoned in order to attempt Completion in a different Zone within the existing Well.

Reworking means Upstream activities conducted in the wellbore of a Well after it is Completed to secure, restore, or improve Production in a Zone which is currently open to Production in the wellbore. Such Upstream activities include Well stimulation operations, but exclude any routine repair or maintenance work, or drilling, Sidetracking, Deepening, Completing, Recompleting, or Plugging Back of a Well.

Security means (i) a guarantee or standby letter of credit issued by a bank; (ii) an on-demand bond issued by a surety corporation; (iii) a corporate guarantee; (iv) any financial security required by the PCC or this Agreement; and (v) any financial security agreed from time to time by the Concessionaires; provided, however, that the bank, surety or corporation issuing the guarantee, standby letter of credit, bond or other security (as applicable) has a credit rating indicating it has a sufficient worth to pay its obligations in all reasonably foreseeable circumstances.

Sidetracking means the directional control and intentional deviation of a Well from vertical so as to change the bottom hole location unless done to straighten the hole or to drill around junk in the hole or to overcome other mechanical difficulties

Testing means Upstream activities to evaluate the capacity of a Zone to produce Hydrocarbons.

Zone means a stratum of earth containing or thought to contain an accumulation of Hydrocarbons separately extractable from any other accumulation of Hydrocarbons.

Clause 26. Effective date and term

1. This Agreement shall have effect from the Effective Date, and shall continue in effect until the following occur in accordance with the terms of this Agreement:

- d) the PCC expires, is terminated or revoked; and

- e) the Decommissioning or removal of all Facilities, equipment, materials and personal property used in connection with Joint Upstream Activities or Exclusive Upstream Activities have been completed; and
  - f) final settlement (including settlement in relation to any financial audit carried out pursuant to the Accounting Agreement annexed to the PCC) has been made.
2. Notwithstanding the preceding sentence:
- c) Clause 10 of this Agreement shall remain in effect until all Decommissioning obligations pursuant to the PCC and applicable Upstream law have been satisfied; and
  - d) Clause 4.5, Clause 4.6, Clause 8, Clause 17.2 and Clause 19 of this Agreement shall remain in effect until all obligations have been extinguished and all disputes have been resolved. Termination of this Agreement shall be without prejudice to any rights and obligations arising out of or in connection with this Agreement which have vested, matured or accrued prior to such termination.

Clause 27. Introduction and scope

27.1. Scope

- 1. The purpose of this Agreement is to establish the respective rights and obligations between the Concessionaires forming an unincorporated joint venture for the purpose and with regard to Upstream activities pursuant to the PCC.
- 2. For greater certainty, the Concessionaires confirm that, except to the extent expressly included in the PCC, the following activities are outside the scope of this Agreement and are not addressed herein:
  - g) Activities related to Facilities and activities downstream from the point of delivery as stipulated by an approved Program for Development and Production except as expressly provided for in applicable Upstream law and the PCC;
  - h) Marketing and sales of Hydrocarbons , except as expressly provided in the PCC main document or this Agreement;
  - i) Upstream activities related to rights pursuant to Upstream law outside the PCC Area, when such Upstream activities are not related to landing of Hydrocarbons onshore, including the ultimate landing terminal providing final processing or treatment of natural gas for the purpose of onwards shipment as liquefied natural gas or compressed natural gas;

- j) Upstream activities related to rights pursuant to Upstream law outside the PCC Area, other than as a consequence of unitization with an adjoining PCC Area pursuant to the terms of the PCC and such approved unitisation agreement; and
- k) Subject to the scope of the Hydrocarbons Law, the construction, placement and operation of Facilities for the purpose of Transportation beyond the point of delivery as stipulated by an approved Program for Development and Production of Hydrocarbons extracted from a Deposit located within the PCC Area; and
- l) Exploration, Development or Production of any substance other than Hydrocarbons, as defined by the Hydrocarbons Law, whether such other substances are located inside or outside of the PCC Area, except for purposes in compliance with the PCC and applicable law.

27.2. Ownership, obligations and liabilities

1. Unless otherwise provided in this Agreement, all Concessionaires' rights and interests in and pursuant to the PCC, all Joint Property, and all Hydrocarbons extracted from any Deposit within the PCC Area shall, subject to applicable Upstream law and the terms of the PCC, be owned in undivided proportionate shares by the Concessionaires according to their respective Participating Interests.
2. Unless otherwise provided in this Agreement, the obligations of the Concessionaires pursuant to the PCC, and all liabilities, cost and expenses incurred by Operator in connection with Joint Upstream Activities shall be charged to the Joint Account and all credits to the Joint Account shall be shared by the Concessionaires, in accordance with their respective Participating Interests.

27.3. Guarantees

The Concessionaires acknowledge the requirements for guarantees pursuant to applicable Upstream law and the PCC. Concessionaires agree to furnish the joint unconditional and irrevocable bank guarantee for the performance of the Mandatory Work Programme (referred to in the PCC as the Work Program Guarantee) required in the PCC, and each Concessionaire agrees to furnish the Government with the unconditional and irrevocable parent company guarantee as required by the PCC.

Clause 28. Operator

28.1. Designation of Operator

The Operator shall be as designated by the PCC or, in cases of change of Operator, such entity appointed or approved by the Government.

28.2. Rights and duties of the Operator

The Operator shall perform and manage all Upstream activities pursuant to this Agreement in a diligent, safe and efficient manner in accordance with applicable Montenegrin law, the PCC, best Hydrocarbons industry practices and Deposit conservation principles. In addition to the rights, obligations and duties of the Operator pursuant to applicable Upstream law and the PCC, the Operator shall, in the conduct of the Joint Upstream Activities:

- k) maintain the PCC in full force and effect in accordance with best Hydrocarbons industry practices. The Operator shall timely pay and discharge all liabilities, costs and expenses incurred in connection with Joint Upstream Activities and use its best endeavours to keep and maintain the Joint Property free from all liens, charges and encumbrances arising out of Joint Upstream Activities;
- l) on behalf of the Concessionaires acquire all permits, consents, approvals, or other rights that may be required for or in connection with the conduct of Upstream activities.
- m) perform the duties for the Management Committee set out in Clause 5 of this Agreement, and prepare and submit to the Management Committee proposed Work Schedules and budgets, and if required, AFEs as provided in Clause 6 of this Agreement;
- n) exercise due care with respect to the receipt, payment and accounting of funds in accordance with applicable Montenegrin law, the Accounting Agreement annexed to of the PCC, and best practices by the international Hydrocarbons industry under similar circumstances;
- o) upon receipt of reasonable advance notice, and having regard to operational and HSE requirements, permit the representatives of any of the Concessionaires to have, during normal business hours and at their own risk and expense, access to the Facilities relating to Joint Upstream Activities with the right to observe all Joint Upstream Activities and to inspect all Joint Property and to conduct audits as provided by applicable law, the PCC, this Agreement including the Accounting Agreement annexed of the PCC;
- p) pay to the Government for the Joint Account, within the periods and in the manner prescribed by applicable Montenegrin law, and the PCC, all periodic payments, taxes, fees and other payments pertaining to Joint Upstream Activities, excluding any taxes appertaining to each Concessionaire as stipulated by applicable Montenegrin law or the PCC;
- q) carry out the obligations of Operator pursuant to the PCC, including preparing and furnishing such reports, records and information as may be required by the Management Committee or pursuant to the PCC;

- r) notify the other Concessionaires as soon as possible of meetings with the Government, where the Operator pursuant to applicable Montenegrin law represents the Concessionaires with respect to matters related to or arising out of the PCC. Subject to the PCC and any necessary Government permits, approvals or consents, Concessionaires shall have the right to attend any meetings with the Government with respect to such matters, but unless otherwise decided by the Management Committee, only in the capacity of observers. Nothing contained in this Agreement shall restrict any Concessionaire from holding discussions with the Government with respect to any issue peculiar to its business interests relating to or arising out of the PCC or this Agreement, but in such event, the relevant Concessionaire shall promptly advise the other Concessionaires, if possible, before and in any event promptly after such discussions, provided that such Concessionaire shall not be required to disclose to the other Concessionaires any matters discussed to the extent the same involve proprietary information or matters not affecting those Concessionaires;
- s) in accordance with Clause 9 of this Agreement or any decisions of the Management Committee, assess alternatives for the disposition of Hydrocarbons from a Discovery or Deposit;
- t) include, to the extent possible, in its contracts with independent Contractors and to the extent lawful, provisions which:
  - (iv) establish that such Contractors can only enforce their contracts against Operator;
  - (v) permit Operator, on behalf of Concessionaires, to enforce contractual indemnities against, and recover losses and damages suffered by them, insofar as recovered pursuant to their contracts, from, such Contractors; and
  - (vi) require such Contractors to take insurance required by applicable Montenegrin law and as stipulated in the PCC and this Agreement.

28.3. Health, safety and protection of the environment

1. With the goal of achieving safe and reliable Upstream activities in compliance with applicable Montenegrin law regarding health, safety and for the protection of the environment, hereinafter referred to in this Clause as “HSE” including avoiding significant and unintended impact on the safety or health of people, on property, or on the environment, Operator shall in the conduct of Joint Upstream Activities conform with Montenegrin applicable HSE laws and other HSE-related statutory requirements that may apply.
2. The Operator shall establish and implement a health and safety plan in accordance with applicable Montenegrin law. The Management Committee

shall review details of the Operator's health and safety plan as soon as it is established and at least annually thereafter and the Operator's implementation thereof on an annual basis unless HSE performance warrants a more regular review.

3. In the conduct of Joint Upstream Activities, Operator shall establish and implement a program for regular HSE assessments. The purpose of such assessments is to periodically review HSE systems and procedures, including actual practice and performance, to verify that the health and safety plan is being implemented in accordance with the policies and standards of the health and safety plan. Operator shall, at a minimum, conduct such an assessment before entering into significant new Joint Upstream Activities and before undertaking any major changes to existing Joint Upstream Activities. Upon reasonable notice given to Operator, Concessionaires shall actively participate in such HSE assessments, at their own risk and expense.
4. Operator shall require Concessionaires, its consultants and agents undertaking activities for the Joint Account to manage HSE risks in a manner consistent with the requirements of this Clause 4.3.
5. Without prejudice to Concessionaires' rights subject to reasonable advance notice pursuant to Clause 4.2.c), Operator shall permit during normal business hours, each Concessionaire to conduct its own HSE audit at Concessionaire's own risk and expense.
6. Operator shall in case of the evacuation of a Facility or in case of an emergency, including, but not limited to: a significant fire, explosion or imminent danger of explosion, hazardous discharge, or sabotage; incident or accident involving loss, imminent or potential loss of life; serious injury to an employee, contracted personnel, or personnel of Contractors, Subcontractors or other third party, or serious damage to property; strikes and riots or other disturbance to safe and prudent Upstream activities:
  - c) take all necessary and proper measures for the protection of life, health, the environment and property; and
  - d) as soon as practicable, report to competent authorities and Concessionaires the details of such event and any measures the Operator has taken or plans to take in response thereto.

28.4. Operator personnel

Operator shall engage or retain only such personnel as employees, Contractors, secondees, consultants and agents as are reasonably necessary to conduct activities relevant to Joint Upstream Activities. Operator shall determine the number of employees, Contractors, consultants and agents, the selection of such personnel, their

hours of work, and the compensation to be paid to all such personnel in connection with Joint Upstream Activities.

28.5. Information supplied by Operator

1. Operator shall provide all participating Concessionaires with the following Data and reports, to the extent it relates to Upstream activities to be charged to the Joint Account, or for the purpose of Concessionaire fulfilling obligations pursuant to applicable Montenegrin law or the PCC, as they are currently prepared or compiled from the relevant Joint Upstream Activities, including:
  - r) Copies of all logs or surveys, including in digitally recorded format if such exists;
  - s) daily drilling reports;
  - t) copies of all Tests and core data and analysis reports;
  - u) final Well recap report;
  - v) copies of plugging reports;
  - w) copies of final geological and geophysical maps, seismic sections and shot point location maps;
  - x) engineering studies, Development schedules and Quarterly and annual progress reports on Development projects;
  - y) field and Well performance reports, including Deposit studies and reserve estimates;
  - z) copies of all material reports and programs relating to the relevant Joint Upstream Activities or the PCC Area furnished by Operator to the Government;
  - aa) other material studies and reports relating to such Joint Upstream Activities;
  - bb) progress reports on seismic operations; and
  - cc) reports required to be provided by Operator pursuant to the Accounting Agreement annexed to the PCC.
  - dd) Hydrocarbons Production and lifting related Data and reports;
  - ee) gas balancing reports;
  - ff) Hydrocarbons sales and delivery related Data and reports;
  - gg) such additional information as a Concessionaire may reasonably request, provided that the requesting Concessionaire pays the costs of preparation of such information and that the preparation of such information will not unduly burden Operator's administrative and technical personnel. Only Concessionaires who pay such costs will receive such additional information; and
  - hh) other reports as directed by the Management Committee.
2. Operator shall, with reasonable notice, give Concessionaires access during normal business hours to all Data and reports, other than Data and reports provided to Concessionaires in accordance with the PCC which Concessionaire may reasonably request, that is acquired in the conduct of Joint Upstream

Activities,. Any Concessionaire may make copies of such other Data at its sole expense.

28.6. Settlement of claims and lawsuits

1. Operator shall promptly notify the Concessionaires of any and all material claims or suits that relate in any way to relevant Joint Upstream Activities. Subject to applicable law, Operator shall represent the Concessionaires and defend or oppose the claim or suit. Operator may in its sole discretion compromise or settle any such claim or suit or any related series of claims or suits for an amount not to exceed the equivalent of [five hundred thousand Euros (EUR 500.000)] exclusive of legal fees. Operator shall obtain the approval and direction of the Management Committee on amounts in excess of the above-stated amount. Without prejudice to the foregoing, each Concessionaire shall have the right to be represented by its own counsel at its own expense in the settlement, compromise or defence of such claims or suits.
2. Any Concessionaire shall promptly notify the other Concessionaires of any claim made against such Concessionaire by a third party that relates to, arises out of or may affect the Concessionaires' Joint Upstream Activities, and such Concessionaire shall defend or settle the same in accordance with any directions given by the Management Committee. Those costs, expenses and damages incurred pursuant to such defence or settlement which is attributable to the relevant Joint Upstream Activities shall be for the Joint Account.
3. Notwithstanding this Clause, each Concessionaire shall have the right to participate in any such suit, prosecution, defence or settlement conducted in accordance with said above provisions, at its sole cost and expense; provided always that no Concessionaire may settle its Participating Interest share of any claim without first satisfying the Management Committee that it can do so without prejudicing the interests of the Joint Upstream Activities.

28.7. Limitation on liability of Operator

1. Except as set out in this Clause, neither Operator nor any other Indemnitee, as defined below in this Clause, shall bear, except as a Concessionaire to the extent of its Participating Interest share, any damage, loss, cost, expense or liability resulting from performing or failing to perform the duties and functions of Operator, and the Indemnitees are hereby released from liability to Concessionaires for any and all damages, losses, costs, expenses and liabilities arising out of, incident to or resulting from such performance or failure to perform, even though caused in whole or in part by a pre-existing defect, or the negligence whether sole, joint or concurrent, gross negligence, wilful misconduct, strict liability or other legal fault of Operator or any such Indemnitee.

2. Except as set out in this Clause, the Concessionaires shall in proportion to their Participating Interests defend and indemnify Operator and its Affiliates, and their respective directors, officers, and employees, hereinafter collectively referred to as the “Indemnitees”, from any and all damages, losses, costs, expenses, including reasonable legal costs, expenses and attorneys’ fees, and liabilities incident to claims, demands or causes of action brought by or on behalf of any person or entity, which claims, demands or causes of action arise out of, are incident to or result from Joint Upstream Activities, even though caused in whole or in part by a pre-existing defect, or the negligence, whether sole, joint or concurrent, gross negligence, wilful misconduct, strict liability or other legal fault of Operator (or any such Indemnitee).
3. Notwithstanding the first and second paragraph of this Clause if any senior supervisory personnel of Operator or its Affiliates engage in gross negligence or wilful misconduct which proximately causes the Concessionaires to incur damage, loss, cost, expense or liability for claims, demands or causes of action referred to in this Clause, then, in addition to its Participating Interest share, Operator shall bear only the actual damage, loss, cost, expense and liability to repair, replace or remove Joint Property so damaged or lost, if any. Notwithstanding the foregoing, under no circumstances shall Operator, except as a Concessionaire to the extent of its Participating Interest as contemplated in Clause 4.7.1, or any other Indemnitee bear any Consequential Loss or Environmental Loss. By gross negligence and wilful misconduct is in this Clause understood any act or failure to act which was intended to cause, or which was in **reckless** disregard or indifference to, harmful consequences that such person knew, or should have known, such act or failure would have on the safety or property of another person or entity. By senior supervisory personnel is in this Clause understood, personnel employed by or in the service of the Operator, any of its Affiliates or Contractors providing goods or services for Joint Upstream Activities, any person who functions as its designated senior business manager and their designated senior managers .
4. Nothing in this Clause shall be deemed to relieve Operator from its Participating Interest share of any damage, loss, cost, expense or liability arising out of, incident to, or resulting from Joint Upstream Activities.

28.8. Insurance obtained by Operator

1. Operator shall unless otherwise provided by applicable Upstream law, the PCC or this Agreement, procure and maintain for the Joint Account all insurance in the types and amounts required by applicable Upstream law or the PCC.

2. Operator shall procure and maintain any further insurance, at market based rates, subject to the requirement and unanimous approval of the Management Committee.
3. Subject to applicable Upstream law or the PCC, any Concessionaire may elect not to participate in the insurance to be procured by the Operator provided such Concessionaire:
  - e) Gives prompt written notice to that effect to Operator and the other Concessionaires of the PCC;
  - f) Does nothing which may interfere with Operator's negotiations for such insurance for the other Concessionaires of the PCC;
  - g) Obtains insurance prior to or concurrent with the commencement of relevant Upstream Activities and maintains such insurance, in respect of which a current certificate of adequate coverage provided at least once a year shall be sufficient evidence, or other evidence of financial responsibility which fully covers its Participating Interest share of the risks and liabilities that would be covered by the insurance to be procured by the Operator pursuant to this Clause, and which the Management Committee determines to be acceptable pursuant to applicable law. No such determination of acceptability shall in any way absolve a non-participating Concessionaire from its obligation to meet each cash call, except as regards the costs of the insurance policy in which such Concessionaire has elected not to participate, including any cash call with respect to damages and losses and/or the costs of remedying the same in accordance with the terms of applicable law and the PCC. If such Concessionaire obtains other insurance, such insurance shall:
    - (v) contain a waiver of subrogation in favour of all Concessionaires, the Operator and their insurers but only with respect to their interests pursuant to this Agreement;
    - (vi) provide that thirty (30) days' written notice be given to Operator prior to any material change in, or cancellation of, such insurance policy;
    - (vii) be primary to, and receive no contribution from, any other insurance maintained by or on behalf of, or benefiting Operator or the Concessionaires; and
    - (viii) contain adequate territorial extensions and coverage in the location of the Joint Upstream Activities; and
  - h) is responsible for all deductibles, coinsurance payments, self-insured exposures, uninsured or underinsured exposures relating to its interests pursuant to this Agreement.
4. In the event Operator elects, subject to applicable law and the PCC, to insure all or part of the coverage to be procured according to Clauses 4.8.1 or 4.8.2,

Operator shall so notify the Management Committee and provide a qualified self-insurance letter stating what coverage Operator is self-insuring. Any risk to be covered by insurance to be procured in accordance with Clauses 4.8.1 and 4.8.2, that is not identified in the self-insurance letter shall be covered by insurance and supported by a current certificate of adequate coverage. If requested by the Management Committee from time to time, Operator shall provide evidence of financial responsibility, acceptable to the Management Committee, which fully covers the risks that would be covered by the insurance to be procured according to Clauses 4.8.1 and 4.8.2.

5. The cost of insurance in which all the Concessionaires are participating shall be for the Joint Account and the cost of insurance in which less than all the Concessionaires are participating shall be charged to the Concessionaires participating in proportion to their respective Participating Interests. Subject to the preceding sentence, the cost of insurance with respect to an Exclusive Upstream Activity shall be charged to the Consenting Concessionaires.
6. Operator shall, with respect to all insurance obtained pursuant to this Clause 4.8:
  - e) Promptly inform the participating Concessionaires when such insurance is obtained and supply them with certificates of insurance or copies of the relevant policies when the same are issued;
  - f) Arrange for the participating Concessionaires, according to their respective Participating Interests, to be named as co-insured on the relevant policies with waivers of subrogation in favour of the Concessionaires but only with respect to their interests under this Agreement;
  - g) Use reasonable endeavours to ensure that each policy shall survive the default or bankruptcy of the insured for claims arising out of an event before such default or bankruptcy and that all rights of the insured shall revert to the Concessionaires not in default or bankruptcy; and
  - h) Duly file all claims and take all necessary and proper steps to collect any proceeds and credit any proceeds to the participating Concessionaires in proportion to their respective Participating Interests.
7. Operator shall use its reasonable endeavours to make sure all personnel, other than participating Concessionaires, performing work with respect to Joint Upstream Activities:

- d) Obtain and maintain any and all insurance in the types and amounts required by applicable law, the PCC or any decision of the Management Committee;
- e) Name the Concessionaires as additional insured on the Concessionaire's insurance policies and obtain from their insurers waivers of all rights of recourse against Operator, Concessionaires and their insurers; and
- f) Provide Operator with certificates reflecting such insurance prior to the commencement of their services.

28.9. Commingling of funds

Operator may not commingle with Operator's own funds the monies which Operator receives from or for the Joint Account pursuant to this Agreement.

28.10. Resignation of Operator

- 1. Subject to the provisions on appointment of successor in this Clause, the Operator may resign as Operator at any time by so notifying the other Concessionaires at least six months prior to the effective date of such resignation. Resignation as Operator requires the approval of the Government .
- 2. The Operator shall not be relieved of its responsibilities as Operator pursuant to applicable Upstream law and the PCC until approved by Government and the expiry of the aforementioned notice period, whichever comes last.
- 3. Operator's right of resignation as provided in this Clause shall be without prejudice to its right to retain its Participating Interest including such of its rights, benefits, duties and obligations as are not related to or are not on account of its being Operator pursuant to the PCC.

28.11. Removal of Operator

- 1. Subject to the legal rights of the Government to require otherwise and subject to the provisions on appointment of successor in this Clause, Operator shall be removed upon receipt of notice from any Concessionaire if:
  - f) Operator becomes insolvent or bankrupt, or makes an assignment for the benefit of creditors;
  - g) An order is made by a court or an effective resolution is passed for the reorganization pursuant to any bankruptcy law, dissolution, liquidation, or winding up of Operator;
  - h) A receiver is appointed for a substantial part of Operator's assets;
  - i) Operator dissolves, liquidates, is wound up, or otherwise voluntarily terminates its existence; or

- j) In the event of an assignment by the Operator, to a party other than an Affiliate, resulting in the Operator or an Affiliate holding less than the minimum Participating Interest for an Operator pursuant to the PCC.
2. Subject to the provisions on appointment of successor in this Clause, Operator may be removed by the decision of the Concessionaires if Operator has committed a material breach of the PCC and has either failed to commence to cure that breach within thirty (30) days of receipt of a notice from Concessionaires detailing the alleged breach or failed to diligently pursue the cure to completion. Any decision of the Concessionaires to give notice of breach to Operator or to remove Operator pursuant to this provision shall be made by an affirmative vote according to the applicable voting rules of the PCC main document. The Operator is not entitled to vote on any decision to give notice of such breach or on the removal of Operator. However, if Operator disputes such alleged commission of or failure to cure a material breach, then Operator shall remain appointed and no successor Operator may be appointed until the conclusion of dispute resolution proceedings pursuant to Clause 18 of this Agreement in relation to such breach, subject to the terms of Clause 8.3 of this Agreement with respect to Operator's breach of its payment obligations.
3. If Operator is or becomes the holder of a Participating Interest of less than thirty five percent (35%), then Operator shall be required to promptly notify the other Concessionaires.
4. If there is a direct or indirect change in Control of Operator, other than a transfer of Control to an Affiliate of Operator or a change in Control of Operator resulting from a merger or consolidation or other corporate transaction involving Operator's ultimate parent company, Operator shall be required to promptly notify the other Concessionaires. The Management Committee shall vote within thirty (30) days of such notification on whether or not a successor Operator should be named pursuant to Clause 4.12.

28.12. Appointment of successor

1. When a change of Operator occurs pursuant to Clause 4.10 or 4.11:
  - h) The Management Committee shall meet as soon as possible to appoint a successor Operator pursuant to the voting procedure of the PCC. No Concessionaire may be appointed successor Operator against its will. In the event that a successor Operator is not appointed within a period of one hundred and eighty (180) days from date of resignation or removal of the Operator, the successor Operator shall be appointed by the Government pursuant to applicable Upstream law.

- i) If Operator is removed, other than in the case of Clauses 4.11.3 or 4.11.4, neither Operator nor any Affiliate of Operator shall have the right to be considered as a candidate for the successor Operator.
- j) The resigning or removed Operator shall be compensated out of the Joint Account for its reasonable expenses directly related to its resignation or removal, except in the case of Clause 4.11.2.
- k) The resigning or removed Operator and the successor Operator shall arrange for the taking of an inventory of all Joint Property and Hydrocarbons, and an audit of the books and records of the resigning or removed Operator. Such inventory and audit shall be completed, if possible, no later than the effective date of the change of Operator and shall be subject to the approval of the Management Committee. The liabilities and expenses of such inventory and audit shall be charged to the Joint Account.
- l) The resignation or removal of Operator and its replacement by the successor Operator shall not become effective prior to receipt of any necessary Government approvals.
- m) Upon the effective date of the resignation or removal, the successor Operator shall succeed to all duties, rights and authority prescribed for Operator. The former Operator shall transfer to the successor Operator custody of all Joint Property, books of account, records and other documents maintained by Operator pertaining to the PCC and to Joint Upstream Activities. Upon delivery of the above-described property and Data, the former Operator shall be released and discharged from all obligations and liabilities as Operator accruing after such date.
- n) On any Concessionaire becoming Operator pursuant to the foregoing Clauses, the provisions of the PCC regarding appointment of Operator shall be deemed to be amended accordingly.

28.13. Assistance of Concessionaires

Upon request by Operator the Concessionaires shall provide at cost to the Joint Account assistance as may be reasonably required to obtain any Government permits, approvals, , consents and other documents necessary to enable Operator to carry out its duties pursuant to the PCC.

Clause 29. Management committee

29.1. General provisions

1. The Management Committee shall be established and have the powers and duties as stipulated by applicable law and the PCC.

2. The Management Committee may establish such subcommittees, including technical subcommittees, as the Management Committee may deem appropriate. The functions of such subcommittees shall be in an advisory capacity or as otherwise determined unanimously by the Concessionaires. Each Concessionaire shall have the right to appoint a representative to each subcommittee. Each Concessionaire may also bring to any subcommittee meetings such technical and other advisors as the Concessionaire may deem appropriate.

29.2. Notice of meeting

1. Operator may call a meeting of the Management Committee by giving notice to the Concessionaires at least fifteen (15) days in advance of such meeting. A copy of the notice calling for a meeting of the Management Committee shall simultaneously be submitted to the Administration Authority.
2. Any Concessionaire may request a meeting of the Management Committee by giving notice to all the other Concessionaires. Upon receiving such request, Operator shall call such meeting for a date not less than fifteen (15) days nor more than thirty (30) days after receipt of the request.
3. The notice periods above may only be waived with the unanimous consent of all the Concessionaires eligible to cast a vote.

29.3. Contents of Meeting Notice

1. Each notice of a meeting of the Management Committee as provided by Operator shall contain:
  - d) The date, time and location of the meeting;
  - e) An agenda of the matters and proposals to be considered and/or voted upon; and
  - f) Copies of all proposals to be considered at the meeting, including all appropriate supporting information not previously distributed to the Concessionaires.
2. A Concessionaire, by notice to the other Concessionaires given not less than seven (7) days prior to a meeting, may add additional matters to the agenda for a meeting.
3. On the request of a Concessionaire, and with the unanimous consent of all Concessionaires, the Management Committee may consider at a meeting a proposal not contained in such meeting agenda.

29.4. Location of meetings

1. All meetings of the Management Committee shall be convened in Montenegro, unless special circumstances warrants otherwise. If a Management Committee meeting is to be convened elsewhere, the location shall be unanimously decided by the Management Committee and approved by the Administration Authority. Each non-operator Concessionaire shall bear its own costs associated with participating in such meetings.
2. The Concessionaires shall arrange for and pay reasonable costs associated with the participation of appointed Administration Authority observers to meetings of the Management Committee or any sub-committee meetings and any sub-committee established for the purpose of Upstream activities pursuant to the PCC or, as applicable, the equivalent committees or working groups pursuant to an unitisation agreement. Reasonable costs incurred associated with the participation of such observers shall be chargeable to the Joint Account.

29.5. Operator's duties for meetings

1. With respect to meetings of the Management Committee and any subcommittee, Operator's duties shall include:
  - d) Timely preparation and distribution of the agenda;
  - e) Organization and conduct of the meeting; and
  - f) Preparation of a written record or minutes of each meeting.
2. Operator shall have the right to appoint the chairman of the Management Committee and all subcommittees.

29.6. Voting procedure

1. Except as otherwise expressly provided in the PCC or this Agreement, all decisions, approvals and other actions of the Management Committee on all proposals coming before it shall be decided by the principal voting rule stipulated in the PCC. In the event that a decision pursuant to the general voting rule is not achieved for matters subject to Clause 5.6.3, a meeting of the technical committee shall be called no sooner than within fifteen (15) days to review and discuss all competing proposals. A subsequent meeting of the Management Committee may be called no sooner than fifteen (15) days from the date of such technical committee meeting.
2. Notwithstanding Clause 5.6.1, unanimous approval of the representatives of the Concessionaires shall be required for decisions as stipulated in the PCC main document.

3. Notwithstanding the foregoing provisions of this Clause 5.6, if the Management Committee has not decided on the measures to be taken for the proper fulfilment of any Mandatory Work Commitment relevant to any Exploration Period or a proposal related to cessation of Upstream activities and decommissioning of Facilities pursuant to Clause 10 of this Agreement, then Operator shall convene a meeting of the Management Committee within thirty (30) days after the Management Committee failed to make any such decision. At that meeting, proposals for such additional Work Schedules and budgets as may be necessary to maintain the PCC in full force and effect or for conducting the required procedures related to cessation of Upstream activities and decommissioning of Facilities pursuant to applicable Upstream law and the PCC if appropriate, shall be considered and voted on by the Management Committee. If a sufficient vote of the Management Committee still cannot be attained, then the proposal supported by a simple majority of the Participating Interests shall be adopted. If no proposal attains the support of a simple majority of the Participating Interests, then the proposal receiving the largest aggregate Participating Interest vote shall be adopted. In the event of a tie, the Operator shall choose among the proposals receiving the largest aggregate Participating Interest vote.
4. The Operator shall consult in good faith with all the Concessionaires in respect of all decisions, approvals and other actions of the Management Committee on all proposals coming before it but, in the event of disagreement, the voting rights set out in Clause 5.6.1, 5.6.2 and 5.6.3 and the PCC main document shall apply.

29.7. Record of votes and minutes of meetings

1. The chairman of the Management Committee shall appoint a secretary who shall make a record of each proposal voted on and the results of such voting at each Management Committee meeting. Each Concessionaire's representative shall sign and be provided a copy of such record at the end of such meeting, and it shall be considered the final record of the decisions of the Management Committee.
2. The secretary shall provide each Concessionaire with a copy of the minutes of the Management Committee meeting within fifteen (15) Business Days after the end of the meeting. Each Concessionaire shall have fifteen (15) days after receipt of such minutes to give notice to the secretary of its objections to the minutes. A failure to give notice specifying objection to such minutes within said fifteen (15) day period shall be deemed to be approval of such minutes. In any event, the votes recorded pursuant to Clause 5.7.1 shall take precedence over the minutes of the meeting.

29.8. Voting by notice

1. Instead of a meeting, any Concessionaire may submit any proposal to the Management Committee for a vote by notice. The proposing Concessionaire or Concessionaires shall notify Operator who shall give each Concessionaire's representative notice describing the proposal so submitted and whether Operator considers such operational matter to require urgent determination. Operator shall include with such notice adequate documentation in connection with such proposal to enable the Concessionaire to make a decision. Each Concessionaire shall communicate its vote by notice to Operator and the Concessionaires within one of the following appropriate time periods after receipt of Operator's notice:
  - c) Forty-eight (48) hours in the case of Upstream activities which involve the use of a drilling rig that is standing by in the PCC Area and such other operational matters reasonably considered by Operator to require by their nature urgent determination; and
  - d) fifteen (15) days in the case of all other proposals.
2. Except in the case of Clause 5.8.1 any Concessionaire may by notice delivered to all Concessionaires within five (5) days of receipt of Operator's notice, request that the proposal be decided at a meeting rather than by notice. In such an event, that proposal shall be decided at a meeting duly called for that purpose.
3. Except as provided in Clause 10 of this Agreement, any Concessionaire failing to communicate its vote in a timely manner shall be deemed to have voted against such proposal.
4. If a meeting is not requested, then at the expiration of the appropriate time period, Operator shall give each Concessionaire a confirmation notice stating the tabulation and results of the vote.

29.9. Effect of vote

1. All decisions taken by the Management Committee pursuant to this Clause shall be conclusive and binding on all the Concessionaires, except in the cases specified by this Sub-Clause 5.9.
2. If pursuant to this Clause, a Joint Upstream Activity or Exclusive Upstream Activity, as the case may be, has been properly proposed to the Management Committee and the Management Committee has not approved such proposal in a timely manner, then any Concessionaire that voted in favour of such proposal shall have the right for the appropriate period specified below to propose, in accordance with Clause 7 of this Agreement, an Exclusive Upstream

Activity involving activities essentially the same as those proposed for such Joint Upstream Activity.

- d) For proposals related to urgent operational matters, such right shall be exercisable for twenty-four (24) hours after the time specified in Clause 5.8.1 a) has expired or after receipt of Operator's notice given to the Concessionaires pursuant to Clause 5.9.5, as applicable.
  - e) For proposals to develop a Discovery, such right shall be exercisable for ten (10) days after the date the Management Committee was required to consider such proposal pursuant to Clauses 5.3 or 5.8.
  - f) For all other proposals, such right shall be exercisable for five (5) days after the date the Management Committee was required to consider such proposal pursuant to Clauses 5.3 or 5.8.
3. If a Concessionaire voted against any proposal which was approved by the Management Committee and which could be conducted as an Exclusive Upstream Activity pursuant to Clause 7 of this Agreement, then such Concessionaire shall have the right not to participate in the Upstream activities contemplated by such approval. Any such Concessionaire wishing to exercise its right of non-consent must give notice of non-consent to all other Concessionaires within five (5) days, or twenty-four (24) hours for urgent operational matters, following Management Committee approval of such proposal. If a Concessionaire exercises its right of non-consent, the Concessionaires who were not entitled to give or did not give notice of non-consent shall be Consenting Concessionaires as to the Upstream activities contemplated by the Management Committee approval, and shall conduct such activities as an Exclusive Upstream Activity pursuant to Clause 7 of this Agreement; provided, however, that any such Concessionaire who was not entitled to give or did not give notice of non-consent may, by notice provided to the other Concessionaires within five (5) days (or twenty-four (24) hours for urgent operational matters) following the notice of non-consent given by any Non-Consenting Concessionaire, require that the Management Committee vote again on the proposal in question. Only the Concessionaires which were not entitled to or have not exercised their right of non-consent with respect to the contemplated activities shall participate in such second vote of the Management Committee, with voting rights proportional to their respective Participating Interest. If the Management Committee approves again the contemplated activities, any Concessionaire which voted against the contemplated activities in such second vote may elect to be a Non-Consenting Concessionaire with respect to such Upstream activities, by notice of non-consent provided to all other Concessionaires within five (5) days, or twenty-

four (24) hours for urgent operational matters, following the Management Committee's second approval of such contemplated activities.

4. If the Consenting Concessionaires to an Exclusive Upstream Activity pursuant to Clause 5.9.2 or Clause 5.9.3 concur, then the Management Committee may, at any time, pursuant to this Clause, reconsider and approve, decide or take action on any proposal that the Management Committee declined to approve earlier, or modify or revoke an earlier approval, decision or action.
5. Once a Joint Upstream Activity for the drilling, Deepening, Testing, Sidetracking, Plugging Back, Completing, Recompleting, Reworking, or plugging of a Well has been approved and commenced, such Upstream activities shall not be discontinued without the consent of the Management Committee; provided, however, that such Upstream activities may be discontinued if:
  - c) An impenetrable substance or other condition in the hole is encountered which in the reasonable judgment of Operator causes the continuation of such Upstream activities to be impractical; or
  - d) Other circumstances occur which in the reasonable judgment of Operator cause the continuation of such Upstream activities to be unwarranted and the Management Committee, within the period required pursuant to Clause 5.8.1 a) after receipt of Operator's notice, approves discontinuing such Upstream activities.

On the occurrence of either a) or b) above, Operator shall promptly notify the Concessionaires that such Upstream activity is being discontinued pursuant to the foregoing, and any Concessionaire shall have the right to propose in accordance with Clause 7 of this Agreement an Exclusive Upstream Activity to continue such Upstream activities.

Clause 30. Work Schedules and budgets

30.1. Exploration and appraisal

1. Within sixty (60) days after the Effective Date, Operator shall deliver to the Concessionaires a proposed Work Schedule and budget detailing the Joint Upstream Activities to be performed for the remainder of the current calendar year and, if appropriate, for the following calendar year. Within thirty (30) days of such delivery, the Management Committee shall meet to consider and to endeavour to agree on a Work Schedule and budget.
2. On or before the 1st day of September every year, Operator shall deliver to the Concessionaires a proposed Work Schedule and budget detailing the Joint Upstream Activities to be performed for the following calendar year. Within

thirty (30) days of such delivery, the Management Committee shall meet to consider and to endeavour to agree on a Work Schedule and budget.

3. If a Discovery is made, Operator shall immediately notify the Concessionaires, deliver any notice of Discovery required pursuant to applicable Upstream law and the PCC, and as soon as possible submit to the Concessionaires a report containing available details concerning the Discovery and Operator's recommendation as to whether the Discovery merits appraisal. If the Management Committee determines that the Discovery merits appraisal, Operator shall within sixty (60) days deliver to the Concessionaires a proposed Work Schedule and budget for the appraisal of the Discovery. Within thirty (30) days of such delivery, or earlier if necessary to meet any applicable deadline pursuant to Upstream law or the PCC, the Management Committee shall meet to consider, modify and then either approve or reject the appraisal related activities of the Work Schedule and budget. If the Work Schedule and budget is approved by the Management Committee, Operator shall take such steps as may be required pursuant to applicable Upstream law and the PCC to consult Administration Authority on the proposed Work Schedule and budget amendments. In the event the Administration Authority requires changes in the Work Schedule and budget, the matter shall be resubmitted to the Management Committee for further consideration.
4. The Work Schedule and budget agreed pursuant to this Clause shall include at least that part of the Mandatory Work Program required to be carried out during the calendar year in question pursuant to the terms of the PCC. Any portion of a Work Schedule and budget adopted pursuant to this Clause 6.1.4 instead of Clause 5.6 shall contain only such Upstream activities for the Joint Account as are necessary to maintain the PCC in full force and effect, including such Upstream activities as are necessary to fulfil the Mandatory Work Program required for the given calendar year.
5. Any approved Work Schedule and budget may be revised by the Management Committee from time to time. To the extent such revisions are approved by the Management Committee, the Work Schedule and budget shall be amended accordingly. Operator shall prepare and submit a corresponding Work Schedule and budget amendment to the Government pursuant to applicable Upstream law and the PCC.
6. Subject to Clause 6.8, approval of any such Work Schedule and budget which includes:
  - c) An Exploration Well, whether by drilling, Deepening or Sidetracking; or
  - d) An appraisal Well, whether by drilling, Deepening or Sidetracking;

shall include approval for all expenditures necessary for drilling, Deepening, Sidetracking and Completing, as applicable, and, subject to Management Committee approval, Testing and Completing such Well.

7. Any Concessionaire desiring to propose a Completion attempt, or an alternative Completion attempt, must do so within the time period provided in Clause 5.8.1 a) of this Agreement by notifying all other Concessionaires. Any such proposal shall include an AFE for such Completion costs.

30.2. Development

1. If the Management Committee determines that a Discovery may be a Commercial Discovery, Operator shall, prepare in cooperation with Concessionaires in accordance with requirements pursuant to applicable Montenegrin law and as soon as practicable, submit to the Management Committee for approval a Program for Development and Production together with the first annual Work Schedule and budget, or a multi-year Work Schedule and budget pursuant to Clause 6.5, and provisional Work Schedules and budgets for the remainder of the activities related to the Discovery, which shall contain, inter alia:
  - e) Details of the proposed Upstream activities to be undertaken, personnel required and expenditures to be incurred, including the timing of same, on a calendar year basis;
  - f) An estimated date for the commencement of Production;
  - g) A delineation of the proposed Development and Production Area; and
  - h) Any other information requested by the Management Committee.
2. After receipt of the Program for Development and Production and prior to any applicable deadline pursuant to the PCC, the Management Committee shall meet to consider, modify and then either approve or reject the Program for Development and Production and the first annual Work Schedule and budget for the Discovery, as submitted by Operator. If the Management Committee determines that the Discovery is a Commercial Discovery and approves the corresponding Program for Development and Production, Operator shall, as soon as possible take such other steps as may be required pursuant to applicable Montenegrin law and the PCC to secure approval of the Program for Development and Production by the Administrative Authority. In the event the Administration Authority requires changes in the Program for Development and Production, the matter shall be resubmitted to the Management Committee for further consideration.

3. If the Program for Development and Production is approved by Administration Authority, such Joint Upstream Activities as required by the plan shall be incorporated into and form part of annual Work Schedule and budgets, and Operator shall, on or before the 1st day of September of every year submit a Work Schedule and budget for the Development and Production Area, for the following calendar year. Subject to Clause 6.5, within thirty (30) days after such submittal, the Management Committee shall endeavour to agree to such Work Schedule and budget, including any necessary or appropriate revisions to the Work Schedule and budget for the Program for Development and Production as approved by Government.

30.3. Production

1. On or before the 1st day of September of every year, Operator shall deliver to the Concessionaires a proposed Work Schedule and budget detailing the Joint Upstream Activities to be performed in the Development and Production Area, and the projected Production schedule for the following calendar year. Within thirty (30) days of such delivery, the Management Committee shall agree upon a Work Schedule and budget, failing which the provisions of Clause 6.1.4 shall be applied mutatis mutandis.

30.4. Itemization of Expenditures

1. During the preparation of the proposed Work Schedules, budgets and plans for Development and Production contemplated in this Clause, Operator shall consult with the Management Committee or the appropriate subcommittees regarding the contents of such Work Schedules, budgets and plans for Development and Production.
2. Each Work Schedule, budget and Program for Development and Production submitted by Operator shall contain an itemized estimate of the costs of the relevant Joint Upstream Activities and all other expenditures to be made for the applicable Joint Account during the calendar year in question and shall, inter alia:
  - f) Identify each work category in sufficient detail to afford the ready identification of the nature, scope and duration of the activity in question;
  - g) Include such reasonable information regarding Operator's allocation procedures and estimated manpower costs as the Management Committee may determine;
  - h) Comply with the requirements of the PCC;
  - i) Indicate items that will be subject to AFE approval;

- j) Indicate items that the Operator considers not to be cost recoverable in accordance with the PCC.
3. The Work Schedule and budget shall designate the portion or portions of the PCC Area in which Joint Upstream Activities itemized in such Work Schedule and budget are to be conducted and shall specify the kind and extent of such Upstream activities in such detail as the Management Committee may deem suitable.

30.5. Multi-year Work Schedule and budget

1. Any work that cannot be efficiently completed within a single calendar year may be proposed in a multi-year Work Schedule and budget. Upon approval by the Management Committee, such multi-year Work Schedule and budget shall, subject only to revisions approved by the Management Committee thereafter: (i) remain in effect as between the Concessionaires, and the associated cost estimate shall be a binding pro-rata obligation of each Concessionaire, through the completion of the work; and (ii) be reflected in each annual Work Schedule and budget. If the PCC requires that Work Schedules and budgets be submitted to the Government for approval, such multi-year Work Schedule and budget shall be submitted to the Government either in a single request for a multi-year approval or as part of the annual approval process, according to the terms of the PCC.

30.6. Contract awards

1. Subject to the applicable Montenegrin law and the PCC, Operator shall award each contract for Joint Upstream Activities on the following basis:

(The amounts stated are in thousands of Euros)

	<u>Procedure A</u>	<u>Procedure B</u>	<u>Procedure C</u>
Exploration Phase	0 to 1.000	1.000 to 10.000_____	> <u>10.000</u>
Development and Production	0 to <u>1.000</u>	<u>1.000</u> to 25.000_____	> <u>25.000</u>
Decommissioning (optional)	0 to <u>1.000</u>	<u>1.000</u> to <u>10.000</u> _____	> <u>10.000</u>

The amounts stipulated in this schedule shall be multiplied by an annual index based on the index stipulated by Producers Price Index for the Drilling of Oil and Gas Wells as defined and published by the United States Bureau of Labour Statistics. The annual index to be used in year “n” shall be determined by difference between the annual index relating to the year in which the PCC was awarded and the same annual index relating

such year “n”. In the event the United States Bureau of Labour Statistics ceases, for any reason whatsoever, to publish the Producers Price Index for the Drilling of Oil and Gas Wells as defined and published by the United States Bureau of Labour Statistics, or when an alternative currency is selected, the Administration Authority shall approve upon proposal by the Concessionaire either an alternative independent internationally recognised source, or an alternative representative index.

Procedure A

Operator shall award the contract to the best qualified Contractor as determined by cost and ability to perform the contract without the obligation to tender and without informing or seeking the approval of the Management Committee, except that before entering into contracts including framework contracts, or making use of existing framework contracts, with Affiliates of Operator exceeding [five hundred thousand (500.000) Euros], Operator shall obtain the approval of the Management Committee.

Procedure B

Operator shall:

- (1) provide each Concessionaire with a list of the entities whom Operator proposes to invite to tender for the said contract;
- (2) add to such list any entity whom a Concessionaire reasonably requests to be added within fourteen (14) Days of receipt of such list;
- (3) complete the tendering process within a reasonable period of time;
- (4) inform each Concessionaire of the entities to whom the contract has been awarded, provided that before awarding contracts, including framework contracts to Affiliates of Operator which exceed [five hundred thousand (500.000) Euro], Operator shall obtain the approval of the Management Committee;
- (5) circulate to each Concessionaire a competitive bid analysis stating the reasons for the selection made; and
- (6) upon the request of a Concessionaire, provide such Concessionaire with a copy of the final version of the contract with the selected supplier.

Procedure C

Operator shall:

- (1) provide each Concessionaire with a list of the entities whom Operator proposes to invite to tender for the said contract;
- (2) add to such list any entity whom a Concessionaire reasonably requests to be added within fourteen (14) Days of receipt of such list;
- (3) prepare and dispatch the tender documents to the entities on the list as aforesaid and to each Concessionaire;
- (4) after the expiration of the period allowed for tendering, consider and analyse the details of all bids received;

- (5) prepare and circulate to each Concessionaire a competitive bid analysis, stating Operator's recommendation as to the entity to whom the contract should be awarded, the reasons therefore, and the technical, commercial and contractual terms to be agreed upon;
- (6) obtain the approval of the Management Committee to the recommended bid; and
- (7) upon the request of a Concessionaire, provide such Concessionaire with a copy of the final version of the contract.

30.7. Authorization for Expenditure - ("AFE") procedure

1. Prior to incurring any commitment or expenditure for the Joint Account, which are estimated to be:
  - d) In excess of one million (1,000,000) Euros in an Exploration or appraisal Work Schedule and budget;
  - e) in excess of three million (3,000,000) Euros in a Development Work Schedule and budget; and
  - f) in excess of three million (3,000,000) Euros in a Production Work Schedule and budget,

the Operator shall send to each Concessionaire an AFE as described in Clause 6.7.5. Notwithstanding the above, Operator shall not be obliged to furnish an AFE to the Concessionaires with respect to any work commitment, work-overs of Wells and general and administrative costs that are listed as separate line items in an approved Work Schedule and budget.

2. Prior to making any expenditures or incurring any commitments for work subject to the AFE procedure in Clause 6.7.1, Operator shall obtain the approval of the Management Committee to an AFE for cost and technical control purposes. A Concessionaire may vote to disapprove an AFE issued in furtherance of an approved Work Schedule and budget only if; (i) some or all of the costs described in the AFE exceed the line items in the approved Work Schedule and budget by more than is permitted pursuant to Clause 6.8; (ii) the proposed terms of any third party contract described in the AFE do not approximate fair market terms; or (iii) in such Concessionaire's good faith opinion, any material technical specifications contained in the AFE that are not in the approved Work Schedule and budget are imprudent or are not supported by the known Data about the formations being drilled.
3. A Concessionaire's vote shall be considered a vote to approve the AFE unless the Concessionaire specifically describes one or more of the three reasons listed above as the basis for its vote of disapproval. If the Management Committee approves an AFE for the Joint Upstream Activities within the applicable time period pursuant to Clause 5.8.1 of this Agreement, Operator shall be authorized

to conduct the Joint Upstream Activities pursuant to the terms of this Agreement.

4. If the Management Committee fails to approve an AFE for the Joint Upstream Activities within the applicable time period, the activities shall be deemed rejected. Operator shall promptly notify the Concessionaires if the activities have been rejected, and, subject to Clause 7 of this Agreement, any Concessionaire may thereafter propose to conduct the activities as an Exclusive Upstream Activity pursuant to Clause 7. When a Joint Upstream Activity is rejected pursuant to this Clause or an activity is approved for differing amounts than those provided for in the applicable line items of the approved Work Schedule and budget, the Work Schedule and budget shall be deemed to be revised accordingly.
5. Each AFE proposed by Operator shall:
  - g) Identify the Upstream Activities by specific reference to the applicable line items in the Work Schedule and budget;
  - h) Describe the work in detail;
  - i) Contain Operator's best estimate of the total funds required to carry out such work;
  - j) Outline the proposed work schedule;
  - k) Provide a timetable of expenditures, if known; and
  - l) Be accompanied by such other supporting information as is necessary for an informed decision.

30.8. *Over-expenditures of Work Schedules and budgets*

1. For expenditures on any line item of an approved Work Schedule and budget, Operator shall be entitled to incur without further approval of the Management Committee an over expenditure for such line item up to ten percent (10%) of the authorized amount for such line item; provided that the cumulative total of all over expenditures for a calendar year shall not exceed five percent (5%) of the total annual Work Schedule and budget in question.
2. At such time Operator reasonably anticipates the limits of Clause 6.8.1 will be exceeded, Operator shall furnish to the Management Committee a supplemental AFE for the estimated expenditures for the Management Committee's approval, and Operator shall provide reasonable details of such over expenditures. The Work Schedule and budget shall be revised accordingly and the over expenditures permitted in Clause 6.8.1 shall be based on the revised Work Schedule and budget. Operator shall promptly give notice of the amounts of over expenditures when actually incurred.

3. The restrictions contained in this Clause 6 shall be without prejudice to Operator's rights to make expenditures for urgent operational matters and measures set out in Clause 13.5 of this Agreement without the Management Committee's approval. In case of emergency, Operator may make such immediate expenditures, incur liabilities and/or take such actions as it deems necessary for the protection of life, safety, environment and property. Operator shall submit any necessary budget revision to the Management Committee for approval and incorporation into the relevant Work Schedule and Budget as soon as practicable.
4. Subject to the provisions of this Clause 6, Operator may during any calendar year make expenditures or incur liabilities on behalf of the Concessionaires in respect of Joint Upstream Activities for non-budgeted items which in the aggregate do not exceed the equivalent of two hundred and fifty thousand (250,000) Euros; provided, that such items have not been rejected by the Management Committee. Operator shall, as soon as practicable, report such expenditures to the Parties where after the said aggregate amount may, if the Management Committee agrees, be re-instated as part of the relevant Work Schedule and Budget.

Clause 31. Exclusive Upstream Activities

31.1. *Limitation on applicability*

1. No Upstream activities may be conducted in furtherance of the PCC except as Joint Upstream Activities pursuant to Clause 5 of this Agreement or as Exclusive Upstream Activities pursuant to this Clause. The Mandatory Work Program stipulated by the PCC main document may not be performed as Exclusive Upstream Activities. No Exclusive Upstream Activity shall be conducted, other than the tie-in of Exclusive Upstream Activity Facilities with existing Production Facilities pursuant to Clause 7.10, which conflicts with a previously approved Joint Upstream Activity or with a previously approved Exclusive Upstream Activity. Except for Exclusive Upstream Activities relating to geophysical operations in excess of the work required to fulfil the Mandatory Work Program during any particular Exploration Period, and Deepening, Testing, Completing, Sidetracking, Plugging Back, Recompletions or Reworking of a Well originally drilled to fulfil the Mandatory Work Program, no Exclusive Upstream Activities may be proposed or conducted until the Mandatory Work Program is fulfilled.
2. Upstream activities which are required to fulfil the Mandatory Work Program during any particular Exploration Period must be proposed and conducted as Joint Upstream Activities pursuant to Clause 5 of this Agreement, and may not

be proposed or conducted as Exclusive Upstream Activities pursuant to this Clause.

3. No Concessionaire may propose or conduct an Exclusive Upstream Activity pursuant to this Clause unless and until such Concessionaire has properly exercised its right to propose an Exclusive Upstream Activity pursuant to Clause 5.9 of this Agreement, or is entitled to conduct an Exclusive Upstream Activity pursuant to Clause 10 of this Agreement.
4. Any Upstream activities that may be proposed and conducted as a Joint Upstream Activity, other than Upstream activities pursuant to an approved Program for Development and Production, may be proposed and conducted as an Exclusive Upstream Activity, subject to the terms of this Clause. For any Upstream activities to be proposed as an Exclusive Upstream Activity, it must be initially proposed as a Joint Upstream Activity. For the avoidance of doubt, the following Upstream activities may, subject to the applicable Upstream law, the PCC and provisions of this Agreement, be carried out as Exclusive Upstream Activities. Such Upstream activities may include, but is not necessarily limited to:
  - f) Drilling, and/or Testing of Exploration Wells and appraisal Wells;
  - g) Completion of Exploration Wells and appraisal Wells;
  - h) Deepening, Sidetracking, Plugging Back and/or Recompletion of Exploration Wells and appraisal Wells;
  - i) Development of a Commercial Discovery in accordance with a Program for Development and Production submitted pursuant to the PCC; and
  - j) Seismic or other geological or geophysical operations.
5. For the avoidance of doubt, no Exclusive Upstream Activity may be conducted in a Zone from which there has been Production testing or Production, other than by way of the Development of that Discovery by one or more Consenting Concessionaires.

31.2. Procedure to propose Exclusive Upstream Activities

1. Subject to Clause 7.1, if any Concessionaire proposes to conduct an Exclusive Upstream Activity, such Concessionaire shall give notice of the proposed Upstream activities to all Concessionaires, other than Non-Consenting Concessionaires who have relinquished their rights to participate in such activities pursuant to Clause 7.4.2 or Clause 7.4.6 and have no option to reinstate such rights pursuant to Clause 7.4.3. Such notice shall specify that such activity is proposed as an Exclusive Upstream Activity and include the

work to be performed, the location, the objectives, and estimated cost of such Exclusive Upstream Activity.

2. Any Concessionaire entitled to receive such notice shall have the right to participate in the proposed Upstream activities.
  - d) For proposals to Deepen, Test, Complete, Sidetrack, Plug Back, Recomplete or Rework involving the use of a drilling rig that is on location in the PCC Area, any such Concessionaire wishing to exercise such right must so notify the proposing Concessionaire and Operator within twenty-four (24) hours after receipt of the notice proposing the Exclusive Upstream Activity.
  - e) For proposals to develop a Discovery, any Concessionaire wishing to exercise such right must so notify Operator and the Concessionaire proposing to develop within sixty (60) days after receipt of the notice proposing the Exclusive Upstream Activity.
  - f) For all other proposals, any such Concessionaire wishing to exercise such right must so notify the proposing Concessionaire and Operator within ten (10) days after receipt of the notice proposing the Exclusive Upstream Activity.
3. Failure to properly reply within the period specified above by a Concessionaire, to whom a proposal notice is delivered, shall constitute an election by that Concessionaire not to participate in the proposed activities.
4. If all Concessionaires properly exercise their rights to participate, then the proposed Upstream activities shall be conducted as a Joint Upstream Activity. Operator shall commence such Joint Upstream Activity as promptly as practicable and conduct it with due diligence.
5. If less than all Concessionaires entitled to receive such proposal notice properly exercise their rights to participate, then:
  - d) The Concessionaire proposing the Exclusive Upstream Activity, together with any other Consenting Concessionaires, shall have the right exercisable for the applicable notice period set out in Clause 7.2.2, to instruct Operator (subject to Clause 7.11.6) to conduct the Exclusive Upstream Activity.
  - e) If the Exclusive Upstream Activity is conducted, the Consenting Concessionaires shall bear a Participating Interest in such Exclusive Upstream Activity, the numerator of which is such Consenting Concessionaire's Participating Interest as stipulated by the PCC and the denominator of which

is the aggregate of the Participating Interests of the Consenting Concessionaires, or as the Consenting Concessionaires may otherwise agree, subject to Government approval.

- f) If such Exclusive Upstream Activities has not been commenced within one hundred and eighty (180) days, excluding any extension specifically agreed by all Concessionaires or allowed by the Force Majeure provisions of Clause 18 of this Agreement, after the date of the instruction given to Operator pursuant to this Clause a), the right to conduct such Exclusive Upstream Activities shall terminate. If any Concessionaire still desires to conduct such Exclusive Upstream Activity, notice proposing such Upstream activities must be resubmitted to the Concessionaires in accordance with Clause 5 of this Agreement, as if no proposal to conduct an Exclusive Upstream Activity had been previously made.

31.3. Responsibility for Exclusive Upstream Activities

1. The Consenting Concessionaires shall bear in accordance with the Participating Interests **agreed** pursuant to Clause 7.2.5. the entire cost and liability of conducting an Exclusive Upstream Activities and shall indemnify the Non-Consenting Concessionaires from any and all costs and liabilities incurred incident to such Exclusive Upstream Activities, including Consequential Loss and Environmental Loss, and shall keep the PCC Area free and clear of all liens and encumbrances of every kind created by or arising from such Exclusive Upstream Activities.
2. Notwithstanding Clause 7.3.1, each Concessionaire shall continue to bear its Participating Interest share of the cost and liability incident to the Upstream activities in which it participated, including plugging and abandoning of Wells and cessation of Upstream activities and decommissioning of Facilities, but only to the extent those costs were not increased by the Exclusive Upstream Activities.
3. If the State pursuant to this Clause, the PCC and the procedure in Clause 8 of this Agreement regulating default by a Concessionaire, elects to take a Participating Interest in the PCC, then the State shall pay the direct costs associated with the Exclusive Upstream Activities only. Clause 7.4 as well as Clause 7.5 regulating penalties to be paid by a Non-Consenting Concessionaires right to reinstate the Non-Consenting Concessionaire's rights, shall not apply to the State.

31.4. Consequences of Exclusive Upstream activities

1. With regard to any Exclusive Upstream Activities, for so long as a Non-Consenting Concessionaire has the option pursuant to Clause 7.4.3 to reinstate the rights it relinquished pursuant to Clause 7.4.2, such Non-Consenting Concessionaire shall be entitled to have access concurrently with the Consenting Concessionaires to all Data and other information relating to such Exclusive Upstream Activities, other than Data obtained in an Exclusive Upstream Activity for the purpose of acquiring geosciences Data and other similar information that is not obtained through a wellbore. If a Non-Consenting Concessionaire desires to receive and acquire the right to use such Data, then such Non-Consenting Concessionaire shall have the right to do so by paying to the Consenting Concessionaires its Participating Interest share as stipulated by the PCC of the cost incurred in obtaining such Data.
2. Subject to Clause 7.4.3 and Clauses 7.6.5 and 7.8, each Non-Consenting Concessionaire shall be deemed to have relinquished to the Consenting Concessionaires, and the Consenting Concessionaires shall be deemed to own, in proportion to their respective Participating Interests in any Exclusive Upstream Activities:
  - c) All of each such Non-Consenting Concessionaire's right to participate in further operations in the Well or Deepened or Sidetracked portion of a Well in which the Exclusive Upstream Activities was conducted and on any Discovery made or appraised in the course of such Exclusive Upstream Activities; and
  - d) All of each such Non-Consenting Concessionaire's right pursuant to the PCC to take and dispose of Hydrocarbons Produced:
    - (iii) From the Well or Deepened or Sidetracked portion of a Well in which such Exclusive Upstream Activity was conducted; and
    - (iv) From any Wells drilled to appraise or develop a Discovery made or appraised in the course of such Exclusive Upstream Activity.
3. A Non-Consenting Concessionaire shall have only the following options to reinstate the rights it relinquished pursuant to Clause 7.4.2:
  - d) If the Consenting Concessionaires decide to appraise a Discovery made in the course of an Exclusive Upstream Activity, the Consenting Concessionaires

shall submit to each Non-Consenting Concessionaire the approved appraisal program. For thirty (30) days (or forty-eight (48) hours for urgent operational matters) from receipt of such appraisal program, each Non-Consenting Concessionaire shall have the option to reinstate the rights it relinquished pursuant to Clause 7.4.2 and to participate in such appraisal program. The Non-Consenting Concessionaire may exercise such option by notifying the other Concessionaires and Operator within the period specified above that such Non-Consenting Concessionaire agrees to bear its Participating Interest share of the expense and liability of such appraisal program, and to pay such amounts as set out in Clauses 7.5.1 and 7.5.2. This Clause does not apply to the State exercising the right of taking Participating Interest pursuant to Clause 7.3.

- e) If the Consenting Concessionaires decide to develop a Discovery made or appraised in the course of an Exclusive Upstream Activity, the Consenting Concessionaires shall submit to the Non-Consenting Concessionaires a Program for Development and Production substantially in the form intended to be submitted to the Administration Authority pursuant to the applicable Upstream law and the PCC. For sixty (60) days from receipt of such Program for Development and Production or such shorter period of time stipulated by the PCC, each Non-Consenting Concessionaire shall have the option to reinstate the rights it relinquished pursuant to Clause 7.4.2 and to participate in such Program for Development and Production. The Non-Consenting Concessionaire may exercise such option by notifying Operator within the period specified above that such Non-Consenting Concessionaire agrees to bear its Participating Interest share of the liability and expense of such Program for Development and Production and such future operating and producing costs, and to pay the amounts as set out in Clauses 7.5.1 and 7.5.2. This Clause does not apply to the State exercising the right of taking Participating Interest pursuant to Clause 7.3.
- f) If the Consenting Concessionaires decide to Deepen, Complete, Sidetrack, Plug Back or Recomplete a Well drilled as part of an Exclusive Upstream Activity, and such further Upstream activities were not included in the original proposal for such Well, the Consenting Concessionaires shall submit to the Non-Consenting Concessionaires the approved AFE for such further activities. For thirty (30) days (or forty-eight (48) hours for urgent operational matters) from receipt of such AFE, each Non-Consenting Concessionaire shall have the option to reinstate the rights it relinquished pursuant to Clause 7.4.2 and to participate in such Upstream activities. The

Non-Consenting Concessionaire may exercise such option by notifying Operator within the period specified above that such Non-Consenting Concessionaire agrees to bear its Participating Interest share of the liability and expense of such further Upstream activities, and to pay the amounts as set out in Clauses 7.5.1 and 7.5.2. This Clause does not apply in cases of the State exercising the right of taking Participating Interest pursuant to Clause 7.3 and 8 of this Agreement.

4. A Non-Consenting Concessionaire shall not be entitled to reinstate its rights at any other time or in any other type of Upstream activities except as provided for in this Agreement.
5. If a Non-Consenting Concessionaire does not properly and in a timely manner exercise its option pursuant to Clause 7.4.3, including paying all amounts due in accordance with Clauses 7.5.1 and 7.5.2, such Non-Consenting Concessionaire shall have forfeited the options as set out in Clause 7.4.3 and the right to participate in the proposed program, unless such program, plan or operation is materially modified or expanded, in which case a new notice and option shall be given to such Non-Consenting Concessionaire pursuant to Clause 7.4.3.
6. A Non-Consenting Concessionaire exercising its option pursuant to Clause 7.4.3 shall notify the other Concessionaires that it agrees to bear its share of the liability and expense of such further Upstream activities and to reimburse the amounts set out in Clauses 7.5.1 and 7.5.2 that such Non-Consenting Concessionaire had not previously paid. Such Non-Consenting Concessionaire shall in no way be deemed to be entitled to any amounts paid pursuant to Clauses 7.5.1 and 7.5.2 incident to such Exclusive Upstream Activities. The Participating Interest of such Non-Consenting Concessionaire in such Exclusive Upstream Activities shall be its Participating Interest stipulated by the PCC. The Consenting Concessionaires shall contribute to the Participating Interest of the Non-Consenting Concessionaire in proportion to the excess Participating Interest that each received pursuant to Clause 7.2.5. If all Concessionaires participate in the proposed Upstream activities, then such Upstream activities shall be conducted as a Joint Upstream Activity pursuant to Clause 5 of this Agreement.
7. If after the expiry of the period in which a Non-Consenting Concessionaire may exercise its option to participate in a Program for Development and Production, the Consenting Concessionaires desire to proceed, Operator shall give notice to the Government pursuant to the appropriate provision of applicable Upstream law and the PCC that the Consenting Concessionaires consider the Discovery to be a Commercial Discovery. Following such notice the Operator for such

Development shall proceed to prepare and submit a Program for Development and Production relevant to such Development. Unless the Program for Development and Production is materially modified or expanded prior to the commencement of Exclusive Upstream Activities under such plan, in which case a new notice and option shall be given to the Non-Consenting Concessionaires pursuant to Clause 7.4.3, each Non-Consenting Concessionaire to such Program for Development and Production shall be deemed to have:

- f) elected not to apply for an approval of the Program for Development and Production covering such Development; and
- g) forfeited all economic interest in the Development and Production Area of such Development;
- h) assumed a duty to exercise its legal interest in such Development and Production Area for the benefit of the Consenting Concessionaires;
- i) withdrawn from this Agreement to the extent it relates to such Development, even if the Program for Development and Production is modified or expanded subsequent to the commencement of Upstream activities under such Program for Development and Production; and
- j) to have forfeited any right to participate in the construction and ownership of Facilities outside the Development and Production Area of such Development designed solely for the use of such Development.

31.5. Premium to participate in Exclusive Upstream Activities

1. Each such Non-Consenting Concessionaire shall within fifteen (15) days of the exercise of its option pursuant to Clause 7.4.3, pay in immediately available funds to the Consenting Concessionaires in proportion to their respective Participating Interests in such Exclusive Upstream Activities a lump sum amount payable in the currency designated by such Consenting Concessionaires. Such lump sum amount shall be equal to such Non-Consenting Concessionaire's Participating Interest share of all liabilities and expenses that were incurred in every Exclusive Upstream Activities relating to the Discovery, or Well drilled as part of an Exclusive Upstream Activity, as the case may be, in which the Non-Consenting Concessionaire desires to reinstate the rights it relinquished pursuant to Clause 7.4.2, and that were not previously paid by such Non-Consenting Concessionaire.
2. In addition to the payment required pursuant to Clause 7.5.1, immediately following the exercise of its option pursuant to Clause 7.4.3 each such Non-Consenting Concessionaire shall be liable to reimburse the Consenting Concessionaires who took the risk of such Exclusive Upstream Activities, in

proportion to their respective Participating Interests, an amount equal to the total of:

- c) Five hundred percent (500%) of such Non-Consenting Concessionaire's Participating Interest share of all liabilities and expenses that were incurred in any Exclusive Upstream Activity relating to the obtaining of the portion of the geosciences Data and other similar information that is not obtained through a wellbore, which pertains to the Discovery, and that were not previously paid by such Non-Consenting Concessionaire; plus
  - d) One thousand percent (1000%) of such Non-Consenting Concessionaire's Participating Interest share of all liabilities and expenses that were incurred in any Exclusive Upstream Activity relating to the drilling, Deepening, Testing, Completing, Sidetracking, Plugging Back, Recompleting and Reworking of the Well which made the Discovery in which the Non-Consenting Concessionaire desires to reinstate the rights it relinquished pursuant to Clause 7.4.2, and that were not previously paid by such Non-Consenting Concessionaire; plus
3. Each such Non-Consenting Concessionaire who is liable for the amounts set out in Clause 7.5.2 shall within fifteen (15) days of the exercise of its option pursuant to Clause 7.4.3, pay in immediately available funds the full amount due from it pursuant to Clause 7.5.2 to such Consenting Concessionaires, in the currency designated by such Consenting Concessionaires.

31.6. Order of preference of Upstream activities

1. Except as otherwise specifically provided in this Agreement, if any Concessionaire desires to propose the conduct of Upstream activities that will conflict with an existing proposal for an Exclusive Upstream Activity, such Concessionaire shall have the right exercisable for five (5) days, or twenty-four (24) hours for proposals involving the use of a drilling rig that is on location in the PCC Area, from receipt of the proposal for the Exclusive Upstream Activity, to deliver such Concessionaire's alternative proposal to all Concessionaires entitled to participate in the proposed activities. Such alternative proposal shall contain the information required pursuant to Clause 7.2.1.
2. Each Concessionaire receiving such proposals shall elect by delivery of notice to Operator and to the proposing Concessionaires within the appropriate response period set out in Clause 7.2.2 to participate in one of the competing

proposals. Any Concessionaire not notifying Operator and the proposing Concessionaires within the response period shall be deemed to have voted against the proposals.

3. The proposal receiving the largest aggregate Participating Interest vote shall have priority over all other competing proposals. In the case of a tie vote, Operator shall choose among the proposals receiving the largest aggregate Participating Interest vote. Operator shall deliver notice of such result to all Concessionaires entitled to participate in the Upstream activities within five (5) days, or twenty-four (24) hours for urgent operational matters.
4. Each Concessionaire shall then have two (2) days, or twenty-four (24) hours for urgent operational matters, from receipt of such notice to elect by delivery of notice to Operator and the proposing Concessionaires whether such Concessionaire will participate in such Exclusive Upstream Activity, or will relinquish its interest pursuant to Clause 7.4.2. Failure by a Concessionaire to deliver such notice within such period shall be deemed an election not to participate in the prevailing proposal.
5. Notwithstanding the provisions of Clause 7.4.2, if for reasons other than the encountering any practically impenetrable substance or any other condition in the hole rendering further Upstream activities impracticable, a Well drilled as an Exclusive Upstream Activity fails to reach the deepest objective Zone described in the notice proposing such Well, Operator shall give notice of such failure to each Non-Consenting Concessionaire who submitted or voted for an alternative proposal pursuant to this Clause 7.6 to drill such Well to a shallower Zone than the deepest objective Zone proposed in the notice under which such Well was drilled. Each such Non-Consenting Concessionaire shall have the option exercisable for forty-eight (48) hours from receipt of such notice to participate for its Participating Interest share in the initial proposed Completion of such Well. Each such Non-Consenting Concessionaire may exercise such option by notifying Operator that it wishes to participate in such Completion and by paying its Participating Interest share of the cost of drilling such Well to its deepest depth drilled in the Zone in which it is completed. All liabilities and expenses for drilling and Testing the Well drilled as part of an Exclusive Upstream Activity below that depth shall be for the sole account of the Consenting Concessionaires. If any such Non-Consenting Concessionaire does not properly elect to participate in the first Completion proposed for such Well, the relinquishment provisions of Clause 7.4.2 shall continue to apply to such Non-Consenting Concessionaire's interest.

31.7. Stand-by costs

1. When Upstream activities has been performed, all tests have been conducted and the results of such tests furnished to the Concessionaires, stand by costs incurred pending response to any Concessionaire's notice proposing an Exclusive Upstream Activity for Deepening, Testing, Sidetracking, Completing, Plugging Back, Recompleting, Reworking or other further operation in such Well, including the period required pursuant to Clause 7.6 to resolve competing proposals, shall be charged and borne as part of the operation just completed. Stand by costs incurred subsequent to all Concessionaires responding, or expiration of the response time permitted, whichever first occurs, shall be charged to and borne by the Concessionaires proposing the Exclusive Upstream Activity in proportion to their Participating Interests, regardless of whether such Exclusive Upstream Activity is actually conducted.
2. If further Upstream activities related to urgent operational matters are proposed while the drilling rig to be utilized is on location, any Concessionaire may request and receive up to five (5) additional days after expiration of the applicable response period specified in Clause 7.2.2 a) within which to respond by notifying Operator and the Concessionaires that such Concessionaire agrees to bear all stand by costs and other costs incurred during such extended response period. Operator may require such Concessionaire to pay the estimated stand by costs in advance as a condition to extending the response period. If more than one Concessionaire requests such additional time to respond to the notice, stand by costs shall be allocated between such Concessionaires on a day-to-day basis in proportion to their Participating Interests.

31.8. Special considerations regarding Deepening and Sidetracking

1. A Well drilled as part of an Exclusive Upstream Activity shall not be Deepened or Sidetracked without first affording the Non-Consenting Concessionaires in accordance with this Clause 7.8 the opportunity to participate in such Upstream activities.
2. In the event any Consenting Concessionaire desires to Deepen or Sidetrack a Well drilled as part of an Exclusive Upstream Activity, such Concessionaire shall initiate the procedure contemplated by Clause 7.2. If a Deepening or Sidetracking is approved pursuant to such provisions, and if any Non-Consenting Concessionaire to the Well drilled as part of an Exclusive Upstream Activity, elects to participate in such Deepening or Sidetracking, such Non-Consenting Concessionaire shall pay such amounts set out in Clause 7.5.2, and such Non-Consenting Concessionaire's payment pursuant to Clause 7.5.1 shall be such Non-Consenting Concessionaire's Participating Interest share of the liabilities and expenses incurred in connection with drilling the Well drilled as part of an Exclusive Upstream Activity, including all liabilities and expenses for

Testing and Completing or attempting Completion of the Well, from the surface to the depth previously drilled which such Non-Consenting Concessionaire would have paid had such Non-Consenting Concessionaire agreed to participate in such Well.

31.9. Use of property

1. The Concessionaires participating in any Deepening, Testing, Completing, Sidetracking, Plugging Back, Recompleting or Reworking of any Well drilled pursuant to this Agreement shall be permitted to use, free of cost, all casing, tubing and other equipment in the Well that is not needed for Upstream activities by the owners of the wellbore, but the ownership of all such equipment shall remain unchanged. On decommissioning of a Well in which Upstream activities with differing participation have been conducted, the Concessionaires decommissioning the Well shall account for all equipment in the Well to the Concessionaires owning such equipment by tendering to them their respective Participating Interest shares of the value of such equipment, if any, less the cost of salvage.
2. Any Concessionaire, whether owning interests in the Facility or not, shall be permitted to use spare slots in a Facility constructed pursuant to the PCC for purposes of drilling Wells and running tests in the PCC Area. No Concessionaire except an owner of a Facility may drill Wells for Development and Production purposes or run Production from a Well, except Production resulting from initial Well tests, from the Facility without the prior written consent of all Facility owners. If all owners of the Facility participate in the drilling of a Well, then no fee shall be payable pursuant to this Clause 7.9.2. Otherwise, each time a Well is drilled from a Facility, the Consenting Concessionaires in the Well shall pay to the owners of the Facility until all Wells drilled by such Concessionaires have been decommissioned a monthly fee equal to (1) that portion of the total cost of the Facility, including costs of material, fabrication, transportation and installation, divided by the number of months of useful life established for the Facility pursuant to the tax law of Montenegro, that one Well slot bears to the total number of slots on the Facility plus (2) that proportionate part of the monthly cost of operating, maintaining and financing the Facility that the Well drilled pursuant to this Clause 7.9.2 bears to the total number of Wells served by such Facility. Consenting Concessionaires who have paid to drill a Well from a Facility pursuant to this Clause 7.9.2 shall be entitled to Deepen or Sidetrack that Well for no additional charge if done prior to moving the Facility off of location.
3. Any Concessionaire who, for purposes of Production from the PCC Area, desires to use spare capacity in equipment that is constructed pursuant to this Agreement and used for Processing or Transportation of Hydrocarbons after it

has passed through primary separators and dehydrators, including treatment Facilities, and appurtenant equipment, shall notify Operator and all owners of such Facilities and equipment of the capacity so desired for such purpose. The Concessionaires owning interests in such equipment agree to negotiate in good faith with any Concessionaire so desiring to use such spare capacity in an attempt to enter into a definitive agreement for Production handling, Processing or Transportation, or other similar agreement for use of such capacity for a fee, and on such other terms and conditions as may be mutually satisfactory to the Concessionaires concerned.

4. Payment for the use of a Facility pursuant to Clause 7.9.2 or the use of a Facility and appurtenant equipment pursuant to Clause 7.9.3 shall not result in an acquisition of any additional interest in the Facility or appurtenant equipment by the paying Concessionaires. However, such payments shall be included in the costs which the paying Concessionaires are entitled to recoup pursuant to Clause 7.5.
5. Concessionaires electing to use slots in a Facility pursuant to Clause 7.9.2 shall indemnify the owners of the equipment or Facility against any and all costs and liabilities incurred as a result of such use, except that the principles of limitation of liability stipulated by Clause 4.7 of this Agreement shall apply for any Consequential Loss and Environmental Loss incurred by a Concessionaire, and excluding costs and liabilities for which Operator is solely responsible pursuant to Clause 4.6 of this Agreement.
6. Any Concessionaire engaged in Exclusive Upstream Activities shall be entitled to use Joint Property, provided such use is not detrimental to Joint Upstream Activities and subject to the further condition that any such use of Joint Property shall be provided on a reasonable, market-related commercial basis.

31.10. Lost Production during tie-in of Facilities for Exclusive Upstream Activities

If, during the tie-in of Exclusive Upstream Activities with the existing Production Facilities of another Upstream activity, the Production of Hydrocarbons from such other pre-existing Upstream activities is temporarily lessened as a result, then the Consenting Concessionaires shall compensate the Concessionaires and Concessionaires to such existing Upstream activities for such loss of Production in the following manner:

- d) Operator shall determine the amount by which each day's Production during the tie-in of Exclusive Upstream Activities Facilities falls below the previous month's average daily Production from the existing Production Facilities of such Upstream activities.

- e) The so-determined amount of lost Production shall be recovered by all Concessionaires who experienced such loss in proportion to their respective Participating Interest.
- f) Upon completion of the tie-in, such lost Production shall be recovered in full by Operator deducting up to one hundred percent (100%) of the Production from the Exclusive Upstream Activity, prior to the Consenting Concessionaires being entitled to receive any such Production.

31.11. Conduct of Exclusive Upstream Activities

1. Each Exclusive Upstream Activity shall be carried out by the Consenting Concessionaires acting as the Management Committee, subject to the provisions of this Agreement applied mutatis mutandis to such Exclusive Upstream Activity and subject to the terms and conditions of applicable Montenegrin law and the PCC.
2. The computation of liabilities and expenses incurred in Exclusive Upstream Activities, including the liabilities and expenses incurred by the Operator of Exclusive Upstream Activities when managing such Exclusive Upstream Activities, shall be made in accordance with the principles set out in this Agreement and in the Accounting Agreement annexed to the PCC.
3. The Operator of Exclusive Upstream Activities shall maintain separate books, financial records and accounts for Exclusive Upstream Activities which shall be subject to the same rights of audit and examination as the Joint Account and related records, all as provided in the Accounting Agreement annexed to the PCC. Said rights of audit and examination shall extend to each of the Consenting Concessionaires and each of the Non-Consenting Concessionaires so long as the latter are, or may be, entitled to elect to participate in such Exclusive Upstream Activities.
4. The Operator, if conducting an Exclusive Upstream Activity for the Consenting Concessionaires, regardless of whether the Operator is participating in that Exclusive Upstream Activity, shall be entitled to request cash advances and shall not be required to use its own funds to pay any cost or expense, and shall not be obliged to commence or continue Exclusive Upstream Activities until cash advances requested have been made by the Consenting Concessionaires. The Accounting Agreement annexed to the PCC shall apply to an Operator in respect of any Exclusive Upstream Activities conducted by the Operator.
5. If the Operator is a Non-Consenting Concessionaire to an Exclusive Upstream Activity to develop a Discovery, then Operator may resign as Operator for the Development and Production of such Discovery. If Operator so resigns, the

Consenting Concessionaires shall select a Consenting Concessionaire to serve as Operator for such Exclusive Upstream Activity only. Any such resignation of Operator and appointment of a Consenting Concessionaire to serve as Operator for such Exclusive Upstream Activity shall be subject to the Concessionaires having first obtained any necessary Government approvals.

Clause 32. Default

32.1. Default and notice

1. Any Concessionaire that fails to:
  - c) pay when due its share of Joint Account expenses, including cash advances and interest; or
  - d) obtain and maintain any Security required of such Concessionaire pursuant to applicable Montenegrin law, the PCC main document or this Agreement,shall be in default pursuant to this Agreement and hereinafter referred to as a “Defaulting Concessionaire”. Operator, or any non-defaulting Concessionaire in case Operator is the Defaulting Concessionaire, shall promptly give notice of such default, hereinafter referred to as the “Default Notice” to the Defaulting Concessionaire and each of the non-defaulting Concessionaires with a copy to the Administration Authority.
2. For the purposes of this Clause, “Default Period” means the period beginning five (5) Business Days from the date that the Default Notice is issued in accordance with this Clause and ending when all the Defaulting Concessionaire’s defaults pursuant to this Clause have been remedied in full.

32.2. Management Committee meetings and Data

1. Notwithstanding any other provision of this Agreement, the Defaulting Concessionaire shall have no right, during the Default Period, to:
  - j) Call or attend Management Committee or subcommittee meetings;
  - k) Vote on any matter coming before the Management Committee or any subcommittee;
  - l) Access any Data or information relating to any Upstream activities pursuant to this Agreement;

- m) Consent to or reject Data trades between the Concessionaires and third parties, nor access any Data received in such Data trades;
  - n) Transfer all or part of its Participating Interest, except to non-defaulting Concessionaires in accordance with this Clause 8;
  - o) Consent to or reject any transfer or otherwise exercise any other rights in respect of Transfers pursuant to this Clause 8 or pursuant to Clause 12 of this Agreement;
  - p) Receive its Entitlement in accordance with Clause 8.4 of this Agreement;
  - q) Withdraw from this Agreement pursuant to Clause 13; or
  - r) Take assignment of any portion of another Concessionaire's Participating Interest in the event such other Concessionaire is either in default or withdrawing from this Agreement and the PCC.
2. Notwithstanding any other provisions in this Agreement, during the Default Period:
- e) Unless agreed otherwise by the non-defaulting Concessionaires, the voting interest of each non-defaulting Concessionaire shall be equal to the ratio such non-defaulting Concessionaire's Participating Interest bears to the total Participating Interests of the non-defaulting Concessionaires;
  - f) Any matters requiring a unanimous vote or approval of the Concessionaires shall not require the vote or approval of the Defaulting Concessionaire;
  - g) The Defaulting Concessionaire shall be deemed to have elected not to participate in any Upstream activities that are voted upon during the Default

Period, to the extent such an election would be permitted by Clause 5.9 and Clause 7 of this Agreement; and

- h) The Defaulting Concessionaire shall be deemed to have approved and shall join with the non-defaulting Concessionaires in taking any other actions voted on during the Default Period.

32.3. Allocation of defaulted accounts

1. The Concessionaire providing the Default Notice pursuant to Clause 8.1 shall include in the Default Notice to each non-defaulting Concessionaire with a copy to the Administration Authority a statement of: (i) the sum of money that the non-defaulting Concessionaire shall pay as its portion of the amount in Default; and (ii) if the Defaulting Concessionaire has failed to obtain or maintain any Security required of such Concessionaire in order to maintain the PCC in full force and effect, the type and amount of the Security the non-defaulting Concessionaires shall post or the funds they shall pay in order to allow Operator on behalf of the non-defaulting Concessionaires, or, if Operator is in default, the notifying Concessionaire, to post and maintain such Security. Unless otherwise agreed, the obligations for which the Defaulting Concessionaire is in default shall be satisfied by the non-defaulting Concessionaires in proportion to the ratio that each non-defaulting Concessionaire's Participating Interest bears to the Participating Interests of all non-defaulting Concessionaires. The Administration Authority shall be copied any written communication between the Concessionaires or between the Operator and any Concessionaire relating to, or as a consequence of default. For the purposes of this Clause:

"Amount in Default" means the Defaulting Concessionaire's share of Joint Account expenses which the Defaulting Concessionaire has failed to pay when due pursuant to the terms of this Agreement (but excluding any interest owed on such amount); and

"Total Amount in Default" means the following amounts: (i) the Amount in Default; (ii) third-party costs of obtaining and maintaining any Security incurred by the non-defaulting Concessionaires or the funds paid by such Concessionaires in order to allow Operator to obtain or maintain Security, in accordance with Clause 8.3.1(ii); plus (iii) any interest at the Agreed Interest Rate accrued on the amount pursuant to (i) from the date this amount is due by the Defaulting Concessionaire until paid in full by the Defaulting Concessionaire and on the amount pursuant to (ii) from the date this amount is incurred by the non-defaulting Concessionaires until paid in full by the Defaulting Concessionaire.

“Agreed Interest Rate” means interest compounded on a monthly basis, at the rate per annum equal to the one (1) month term, London Interbank Offered Rate (LIBOR rate) for Euro deposits, as published in London by the Financial Times or if not published, then by Wall Street Journal, plus [two (2%)] percentage points, applicable on the first Business Day prior to the due date of payment and thereafter on the first Business Day of each succeeding calendar month. If the aforesaid rate is contrary to any applicable usury law, the rate of interest to be charged shall be the maximum rate permitted by such applicable law.

2. If the Defaulting Concessionaire remedies its default in full before the Default Period commences, the notifying Concessionaire shall promptly notify each non-defaulting Concessionaire and the Administration Authority by facsimile or telephone and by email, and the non-defaulting Concessionaires shall be relieved of their obligations pursuant to Clause 8.3.1. Otherwise, each non-defaulting Concessionaire shall satisfy its obligations pursuant to Clause 8.3.1(i) before the Default Period commences and its obligations pursuant to Clause 8.3.1(ii) within ten (10) days following the Default Notice. If any non-defaulting Concessionaire fails to timely satisfy such obligations, such Concessionaire shall thereupon be a Defaulting Concessionaire subject to the provisions of this Clause 8. The non-defaulting Concessionaires shall be entitled to receive their respective shares of the Total Amount in Default payable by such Defaulting Concessionaire pursuant to this Clause.
3. If Operator is a Defaulting Concessionaire, then all payments otherwise payable to Operator for Joint Account costs pursuant to this Agreement shall be made to the notifying Concessionaire instead until the default is cured or a successor Operator appointed. The notifying Concessionaire shall maintain such funds in a segregated account separate from its own funds and shall apply such funds to third party claims due and payable from the Joint Account of which it has notice, to the extent Operator would be authorized to make such payments pursuant to the terms of this Agreement. The notifying Concessionaire shall be entitled to bill or cash call the other Concessionaires in accordance with the Accounting Agreement annexed to the PCC for proper third party charges that become due and payable during such period to the extent sufficient funds are not available. When Operator has cured its default or a successor Operator is appointed, the notifying Concessionaire shall turn over all remaining funds in the account to Operator and shall provide Operator and the other Concessionaires with a detailed accounting of the funds received and expended during this period. The notifying Concessionaire shall not be liable for damages, losses, costs, expenses or liabilities arising as a result of its actions pursuant to this Clause 8.3.3, except to the extent Operator would be liable pursuant to Clause 4.7 of this Agreement.

32.4. Remedies

1. During the Default Period, the Defaulting Concessionaire shall not have a right to its Entitlement, which shall vest in and be the property of the non-defaulting Concessionaires. Operator, or the notifying Concessionaire if Operator is a Defaulting Concessionaire, shall be authorized to sell such Entitlement in an arm's-length sale on terms that are commercially reasonable under the circumstances and, after deducting all costs, charges and expenses incurred in connection with such sale, pay the net proceeds to the non-defaulting Concessionaires in proportion to the amounts they are owed by the Defaulting Concessionaire as a part of the Total Amount in Default, in payment of first the interest and then the principal, and apply such net proceeds toward the establishment of the Reserve Fund (as defined in Clause 8.4.3), if applicable, until all such Total Amount in Default is recovered and such Reserve Fund is established. Any surplus remaining shall be paid to the Defaulting Concessionaire, and any deficiency shall remain a debt due from the Defaulting Concessionaire to the non-defaulting Concessionaires. When making sales pursuant to this Clause 8.4.1, the non-defaulting Concessionaires shall have no obligation to share any existing market or obtain a price equal to the price at which their own Production is sold.
2. If Operator disposes of any Joint Property or if any other credit or adjustment is made to the Joint Account during the Default Period, Operator, or the notifying Concessionaire if Operator is a Defaulting Concessionaire, shall be entitled to apply the Defaulting Concessionaire's Participating Interest share of the proceeds of such disposal, credit or adjustment against the Total Amount in Default, against first the interest and then the principal, and toward the establishment of the Reserve Fund (as defined in Clause 8.4.3), if applicable. Any surplus remaining shall be paid to the Defaulting Concessionaire, and any deficiency shall remain a debt due from the Defaulting Concessionaire to the non-defaulting Concessionaires.
3. The non-defaulting Concessionaires shall be entitled to apply the net proceeds received pursuant to Clauses 8.4.1 and 8.4.2 toward the creation of a reserve fund, hereinafter referred to as the "Reserve Fund", in an amount equal to the Defaulting Concessionaire's Participating Interest share of: (i) the estimated cost of severance benefits for employees subject to Montenegrin law upon cessation of Upstream activities; and (ii) any other identifiable costs that the non-defaulting Concessionaires anticipate will be incurred in connection with the cessation of Upstream activities. Upon the conclusion of the Default Period, all amounts held in the Reserve Fund shall be returned to the Concessionaire previously in Default.

4. If a Defaulting Concessionaire fails to fully remedy all its defaults by the thirtieth (30th) day following the date of the Default Notice, then, without prejudice to any other rights available to each non-defaulting Concessionaire to recover its portion of the Total Amount in Default, each non-defaulting Concessionaire shall have the option, exercisable at any time thereafter during the Default Period, to require that the Defaulting Concessionaire completely withdraw from this Agreement and the PCC. Such option shall be exercised by notice to the Defaulting Concessionaire and each non-defaulting Concessionaire. If such option is exercised, the Defaulting Concessionaire shall be deemed to have transferred, pursuant to Clause 13.6, of this Agreement effective on the date of the non-defaulting Concessionaire's or Concessionaires' notice, its Participating Interest to the non-defaulting Concessionaires. Notwithstanding the terms of Clause 13 of this Agreement, in the absence of an agreement among the non-defaulting Concessionaires to the contrary, any transfer to the non-defaulting Concessionaires following a withdrawal pursuant to this Clause 8.4.4 shall be in proportion to the Participating Interests of the non-defaulting Concessionaires exercising the said option.
5. In addition to the other remedies available to the non-defaulting Concessionaires pursuant to this Clause 8 and any other rights available to each non-defaulting Concessionaire to recover its portion of the Total Amount in Default, in the event a Defaulting Concessionaire fails to remedy its default within thirty (30) days of the Default Notice, the non-Defaulting Concessionaires may elect to enforce a mortgage and security interest on the Defaulting Concessionaire's Participating Interest as set forth below, subject to the PCC and applicable laws.
  - d) Each Concessionaire grants to each of the other Concessionaires, in pro rata shares based on their relative Participating Interests, a mortgage and security interest on its Participating Interest, whether now owned or hereafter acquired, together with all products and proceeds derived from that Participating Interest collectively referred to as the "Collateral", as security for (i) the payment of all amounts owing by such Concessionaire, including interest and costs of collection, pursuant to this Agreement; and (ii) any Security which such Concessionaire is required to provide pursuant to the PCC.
  - e) Should a Defaulting Concessionaire fail to remedy its default by the thirtieth (30th) day following the date of the Default Notice, then, each non-defaulting Concessionaire shall have the option, exercisable at any time thereafter during the Default Period, to foreclose its mortgage and security interest

against its pro rata share of the Collateral by any means permitted pursuant to applicable Montenegrin law and the PCC, and to sell all or any part of that Collateral in public or private sale after providing the Defaulting Concessionaire and other creditors with any notice required by applicable Montenegrin law and the PCC, and subject to the provisions of Clause 12 of this Agreement. Except as may be prohibited by applicable laws or the PCC, the non-defaulting Concessionaire that forecloses its mortgage and security interest shall be entitled to become the purchaser of the Collateral sold and shall have the right to credit toward the purchase price the amount to which it is entitled pursuant to this Clause 8.4. Any deficiency in the amounts received by the foreclosing party shall remain a debt due by the Defaulting Concessionaire. The foreclosure of mortgages and security interests by one non-defaulting Concessionaire shall neither affect the amounts owed by the Defaulting Concessionaire to the other non-defaulting Concessionaires nor in any way limit the rights or remedies available to them. Each Concessionaire agrees that, should it become a Defaulting Concessionaire, it waives the benefit of any appraisal, valuation, stay, extension or redemption law and any other debtor protection law that otherwise could be invoked to prevent or hinder the enforcement of the mortgage and security interest granted above.

- f) Each Concessionaire agrees to execute such memoranda, financing statements and other documents, and make such filings and registrations, as may be necessary to perfect, validate and provide notice of the mortgages and security interests granted by this Clause 8.4.5.
6. For purposes of Clauses 8.4.4 and 8.4.5, the Defaulting Concessionaire shall, without delay following any request from the non-defaulting Concessionaires, do any act required to be done by applicable laws in order to render the transfer of its Participating Interest legally valid, including obtaining all Governmental approvals and consents, and shall execute any document and take such other actions as may be necessary in order to effect a prompt and valid transfer. The Defaulting Concessionaire shall be obligated to promptly remove any liens and encumbrances which may exist on its assigned Participating Interests. In the event all Government approvals are not timely obtained, the Defaulting Concessionaire shall hold the assigned Participating Interest in trust for the non-defaulting Concessionaires who are entitled to receive it. Each Concessionaire constitutes and appoints each other Concessionaire its true and lawful attorney to execute such instruments and make such filings and applications as may be necessary to make such transfer legally effective and to obtain any necessary consents of the Government.

Actions under this power of attorney may be taken by any Concessionaire individually without the joinder of the others. This power of attorney is irrevocable for the term of this Agreement and is coupled with an interest. If requested, each Concessionaire shall execute a form prescribed by the Management Committee setting forth this power of attorney in more detail.

7. The non-defaulting Concessionaires shall be entitled to recover from the Defaulting Concessionaire all reasonable attorneys' fees and all other reasonable costs sustained in the collection of amounts owing by the Defaulting Concessionaire.
8. The rights and remedies granted to the non-defaulting Concessionaires in this Clause shall be cumulative, not exclusive, and shall be in addition to any other rights and remedies that may be available to the non-defaulting Concessionaires, whether at law, in equity or otherwise. Each right and remedy available to the non-defaulting Concessionaires may be exercised from time to time and so often and in such order as may be considered expedient by the non-defaulting Concessionaires in their sole discretion.

32.5. Survival

The obligations of the Defaulting Concessionaire and the rights of the non-defaulting Concessionaires shall survive the surrender of the PCC, decommissioning of Joint Upstream Activities and termination of this Agreement.

32.6. No right of set off

Each Concessionaire acknowledges and accepts that a fundamental principle of this Agreement is that each Concessionaire pays its Participating Interest share of all amounts due pursuant to this Agreement as and when required. Accordingly, any Concessionaire which becomes a Defaulting Concessionaire undertakes that, in respect of either any exercise by the non-defaulting Concessionaires of any rights pursuant to or the application of any of the provisions of this Clause 8, such Concessionaire hereby waives any right to raise by way of set off or invoke as a defence, whether in law or equity, any failure by any other Concessionaire to pay amounts due and owing pursuant to this Agreement or any alleged claim that such Concessionaire may have against Operator or any Concessionaire, whether such claim arises pursuant to this Agreement or otherwise. Each Concessionaire further agrees that the nature and the amount of the remedies granted to the non-defaulting Concessionaires hereunder are reasonable and appropriate in the circumstances.

Clause 33. Disposition of Production

33.1. Right and obligation to take in kind

Each Concessionaire shall have the right and obligation to own, take in kind and dispose of its Entitlement in accordance with the PCC and this Agreement.

33.2. Disposition of Oil

1. If Oil is to be produced from a Development and Production Area, the Concessionaires shall in good faith, and not less than six (6) months prior to the anticipated first delivery of Oil, as promptly notified by Operator, negotiate and conclude the terms of a lifting agreement to cover the off-take of Oil produced pursuant to the PCC. The Government may, if necessary and practicable, also be party to the lifting agreement. If the Government is party to the lifting agreement, then the Concessionaires shall endeavour to obtain its agreement to the principles set forth in this Clause 9.2. The lifting agreement shall, to the extent consistent with the Program for Development and Production and subject to the terms of the PCC, make provision for:
  - i) The delivery point as defined in the approved Program for Development and Production, at which title and risk of loss of each Concessionaire's Entitlement of Oil shall pass to such Concessionaire;
  - j) Operator's regular periodic advice to the Concessionaires of estimates of total Disposable Hydrocarbons for succeeding periods, quantities of each type and/or grade of Oil and each Concessionaire's Entitlement for as far ahead as is necessary for Operator and the Concessionaires to plan lifting arrangements. Such advice shall also cover, for each type and/or grade of Oil, the total Disposable Hydrocarbons and deliveries for the preceding period, and overlifts and underlifts;
  - k) Nomination by the Concessionaires to Operator of acceptance of their shares of total Disposable Hydrocarbons for the succeeding period. Such nominations shall in any one period be for each Concessionaire's entire Entitlement of Disposable Hydrocarbons during that period, subject to operational tolerances and agreed minimum economic cargo sizes or as the Concessionaires may otherwise agree;
  - l) Timely mitigation of the effects of overlifts and underlifts and any related re-allocation of Disposable Hydrocarbons ;
  - m) If offshore loading or a shore terminal for vessel loading is involved, risks regarding acceptability of tankers, demurrage and, if applicable, availability of berths;
  - n) Distribution to the Concessionaires of available grades, gravities and qualities of Oil to ensure, to the extent Concessionaires take delivery of their Entitlements as they accrue, that each Concessionaire shall receive in each

period Entitlements of grades, gravities and qualities of Oil from each Development and Production Area in which it participates similar to the grades, gravities and qualities of Oil received by each other Concessionaire from that Development and Production Area in that period;

- o) To the extent that distribution of Entitlements on such basis is impracticable due to availability of Facilities and minimum cargo sizes, a method of making periodic adjustments; and
  - p) The right of the other Concessionaires to sell an Entitlement which a Concessionaire fails to nominate for acceptance pursuant to Clause 9.2.1 c) above or of which a Concessionaire fails to take delivery, in accordance with applicable agreed procedures, provided that such failure either constitutes a breach of Operator's or such Concessionaire's obligations pursuant to the terms of the PCC, or is likely to result in the curtailment or shut-in of Production. Such sales shall be made only to the limited extent necessary to avoid disruption in Joint Upstream Activities. Operator shall give all Concessionaires as much notice as is practicable of such situation and that a right of sale option has arisen. Any sale shall be of the un-nominated or undelivered Entitlement, as the case may be, and for reasonable periods of time, and is in no event to exceed twelve (12) months. Payment terms for Production sold under this option shall be established in the lifting agreement.
2. If a lifting agreement has not been entered into by the date of first delivery of Oil, the Concessionaires shall nonetheless be obligated to take and separately dispose of such Oil as provided in Clause 9.1 and in addition shall be bound by the principles set forth in this Clause 9.2 until a lifting agreement is executed by the Concessionaires.

33.3. Disposition of natural gas

The Concessionaires shall, if a Discovery of natural gas is made within the PCC Area, apply Clause 9.2 mutatis mutandis as far as applicable and may subject to approval by the Administration Authority enter into such arrangements as required for the disposal of natural gas, which are consistent with applicable Upstream law, the terms of the PCC and the approved Program for Development and Production.

Clause 34. Decommissioning

34.1. Decommissioning of Wells drilled as Joint Upstream Activities

1. A decision to cease Upstream activities, plug or abandon any Well which has been drilled as a Joint Upstream Activity shall require the approval of the Management Committee.
2. Should any Concessionaire fail to reply within the period prescribed in Clause 5.8.1 a) or Clause 5.12.1 b) of this Agreement, whichever is applicable, after delivery of notice of Operator's proposal to cease activities, plug or abandon such Well, such Concessionaire shall be deemed to have consented to the proposed Decommissioning.
3. If the Management Committee approves a decision to cease activities, plug or abandon any Well, subject to applicable Montenegrin law, any Concessionaire voting against such decision may propose, within the time periods allowed by Clause 5.9.1 of this Agreement, to conduct an alternate Exclusive Upstream Activity in the wellbore. If no Exclusive Upstream Activity is timely proposed, or if an Exclusive Upstream Activity is timely proposed but is not commenced within the applicable time periods pursuant to Clause 7.2 of this Agreement, such Well shall be plugged or abandoned.
4. Any Well plugged and abandoned under this Agreement shall be decommissioned in accordance with applicable Montenegrin law and at the cost, risk and expense of the Concessionaires who participated in the cost of drilling such Well.
5. This Clause 10.1 shall apply mutatis mutandis to the Decommissioning of a Well drilled as part of an Exclusive Upstream Activity or any Well in which an Exclusive Upstream Activity has been conducted, in which event all Concessionaires having the right to conduct further Upstream activities in such Well shall be notified and have the opportunity to conduct Exclusive Upstream Activities in the Well in accordance with the provisions of this Clause.

34.2. Cessation of Upstream activities and Decommissioning of Facilities

1. The Operator shall, with due consideration of the time limits stipulated in applicable Upstream law and the procedural provisions of this Clause 10.3, submit to the Management Committee for approval a proposal for the preparation of a plan for cessation of Upstream activities and Decommissioning of Facilities (hereinafter referred to as the "Decommissioning Plan") in accordance with requirements of applicable Upstream law and the PCC. A Concessionaire may submit to the Management Committee for approval a proposal regarding the preparation of a Decommissioning Plan at an earlier point in time.

2. If the Management Committee does not approve a proposal for the preparation of a Decommissioning Plan within reasonable time in order fulfil applicable law requirements, any Concessionaire may prepare such Decommissioning Plan. The Operator shall upon request from such Concessionaire assist in the preparation of such plan to the extent that it does not entail costs or inconvenience to Joint Upstream Activities.
3. If the Management Committee determines that a Decommissioning Plan shall be prepared, the Operator shall in close cooperation with all Concessionaires, prepare such plan, including collecting all relevant Data and other information, and conducting all necessary assessments, in accordance with the applicable Montenegrin law and the PCC and submit the draft plan to the Management Committee for approval.
4. Each Concessionaire may suggest amendments to the Decommissioning Plan prepared by the Operator or prepare an alternative Decommissioning Plan, and in both cases shall include an account of the diverging conclusions of the Concessionaire. Upon request from such Concessionaire, the Operator shall assist the Concessionaire in Concessionaire's work to the extent that it does not entail costs or inconvenience to Joint Upstream Activities.
5. The Management Committee may approve a Decommissioning Plan no earlier than three months after the Concessionaires received the draft Decommissioning Plan. If before expiration of that period a Concessionaire has given notice to the other Concessionaires and the Operator that the Concessionaires intends to propose substantial changes to the draft Decommissioning Plan or intends to submit an alternative Decommissioning Plan, the Management Committee may set a time limit of no less than three months for the presentation of the alternative proposal.
6. If the Management Committee approves a Decommissioning Plan prepared pursuant to Clause 10.3.2, 10.3.4 and 10.3.5, or makes substantial use of a Decommissioning Plan as stated, reasonable costs incurred by the relevant Concessionaire for the preparation of such plan shall be chargeable to the Joint Account.
7. The Operator shall after the approval of the Decommissioning Plan by the Management Committee, submit the Decommissioning Plan with appurtenant documentation to the Administration Authority and other relevant Government entities pursuant to applicable Upstream law, and to all Concessionaires.
8. The Operator shall, as soon as possible take such other steps as may be required pursuant to applicable Upstream law to secure approval of the Decommissioning Plan by the Administration Authority . In the event the

Administration Authority requires changes in the decommissioning plan, the matter shall be resubmitted to the Management Committee for further consideration.

9. If the Management Committee decides that a proposal for substantial amendments to an approved Decommissioning Plan shall be submitted to the Administration Authority, the provisions of this Clause shall apply as appropriate for such proposed substantial amended plan.
10. This Clause 10.2 shall apply mutatis mutandis to the cessation of Upstream activities and Decommissioning of Facilities conducted as part of Exclusive Upstream Activity.

34.3. Decommissioning Fund and documentation

1. The Operator shall on behalf of the Concessionaires establish and administrate the Decommissioning Fund pursuant to applicable Upstream law and the PCC.
2. The Operator shall, with due consideration of the time limits stipulated by applicable Upstream law and the PCC, prepare and submit to the Management Committee for approval, the outline of alternative and the preferred Decommissioning solutions and appurtenant documentation required pursuant to applicable Upstream law and the PCC related to the selection of a preliminary Decommissioning solution on which the calculation of estimated Decommissioning cost to be covered by the Decommissioning Fund shall be based.
3. The Operator shall upon the approval by the Management Committee submit the prepared documentation of alternative and preferred Decommissioning solutions and appurtenant documentation to the Administration Authority pursuant to applicable Upstream law and the PCC, and to all Concessionaires.
4. The Operator shall, based on the selection of the Administration Authority of the preliminary Decommissioning solution pursuant to applicable Upstream law and the PCC, or an approved Decommissioning Plan, prepare and submit to the Management Committee for approval a plan for estimated amounts payable to the Decommissioning Fund by each Concessionaire pursuant to applicable Upstream law and the PCC. Such plan shall be updated annually, and approved by the Management Committee as part of the annual budget.

34.4. Implementation of a plan for cessation of Upstream activities and decommissioning of Facilities

1. Upon the approval by the Administration Authority of the Decommissioning Plan, the Operator shall present to the Management Committee a proposal for the implementation of the approved plan.
2. The Management Committee may within the limits of applicable Upstream law change, adopt or reject the Operator's proposal for implementation of the approved Decommissioning Plan.
3. The Management Committee shall make a final decision on the Operator's proposal for the implementation of the approved plan within three months of receiving the proposal. If no such decision is made, the Operator's proposal shall be deemed to be adopted.
4. The provisions of Clause 6 of this Agreement shall apply accordingly, to the extent appropriate, for the budget concerning the cost of implementation of an approved Decommissioning Plan.

Clause 35. Surrender, extensions and renewals

35.1. Surrender

1. Operator shall advise the Management Committee of requirements for relinquishing any portion of the PCC Area at least one hundred and twenty (120) days in advance of the earlier of the date for filing irrevocable notice of such relinquishment or the date of such relinquishment. Prior to the end of such period, the Management Committee shall determine pursuant to Clause 5 of this Agreement the size and shape of the relinquished area, consistent with the requirements of applicable Upstream law and the PCC. If a sufficient vote of the Management Committee related to relinquishment required by applicable Upstream law, cannot be attained then the proposal supported by a simple majority of the Participating Interests shall be adopted. If no proposal attains the support of a simple majority of the Participating Interests, then the proposal receiving the largest aggregate Participating Interest vote shall be adopted. In the event of a tie, Operator shall choose among the proposals receiving the largest aggregate Participating Interest vote. The Concessionaires shall execute any and all documents and take such other actions as may be necessary to effect the surrender. Each Concessionaire renounces all claims and causes of action against Operator and any other Concessionaires on account of any area relinquished in accordance with the foregoing but against its recommendation if Hydrocarbons is subsequently discovered in the relinquished area.

2. A relinquishment of all or any part of the PCC Area which is not required by applicable Upstream law or the PCC shall require the unanimous consent of the Concessionaires.

35.2. Extension of the term

1. A proposal by any Concessionaire to enter into a new Exploration Period or apply for an extension of the Exploration phase, or of the Production Phase of the PCC, shall be brought before the Management Committee pursuant to Clause 5 of this Agreement.
2. Any Concessionaire shall have the right to enter into a new Exploration Period or apply for an extension of the term of any Exploration Period or Exploration Phase or to apply for an extension of the Production Phase of the PCC, regardless of the level of support in the Management Committee. If any Concessionaire takes such action, any Concessionaire not wishing to enter or apply for extension of such period or phase shall be required to withdraw from this Agreement and the PCC, subject to the requirements of Clause 13 of this Agreement.

Clause 36. Transfer of interest or rights and changes in control

36.1. Obligations

1. Subject always to the requirements of applicable Upstream law and the PCC, the transfer of all or part of a Concessionaire's Participating Interest shall be effective only if it satisfies the terms and conditions of this Clause 12.
2. The transferring Concessionaire shall, notwithstanding the transfer, be liable to the other Concessionaires for any obligations, financial or otherwise, which have vested, matured or accrued pursuant to the provision of the PCC main document or this Agreement prior to such transfer. Such obligations shall include, without limitation, any proposed expenditure approved by the Management Committee, prior to the transferring Concessionaire notifying the other Concessionaires of its proposed transfer.
3. The transferee shall have no rights in and pursuant to the PCC or the PCC Area unless and until any necessary approvals are obtained from the Government and expressly undertakes in writing to perform the obligations of the transferor pursuant to the PCC in respect of the Participating Interest being transferred, to the satisfaction of the Concessionaires, and furnishes any guarantees required by applicable Upstream law, a Government decision or the PCC.

4. The transferee shall have no rights in and pursuant to the PCC or the PCC Area unless each Concessionaire has consented in writing to such transfer, which consent shall not be unreasonably withheld.
5. Nothing contained in this Clause shall prevent a Concessionaire from mortgaging, pledging, charging or otherwise encumbering all or part of its interest in the PCC Area and in and pursuant to this Agreement for the purpose of security relating to finance provided that:
  - d) Such Concessionaire shall remain liable for all obligations relating to such interest;
  - e) The encumbrance shall be subject to any necessary approval of the Government and be expressly subordinated to the rights of the other Concessionaires pursuant to this Agreement; and
  - f) Such Concessionaire shall ensure that any such mortgage, pledge, charge or encumbrance shall be expressed to be without prejudice to the provisions of this Agreement.
6. Any direct or indirect transfer of all or a portion of Participating Interest, shall be subject to the following procedure:
  - d) Once the transferor Concessionaire and a proposed transferee, being a third party or a Concessionaire, have fully reached agreement on terms and conditions of a transfer, such final terms and conditions shall be disclosed in detail to all Concessionaires in a written notification from the transferor. If no Concessionaire delivers such counter-notification, the transfer to the proposed transferee may be made, subject to the other provisions of this Clause, under terms and conditions no more favourable to the transferee than those set forth in the notice to the Concessionaires, provided that the transfer shall be concluded within one hundred eighty (180) days from the date of the notice plus such reasonable additional period as may be required to secure Governmental approvals. No Concessionaire shall have a right pursuant to this Clause 12.1.6 to acquire any asset other than a Participating Interest, nor may any Concessionaire be required to acquire any asset other than a Participating Interest, regardless of whether other properties are involved in the transfer.
  - e) If more than one Concessionaire counter-notifies that it intends to acquire the Participating Interest which is the subject of the proposed transfer, then

each such Concessionaire shall acquire a proportion of the Participating Interest to be transferred equal to the ratio of its own Participating Interest to the total Participating Interests of all the counter-notifying Concessionaires, unless they otherwise agree.

- f) In the event that a Concessionaire's proposed transfer of part or all of its Participating Interest involves consideration other than cash or involves other properties included in a wider transaction (package deal), then the consideration payable for the Participating Interest exclusively shall be allocated a reasonable and justifiable cash value by the transferor in any notification to the other Concessionaires. Such other Concessionaires may satisfy the requirements of this Clause by agreeing to pay such cash value in lieu of the consideration payable in the third-party offer.
7. The following transactions shall be excluded from the provisions of this Clause 12 in respect of an assignment:
- c) as a result of an Assignment Notice served on a Defaulting Participant under this Agreement; or
  - d) on account of a change in control of such assignor's ultimate parent company resulting from a merger or consolidation or other corporate transaction involving such parent company.

36.2. Rights

Each Concessionaire shall have the right, subject to the requirements of applicable law, Governmental decisions, the PCC main document and the provisions of this Clause 12 to transfer its Participating Interest to an Affiliate. The Concessionaires agree that the provisions of this Clause 12 and the provisions of the PCC regarding transfer or assignment shall apply:

- a) in case of a transfer of issued shares, share quotas or voting rights of any Concessionaire that may result in such Concessionaire ceasing to be an Affiliate of its parent company; or
- b) if a transfer of issued shares, share quotas or voting rights or of a Participating Interest is made by any Concessionaire to an Affiliate and the transferee subsequently ceases to be an Affiliate of its parent company.

Clause 37. Withdrawal

37.1. Right of withdrawal

1. Subject to the provisions of applicable Upstream law, this Clause and the PCC, any Concessionaire not in default may at its option withdraw from this Agreement and the PCC by giving notice to all other Concessionaires stating its decision to withdraw. Such notice shall be unconditional and irrevocable when given, except as may be provided in Clause 13.7.
2. A Concessionaire may not withdraw from this Agreement and the PCC before the Mandatory Work Program has been carried out to the satisfaction of the Administration Authority. If a Program for Development and Production has been submitted to the Administration Authority for approval, a Concessionaire may not withdraw from this Agreement and the PCC before such approved Program for Development and Production has been implemented.
3. A Concessionaire may not withdraw from this Agreement and the PCC if less than three (3) Concessionaires remains in the PCC as a consequence of the withdrawal, except for:
  - a) situations where all Concessionaires withdraw from the Agreement and the PCC; or
  - b) in situations of withdrawal give mutatis mutandis effect to the default procedures in Clause 8 of this Agreement.
4. The effective date of withdrawal for a withdrawing Concessionaire shall be the end of the calendar month following the calendar month in which the notice of withdrawal is given, provided that if all Concessionaires elect to withdraw, the effective date of withdrawal for each Concessionaire shall be the date determined by Clause 13.9.

37.2. Withdrawal by one or more Concessionaires

1. Within thirty (30) days of receipt of each withdrawing Concessionaire's notification, each of the other Concessionaires may also give notice that it desires to withdraw from this Agreement and the PCC. Should all Concessionaires give notice of withdrawal, the Concessionaires shall proceed to cease Upstream activities and decommission Facilities if applicable, abandon the PCC Area and terminate the PCC and this Agreement. If less than all of the Concessionaires give such notice of withdrawal, then the withdrawing Concessionaires shall take all steps to withdraw from the PCC and this

Agreement on the earliest possible date and execute and deliver all necessary instruments and documents to assign their Participating Interest to the Concessionaires which are not withdrawing, without any compensation whatsoever, in accordance with the provisions of Clause 13.6.

37.3. Rights of a withdrawing Concessionaire

1. A withdrawing Concessionaire shall have the right to receive its Entitlement produced through the effective date of its withdrawal. The withdrawing Concessionaire shall be entitled to receive all information to which such Concessionaire is otherwise entitled pursuant to this Agreement until the effective date of its withdrawal. After giving its notification of withdrawal, a Concessionaire shall not be entitled to vote on any matters coming before the Management Committee, other than matters for which such Concessionaire has financial responsibility.

37.4. Obligations and liabilities of a withdrawing Concessionaire

1. A withdrawing Concessionaire shall, following its notification of withdrawal, remain liable only for its share of the following:
  - e) Costs of Joint Upstream Activities, and Exclusive Upstream Activities in which it has agreed to participate, that were approved by the Management Committee or Consenting Concessionaires as part of a Work Schedule and budget, including a multi-year Work Schedule and budget pursuant to Clause 6.5 of this Agreement, or AFE prior to such Concessionaire's notification of withdrawal, regardless of when they are incurred;
  - f) Any Obligatory Work Commitment for the current period or phase of the PCC, and for any subsequent period or phase which has been approved pursuant to Clause 11.2 of this Agreement and with respect to which such Concessionaire has failed to timely withdraw pursuant to Clause 13.4.2;
  - g) Expenditures described in Clause 4.3.6 and Clause 13.5 of this Agreement related to an emergency occurring prior to the effective date of a Concessionaire's withdrawal, regardless of when such expenditures are incurred; and
  - h) All other obligations and liabilities of the Concessionaires, with respect to acts or omissions pursuant to this Agreement prior to the date of such

Concessionaire's withdrawal for which such Concessionaire would have been liable, had it not withdrawn from this Agreement.

2. The obligations and liabilities for which a withdrawing Concessionaire remains liable shall specifically include its share of any costs of plugging and abandoning Wells or parts of Wells in which it participated, or was required to bear a share of the costs pursuant to Clause 13.4.1 a), to the extent such costs of plugging and abandoning are payable by the Concessionaires pursuant to the PCC. Any mortgages, liens, pledges, charges or other encumbrances which were placed on the withdrawing Concessionaire's Participating Interest prior to such Concessionaire's withdrawal shall be fully satisfied or released, at the withdrawing Concessionaire's expense, prior to its withdrawal. A Concessionaire's withdrawal shall not relieve it from liability to the non-withdrawing Concessionaires with respect to any obligations or liabilities attributable to the withdrawing Concessionaire pursuant to this Clause merely because they are not identified or identifiable at the time of withdrawal.
3. Notwithstanding the foregoing, a Concessionaire shall not be liable for any Upstream activities or expenditures it voted against, other than Upstream activities and expenditures described in Clause 13.4.1 b) or Clause 13.4.1 c), if it sends notification of its withdrawal within five (5) days, or within twenty-four (24) hours for urgent operational matters, of the Management Committee vote approving such Upstream activities or expenditure. Likewise, a Concessionaire voting against voluntarily entering into or extending of an Exploration Period or Development and Production period or any phase of the PCC or voluntarily extending the PCC shall not be liable for the work commitment associated therewith provided that it sends notification of its withdrawal within thirty (30) days of such vote pursuant to Clause 11.2 of this Agreement.

37.5. Emergency

If a Well goes out of control or a fire, blow out, sabotage or other emergency occurs prior to the effective date of a Concessionaire's withdrawal, the withdrawing Concessionaire shall remain liable for its Participating Interest share of the costs of such emergency, regardless of when they are incurred.

37.6. Assignment

A withdrawing Concessionaire shall assign its Participating Interest free of cost to each of the non-withdrawing Concessionaires in the proportion which each of their Participating Interests, prior to the withdrawal, bears to the total Participating Interests of all the non-withdrawing Concessionaires, prior to the withdrawal, unless the non-withdrawing Concessionaires agree otherwise. The expenses associated with the withdrawal and assignments shall be borne by the withdrawing Concessionaire.

37.7. Approvals

A withdrawing Concessionaire shall promptly join in such actions as may be necessary or desirable to obtain any Government approvals required in connection with the withdrawal and assignments. The non-withdrawing Concessionaires shall use reasonable endeavours to assist the withdrawing Concessionaire in obtaining such approvals. Any penalties or expenses incurred by the Concessionaires in connection with such withdrawal shall be borne by the withdrawing Concessionaire.

37.8. Security

A Concessionaire withdrawing from this Agreement and the PCC pursuant to this Clause shall provide Security satisfactory to the other Concessionaires to satisfy any obligations or liabilities for which the withdrawing Concessionaire remains liable in accordance with Clause 13.4, but which become due after its withdrawal, including such Security as required to cover the costs of cessation of Upstream activities and Decommissioning of Facilities, if applicable.

37.9. Withdrawal or Decommissioning by all Concessionaires

In the event all Concessionaires decide to withdraw from the PCC, the Concessionaires agree that they shall be bound by the terms and conditions of this Agreement for so long as may be necessary to wind up the affairs of the Concessionaires with the Government, to satisfy any requirements of applicable Montenegrin law and to facilitate the sale, disposition or abandonment of property or interests held by the Joint Account, all in accordance with the provisions of effective date and term of this Agreement.

Clause 38. The Conduct of Concessionaires

Each Concessionaire agrees to (i) maintain adequate internal controls; (ii) properly record and report all transactions; and (iii) comply with the laws applicable to it. Each Concessionaire must rely on the other Concessionaires' system of internal controls, and on the adequacy of full disclosure of the facts, and of financial and other Data regarding the Joint Upstream Activities undertaken pursuant to this Agreement. No Concessionaire is in any way authorized to take any action on behalf of another Concessionaire that would result in an inadequate or inaccurate recording and reporting of assets, liabilities or any other transaction, or which would put such Concessionaire in violation of its obligations pursuant to the laws applicable to Upstream activities conducted pursuant to this Agreement.

Clause 39. Relationship of Concessionaires

1. This Agreement shall not be deemed or construed to authorize any Concessionaire to act as an agent, servant or employee for any other Concessionaire for any purpose whatsoever except as explicitly set forth in this Agreement. In their relations with each other pursuant to this Agreement, the Concessionaires shall not be considered fiduciaries except as expressly provided in this Agreement.

2. Notwithstanding the provisions of the applicable Upstream law and the PCC, the rights, duties, obligations and liabilities of the Concessionaires shall be several and not joint or collective, and each Concessionaire shall be responsible only for its obligations as set out herein, it being the express purpose and intention of the Concessionaires that this Agreement shall not be construed as creating a relationship of partnership or an association for profit between or among the Concessionaires hereto.
3. Montenegrin corporate law shall in no way modify or amend the rights and obligations of the Concessionaires pursuant to this Agreement among each other and towards third parties.

Clause 40. Tax

40.1. Each Concessionaire shall be responsible for reporting and discharging its own tax measured by the profit, income or gains, and when applicable tax relevant loss of the Concessionaire and the satisfaction of such Concessionaire's share of all PCC obligations pursuant to the PCC. Each Concessionaire shall protect, defend and indemnify each other Concessionaire from any and all loss, cost or liability arising from the indemnifying Concessionaire's failure to report and discharge such taxes or satisfy such obligations.

40.2. The Concessionaires intend that all profit, income, tax relevant loss and all tax benefits, including deductions, depreciation, credits and capitalization, with respect to the expenditures or investments made by the Concessionaires hereunder will be allocated by the Government tax authorities to the Concessionaires based on the share of each tax item actually received or borne by each Concessionaire. If such allocation is not accomplished due to the application of applicable Montenegrin law or other Government action, the Concessionaires shall attempt to adopt mutually agreeable arrangements that will allow the Concessionaires to achieve the financial results intended. Operator shall provide each Concessionaire, in a timely manner and at such Concessionaire's sole expense, with such information with respect to Joint Upstream Activities as such Concessionaire may reasonably request for preparation of its tax returns or responding to any audit or other tax proceeding.

Clause 41. Venture information, confidentiality and intellectual property

41.1. Venture information

1. Each Concessionaire may use all information it receives pursuant to Clause 4.5.1 of this Agreement hereinafter referred to as the “Joint Venture Information”, without the approval of any other Concessionaire, subject to any applicable restrictions and limitations set forth in this Clause 17 of this Agreement and the PCC. For purposes of this Clause 17, the right to use shall entail the right to copy and prepare derivative works, subject only to any applicable Data licensing or other such agreement or arrangement.
2. Each Concessionaire may, subject to any applicable restrictions and limitations set forth in the PCC, extend the right to use Joint Venture Information to each of its Affiliates for the purpose of Upstream activities which are obligated to terms not less restrictive than this Clause 17.
3. The acquisition or development of Joint Venture Information pursuant to terms other than as specified in this Clause 17 shall require the approval of the Management Committee. The request for approval submitted by a Concessionaire shall be accompanied by a description of, and summary of the use and disclosure restrictions which would be applicable to, the Venture Information, and any such Concessionaire will be obligated to use all reasonable efforts to arrange for rights to use which are not less restrictive than specified in this Clause.
4. All Joint Venture Information received by a Concessionaire pursuant to this Agreement is received on an “as is” basis without warranties, express or implied, of any kind. Any use of such Joint Venture Information by a Concessionaire shall be at such Concessionaire’s sole risk.
5. **Confidentiality**
6. Subject to the provisions of applicable Upstream law, the PCC and this Clause, the Concessionaires agree that all information in relation to Joint Upstream Activities or Exclusive Upstream Activities shall be considered confidential and shall be kept confidential and not be disclosed during the term of the PCC and for a period of five (5) years thereafter to any person or entity not a Concessionaire to this Agreement, except:
  - k) To an Affiliate pursuant to Clause 17.1.2;
  - l) To the Government, including an entity being a governmental agency or other entity State or private when required by the PCC;
  - m) To the extent such information is required to be furnished in compliance with applicable law, or pursuant to any legal proceedings or because of any order of any court binding upon a Concessionaire;

- n) To prospective or actual attorneys engaged by any Concessionaire where disclosure of such information is essential to such attorney's work for such Concessionaire;
  - o) To prospective or actual Concessionaires and consultants engaged by any Concessionaire where disclosure of such information is essential to such Concessionaire's or consultant's work for such Concessionaire;
  - p) To a bona fide prospective transferee of a Concessionaire's Participating Interest to the extent appropriate in order to allow the assessment of such Participating Interest, including an entity with whom a Concessionaire or its Affiliates are conducting bona fide negotiations directed toward a merger, consolidation or the sale of a majority of its or an Affiliate's shares;
  - q) To a bank or other financial institution to the extent appropriate to a Concessionaire arranging for funding;
  - r) To the extent such information must be disclosed pursuant to any rules or requirements of any government or stock exchange having jurisdiction over such Concessionaire, or its Affiliates; provided that if any Concessionaire desires to disclose information in an annual or periodic report to its or its Affiliates' shareholders and to the public and such disclosure is not required pursuant to any rules or requirements of any government or stock exchange, then such Concessionaire shall comply with the provisions regarding public announcement in the PCC;
  - s) To its respective employees for the purposes of Joint Upstream Activities or Exclusive Upstream Activities as the case may be, subject to each Concessionaire taking customary precautions to ensure such information is kept confidential; and
  - t) Any information which, through no fault of a Concessionaire, becomes a part of the public domain.
7. Disclosure as pursuant to this Clause 17.2.1 e), f) and g) shall not be made unless prior to such disclosure the disclosing Concessionaire has obtained a written undertaking from the recipient party to keep the information strictly confidential for at least five (5) years and to use the information for the sole purpose described in Clause 17.2.1 e), f) and g), whichever is applicable, with respect to the disclosing Concessionaire.

41.2. Intellectual property

1. Subject to clauses 17.3.3 and 17.5, and unless provided otherwise in the PCC, all intellectual property rights developed by the Joint Account in the Venture Information shall be Joint Property. Each Concessionaire and its Affiliates have the right to use all such intellectual property rights in their own Upstream activities, including joint operations or rights pursuant to Upstream law in which the Concessionaire or its Affiliates has an ownership or equity interest, without the approval of any other Concessionaire. Decisions regarding obtaining, maintaining and licensing such intellectual property rights shall be made by the Management Committee and the costs thereof shall be for the Joint Account. Upon unanimous consent of the Management Committee as to ownership, licensing rights, and income distribution, the ownership of intellectual property rights in the Venture Information may be assigned to the Operator or to a Concessionaire. However, where confidential information and intellectual property has been patented or is subject to a pending patent application by a Concessionaire or an Affiliate, and is utilized for the benefit of the Joint Account on Joint Property such intellectual property and confidential information shall remain the property of that Concessionaire. Concessionaires will enter into appropriate agreements prior to the use of such patented confidential information and intellectual property.
2. Nothing in this Agreement shall be deemed to require a Concessionaire to:
  - c) disclose proprietary technology to any of the other Concessionaires; or
  - d) grant a license or other rights pursuant to any intellectual property rights owned or controlled by such Concessionaire or its Affiliates to any of the other Concessionaires.
3. If in the course of carrying out activities charged to the Joint Account, a Concessionaire or an Affiliate of a Concessionaire makes or conceives any inventions, discoveries, or improvements which primarily relate to or are primarily based on the proprietary technology of such Concessionaire or its Affiliates, then all intellectual property rights to such inventions, discoveries, or improvements shall vest exclusively in such Concessionaire and each other Concessionaire shall have a perpetual, royalty-free, irrevocable license to use such inventions, discoveries, or improvements, but only in connection with the Joint Upstream Activities.
4. Subject to Clause 4.7.2 of this Agreement, all costs and expenses of defending, settling or otherwise handling any claim which is based on the actual or alleged infringement of any intellectual property right shall be for the account of the Upstream activities from which the claim arose, whether Joint Upstream Activities or Exclusive Upstream Activities.

41.3. Continuing obligations

Any Concessionaire ceasing to own a Participating Interest during the term of this Agreement shall nonetheless remain bound by the obligations of confidentiality in Clause 17.2, and any disputes in relation thereto shall be resolved in accordance with Clause 20 of this Agreement.

41.4. Trades

Operator may, with approval of the Management Committee and pursuant to applicable Upstream law, make Well trades and Data trades for the benefit of the Concessionaires, with any Data so obtained to be furnished to all Concessionaires who participated in the cost of the Data that was traded. Operator shall cause any third party to such trade to enter into an undertaking to keep the traded Data confidential.

Clause 42. Force majeure

If as a result of force majeure any Concessionaire is rendered unable, wholly or in part, to carry out its obligations pursuant to this Agreement, other than the obligation to pay any amounts due or to furnish Security, then the obligations of the Concessionaire giving such notice, so far as and to the extent that the obligations are affected by such force majeure, shall be suspended during the continuance of any inability so caused and for such reasonable period thereafter as may be necessary for the Concessionaire to put itself in the same position that it occupied prior to the force majeure, but for no longer period. The Concessionaire claiming force majeure shall notify the other Concessionaires of the force majeure within a reasonable time after the occurrence of the facts relied on and shall keep all Concessionaires informed of all significant developments. Such notice shall give reasonably full particulars of the force majeure and also estimate the period of time which the Concessionaire will probably require to remedy the force majeure. The affected Concessionaire shall use all reasonable diligence to remove or overcome the force majeure situation as quickly as possible in an economic manner, but shall not be obligated to settle any labour dispute except on terms acceptable to it, and all such disputes shall be handled within the sole discretion of the affected Concessionaire. For purposes of this Agreement, the term “force majeure” shall have the same meaning as in the PCC.

Clause 43. Notices

All notices, invoices and other communications hereunder shall be deemed to have been properly given or presented, if delivered or sent, and confirmed pursuant to the provisions of the PCC governing notices.

Clause 44. Applicable law and dispute resolution

44.1. Applicable Law

This Agreement shall be governed by and construed in accordance with the Laws of the Republic of Montenegro.

44.2. General provisions on dispute resolution

A dispute, controversy or claim arising out of or relating to this Agreement, which shall for the purpose of dispute resolution include the breach, termination or invalidity thereof, hereinafter referred to as a “Dispute”, shall be settled in accordance with the dispute resolution procedures provided in this Agreement. A Concessionaire may commence the Dispute resolution process pursuant to this Agreement by giving written notice to the other Concessionaires of a Dispute hereinafter referred to as a “Notice of Dispute”. The Notice of Dispute shall state the parties to the Dispute, the nature of the Dispute, and the relief requested. Within thirty (30) days of receipt of a Notice of Dispute, senior executives of the Concessionaires with authority to settle the Dispute shall meet in ....., in an effort to reach an amicable settlement of all or part of the Dispute.

44.3. Arbitration

1. If for any reason the Dispute has not been resolved by an agreement in writing within thirty (30) days of receipt of a Notice of Dispute, the Dispute, save for any matter referred to a sole expert pursuant to the provisions of this Agreement, shall be submitted to arbitration as hereinafter provided:
  - l) The Dispute shall be settled by arbitration in accordance with the United Nations Commission on International Trade Law Arbitration Rules, hereinafter referred to as the “UNCITRAL Arbitration Rules”.
  - m) The appointing authority shall be the Permanent Court of Arbitration in The Hague;
  - n) The place of any arbitration pursuant to these provisions shall be [...insert venue...]
  - o) The law of the arbitration shall be Montenegrin law.
  - p) The arbitration shall be conducted in the English language. Notwithstanding applicable law, the English version of this Agreement shall be used in the arbitral proceedings unless otherwise agreed by the parties to the Dispute;
  - q) An award or decision pursuant to these arbitration rules shall be final and binding;
  - r) The arbitral panel shall be composed of three (3) arbitrators to be appointed in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules, provided that, upon mutual agreement between the parties to the Dispute, the arbitration may be conducted by a sole arbitrator appointed pursuant to the UNCITRAL Arbitration Rules. Unless the parties to the Dispute have agreed that the dispute shall be settled by a sole arbitrator, the claimant Concessionaire shall

nominate in the request for arbitration, and the respondent Concessionaire shall nominate within thirty (30) days of the registration of the request, one (1) arbitrator pursuant to the UNCITRAL Arbitration Rules. Within a period of thirty (30) days from the date when both arbitrators have accepted their appointments the arbitrators so appointed shall agree on a third arbitrator, who shall act as Chairman of the arbitral tribunal. If either party to the Dispute fails to nominate an arbitrator as provided above, or if the arbitrators nominated by the parties to the Dispute fail to agree on a third arbitrator within the period specified above, then the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration at The Hague shall make such appointments as necessary in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules. If both parties to the Dispute have agreed that the Dispute shall be settled by a sole arbitrator, the sole arbitrator shall be nominated by agreement between them subject to acceptance by the nominated arbitrator;

- s) Provided that if the parties to the Dispute are unable to agree on a nominee for sole arbitrator within thirty (30) days from the date of the registration of the request, then the Secretary-General of the Permanent Court of Arbitration at The Hague shall appoint the sole arbitrator in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules;
  - t) Insofar as practicable, the parties to the Dispute shall continue to implement the terms of this Agreement notwithstanding the initiation of arbitral proceedings and any pending disputes;
  - u) The provisions set out in this Clause shall survive the termination of this Agreement; and
  - v) No arbitrator of the arbitral tribunal shall be of the same nationality as any party to the Dispute.
2. Any award or a decision, including an interim award or decision, in arbitral proceedings pursuant to this Clause, shall be binding on the parties to the Dispute and judgment thereon may be entered in any court having jurisdiction for that purpose. Each of the Concessionaires hereby irrevocably waives any defences based upon any claim to immunity in respect of proceedings in aid of arbitration or to enforce any such award or decision including, without limitation, immunity from service of process and from the jurisdiction of any court; and
3. The Concessionaires hereby agree not to exercise any right to institute proceedings to set aside any interim or final arbitral award made pursuant to this Clause 20.3, except that nothing in this Clause 20.3.3 shall be read or construed as imposing any limitation or constraint on either Concessionaires' right to seek to nullify any such interim or final arbitral award rendered by the

arbitral tribunal pursuant to the UNCITRAL Arbitration Rules on the limited grounds and in accordance with the procedure provided in the arbitration law of Montenegro.

44.4. Sole Expert

1. The Concessionaires may agree that a matter in dispute of a technical nature not involving interpretation of law or the application of this Agreement, or with respect to any other matter which the Concessionaires may otherwise agree to so refer, shall be referred to a sole expert by a Concessionaire giving notice to such effect. Such notice shall contain a statement describing the Dispute and all relevant information associated therewith.
2. A sole expert shall be an independent and impartial person of international standing with relevant qualifications and experience and not of the same nationality as any Concessionaire appointed pursuant to the mutual agreement of the Concessionaires. Any sole expert appointed shall act as an expert and not as an arbitrator or mediator and shall be instructed to endeavour to resolve the Dispute referred to him within thirty (30) days of his appointment but in any event within sixty (60) days of his appointment. Upon the selection of the sole expert, the Concessionaire receiving the notice of referral above shall submit its own statement containing all information it considers relevant with respect to the matter in dispute. The decision of the sole expert shall be final and binding and not subject to any appeal, save for fraud, corruption or evident partiality. If the Concessionaires are unable to agree on the appointment of a sole expert within twenty (20) days after a Concessionaire has received a notice of referral pursuant to this Clause the sole expert shall be selected by the International Chamber of Commerce Centre for Expertise and the person so selected shall be appointed by the Concessionaires.
3. The sole expert shall decide the manner in which any determination is made, including whether any Concessionaire shall make oral or written submissions and arguments, and the Concessionaires shall co-operate with the sole expert and provide such documentation and information as the sole expert may request. All correspondence, documentation and information provided by a Concessionaire to the sole expert shall be copied to any other party to the Dispute, and any oral submissions to the sole expert shall be made in the presence of all the parties to the Dispute and each of the parties to the Dispute shall have a right of response. The sole expert may obtain any independent professional or technical advice as the sole expert considers necessary. The English version of this Agreement shall be used in any determination by the sole expert unless otherwise agreed between the parties to the Dispute.

4. The fees and expenses of a sole expert appointed pursuant to this Clause 20.4.3 shall be borne equally by the parties to the Dispute.
5. The decision of the sole expert shall be final and binding and not subject to any appeal, save for fraud, corruption or manifest disregard of applicable procedure of this Agreement.
6. The Concessionaires hereby agree not to exercise any right to institute proceedings to set aside any interim or final decision made by the sole expert pursuant to this Clause 20.4.

Clause 45. Modification of the Agreement

- 45.1. Modification or supplement to this Agreement shall be subject to written consent of all Concessionaires and be submitted to the Government for approval.
- 45.2. Any amendments, exceptions or additions to this Agreement or its exhibits which form an integral part of this Agreement shall be subject to Government approval.

Clause 46. Interpretation

- 46.1. The topical headings used in this Agreement are for convenience only and shall not be construed as having any substantive significance or as indicating that all of the provisions of this Agreement relating to any topic are to be found in any particular Clause.
- 46.2. Reference to the singular includes a reference to the plural and vice versa.
- 46.3. Reference to any gender includes a reference to all other genders.
- 46.4. Unless otherwise provided, reference to any Clause or an exhibit means a Clause or exhibit of this Agreement.

Clause 47. Public announcements

- 47.1. Operator shall be principally responsible for the preparation and release of all public announcements and statements regarding this Agreement or the Joint Upstream Activities; provided that no public announcement or statement shall be issued or made unless, prior to its release, all Concessionaires have been furnished with a copy of such statement or announcement and the

approval of at least a majority of the Concessionaires which are not Affiliates, holding more than fifty percent (50%) of the Participating Interests, has been obtained. Where a public announcement or statement becomes necessary or desirable because of danger to or loss of life, damage to a Deposit, Facilities or other property, or pollution as a result of Upstream activities arising pursuant to this Agreement, Operator is authorized to issue and make such announcement or statement without prior approval of the Concessionaires, but shall promptly furnish all the Concessionaires with a copy of such announcement or statement.

- 47.2. If a Concessionaire wishes to issue or make any public announcement or statement regarding this Agreement or the Joint Upstream Activities, it shall not do so unless, prior to the release of the public announcement or statement, such Concessionaire furnishes all the Concessionaires with a copy of such announcement or statement, and obtains the approval of at least a majority of the Concessionaires which are not Affiliates, holding more than fifty percent (50%) of the Participating Interests; provided that, notwithstanding any failure to obtain such approval, no Concessionaire shall be prohibited from issuing or making any such public announcement or statement if it is necessary to do so in order to comply with the applicable laws, rules or regulations of any Government, legal proceedings or stock exchange having jurisdiction over such Concessionaire or its Affiliates .

Clause 48. Counterpart execution

This Agreement may be executed in any number of counterparts and each such counterpart shall be deemed an original Agreement for all purposes; provided that no Concessionaire shall be bound to this Agreement unless and until all Concessionaires have executed a counterpart. For purposes of assembling all counterparts into one document, Operator is authorized to detach the signature page from one or more counterparts and, after signature thereof by the respective Concessionaire, attach each signed signature page to a counterpart.

"IN WITNESS of their agreement each Concessionaire has caused its duly authorized representative to sign this instrument on the date indicated below such representative's signature.

By: _____

By: _____

Name: _____

Name: _____

Title: _____

Title: _____

Date: _____

Date: _____

Title: _____

Title: _____

Date: _____

Date: _____

CONFIDENTIAL DRAFT

Prilog D- Računovodstveni ugovor

Sadržaj

1.	Opšte odredbe	Error! Bookmark not defined.
1.1.	Svrha	Error! Bookmark not defined.
1.2.	Definicije	265
1.3.	Računovodstvena evidencija i izvještaji koje dostavljaju Koncesionari	266
1.4.	Izvještaji i obračun troškova Koncesionara	267
1.5.	Jezik i jedinice poslovnih knjiga	268
1.6.	Evidencija Zajedničkog računa	269
1.7.	Plaćanja među Stranama	270
1.8.	Plaćanja i avansi između Koncesionara i Operatora	270
1.9.	Prilagođavanja	274
1.10.	Revizija i prava na inspekciju	274
1.11.	Podjela sredstava	Error! Bookmark not defined.
2.	Klasifikacija, definicija i podjela troškova i izdataka	278
2.1.	Troškovi istraživanja	278
2.2.	Kapitalni izdaci za razvoj i proizvodnju	279
2.3.	Operativni troškovi	280
2.4.	Troškovi za usluge	281
2.5.	Opšti i administrativni troškovi	282
2.6.	Fond za deinstalaciju	Error! Bookmark not defined.
3.	Naknade od Zajedničkog računa	283
3.1.	Direktne naknade	283
3.2.	Indirektne naknade	293
4.	Uplate za Koncesionare	294
4.1.	Uplate od UKP-a	294
4.2.	Dupliranje naknada i luplata	295
5.	Evidencija i utvrđivanje vrijednosti imovine	295
6.	Bilansi i izvještaji	295

- 6.1. Izvještaj o proizvodnji 295
- 6.2. Izvještaj o vrijednosti proizvodnje i naknade za proizvodnju 295
- 6.3. Izvještaj o izdacima i prilivima 296
- 6.4. Završni godišnji izvještaj 297
- 6.5. Izvještaj o budžetu 297
- 6.6. Dugoročni plan i projekcija 298
- 7. Jezik i revizija Računovodstvenog ugovora 300
- 8. Nesalaganje sa UKP-om 300

CONFIDENTIAL DRAFT

Prilog D

Računovodstveni ugovor

Ovaj Aneks je prilog i čini dio Ugovora o koncesiji za proizvodnju (u daljem tekstu "UKP") od [....., 20...] koji je zaključen između Republike Crne Gore i Koncesionara PCC-a.

1. Opšte odredbe

1.1. Svrha

- (a) Svrha ovog Računovodstvenog ugovora je uspostavljanje pravičnih metoda za utvrđivanje naknada i uplata primjenljivih za Upstream aktivnosti shodno UKP-u koji odražavaju troškove Zajedničkih Upstream aktivnosti u mjeri u kojoj niko, ni Operator, niti bilo koji Koncesionar neće imati bilo kakve dobiti niti gubitke u vezi sa Operatorom ili u vezi za drugim Koncesionarima UKP-a, ako nije posebno predviđeno mjerodavnim zakonima Crne Gore ili UKP-om.
- (b) Koncesionari su, međutim, saglasni da ukoliko se metode pokažu nepravičnim ili nejednakim prema Operatoru ili Koncesionarima, Koncesionari će se sastati i u dobroj vjeri nastojati da se saglase o izmjenama metoda za koje se smatra da je neophodno ispraviti bilo kakve nepravičnosti ili nejednakosti.

1.2. Definicije

- (a) Pored definicija predviđenih ovim Računovodstvenim ugovorom, definicije predviđene primjenljivim zakonom o Upstream proizvodnji, osnovnim UKP dokumentom i Ugovorom o zajedničkim operacijama se primjenjuju na ovaj Računovodstveni ugovor.
- (b) U slučaju neslaganja između odredbi osnovnog UKP dokumenta i ovog Računovodstvenog ugovora, primjenjuje se osnovni UKP dokument.
- (c) Sljedeće riječi i pojmovi, uključujući i njihove oblike, u ovom Računovodstvenom ugovoru imaju značenje koje im je dolje pripisano:

“Dogovorena kamatna stopa” ima značenje kamate obračunate na mjesečnim osnovama, po godišnjoj stopi koja je jednaka jednom (1) mjesečnom iznosu Londonske međubankovne ponuđene stope (LIBOR stope) za depozite u Eurima, kako je objavljeno u Londonu od strane Financial Times-a ili ukoliko nije objavljeno onda od strane Wall Street Journal-a plus [dva (2%)] procentna poena, koja se primjenjuje na prvi Radni dan prije datuma dospijeca plaćanja, te nakon toga na Prvi radni dan svakog narednog kalendarskog mjeseca. Ukoliko je gore navedena stopa suprotna bilo kojem primjenljivom zakonu o kamatama, kamatna stopa koja se naplaćuje će biti maksimalna kamatna stopa koju takav primjenljivi zakon dozvoljava.

"Obračunske osnove " znači računovodstvene osnove prema kojima se troškovi i koristi smatraju primjenljivim na period u kojem je troškovna obaveza nastala ili u kojem je proizašlo pravo na korist, bez obzira kada je izvršeno fakturisanje, plaćanje ili prijem. .

"Novčana osnova" znači takva računovodstvena osnova prema kojoj se jedino troškovi stvarno plaćeni i prihodi stvarno primljeni uzimaju u obzir za bilo koji period.

"Materijal" znači mašine, oprema i roba koja je nabavljena ili koja je u posjedu radi upotrebe u Zajedničkim naftnim djelatnostima.

"Poglavlje" znači poglavlje ovog Računovodstvenog ugovora.

"Potpoglavlje" znači potpoglavlje ovog Računovodstvenog ugovora.

1.3. Računovodstvena evidencija i izvještaji koje dostavljaju Koncesionari

- (a) U roku od šezdeset (60) dana od Datuma stupanja na snagu, Operator će [Vladi] [Ministarstvu finansija] dostaviti prijedlog kontnog okvira, dokumentacije o poslovanju i izvještaje koji se primjenjuju na Upstream aktivnosti shodno UKP-u, a koji su u skladu sa primjenljivim zakonima Crne Gore i opšteprihvaćenim i prepoznatim računovodstvenim principima koji se koriste u međunarodnoj industriji nafte. U roku od šezdeset (60) dana od prijema gore navedenih dokumenata [Vlada] [Ministarstvo finansija] će ili odobriti prijedlog ili zahtijevati reviziju prijedloga. U roku od četrdesetpet (45) kalendarskih dana od dana kada je [Vlada] [Ministarstvo finansija] odobrila prijedloge Operatora, Koncesionari će implementirati kontni okvir, dokumentaciju o poslovanju i izvještaje predviđene odlukom [Vlade] [Ministarstva], koji će opisivati računovodstveni sistem i procedure koji se koriste

prema UKP-u. Nakon odobrenja, Operator će ekspeditivno pripremiti i dostaviti svim Koncesionarima i [Vladi] [Ministarstvu finansija] zvanične kopije sveobuhvatnog kontnog okvira koji je u vezi sa funkcijama računovodstva, vođenja evidencije i izvještavanja, te će omogućiti [Vladi] [Ministarstvu finansija] da ispita priručnike Koncesionara, ukoliko postoje, i da pregleda procedure koje su i koje će se pratiti prema UKP-u. .

(b) Bez obzira na uopštenost sljedeće navedenog, od Koncesionara se zahtijeva da dostavlja redovne izvještaje [Vladi] [Upravnom organu] vezano za Upstream aktivnosti koje su izvršene prema UKP-u. Takvi izvještaji će najmanje sadržati sljedeće:

- (i) Izvještaj o proizvodnji (vidjeti Poglavlje 6.1. ovog Aneksa);
- (ii) Izvještaj o vrijednosti proizvodnje i Royalty-u (vidjeti Poglavlje 6.2 ovog Aneksa);
- (iii) Izvještaj o izdacima i prilivima (vidjeti Poglavlje 6.3 ovog Aneksa);
- (iv) Završni godišnji izvještaj (vidjeti Poglavlje 6.4 ovog Aneksa);
- (v) Izvještaj o budžetu (vidjeti Poglavlje 6.5 ovog Aneksa); i
- (vi) Dugoročne planove (vidjeti Poglavlje 6.6 ovog Aneksa).

(c) Svi izvještaji i bilanci se pripremaju u skladu sa UKP-om, primjenljivim zakonima Crne Gore i, ukoliko u bilo kojim od njih ne postoje relevantne odredbe onda u skladu sa opšteprihvaćenim i prepoznatim računovodstvenim principima koji se koriste u međunarodnoj naftnoj industriji.

1.4. Izvještaji i fakturisanje Koncesionara

(a) Izuzev ukoliko nije drugačije dogovoreno među Koncesionarima i odobreno od strane Upravnog organa Operator će svakom Koncesionaru mjesečno dostavljati na ili prije [_(...)] dana svakog mjeseca, izvještaj o troškovima i izdacima nastalim tokom

prethodnog mjeseca, navodeći odgovarajuću klasifikaciju njihove prirode, odgovarajuću budžetsku kategoriju, te udio takvih troškova koji je naplaćen od svakog Koncesionara. Ovakvi izvještaji će najmanje sadržati sljedeće informacije:

- (i) Avansna sredstva uz navođenje valute koja je dobijena od svakog Koncesionara;
- (ii) udio svakog Koncesionara u ukupnim izdacima;
- (iii) nastali izdaci;
- (iv) bilans tekućeg računa svakog Koncesionara;
- (v) sumirani pregled troškova, uplata i izdataka za tekući mjesec, za godinu do današnjeg datuma i od početka do današnjeg datuma ili za neki drugi periodični osnov, kako je dogovoreno među Koncesionarima (takvi izdaci će se grupisati po kategorijama i stavkama koje su određene u odobrenom Radnom programu i budžetu koji je Operator dostavio u skladu sa UKP-im da bi se olakšalo upoređivanje stvarnih izdataka sa Radnim programom i budžetom); i
- (vi) detalje o neuobičajenim naknadama i uplatama koje premašuju [*dvije stotine pedeset hiljada eura (EUR 250.000)*].

(b) Operator će Koncesionaru dostaviti opis računovodstvenih klasifikacija koje koristi i sva ažuriranja takvih klasifikacija.

(c) Iznosi koji su uključeni u izvještajima i fakturama će biti izraženi u Euro i usklađeni sa avansiranim valutama.

(d) Svaki Koncesionar je odgovoran za pripremu svog ličnog računovodstvenog i poreskog izvještaja u cilju ispunjavanja zahtjeva Republike Crne Gore i svih ostalih zemalja kojima podliježe. Operator će u mjeri u kojoj su informacije razumno raspoložive od Zajedničke računovodstvene evidencije, pravovremeno obezbjediti Koncesionarima neophodne informacije da bi se omogućilo izvršenje takvih obaveza.

1.5. Jezik i jedinice poslovne evidencije

(a) Poslovna evidencija se vodi u Eurima.

(b) Za mjerenja koja se zahtijevaju ovim Aneksom se koriste metričke jedinice i Bareli.

- (c) Jezik koji se koristi je [crnogorski] [ili] [engleski] i bilo koji drugi jezik koji se može zahtijevati prema primjenjivim zakonima. Ukoliko je potrebno radi razjašnjenja, Koncesionar može također voditi račune i evidenciju na drugim jezicima, mjernim jedinicama ili valutama.

1.6. Evidencija Zajedničkog računa

- (a) Operator će u svako vrijeme održavati i voditi tačnu i ispravnu evidenciju o Proizvodnji i raspolaganju sa svim Ugljovodonikom i o svim troškovima i izdacima iz UKP-a, kao i ostale Podatke neophodne za namirenje računa između Vlade i Koncesionara, između Operatora i Koncesionara i Koncesionara ovog ugovora vezano za njihova prava i obaveze prema UKP-u i omogućiti Operatoru i Koncesionaru da poštuju svoje odnosne primjenljive poreze na prihod i ostale zakone.
- (b) Operator će održavati računovodstvenu evidenciju vezano za Zajedničke upstream aktivnosti u skladu sa primjenljivim crnogorskim zakonima i UKP-u, te ukoliko je potrebno sa opšteprihvaćenim računovodstvenim praksama koje se koriste u međunarodnoj naftnoj industriji.
- (c) Zajednički račun održava Operator na crnogorskom i engleskom jeziku, i u eurima. Konverzija valute će se evidentirati po stopi koja je stvarno primjenjena na takvu konverziju. Preračunavanje valute će se koristiti za izražavanje iznosa izdataka i priliva za koje konverzija valute nije u stvari izvršena. Primljeni iznosi i troškovi i izdaci izvršeni u eurima ili u drugoj valuti će se konvertovati na ili iz eura na osnovu prosjeka kupovne ili prodajne stope valute između predmetnih valuta kako je objavljeno od strane Centralne banke Crne Gore ili u skladu sa primjenljivim zakonima Crne Gore, kako je vrijedilo na dan transakcije kada su takvi iznosi dobijeni i troškovi i izdaci plaćeni, ili kako je dogovoreno među Stranama.
- (d) Bilo kakvi dobitci ili gubici od razmjene valute će se uplatiti ili naplatiti od Zajedničkog računa, izuzev ako nije drugačije definisano u ovom Računovodstvenom ugovoru. Bilo kakvi takvi dobitci ili gubitci će se posebno identifikovati kao takvi.

- (e) Ovaj Računovodstveni ugovor se primjenjuje, *mutatis mutandis*, na Ekskluzivne upstream aktivnosti na isti način kako se primjenjuje na Zajedničke upstream aktivnosti; s tim da se, međutim, naknade i uplate koje se primjenjuju na Saglasnog Koncesionara vode odvojeno. U svrhu utvrđivanja i obračunavanja nadoknade Saglasnog Koncesionara, uključujući premije koje se primjenjuju na Ekskluzivne upstream aktivnosti, troškovi i izdaci će se izražavati u eurima.
- (f) Obračunske osnove računovodstva se koriste za pripremu poslovne evidencije vezano za Zajedničke upstream aktivnosti. Kada se koriste Novčane računovodstvene osnove, Operator će prikazati dospjele/obračunate obaveze kao stavke memoranduma.

1.7. Plaćanja među Stranama

- (a) Izuzev kako je definisano u ovom Potpoglavlju 1.7 (b) i (c), sva plaćanja među Stranama će, izuzev ako nije drugačije dogovoreno, biti u eurima i preko banke određene od svake Strane koja prima plaćanje.
- (b) Plaćanje bilo kakvih poreza od strane Koncesionara će biti izvršeno u skladu sa odredbama UKP-a i primjenljivih zakona Crne Gore.
- (c) Izvršenje obaveze Koncesionara vezano za Nadokandu za proizvodnju će se obaviti u skladu sa UKP-om i primjenljivim zakonima Crne Gore.
- (d) Svi iznosi dospjeli Koncesionaru prema Vladi iz UKP-a tokom bilo kojeg kalendarskog mjeseca će za svaki dan neizmirenja takvog iznosa tokom tog mjeseca, nositi kamatu obračunatu kvartalno po godišnjoj stopi jednakoj LIBOR plus dva (2) procentna poena].

1.8. Plaćanja i avansi između Koncesionara i Operatora

- (a) Nakon odobrenja bilo kojeg Radnog programa i budžeta shodno Ugovoru o zajedničkim operacijama iz Aneksa C UKP-a, ukoliko Operater bude tako zahtijevao, svaki Koncesionar će dati avans svog dijela predviđenog novčnog zahtjeva za Zajedničke upstream aktivnosti za naredni mjesec. Svaki takav novčani poziv će biti jednak

iznosu novca koji je Operator predvidio da utroši u valuti potrebnoj za vršenje svojih zadataka prema odobrenom Radnom programu i budžetu tokom datog mjeseca. Za informativne svrhe, novčani poziv će sadržati predviđeni iznos sredstava potrebnih za naredna dva (2) mjeseca detaljno opisanih po kategorijama određenim u odobrenom Radnom programu i budžetu dostavljenom od strane Operatera u skladu sa Ugovorom o zajedničkim operacijama iz Aneksa C UKP-a.

- (b) Svaki takav novčani poziv, detaljno opisan po kategorijama određenim u odobrenom Radnom programu i budžetu dostavljenom od strane Operatera u skladu sa Ugovorom o zajedničkim operacijama iz Aneksa C UKP-a, će biti u pisanoj formi i dostavljen svim Koncesionarima najmanje 15 dana prije datuma dospjeća plaćanja. Datum dospjeća takvih avansnih plaćanja će odrediti Operator ali on neće biti prije prvog Radnog dana mjeseca za koji se zahtijeva avans. Svi avansi će biti izvršeni bez bankovnih naknada. Bilo kakve naknade vezano za prijem avansa od Koncesionara će snositi taj Koncesionar.
- (c) Svaki Koncesionar će izvršiti transfer svog dijela u ukupnom iznosu svakog novčanog poziva na Operatera na dan ili prije datuma dospjeća, u valuti koja se zahtijeva ili u bilo kojoj drugoj valuti prihvatljivoj za Operatera i na banku koju je odredio Operater. Ukoliko je valuta koju obezbjedi Koncesionar drugačija od zahtijevane valute, onda se ukupni troškovi konvertovanja u zahtjevanu valutu naplaćuju od tog Koncesionara.
- (d) Bez obzira na odredbe ovog Potpoglavlja 1.8, ukoliko se od Operatera zahtijeva da plati bilo koji iznos novca za Zajedničke upstream aktivnosti koje nisu bile predviđene u vrijeme definisanja navedenih predviđenih iznosa koji se zahtijevaju od Koncesionara, Operater može uputiti pisani zahtjev Koncesionarima za posebne avanse kojima se pokriva udio svakog Koncesionara u takvim plaćanjima. Svaki takav Koncesionar će izvršiti svoje proporcionalno posebno avansno plaćanje u roku od 10 dana od prijema takvog obavještenja.

- (e) Kada je ukupan iznos takvog novčanog poziva za bilo koji mjesec jednak [.... Euro (EUR .....)] ili manji, svaki Koncesionar će izvršiti avansno plaćanje svog udijela u njemu u skladu sa ovim Potpoglavljem 1.8. Kada ukupan zahtjev za gotovinom premaši gore pomenuti iznos, svaki Koncesionar će izvršiti avansno plaćanje svog dijela predviđenih sredstava u 3 rate u iznosu koji će definisati Operater, a prva rata se plaća najkasnije prvog Radnog dana mjeseca za koji se zahtijeva avansno plaćanje, druga rata se plaća najkasnije desetog dana mjeseca za koji se zahtijeva avansno plaćanja ili ukoliko taj dan nije Radni dan onda narednog radnog dana, a treća rata se plaća najkasnije dvadesetog dana mjeseca za koji se zahtijeva avansno plaćanje ili ukoliko taj dan nije Radni dan onda narednog Radnog dana. Treću ratu Operator može prilagoditi obavještavajući Koncesionara o prilagođenom iznosu najkasnije petnaestog dana mjeseca za koji se avansno plaćanje zahtijeva.
- (f) Ukoliko avansna plaćanja Koncesionara premašuju njegov udio u novčanim izdacima, nakon što se to utvrdi, sljedeći zahtjevi za gotovinskim avansima će se umanjiti u skladu sa tim. Međutim, ukoliko je iznos takvog premašenog avansa veći od iznosa predviđenog novčanim pozivom za sljedeći mjesec za tog Koncesionara, Koncesionar može zahtijevati refundiranje razlike, a takvo refundiranje će izvršiti Operater u roku od 10 dana od prijema zahtjeva Koncesionara pod uslovom da taj iznos premašuje [.... Euro (EUR .....)]. Ukoliko Operater ne izvrši refundiranje novca u predviđenom vremenu, neisplaćenom bilansu se pripisuje i obračunava kamata po Dogovorenoj kamatnoj stopi od datuma dospijeća do prijema plaćanja od strane Koncesionara koji je zahtijevao refundiranje.
- (g) Ukoliko su avansna plaćanja Koncesionara manja od njegovog udjela u novčanim izdacima, nedostatak će se po opciji Operatera dodati narednom zahtjevu za novčanim avansom ili se biti plaćen od strane Koncesionara u roku od 10 dana od prijema fakture od Operatera za takav nedostatak.
- (h) Ukoliko se prema odredbama Ugovora o zajedničkim operacijama iz Aneksa C UKP-a, od Operatera zahtijeva da odvoji sredstva dobijena od Koncesionara, bilo kakva kamata dobijena na takva sredstva će se primjenjivati na sljedeći naredni novčani poziv ili će

se ukoliko bude naređeno od strane Upravnog odbora distribuirati kvartalno. Tako dobijena kamata će se raspodjeliti na Koncesionare po jednakom osnovu, uzimajući u obzir datum prijema na račun sredstava od svakog Koncesionara srazmjerno ukupnim sredstavima sa računa. Operater će svakom Koncesionaru obezbjediti mjesečni izvještaj kojim se sumiraju prilivi, isplate, transferi na svaki zajednički bankovni račun i njihovi početni i završni bilansi.

- (i) Ukoliko Operater ne zahtijeva od Koncesionara avansno plaćanje njihovog udjela u predviđenom novčanom zahtjevu, svaki Koncesionar će izvršiti plaćanje svog udjela novčanih izdataka u roku od 10 dana od dana prijema fakture od Operatera.
- (j) Plaćanje avansa ili fakturisanje će se izvršiti na ili prije datuma dospijeca. U skladu sa Članom 8 Ugovora o zajedničkim operacijama iz Aneksa C UKP-a, ukoliko se ovakva plaćanje ne prime do datuma dospijeca, na neizmireni iznos će se obračunavati kamata od datuma dospijeca do Operatorovog prijema plaćanja po Dogovorenoj kamatnoj stopi]. U svrhu utvrđivanja neisplaćenog iznosa i kamate koja se duguje, Operater će u eure preračunati sve iznose koji se duguju u drugim valutama koristeći deviznu stopu utvrđenu u skladu sa Poglavljem 1.6 c) na zatvaranju poslednjeg radnog dana prije datuma dospijeca neisplaćenog iznosa.
- (k) U skladu sa primjenljivim zakonima Crne Gore, Operator ima pravo da u bilo koje vrijeme i s vremena na vrijeme zamijeni avansna sredstva ili bilo koji njihov dio u drugu valutu u mjeri u kojoj se takva valuta zatim zahtijeva za upstream aktivnosti. Troškovi takve zamjene se naplaćuju od Zajedničkog računa.
- (l) Operater će nastojati da na bankovnim računima održava sredstva koja se čuvaju za Zajednički račun na nivou koji je konzistentan sa onim što se zahtijeva za razumno vršenje Zajedničkih upstream aktivnostima.
- (m) Ukoliko se, shodno Ugovoru o zajedničkim operacijama iz Aneksa C UKP-a, od Operatora zahtijeva da razdvoji sredstva dobijena od ili za Zajednički račun, odredbe ovog

Potpoglavlja 1.8 za plaćanja i avanse od Koncesionara se takođe primjenjuju na Operatora.

1.9. Prilagođavanja

Plaćanja bilo kojih avansa ili fakturisanje neće prejudicirati pravo bilo kojeg Koncesionara da se suprostavi ili ispita njihovu ispravnost; s tim da se, međutim, sve fakture i izvještaji dostavljeni Koncesionarima od strane Operatora tokom bilo koje kalendarske godine definitivno smatraju ispravnim i tačnim nakon 24 mjeseca od kraja te kalendarske godine, izuzev ukoliko u roku od pomenutog period od 24 mjeseca Koncesionar uputi pisano izuzeće za njih i traži od Operatera prilagođavanje. Neupućivanje zahtjeva od strane Koncesionara Operatoru za prilagođavanje u tom periodu znači njihovu ispravnost i isključuje podnošenje izuzeća za njih ili potraživanje njihovog prilagođavanja. Nikakvo prilagođavanje povoljno za Operatera neće biti izvršeno ukoliko nije izvršeno u istom propisanom periodu. Odredbe ovog stava ne sprečavaju prilagođavanja koja su rezultat fizičkog popisa Materijala kako je definisano u ovom Računovodstvenom ugovoru. Operatoru je dozvoljeno da izvrši prilagođavanja na Zajedničkom računu nakon takvog perioda od 24 mjeseca ukoliko takva prilagođavanja rezultiraju iz revizorskih izuzetaka van ovog Računovodstvenog ugovora, potraživanja trećih strana ili zahtjeva Vlade. Bilo kakva takva prilagođavanja su predmet revizije u vremenskom periodu definisanom u odredbi vezano za reviziju od strane Koncesionara.

1.10. Revizija i pravo inspekcije

(a) Revizija o strane Koncesionara

- (i) Koncesionar, nakon najmanje 60 dana unaprijed dostavljenog pisanog obavještenja Operatoru i svim ostalim Koncesionarima, ima pravo na reviziju Zajedničkog računa i evidencije Operatera vezano za računovodstvo iz ovog Ugovora za bilo koju kalendarsku godinu u periodu od 24 mjeseca nakon završetka takve kalendarske godine, osim ako nije drugačije definisano u poglavlju 3.2. Koncesionari će imati razuman pristup Operatorovim zaposlenim i

Postrojenjima, skladištima i kancelarijama koje neposredno ili posredno služe za Zajedničke upstream aktivnosti. Troškove svake takve revizije će snositi Koncesionari koji učestvuju u reviziji. Koncesionari će uložiti razumne napore da obave zajedničke ili istovremene revizije na način koji će rezultirati sa minimalnim ometanjem Operatora. Koncesionar mora uputiti pisano izuzeće i podnijeti žalbu Operateru za sva nepodudaranja utvrđena pomenutom revizijom u pomenutom periodu od 24 mjeseca. Koncesionar može da zahtijeva informacije od Operatera prije otpočinjanja revizije. Operator će obezbijediti informacije u elektronskoj formi ili na štampanoj dokumentaciji ukoliko elektronska forma nije na raspolaganju. Operator će obezbijediti tražene informacije u roku od 30 dana prije početka revizije ali ni u kojem slučaju kasnije od 30 dana od pisanog zahtjeva. Tražene informacije se ograničavaju na one koje se obično koriste za predrevizorske poslove kao što je probni bilans, glavna knjiga i analitički podaci.

- (ii) Operator će nastojati da dobije informacije od svojih Povezanih društava koje su razumno potrebne da bi potkrijepile plaćanja tih Povezanih društava sa Zajedničkog račun izuzev onih naplata iz Poglavlja 3.2.
- (iii) Izuzev za naplate iz Potpoglavlja 3.1. e) vezano za usluge trećih strana, Povezanih društava i Koncesionarovih sekundiranih lica, sljedeće odredbe se primjenjuju za sva plaćanja Operatora za svoja Povezana društva:
  - i. Pored informacije koje je Operator obezbijedio prema Potpoglavlju 1.10 (a)(ii) gore i po zahtjevu Koncesionara, Operator će uzrokovati svoja Povezana društva da dozvole Koncesionaru reviziju knjiga i evidencije Povezanih društava vezano za plaćanja Povezanih društava sa Zajedničkog račun za istu kalendarsku godinu kako je definisano u 1.10 (a)(i) gore. Revizija se može izvršiti na isti način kao i revizija knjiga i evidencije Operatora.
  - ii. Nijedan iznos plaćen Povezanom društvu Operatora, a koji Koncesionar traži da revidira, ne može se obračunati na Zajednički račun ukoliko Povezano društvo Operatora ne dozvoljava reviziju takvog iznosa kako je definisano gore.

- (iv) Bilo koji Koncesionar može izvršiti reviziju evidencije Povezanog društva drugog Koncesionara vezano za naplate tog Povezanog društva prema Potpoglavlju 3.1e) vezano za usluge pružene od trećih strana, Povezanih društava i sekundiranog kadra Koncesionara. Odredbe ovog Potpoglavlja 1.10 (a)(iii) se primjenjuju mutatis mutandis na takve revizije osim ukoliko nije drugačije dogovoreno među Koncesionarima. Ukoliko takve naplate budu odbijene prema odredbama ovog Potpoglavlja 1.10 (a)(iii), takve naplate će se naplatiti od Koncesionara čije je Povezano društvo pružilo usluge.
- (v) Bilo koji Koncesionar može izvršiti reviziju evidencije Operatorovog Povezanog društva vezano za naplate prema Potpoglavlju 3.1 (g) vezano za opremu koja je u isključivom vlasništvu Operatora ili njegovih Povezanih društava. Odredbe Potpoglavlja 1.10 (a)(iii) se primjenjuju mutatis mutandis na takve revizije, izuzev ukoliko nije drugačije dogovoreno među Koncesionarima.
- (vi) Bilo koje informacije koje Koncesionar dobije prema odredbama ovog Potpoglavlja 1.10 (a) a koje se odnose direktno na Zajedničke upstream aktivnosti su povjerljive i neće se objelodanjivati bilo kojoj strani osim ukoliko nije drugačije dozvoljeno Članom 17 Ugovora o zajedničkim operacijama iz Aneksa C UKP-a.
- (vii) U slučaju da se od Operatora zahtijeva prema primjenljivim zahtjevima ili UKP-u da angažuje javnu računovodstvenu kompaniju da bi izvršila reviziju Zajedničkog računa i evidencije Operatora vezano za računovodstvo iz ovog ugovora, njihovi troškovi se naplaćuju od Zajedničkog računa, a kopija revizije se dostavlja svakom Koncesionaru.
- (viii) Po zaključivanju svake revizije, Koncesionar i Operator će nastojati da ekspeditivno riješe preostala pitanja. U tom smislu Koncesionar koji vrši reviziju će uložiti razumne napore da pripremi i distribuira pisani izvještaj Operatoru i svim Koncesionarima koji su učestvovali u reviziji što je prije moguće, a u svakom slučaju u roku od 90 dana od zaključivanja svake revizije. Izvještaj će sadržati sve žalbe uz prateću dokumentaciju koje proizilaze iz takve revizije zajedno sa komentarima vezano za vođenje knjiga i evidencije. Operator će uložiti razumne napore da odgovori na izvještaj u pisanoj formi što je prije moguće a svakom slučaju najkasnije 90 dana od prijema izvještaja. Ukoliko

Koncesionar smatra da izvještaj ili odgovor zahtijeva dalja ispitivanja bilo koje njegove stavke, Koncesionar ima pravo da obavi dalja ispitivanja vezano za takvo pitanje bez obzira na odredbe Poglavlja 1.9 i ovog Potpoglavlja 1.10 (a) prema kojima je period od 24 mjeseca možda istekao. Međutim, obavljanje takvih daljih ispitivanja neće produžiti period od 24 mjeseca za upućivanje pisanog izuzeća i žalbe Operatoru za sva neslaganja otkrivena tom revizijom. Takva dalja ispitivanja će otpočeti u roku od 30 dana i biće zaključena u roku od 60 dana od prijema takvog izvještaja ili odgovora, zavisno od slučaja.

- (ix) Sva prilagođavanja iz revizije dogovorena između Operatora i Koncesionara koji vrši reviziju će Operator blagovremeno reflektovati na Zajednički račun i o tome izvijestiti Koncesionara(e). Ukoliko bilo kakav spor proistekne u vezi sa revizijom, o tome će se izvijestiti i razmotriti sa Upravnim odborom, izuzev ukoliko nije drugačije dogovoreno među stranama spora, i riješiti u skladu sa odredbama Ugovora o zajedničkim operacijama iz Aneksa C UKP-a. Ukoliko se sve strane spora tako dogovore, prilagođavanje(a) se mogu uputiti nezavisnom ekspertu o kojem su se strane spora dogovorile. Po izboru strana spora, odluka eksperta će biti obavezujuća za te strane. Izuzev ukoliko nije drugačije dogovoreno, troškovi takvog eksperta se dijele podjednako na sve strane spora.

(b) Revizije od strane Vlade

- (i) Shodno primjenjivim zakonima Crne Gore i nakon upućivanja Koncesionaru obavještenje najmanje petnaest (15) kalendarskih dana unaprijed, nadležni organ Vlade ima pravo da izvrši reviziju računa i evidencije Koncesionara koja se čuva shodno UKP-u za bilo koju kalendarsku godinu u roku od deset (10) godina od završetka te kalendarske godine. Obavještenje o bilo kakvim izuzecima sa računa Koncesionara iz bilo koje kalendarske godine se mora dostaviti Koncesionaru u roku od [... (...)] godina od završetka te kalendarske godine. U svrhu revizije Vlada može ispitivati i verifikovati u razumnom vremenu sve naknade i uplate vezano za Upstream aktivnosti shodno UKP-u, kao što su računovodstvene knjige, knjiženja, evidenciju o Merijalu i bilo koju drugu dokumentaciju, prepisku i evidenciju koju je neophodno revidirati i verifikovati

naknade i uplate. Na dalje, revizori imaju pravo da u vezi sa takvom revizijom posjete i obave inspekciju, nakon razumno upućenog obavještenja, svih lokacija, Postrojenja, skladišta i kancelarija Koncesionara koji su vezani za Upstream aktivnosti prema UKP-u, uključujući posjete zaposlenima koji su povezani sa upstream aktivnostima.

- (ii) sva dokumenta iz Potpoglavlja 1.10 (b)] se čuvaju i daju na raspolaganje za inspekciju od strane Vlade u vremenu koje je propisano primjenjivim zakonima Crne Gore.
- (iii) Bilo kakva poreska revizija se vrši u skladu sa primjenjivim poreskim zakonima Crne Gore .

1.11. Raspodjela

Ukoliko bude neophodno raspodjeliti bilo kakve troškove ili izdatke na ili između Zajedničkih upstream aktivnosti, takva raspodjela se vrši na pro rate osnovama. Samo za informativne svrhe, Operator će Koncesionarima dostaviti opis svojih procedura raspodjele vezano za takve troškove i izdatke i njegove stope za zaposlene i ostale naknade, zajedno sa svakim predloženim Radnim programom i budžetom. Takve osnove za raspodjelu će biti predmet revizije Koncesionara.

2. Klasifikacija, definicija i podjela troškova i izdataka

Svi izdaci vezano za Upstream aktivnosti se, shodno primjenjivim zakonima Crne Gore i UKP-a, klasifikuju, definišu i dijele na sljedeći način:

2.1. Troškovi istraživanja

Troškovi istraživanja su svi takvi direktni i alocirani indirektni troškovi dogovoreni, ugovoreni ili nastali nakon Datuma stupanja na snagu u traženju Ugljovodonika u Području UKP-a, uključujući ali se ne ograničavajući na:

- (a) Prostorna, geofizička, geohemijska, paleontološka, geološka i seizmička ispitivanja i studije i njihova tumačenja.

- (b) Bušenje osnovne bušotine i bušenje izvora vode.
- (c) Radnu snagu, Materijale i usluge koje su se koristile za bušenje Bušotina sa ciljem pronalaženja novih Ležišta ili u svrhu procjene obima Ležišta koje je već otkriveno pod uslovom da takve Bušotine nisu napravljene kao Proizvodne bušotine.
- (d) Postrojenja koja se koriste isključivo kao podrška Istraživanju i bušenju Bušotina, uključujući kupljene geološke i geofizičke informacije.
- (e) Troškovi za usluge koji su alocirani za Istraživanje i bušenje Bušotina na osnovama utvrđenim primjenjivim zakonima Crne Gore ili u odsustvu takvog zakona koji su dogovoreni između Vlade i Koncesionara na sistematskoj osnovi, a u slučaju nepostojanja dogovora će se utvrditi od strane jednog eksperta u skladu sa UKP-om.
- (f) Opšti i administrativni izdaci alocirani za Troškove istraživanja na osnovama koje su utvrđene primjenjivim zakonima Crne Gore ili u odsustvu takvog zakona koji su dogovoreni između Vlade i Koncesionara na sistematskim osnovama, a u slučaju nepostojanja dogovora će se utvrditi i od strane jednog eksperta i skladu sa UKP-om.

2.2. Kapitalni izdaci za razvoj i proizvodnju

Kapitalni izdaci za razvoj i proizvodnju su svi izdaci nastali u Razvoju i proizvodnji, uključujući ali se ne ograničavajući na:

- (a) Troškove istraživanja nastali prije datuma odobrenja Programa za razvoj i proizvodnju.
- (b) Bušotine koje su završene kao Proizvodne bušotine i Bušotine u svrhu Proizvodnje od Ležišta koja su već otkrivena bez obzira da li su te Bušotine presušile ili su proizvodne.
- (c) Završetak Bušotina instaliranjem zaštitnih cijevi ili opreme ili drugog nakon što se izvršilo bušenje Bušotine u svrhu prevođenja Bušotine u upotrebu kao Proizvodne bušotine.
- (d) Nematerijalni troškovi bušenja kao što su radna snaga, potrošni Materijal i usluge koje nemaju likvidacionu vrijednost, a koji su nastali pri bušenju i Produblivanju bušotina za potrebe proizvodnje.

- (e) Troškovi lokacije, Postrojenja i pomoćne opreme koji se koriste za Proizvodnju shodno UKP-u, uključujući ali se ne ograničavajući na izljevne cijevi, jedinice za proizvodnju i tretman, opremu na ušću bušotine, unapređeni sistem sanacije, platforme u podmorju, Postrojenja za dovođenje Nafta na obalu, uključujući krajnji terminal za dovođenje nafte, Postrojenja za finalnu obradu ili tretman prirodnog gasa u svrhu daljeg transporta kao tečnog pripodnog gasa ili kompresovanog prirodnog gasa, Postrojenja za skladištenje Nafta i Gasa, terminali za izvoz i gatovi, pristaništa i povezana Postrojenja za proizvodne djelatnosti.
- (f) Inženjering i projektne studije za Postrojenja.
- (g) Troškovi usluga alocirani za Razvoj i proizvodnju na osnovama koje su utvrđene primjenljivim zakonima Crne Gore ili u odsustvu takvog zakona koji su dogovoreni između Vlade i Koncesionara na sistematskim osnovama, a u slučaju nepostojanja dogovora koje će se utvrditi od strane jednog eksperta i skladu sa UKP-om..
- (h) Opšti i administrativni izdaci alocirani za Razvoj i proizvodnju na osnovama koje su utvrđene primjenljivim zakonima Crne Gore ili u odsustvu takvog zakona koji su dogovoreni između Vlade i Koncesionara na sistematskim osnovama, a u slučaju nepostojanja dogovora će se utvrditi od strane jednog eksperta i skladu sa UKP-om.
- (i)

2.3. Operativni troškovi

Operativni troškovi su Troškovi istraživanja nastali nakon odobrenja Programa razvoja i proizvodnje i svi troškovi nastali od Upstream aktivnosti od datuma početka Proizvodnje , a koji nisu Troškovi istraživanja, Kapitalni troškovi za razvoj i proizvodnju, Opšti i administrativni troškovi i Troškovi za usluge, uključujući ali se ne ograničavajući na:

- (a) Rad, servisiranje, održavanje i opravku Bušotina za proizvodnju i svih Postrojenja završenih tokom Razvoja i proizvodnje.

- (b) Planiranje, izradu, kontrolu, mjerenje i testiranje toka Ugljovodonika i vađenje, skupljanje, tretman, skladištenje i transport Ugljovodonika od Ležišta do tačke isporuke kako je predviđeno odobrenim Programom za razvoj i proizvodnju.
- (c) Bilans Opštih i administrativnih troškova koji nisu alocirani za Istraživanje ili za Razvoj i proizvodnju.

2.4. Troškovi usluga

- (a) Troškovi usluga su direktni i indirektni izdaci koji podržavaju Upstream aktivnosti, uključujući skladišta, kancelarije, kampovi, gatovi, plovila marine, vozila, motorizovana rol-oprema, vazduhoplovi, požarne i sigurnosne stanice, radionice, postrojenja vodosnabdijevanja i kanalizacije, električni pogoni, smještajni, komunalni i rekreativni objekti i namještaj, alati i oprema koji se koriste za ove aktivnosti. Troškovi usluga za bilo koju kalendarsku godinu će da obuhvataju ukupne troškove nastale u toj godini za kupovinu i/ili izgradnju navedenih objekata, kao i godišnje troškove za njihovo održavanje i rad. Svi Troškovi za usluge će se redovno alocirati kako je definisano u Potpoglavljima 2.1(e), 2.2(g) i 2.3 vezano za Troškove istraživanja, Kapitalne izdatke za razvoj i proizvodnju i Operativne troškove.
- (b) Troškovi za usluge nastali nakon perioda koji počinje Datumom stupanja na snagu i koji se završava datumom odobrenja od strane Vlade prvog Programa za razvoj i proizvodnju za predloženo Područje UKP-a, će se u potpunosti pripisati troškovima Istraživanja.
- (c) Počevši od datuma Vladinog odobrenja prvog Programa za razvoj i proizvodnju za predloženo Područje UKP-a, te ukoliko bude neophodno da se podijele Troškovi za usluge na i među Upstream aktivnostima, takve raspodjele će se izvršiti na jednakim osnovama u skladu sa primjenljivim zakonima Crne Gore ili u slučaju nepostojanja takvog zakona će biti dogovorene između Vlade i Koncesionara na sistematskim osnovama, a u slučaju da se ne postigne dogovor, raspodjele će se izvršiti od strane jednog eksperta u skladu sa UKP-om.

- (d) Koncesionar će dostaviti opis svojih procedura raspodjele vezano za Troškove za usluge, zajedno sa predloženim Programom za razvoj i proizvodnju.

2.5. Opšti i administrativni izdaci

Opšti i administrativni izdaci su:

- (a) Svi troškovi za glavne kancelarije, terenske kancelarije i opšti administrativni troškovi u Republici Crnoj Gori, uključujući ali se ne ograničavajući na usluge nadzora, računovostva i radničkih odnosa.
- (b) Režijske naknade za usluge pružene van Republike Crne Gore za upravljanje Upstream aktivnostima i za savjetovanje i pomoć osoblju uključujući finansijske, pravne, računovodstvene usluge i usluge za radničke odnose. Ovakva naknada će iznositi pet procenata (5%) za ugovorne troškove do pet miliona eura (EUR 5.000.000), tri procenta (3%) takvog dijela ugovornih troškova između pet miliona eura (EUR 5.000.000) i deset miliona eura (EUR 10.000.000) i jedan i po procenat (1.5%) ugovornih troškova koji premašuju deset miliona eura (EUR 10.000.000). Ugovorni troškovi koji se ovdje navode uključuju Troškove istraživanja, Kapitalne izdatke za razvoj i proizvodnju, Operativne troškove i Troškove za usluge.
- (c) Svi Opšti i administrativni troškovi će se redovno alocirati kako je definisano u Potpoglavljima 2.1(f), 2.2(h) i 2.3 vezano za Troškove istraživanja, Kapitalne izdatke za razvoj i proizvodnju i Operativne troškove.

Opšti i administrativni izdaci nastali tokom perioda koji počinje Datumom stupanja na snagu i koji se završava datumom Vladinog odobrenja prvog Programa za razvoj i proizvodnju za predloženo Područje UKP-a, će se u potpunosti pripisati Troškovima istraživanja. Počevši sa datumom Vladinog odobrenja prvog Programa za razvoj i proizvodnju za predloženo Područje UKP-a, ukoliko bude neophodno raspodjeliti Opšte i administrativne troškove na ili između Upstream aktivnosti shodno različitim UKP-ima, takve raspodjele će biti izvršene na pro rate osnovama dogovorenim među Koncesionarima u skladu sa primjenljivim zakonima, a ukoliko ne dođe do dogovora podjela će se odrediti od strane jednog eksperta u skladu sa UKP-om.

Koncesionari će dostaviti opis svoji procedura raspodjele vezano za Opšte i administrativne izdatke, zajedno sa svakim predloženim Programom za razvoj i proizvodnju.

2.6. Fond za deinstalaciju

U svrhu troškova vezano za implementaciju Plana deinstalacije, osnovaće se Fond za deinstalaciju za svako Područje UKP-a kako je predviđeno primjenljivim Upstream zakonom i UKP-om.

3. Naplate sa Zajedničkog računa

Operator će od Zajedničkog računa naplaćivati sve troškove i izdatke koje Operator napravi prilikom vršenja Zajedničkih Upstream aktivnosti u granicama odobrenog Radnim programom i budžetom ili kako je drugačije definisano u UKP-u.

Naknade za usluge koje obično pruža Operator kao one što se podrazumijevaju, a koje obezbjedi Povezano društvo Operatora će odražavati troškove Povezanog društva, isključujući profit, za vršenje takvih usluge, izuzev ako je drugačije definisano u ovom Računovodstvenom ugovoru.

Troškovi i izdaci će se evidentirati kako se zahtijeva za namirenje računa između Koncesionara ovog Ugovora vezano za prava i obaveze shodno UKP-u, te u svrhu poštovanja poreskih zakona Republike Crne Gore i onih drugih zemalja kojima Koncesionari mogu da podliježu.

Troškovi i izdaci dogovoreni, ugovoreni ili nastali nakon Datuma stupanja na snagu koji se naplaćuju od Zajedničkog računa uključuju, ali se ne ograničavaju na sljedeće:

3.1. Direktne naknade

Troškovi vezano za:

- (a) Dobijanje i održavanje ovlaštenja vezano za prava shodno UKP-u i svi troškovi koji se pripisuju dobijanju, obnavljanju ili odricanju prava stečenih ili koja se čuvaju na snazi za Područje UKP-a.
- (b) Radnu snagu i povezane troškove za radnu snagu, uključujući:
- (i) Bruto zarade i plate uključujući bonuse i premije za Koncesionarove zaposlene koji su direktno angažovani na Zajedničkim upstream aktivnostima shodno UKP-u, bez obzira na lokaciju takvih zaposlenih;
  - (ii) Zarade, plate i povezane troškove za zaposlene Koncesionara i njegovih Povezanih društava koji su privremeno ili stalno ustupljeni na rad u Republici Crnoj Gori i direktno angažovani na Zajedničkim upstream aktivnostima;
  - (iii) Zarade, plate i povezane troškove za zaposlene Koncesionara i njegovih Povezanih društava koji su privremeno ili stalno ustupljeni na rad van Republike Crne Gore i direktno angažovani na Zajedničkim upstream aktivnostima, a koji nisu na drugi način uključeni u slovo (e) iz ovog Potpoglavlja 3.1;
  - (iv) Troškovi za zarade, plate i povezani troškovi se mogu obračunati na stvarnim osnovama ili po stopi zasnovanoj na prosječnim troškovima u skladu sa uobičajenom praksom Koncesionara. Prilikom utvrđivanja prosječnih troškova, stope zaposlenih na radu u inostranstvu i nacionalnih zaposlenih se obračunavaju odvojeno i revidiraju najmanje jednom godišnje.
  - (v) Troškovi Koncesionara vezano za praznike, godišnje odmore, bolovanja, otpremnine, izuzev za otpuštanje zaposlenog bez razloga kako je utvrđeno od strane suda ili arbitražnog tijela nadležne jurisdikcije, te plaćanja za invalidsko i penziono osiguranje i plaćanja za nezaposlene koja se primjenjuju na zarade i plate, a koji se nadoknađuju shodno tački (i), (ii), (iii), (iv) gore. Što se tiče gore spomenutog plaćanja za otpremnine, penziono i nezaposlene, iznos koji će se obračunavati kao direktan trošak će biti proporcionalan ukupnom vremenu direktnog angažmana zaposlenog na Zajedničkim upstream aktivnostima shodno UKP-u, na osnovama punog radnog vremena za ukupan angažman zaposlenog kod Koncesionara i njegovih Povezanih društava. Ukoliko bude neophodno podijeliti ove iznose na ili

između Upstream aktivnosti koje su izvršene shodno drugim UKP-ima pored ovog UKP-a, takva podjela će biti izvršena na ravnomjernim osnovama u skladu sa primjenljivim zakonom, a u nepostojanju takvih zakona prema dogovoru između Vlade i Koncesionara, te ukoliko dogovor ne bude postignut podjelu će utvrditi isključivi ekspert prema UKP-u.

- (vi) Izdaci ili doprinosi izvršeni shodno procjenama ili obavezama definisanim primjenljivim zakonima koji se primjenjuju na Koncesionarove troškove za zarade i plate i koji su plativi prema (i) gore;
  - (vii) Troškovi Koncesionara za utvrđene planove za radničko životno osiguranje, bolničko liječenje, penzije, te ostale nadoknade slične prirode koje se obično daju za zaposlene Koncesionara;
  - (viii) Razumni troškovi za putovanja i lični troškovi zaposlenih kod Koncesionara uključujući one nastale za putovanje i premještaj zaposlenih koji su na radu u inostranstvu, i za njihove uže porodice, a koji su ustupljeni za UKP u vezi Zajedničkih upstream aktivnosti u Republiku Crnu Goru, a sve u skladu sa uobičajenom praksom Koncesionara kako je odobreno od strane Upravnog odbora.
  - (ix) Ukoliko su zaposleni angažovani na drugim aktivnostima pored Zajedničkih upstream aktivnosti shodno UKP-u, toškovi za takve zaposlene će se raspodjeliti na ravnomjernim osnovama.
- (c) Održavanje bilo kojih kancelarija, i pod-kancelarija gdje god da se nalaze, i skladišta, operativnih osnova i ostale infrastrukture Koncesionara i Povezanih društava koji se nalaze u Republici Crnoj Gori i direktno služe za zajedničke upstream aktivnosti. Ukoliko takve kancelarije, pod-kancelarije, skladišta, operativne osnove i ostala infrastruktura služe za Upstream aktivnosti pored Zajedničkih upstream aktivnosti shodno UKP-u, onda će se troškovi podijeliti na UKP-e na pro rate osnovama.
- (d) Troškovi prevoza, uključujući sve troškove prevoza zaposlenih, opreme, Materijala i robe neophodnih za obavljanje Zajedničkih upstream aktivnosti shodno UKP-u.
- (e) Usluge

(i) Ugovori sa trećim licima

Stvarni troškovi ugovora za tehničke i ostale usluge zaključeni od strane Koncesionara za Zajedničke upstream aktivnosti sa trećim licima i sekundiranim kadrom, pod uslovom da cijene koje se plaćaju prema takvom ugovoru od strane Koncesionara ne budu veće od onih koje se generalno naplaćuju od strane ostalih međunarodnih ili domaćih trećih lica dobavljača za uporediv posao i usluge.

(ii) Povezana društva Koncesionara

Bez prejudiciranja na nadokande koje se mogu izvršiti u skladu sa Potpoglavljem 2.5, u slučaju usluga koje je za Zajedničke upstream aktivnosti pružilo Povezano društvo Koncesionara, nadoknade će biti zasnovane na stvarnim troškovima i biće konkurentne. Nadoknade neće biti veće od najpovoljnijih cijana koje Povezano društvo naplaćuje trećim licima za uporedive usluge pod sličnim rokovima i uslovima. Koncesionar će navesti iznos nadoknada koji predstavlja alociran udio u troškovima za opšti Materijal, menadžment, tehničke i ostale troškove Povezanog društva, te iznos koji je direktan trošak za pružanje predmetnih usluga. Kada je potrebno, dobiće se ovjereni dokaz od revizora Povezanog društva vezano za osnovu naplaćenih cijena.

(iii) Koncesionar će fakturisati Operatoru direktne troškove za usluge i za sekundirani kadar koji su obračunati na ili prije posljednjeg dana svakog mjeseca za plaćanja za prethodni mjesec, gdje će Koncesionar na takve naplate dodati administrativne režijske troškove kako je definisano u Potpoglavlju 2.5 b). U roku od 30 dana od prijema fakture za takva plaćanja, Operator će izvršiti plaćanje iznosa koji time dospjeva na plaćanje.

(iv) Nadoknade za usluge prema ovom Potpoglavlju 3.1. (e) neće premašiti one koje bi trenutno vrijedile da su izvršene od strane trećih lica koja nisu Povezana društva Operatora ili Koncesionara, uzimajući u obzir kvalitet i raspoloživost takvih usluga.

(f) Materijal

(i) Opšti

Dokle god je izvodljivo i konzistentno sa primjenljivim crnogorskim pravom, efikasim, ekonomičnim i međunarodno prihvatljivim zahtjevima, jedino će se takvi Materijali kupovati ili dostavljati od strane Koncesionara za upotrebu za Zajedničke upstream aktivnosti, kako se može zahtijevati za upotrebu u razumno predviljivoj budućnosti, i u mjeri u kojoj je takva kupovina ili isporuka u skladu sa UKP-om.

Koncesionar neće garantovati za Materijal van garancije dobavljača ili proizvođača, a u slučaju oštećenog Materijala ili opreme, bilo kakva prilagođavanja koja dobije Koncesionar od dobavljača ili proizvođača ili njihovih agenata će se uplatiti na račune prema UKP-u.

- (ii) Vrijednost Materijala koji se naplaćuje sa računa prema UKP-u
- a) Izuzev ukoliko je drugačije definisano u tački b) dolje, Materijal kupljen od strane Koncesionara za upotrebu za Zajedničke upstream aktivnosti će biti vrednovan tako da uključuje: fakturisanu cijenu umanjenu za trgovinske i novčane diskonte (ukoliko postoje), nadoknadu za kupovinu i nabavku plus nadoknade za prevoz i špediciju između tačke isporuke i tačke otpreme, prevoz do lučke destinacije, osiguranje, poreze, carine, konzularne naknade, ostale stavke naplative za uvezeni Materijal i ukoliko je primjenljivo troškovi rukovanja i transporta od tačke uvoza do skladišta ili operativnog mjesta ili lokacije, a njegovi troškovi ne bi trebalo da premaše one koje trenutno vrijede u uobičajenim nepristrasnim transakcijama na otvorenom tržištu.
  - b) Materijali kupljeni od Povezanih društava Koncesionara se naplaćuju po cijenama definisanim pod (1) i (2) ovog Ugovora.
    - (1) Novi Materijal (uslov „A“) se vrednuje po trenutnoj međunarodnoj cijeni koja neće premašiti cijenu koja vrijedi za uobičajene nepristrasne transakcije na otvorenom tržištu.
    - (2) Korišćeni Materijal (uslovi „B“ i „C“) se vrednuje na sljedeći način:

- (i) Materijal koji je u dobrom i uslužnom stanju i koji je prikladan za ponovnu upotrebu bez popravljanja se klasifikuje kao uslov „B“ i obračunava po osnovu sedamdeset i pet procenata (75%) od trenutne cijene novih Materijala definisanih pod (1) gore.
- (ii) Materijal koji se ne može klasifikovati pod uslovom „B“, ali koji nakon popravke i dalje služi za originalnu funkciju kao dobar polovni Materijal uslova „B“, ili koji može da služi za originalnu funkciju ali suštinski nije prikladan za popravku, se klasifikuje kao uslov „C“ i obračunava se po osnovu pedeset procenata (50%) od trenutne cijene novog Materijala kako je definisano pod (1) gore. Troškovi popravke se obračunavaju kao popravljeni Materijal s tim da uslov „C“ Materijal plus troškovi popravke ne premašuju vrijednost uslova „B“ Materijala.
- (iii) Materijal koji se ne može klasifikovati kao uslov „B“ ili uslov „C“ će se obračunati po vrijednosti cijene koja je srazmjerna njegovoj upotrebi
- (iv) Materijal koji uključuje troškove instalacije se obračunava po primjenljivom procentu, u skladu sa njegovim uslovom, od trenutne cijene demontaže novog Materijala kako je definisano pod (1) gore.
- (v) Kada je upotreba Materijala privremena i njegove usluge za Zajedničke upstream aktivnosti ne opravdavaju smanjenje cijene kako je definisano pod (2)(ii) ovdje, takvi Materijali se naplaćaju na osnovama koje će rezultirati neto naplatom sa računa prema UKP-u u skladu sa vrijednosti pruženih usluga.
- (iii) Kad god se Materijali ne mogu redovno dobiti zbog državnih vanrednih situacija, štrajkova ili drugih neuobičajenih uzroka nad kojima Operator nema kontrolu, Operator može naplatiti od Zajedničkog računa potrebni Materijal po stvarnim troškovima Operatora koji su nastali pri nabavci takvog Materijala kako bi on bio pogodan za upotrebu i kako bi se prenio na Područje UKP-a, s tim da se pisano obavještenje, uključujući i detaljan opis zahtjevanog Materijala i zahtijevani datum isporuke, dostavi Koncesionarima u vezi sa predloženom naknadom najmanje [...] dana prije datuma koji je projektovan kada će Materijal biti potreban za Zajedničke upstream aktivnosti, te prije fakturisanja Koncesionara za takav materijal za troškove koji premašuju [... Euro (EUR .....)]. Svaki Koncesionar ima pravo, ukoliko

tako odabere i obavijesti Operatora u roku od [...] dana od prijema obavještenja od Operatora, da dostavi u robi sav ili dio svog udjela u tom Materijalu prema uslovima obavještenja koji bi bio pogodan za upotrebu i prihvatljiv za Operatora u smislu kvaliteta i vremena isporuke. Takvo privatanje Operatora neće biti nerazumno uskraćeno. Ukoliko se dostavljeni materijal smatra neodgovarajućim za upotrebu od strane Operatora, sve troškove nastale raspolaganjem takvim Materijalom ili vraćanjem Materijala vlasniku će snositi Koncesionar koji dostavlja isti, izuzev ukoliko nije drugačije dogovoreno među Koncesionarima. Ukoliko Koncesionar ne dostavi propisno obavještenje o odabiru u utvrđenom periodu, od Operatora se ne zahtjeva da prihvati dostavljeni Materijal u robi od tog Koncesionara. Ukoliko Operator ne dostavi propisno obavještenje prije fakturisanja Koncesionara za takav Materijal, Operator će izvršiti naplatu od Zajedničkog računa isključivo na osnovu cijene koja je dozvoljena tokom „uobičajenog“ perioda koja je vrijedila u vrijeme prenosa.

(iv) Raspolaganje Materijalom

1. Operator neće imati obavezu da kupi interes bilo kojeg Koncesionara u novom ili višku Materijala. Operator ima pravo da raspolaze Materijalom, ali će tražiti i obezbjediti prethodno odbrenje Upravnog odbora za bilo koje predloženo raspolaganje Materijalom koje ima originalne troškove od Zajedničkog računa bilo pojedinačno ili u ukupnom iznosu od [...Euro (EUR...)] ili više. Kada Zajedničke upstream aktivnosti budu oslobođene Materijala koji se naplaćuje sa Zajedničkog računa, Operator će obavijestiti svakog Koncesionara o originalnim troškovima za takav Materijal sa Zajedničkog računa tako da Koncesionari mogu da eliminišu takve troškove iz svoje evidencije aktive. Uplate za Materijale koje Operator proda će se vršiti na Zajednički račun u mjesecu kada je plaćanje primljeno za Materijal. Bilo koji materijal koji je prodat ili kojim se raspolagalo prema ovom Potpoglavlju 3.1 vezano za raspolaganje će biti na osnovama „kako je viđeno i gdje je viđeno“ bez garancija ili jemstava bilo koje vrste ili prirode. Troškovi i izdaci nastali od strane Operator pri raspolaganju Materijalima će se naplatiti od Zajedničkog računa.

2. Prihodi dobijeni od Materijala koje je Koncesionar ili njegovo Povezano društvo kupio od Zajedničke imovine će Operator uplatiti na Zajednički račun, te će se vrednovati na isti način kao i Materijal koj je dostavio Operator, izuzev ukoliko nije drugačije dogvoreno među Koncesionarima.

3. Podjela Materijala u robi ukoliko se vrši između Koncesionara, će biti izvršena proporcionalno njihovim odnosnim interesima u takvim Materijalima. Od svakog Koncesionara će se nakon toga pojedinačno naplatiti vrijednost utvrđena u skladu sa procedurom definisanom u ovom Potpoglavlju 3.1 vezano za raspolaganje Materijalom koji je dobijen ili koji će se dobiti.

4. Prihodi dobijeni od Materijala koje je treća strana kupila od Zajedničke imovine će Operator uplatiti na Zajednički račun u neto iznosu koju je Operator naplatio od kupca. Ukoliko je prodajna cijena manja od vrijednosti utvrđene u skladu sa procedurom propisanom u ovom Potpoglavlju 3.1 vezano za raspolaganje, onda se prije prodaje zahtijeva odobrenje Upravnog odbora. Bilo kakve žalbe kupca zbog oštećenjenja Materijala ili slično se naplaćuje nazad od Zajedničkog računa ukoliko i kada plaća Operator.

- (g) Oprema koja je u isključivom vlasništvu Operatora ili njegovih Povezanih društava
- (i) Naknade za opremu koja je u isključivom vlasništvu Operatora ili bilo kojeg njegovog Povezanog društva po stopama koje neće premašiti prosječne komercijalne stope trećih lica koja nisu Povezana društva Operatora a koje su vrijedile za sličnu opremu, te komunalne usluge koje se koriste u području njihove upotrebe iz ovog Ugovora. Na zahtjev će Operator dostaviti Koncesionarima listu stopa i osnov primjene. Takve stope se revidiraju s vremena na vrijeme ali ne više od jednom u svakih šest mjeseci.
  - (ii) Alati za bušenje i ostala oprema koji su u isključivom vlasništvu Operatora ili njegovih Povezanih društava, koji su izgubljeni u rupi bušotine ili nepopravljivo oštećeni se mogu naplatiti po troškovima zamjene, umanjenim za amortizaciju

prema primjenljivim zakonima Crne Gore, plus troškovi prevoza za isporuku slične opreme na lokaciju gdje se koristi.

(h) Osiguranje i gubici

Premija osiguranja i troškovi nastali prema osiguranju ugovorenom u skladu sa UKP-om, s tim da ukoliko je takvo osiguranje u potpunosti ili djelomično obezbjeđeno od Povezanog društva Operatora, takva premija i troškovi se mogu nadoknaditi jedino u mjeri koja se obično naplaćuje od strane konkurentnih osiguravajućih društava koji nisu Povezano društvo Operatora. Troškovi i gubici nastali kao posljedica događaja koji, i u mjeri u kojoj, nisu imale koristi od osiguranja koje je nabavljeno prema UKP-u, se nadoknađuju prema UKP-u.

(i) Štete i gubici na imovini

(i) Svi troškovi i izdaci neophodni za zamjenu ili opravku šteta ili gubitaka nastalih usled požara, poplave, oluje, krađe, nesreće ili bilo kojeg drugog uzroka će se naplatiti od Zajedničkog računa. Operator će dostaviti Koncesionarima pisano obavještenje o nastalim štetama ili gubicima koji premašuju [.....Euro (EUR ....)] što prije bude moguće nakon Operatorovog prijema izvještaja o istim. Svi gubici koji premašuju [... Euro (EUR....)] će biti odvojeno nabrojani u mjesečnom izvještaju troškova i izdataka.

(ii) Uplate od namirenja dobijenih od osiguranja koje je sklopljeno u korist Zajedničkih upstream aktivnosti i od ostalih za gubitke ili štete Zajedničke imovine ili Materijala kupljenog ili dostavljenog od strane Operatora će biti plative na Zajednički račun. Svakom Koncesionaru će se pripisati njegov dio Pripadajućeg interesa od tog iznosa izuzev ukoliko su takvi prihodi nastali od osiguranja koje je kupio Operator ne za sve Kocesionare, u kojem slučaju će takvi prihodi biti uplaćeni onim Koncesionarima za koje je osiguranje kupljeno u omjeru njihovih odnosnih doprinosa za pokriće osiguranja.

(iii) Izdaci nastali pri namirenju svih gubitaka, tužbi, šteta, presuda i ostalih troškova zbog Zajedničkih upstream aktivnosti će se pripisati Zajedničkom račun.

(j) Pravni troškovi

Svi troškovi i izdaci za parnice i pravne i povezane usluge neophodne ili svrhovite za nabavku, kompletiranje, zadržavanje i zaštitu prava shodno UKP-u, te za odbranu ili vođenje sudskog procesa uključujući UKP ili bilo koje potraživanje trećeg lica koje proizilazi iz Zajedničkih upstream aktivnosti shodno UKP-u, ili zbirni iznosi plaćeni za pravne usluge neophodne ili svrhovite za zaštitu prava shodno UKP-u ili zajedničkom interesu Vlade i Koncesionara.

Svi izdaci nastali prilikom namirenja gubitaka, potraživanja, šteta, presuda i ostali troškovi na račun Zajedničkih upstream aktivnosti shodno UKP-u.

Ukoliko su pravne usluge pružene za takva pitanja od strane advokata Koncesionara ili Povezanog društva Koncesionara koji primaju platu ili su redovno angažovani, onda se takva nadoknada uključuje umjesto kako je definisano u Potpoglavlju 3.1 (b) ili 3.1(e) gore, zavisno kako je primjenljivo.

(k) Porezi i carine

(i) Svi porezi, carine, operezivanja i vladine naknade, svake vrste i prirode, oporezovani ili nametnuti ili u vezi sa Zajedničkim upstream aktivnostima, pored onih koji se mjere ili koji su zasnovani od prihoda, dobiti i neto vrijednosti Koncesionara.

(ii) Ukoliko je Operator ili Povezano društvo predmet poreza na dobit ili poreza po odbitku na troškove od Zajedničkih upstream aktivnosti koji rezultiraju od izvršenih usluga shodno UKP-u, njegova naknada za takve usluge se može uvećati (u bruto iznosu) za iznos tako nastalih poreza izuzev za one koje se mjere ili zasnivaju na prhodima, dobiti i neto vrijednosti Koncesionara ili fizičkog lica.

(l) Troškovi zaštite životne sredine

(i) kao rezultat zakonskih propisa za arheološka i geofizička ispitivanja relevantna za identifikaciju i zaštitu kulturnih resursa i ostala ispitivanja životne sredine ili ekološka ispitivanja koja se mogu zahtijevati od strane bilo kojeg regulatornog organa; i

(ii) da bi se obezbijedila ili bila raspoloživa oprema za sprečavanje i uklanjanje zagađenja plus troškovi za stvarnu kontrolnu, čišćenje i remedijaciju kao rezultat

odgovornosti povezanih sa kontaminacijom od ugljovodonika, kako se zahtijeva svim primjenljivim crnogorskim zakonima.

(m) Prestanak i deinstalacija

Troškovi nastali zbog napuštanja Zajedničke imvoine, uključujući i troškove zahtjevane od strane Vlade vezano za prestanak upstream aktivnosti i deinstalaciju Postrojenja shodno primjenljivim zakonima Crne Gore i UKP-u.

(n) Troškovi obuke

Svi troškovi i izdaci nastali od strane Koncesionara za obuku njegovih zaposlenih koji se nalaze u Republici Crnoj Gori i koji su angažovani na Upstream aktivnostima vezano za aktivnosti na Području UKP-a i ostale takve obuke prema UKP-u ili primjenljivim crnogorskim zakonima.

(o) Ostali izdaci

Bilo koji ostali troškovi i izdaci koje je napravio Operator zbog neophodnog i propisnog obavljanja Zajedničkih upstream aktivnosti u skladu sa odobrenim Radnim programom i budžetom ili kako je drugačije definisano primjenljivim zakonom za upstream aktivnosti Crne Gore i UKP-om, a što nije definisano u Poglavlju 3.

3.2. Indirektni troškovi

- (a) Operator će mjesečno vršiti naplatu sa Zajedničkog računa za troškove Opštih i administrativnih izdataka Operatora i njegovih Povezanih društava koji nisu na drugi način definisani u ovom Računovodstvenom ugovoru. Opšti i administrativni izdaci koji se mogu naplatiti prema ovom Poglavlju 3.2 predstavljaju troškove opštih usluga pomoći i podrške koje su pružene Operatoru ili njegovim Povezanim društvima kako je opisano u Potpoglavlju 2.5 (a) i naknade koje su opisane u Potpoglavlju 2.5 (b). Takvi troškovi su oni koje nije moguće identifikovati ili ih povezati sa posebnim projektima, ali su nastali za usluge koje pružaju Zajedničkim upstream aktivnostima potrebne i neophodne resurse koje Koncesionari zahtijevaju, te koje obezbjeđuju stvarnu korist za Zajedničke

upstream aktivnosti. Troškovi ili izdaci koji su uvršteni u Poglavlje 3.1 se neće uvrstiti ili duplirati u ovo Poglavlje 3.2.

- (b) Troškovi iz ovog Poglavlja 3.2 nisu predmet revizije Koncesionara prema Poglavlju 1.10 (a) osim provjere da li se režijski procenti shodno Potpoglavlju 2.5 (b) ispravno primjenjuju na osnovu izdataka.

4. Uplate za Koncesionare

4.1. Uplate prema UKP-u

Neto prihodi nakon transakcije shodno UKP-u će, u skladu sa primjenljivim zakonima Crne Gore, biti uplaćeni na račune iz UKP-a:

- (a) Neto prihodi od bilo kojeg osiguranja ili tužbe u vezi sa Upstream aktivnosti ili bilo kojom imovinom uplaćeni na račune iz UKP-a kada su takve Upstream aktivnosti ili imovina osigurani, te premija uplaćena na račune iz UKP-a.
- (b) Prihodi dobijeni od trećih strana zbog upotrebe, ili Koncesionarovog raspolaganja, Materijala, imovine ili aktive uplaćeni na račune iz UKP-a.
- (c) Bilo koja prilagođavanja koje je Koncesionar dobio od dobavljača ili proizvođača, ili njihovih agenata, vezano za oštećene Materijale, gdje su troškovi prethodno uplaćeni od strane Koncesionara na račune iz UKP-a.
- (d) Zakupi, refundacije ili druge uplate dobijene od strane Koncesionara koji se primjenjuju na bilo koju naknadu izvršenu na račune iz UKP-a.
- (e) Iznosi dobijeno od Materijala popisanog prema UKP-u a koji je nakon toga izvezen iz Republike Crne Gore a koji nije upotrebljen za Upstream aktivnosti.
- (f) Pravni troškovi plaćeni sa računa iz Potpoglavlja 4.1(j) a nakon toga vraćeni od strane Koncesionara.

4.2. Dupliranje naknada i uplata

Bez obzira na bilo koje odredbe koje su suprotne ovom Računovodstvenom ugovoru, neće biti bilo kakvog dupliranja naknada ili uplata sa i na račune iz UKP-a.

5. Evidencija i vrednovanje imovine

Operator će u ime Koncesionara čuvati detaljnu evidenciju o Zajedničkoj imovini koja se koristi za Upstream aktivnosti u skladu sa primjenljivim zakonima Crne Gore i najboljom praksom međunarodne naftne industrije. Operator će vršiti popis prema UKP-u u razumnim intervalima, ali najmanje jednom godišnje, za svu pokretnu imovinu pojedinačne vrijenosti koja je jednaka ili veća od [..... Euro (EUR .....)] po jedinici, te svakih [pet (5)] godina za nepokretnu imovinu. Operator će Vladi poslati najmanje trideset (30) dana unaprijed pisano obavještenje o svojoj namjeri da izvrši takav popis i Vlada ima pravo na predstavnika kada se takav popis bude vršio. Operator će jasno navesti principe po kojima će vrednovanje inventara biti zasnovano. Kada dođe do ustupanja prava iz UKP-a, može se obaviti poseban popis od strane Koncesionara na zahtjev primaoca prava pod uslovom da troškove takvog popisa snosi primalac prava.

6. Bilansi i izvještaji

6.1. Izvještaj o proizvodnji

Nakon otpočinjanja Komercijalne proizvodnje u Području UKP-a, Operator će u ime Koncesionara dostavljati mjesečni izvještaj o proizvodnji (u daljem tekstu „Izvještaj o proizvodnji“) [Organu uprave] za svako Područje za razvoj i proizvodnju shodno primjenljivim upstream zakonima i UKP-u.

Izvještaj o proizvodnji za svaki kalendarski mjesec se dostavlja Vladin najkasnije dvadeset (20) kalendarskih dana od završetka tog kalendarskog mjeseca.

6.2. Izvještaj o vrijednosti proizvodnje i naknade za proizvodnju

- (a) Koncesionar će pripremiti izvještaj koji pokriva odnosno utvrđivanje pravične tržišne vrijednosti za Naftu i ostale Ugljovodonike koji su proizveden tokom svakog kalendarskog mjeseca i vrijednosti Naknade za proizvodnju koja se plaća Vladi .
Ovaj izvještaj će da sadrži sljedeće informacije:

- (i) Odnosne količine i cijene realizovane od strane Koncesionara pri svakoj prodaji Nafta i ostalih Ugljovodonika drugima izuzev Povezanim društvima tokom predmetnog kalendarskog mjeseca.
  - (ii) Odnosne količine i cijene realizovane od strane Koncesionara pri svakoj prodaji Nafta i ostalih Ugljovodonika Povezanim društvima tokom predmetnog kalendarskog mjeseca.
  - (iii) Količine i lokacija zaliha Nafta i ukoliko je primjenljivo ostalih Ugljovodonika na kraju prethodnog kalendarskog mjeseca.
  - (iv) Ukupna obaveza odnosne Naknade za proizvodnju za Naftu i ostale Ugljovodonike za kalendarski mjesec.
  - (v) Kada se od strane Vlade zahtijeva, objavljene informacije koje su na raspolaganju Koncesionaru vezano za cijene relevantnih količina Nafta i ostalih ugljovodonika proizvedeni od strane zemalja glavnih proizvođača i izvoznika nafta, uključujući i ugovorne cijene, diskonte i premije, te cijene dobijene na spot tržištima za takve količine Nafta i ostale Ugljovodonike i za ostale relevantne naftne proizvode.
- (b) Izvještaj vrijednosti proizvodnje i naknade za proizvodnju za svaki kalendarski mjesec se dostavlja Vladi najkasnije trideset (30) dana od kraja tog kalendarskog mjeseca.

6.3. Izvještaj o izdacima i prilivima

- (a) Koncesionar će za svaki kvartal pripremiti izvještaj o izdacima i prilivima prema UKP-u (u daljem tekstu „Izvještaj o izdacima i prilivima“). Izvještaj o izdacima i prilivima će napraviti distinkciju između Troškova istraživanja, Kapitalnih troškova za razvoj i proizvodnju i troškova vezano za prestanak Upstream aktivnosti i deinstalaciju Postrojenja, uključujući iznose koji su povučeni iz Fonda za deinstalaciju, te će identifikovati veće stavke izdataka u okviru ovih kategorija. Izvještaj će da prikazuje sljedeće:
- (i) Stvarne izdatke i prilive za predmetni kvartal.
  - (ii) Zbirne izdatke i prilive za predmetnu budžetsku godinu.

(iii) Posljednju projekciju zbirnih izdataka na kraju godine.

(iv) Razlike između projektovanog budžeta i posljednje projekcije i njihovo obrazloženje.

(b) Izvještaj o izdacima i prilivima za svaki kvartal se dostavlja Vladi najkasnije trideset (30) kalendarskih dana s od završetka tog kvartala.

6.4. Završni godišnji izvještaj

Koncesionar će pripremiti završni godišnji izvještaj. Izvještaj će da sadrži informacije koje su navedene u Izvještaju o proizvodnji, Izvještaju o vrijednosti proizvodnje i proizvodne naknade i u Izvještaju o izdacima i prilivima, ali će biti zasnovana na stvarnim količinama proizvedenog Ugljovodonika, te na nastalim troškovima i izdacima. Na osnovu ovog izvještaja, bilo koja neophodna prilagođavanja će biti izvršena na plaćanjima izvršenim od strane Koncesionara u skladu sa UKP-om. Završni godišnji izvještaj za svaku kalendarsku godinu se dostavlja Vladi u roku od devedeset (90) kalendarskih dana od završetka te kalendarske godine.

6.5. Izvještaj o budžetu

(a) Operator će, u ime Koncesionara, pripremiti godišnji izvještaj o budžetu (u daljem tekstu „Izvještaj o budžetu“). Ovim će se razgraničiti Troškovi za istraživanje, Kapitalni izdaci za razvoj i proizvodnju i Operativni troškovi, te će prikazati sljedeće:

(i) Projekciju izdataka i računa za budžetsku godinu iz UKP-a.

(ii) Projekciju zbirnih izdataka i priliva do kraja pomenute budžetske godine.

(iii) Raspored koji pokazuje najznačajnije pojedinačne stavke projekcije Kapitalnih izdataka za razvoj i proizvodnju za pomenutu budžetsku godinu.

(iv) Izvještaj o fondu za deinstalaciju koji pokazuje zbirna plaćanja izvršena za Fond za deinstalaciju.

- (b) Izvještaj o budžetu se dostavlja Vladi za svaku budžetsku godinu najkasnije devedeset (90) kalendarskih dana prije početka godine izuzev u slučaju prve godine UKP-a kada se Izvještaj o budžetu dostavlja u roku od šezdeset (60) kalendarskih dana od Datuma stupanja na snagu.
- (c) Koncesionar i Vlada prepoznaju da detalji Izvještaja o budžetu mogu zahtijevati izmjene zbog postojećih okolnosti i bilo šta ovdje sadržano neće ograničiti fleksibilnost u izvođenju takvih izmjena. U skladu sa gore navedenim, revizija navedenog Izvještaja se vrši na godišnjem nivou.

6.6. Dugoročni plan i projekcija

Operator će, u saradnji sa Koncesionarom, pripremiti i dostaviti Vladi ili jedan ili oba od sljedeća dva (2) dugoročna plana, zavisno od toga kako je primjenljivo:

(a) Plan istraživanja

Tokom Perioda istraživanja, Koncesionar će pripremiti Plan istraživanja za svaki period tekuće godine i sljedeće kalendarske godine počevši od prvog dana januara nakon Datuma stupanja na snagu (u daljem tekstu „Plan istraživanja“) koji će da sadrži sljedeće informacije:

- (i) Predviđene troškove istraživanja koji pokazuje proračun za svaku kalendarsku godinu koju pokriva Plan istraživanja.
- (ii) Detalje seizmičkih radnji planiranih za svaku godinu.
- (iii) Detalje o aktivnostima bušenja planiranih za svaku takvu godinu.
- (iv) Detalje o korišćenju i zahtjevima Postrojenja.

Prvi takav Plan istraživanja će takođe da sadrži gore navedene informacije za period koji počinje Datumom stupanja na snagu i završava poslednjim danom decembra te kalendarske godine.

Plan istraživanja se revidira početkom svake kalendarske godine nakon Datuma stupanja na snagu. Koncesionar će pripremiti i dostaviti Vladi prvi Plan istraživanja u

roku od šezdeset (60) kalendarskih dana od Datuma stupanja na snagu, te će nakon toga pripremiti i dostaviti revidiran Plan istraživanja Vladi najmanje devedest (90) kalendarskih dana prije završetka svake kalendarske godine koja slijedi Datumu stupanja na snagu.

(b) Projekcija razvoja

Koncesionar će pripremiti Projekciju razvoja za svaki period od pet (5) kalendarskih godina (u daljem tekstu „Projekcija razvoja“) koji počinje prvim danom januara nakon datuma kada je odobren prvi Program razvoja i proizvodnje [i Koncesionar započinje sa implementacijom tog plana].

Projekciju razvoja čine sljedeće informacije:

- (i) Projekcija Kapitalnih izdataka za razvoj i proizvodnju za svaku od pet (5) kalendarskih godina.
- (ii) Projekciju Operativnih troškova za svaku takvu kalendarsku godinu.
- (iii) Projekciju Proizvodnje ugljovodonika za svaku takvu kalendarsku godinu.
- (iv) Projekciju broja i vrste zaposlenih angažovanih na Upstream aktivnosti u Republici Crnoj Gori.
- (v) Opis predloženih marketinških aranžmana za Ugljovodonik.
- (vi) Opis glavnih tehnologija koje se koriste.

Projekcija razvoja se revidira početkom svake kalendarske godine počevši od druge godine od prve Projekcije razvoja. Koncesionar će pripremiti i dostaviti Vladi prvu Projekciju razvoja u roku od stotinu i dvadeset (120) kalendarskih dana od datuma kada je odobren prvi Program razvoja i proizvodnje [i Koncesionar počinje sa implementacijom takvog plana], te će nakon toga pripremiti i dostaviti revidiranu projekciju razvoja Vladi najkasnije četrdesetpet (45) kalendarskih dana prije svake kalendarske godine počevši od druge godine prve Projekcije razvoja.

(c) Izmjene planova i projekcija

Koncesionar i Vlada prepoznaju da detalji Plana istraživanja i Projekcije razvoja mogu zahtijevati izmjene zbog postojećih okolnosti i bilo šta ovdje sadržano neće ograničiti fleksibilnost u izvođenju takvih izmjena. U skladu sa gore navedenim, revizija navedenog Plana i Projekcije se vrši na godišnjem nivou.

7. Jezik i revizija Računovodstvenog ugovora

Ovaj Računovodstveni ugovor je sačinjen na crnogorskom i engleskom jeziku. Međutim, u slučaju neslaganja original na crnogorskom jeziku se primjenjuje.

Odredbe ovog Računovodstvenog ugovora se mogu mijenjati isključivo u skladu sa osnovnim UKP dokumentom i podliježe odobrenju Vlade. Bilo kakve takve izmjene će se vršiti u pisanom obliku i navodiće datum od kojeg takve izmjene stupaju na snagu.

8. Neslaganje sa UKP-om

U slučaju bilo kakvog neslaganja između odredbi ovog Računovodstvenog ugovora i osnovnog UKP dokumenta, primjenjuju se odredbe osnovnog UKP dokumenta.

Supplement D - Accounting Agreement

Table of content

1.	General provisions	303
1.1.	Purpose	303
1.2.	Definitions.....	303
1.3.	Accounting records and statements submitted by the Concessionaires	304
1.4.	Statements and billings of Concessionaires	305
1.5.	Language and units of account.....	306
1.6.	Joint Account records	307
1.7.	Payments between Parties	308
1.8.	Payment and advances between Concessionaires and Operator	309
1.9.	Adjustments.....	312
1.10.	Audit and rights of inspection	313
1.11.	Allocations	316
2.	Classification, definition and allocation of cost and expenditures	317
2.1.	Exploration Costs	317
2.2.	Development and Production Capital Expenditures	318
2.3.	Operating Costs	319
2.4.	Service Costs	319
2.5.	General and Administrative Expenses	320
2.6.	Decommissioning Fund.....	321
3.	Charges to the Joint Account	321
3.1.	Direct charges	322
3.2.	Indirect charges	332
4.	Credits of the Concessionaire	333
4.1.	Credit under the PCC	333
4.2.	Duplication of charges and credits	333
5.	Records and valuation of assets	334
6.	Statements and reports	334

6.1. Production Report	334
6.2. Value of Production and Production Fee Statement	334
6.3. Statement of Expenditure and Receipts	335
6.4. Final, end of year statement	336
6.5. Budget Statement	336
6.6. Long range plan and forecast	337
7. Language and revision of the Accounting Agreement	339
8. Conflict with the PCC	339

CONFIDENTIAL DRAFT

Supplement D

Accounting Agreement

This Annex is attached to and made part of the Production Concession Contract (hereinafter referred to as "the PCC") dated [....., 20...] concluded between the Republic of Montenegro and the Concessionaires to the PCC.

9. General provisions

9.1. Purpose

- (c) The purpose of this Accounting Agreement is to establish equitable methods for determining charges and credits applicable to Upstream activities pursuant to the PCC which reflect the costs of Joint Upstream Activities to the end that neither, the Operator nor any Concessionaire shall have any gain or loss in relation to the Operator or in relation to other Concessionaires of the PCC not specifically stipulated by applicable Montenegrin law or the PCC.
- (d) The Concessionaires agree, however, that if the methods prove unfair or inequitable to Operator or Concessionaires, the Concessionaires shall meet and in good faith endeavour to agree on changes in methods deemed necessary to correct any unfairness or inequity.

9.2. Definitions

- (d) In addition to definitions stipulated in this Accounting Agreement, definitions stipulated in applicable Upstream law, the PCC main document and the Joint Operating Agreement applies to this Accounting Agreement.
- (e) In the event of conflict between the provisions of the PCC main document and this Accounting Agreement, the PCC main document shall prevail.
- (f) The following words and terms, including derivatives thereof shall have the meaning in this Accounting Agreement ascribed to them below:

"Agreed Interest Rate" means interest compounded on a monthly basis, at the rate per annum equal to the one (1) month term, London Interbank Offered Rate (LIBOR rate) for Euro deposits, as published in London by the Financial Times or if not published, then by Wall Street Journal, plus [two (2%)] percentage points, applicable on the first Business Day prior to the due date of payment and thereafter on the first Business Day of each succeeding calendar month. If the aforesaid rate is contrary to any applicable usury law, the rate of interest to be charged shall be the maximum rate permitted by such applicable law.

"Accrual basis" means that basis of accounting under which costs and benefits are regarded as applicable to the period in which the liability for the cost is incurred or the right to the benefit arises, regardless of when invoiced, paid, or received.

"Cash basis" means that basis of accounting under which only costs actually paid and revenue actually received are included for any period.

"Material" means machinery, equipment and supplies acquired and held for use in Joint Petroleum Operations.

"Section" means a section of this Accounting Agreement.

"Subsection" means subsection of this Accounting Agreement

9.3. Accounting records and statements submitted by the Concessionaires

(d) Within sixty (60) days of the Effective Date, the Operator shall submit to the [Government] [Ministry of Finance] a proposed outline of charts of accounts, operating records and reports, applicable to Upstream activities pursuant to the PCC, which shall be in accordance with the applicable Montenegrin law and generally accepted and recognised accounting principles used in the international petroleum industry. Within sixty (60) days of receiving the above submission the [Government] [Ministry of Finance] shall either approve the proposal or require revisions to the proposal. Within forty five (45) calendar days after the [Government] [Ministry of Finance] has approved the Operator's proposals, the Concessionaires shall implement the charts of accounts, operating records and reports stipulated by a [Government] [Ministerial] decision, which shall describe the accounting system and procedures to be used under the PCC. Following approval, the Operator shall expeditiously prepare and provide all Concessionaires and the [Government] [Ministry of Finance] with formal copies of the comprehensive charts

of accounts related to the accounting, recording and reporting functions, and allow [Government] [Ministry of Finance] to examine the Concessionaire's manuals, if any, and to review procedures which are, and shall be, observed under the PCC.

- (e) Notwithstanding the generality of the foregoing, the Concessionaire is required to make regular statements to the [Government] [Administration Authority] relating to the Upstream activities performed pursuant to the PCC. These statements shall as a minimum be as follows:
- (i) Production Report (see Section 6.1 of this Annex);
  - (ii) Value of Production and Royalty Statement (see Section 6.2 of this Annex);
  - (iii) Statement of Expenditures and Receipts (see Section 6.3 of this Annex);
  - (iv) Final end-of-year statement (see Section 6.4 of this Annex);
  - (v) Budget Statement (see Section 6.5 of this Annex); and
  - (vi) Long Range Plans (see Section 6.6 of this Annex).
- (f) All reports and statements shall be prepared in accordance with the PCC, applicable Montenegrin law and, where there are no relevant provisions in either of these, in accordance with generally accepted and recognised accounting principles used in the international Petroleum industry.

9.4. Statements and billings of Concessionaires

- (e) Unless otherwise agreed by the Concessionaires and approved by the Administration Authority Operator shall submit monthly to each Concessionaires, on or before the [_ (...)] day of each month, statements of the costs and expenditures incurred during the prior month, indicating by appropriate classification the nature thereof, the corresponding budget category, and the portion of such costs charged to each of the

Concessionaires. These statements, as a minimum, shall contain the following information:

- (vii) advances of funds setting forth the currencies received from each Concessionaire;
  - (viii) the share of each Concessionaire in total expenditures;
  - (ix) the accrued expenditures;
  - (x) the current account balance of each Concessionaire;
  - (xi) summary of costs, credits, and expenditures on a current month, year-to-date, and inception-to-date basis or other periodic basis, as agreed by Concessionaires (such expenditures shall be grouped by the categories and line items designated in the approved Work Schedule and budget submitted by Operator in accordance with the PCC so as to facilitate comparison of actual expenditures against that Work Schedule and budget); and
  - (xii) details of unusual charges and credits in excess of [*two hundred and fifty thousand Euros (EUR 250,000)*].
- (f) Operator shall furnish the Concessionaire with a description of the accounting classifications used by it and any update of any such classifications.
- (g) Amounts included in the statements and billings shall be expressed in Euro and reconciled to the currencies advanced.
- (h) Each Concessionaire shall be responsible for preparing its own accounting and tax reports to meet the requirements of the Republic of Montenegro and of all other countries to which it may be subject. Operator, to the extent that the information is reasonably available from the Joint Account records, shall provide the Concessionaires in a timely manner with the necessary information to facilitate the discharge of such responsibility.

9.5. Language and units of account

- (d) Accounts shall be maintained in Euro.

- (e) Metric units and Barrels shall be employed for measurements required under this Annex.
- (f) The language employed shall be [Montenegrin] [or] [English] and such other language as may be required under the applicable law. Where necessary for clarification the Concessionaire may also maintain accounts and records in other languages, units of measurement and currencies.

9.6. Joint Account records

- (g) Operator shall at all times maintain and keep true and correct records of the Production and disposition of all Hydrocarbons, and of all costs and expenditures under the PCC, as well as other Data necessary or proper for the settlement of accounts between the Government and the Concessionaires, between the Operator and Concessionaires, and between Concessionaires hereto in connection with their rights and obligations under the PCC and to enable the Operator and Concessionaires to comply with their respective applicable income tax and other laws.
- (h) Operator shall maintain accounting records pertaining to Joint Upstream Activities in accordance with applicable Montenegrin law and the PCC, and when required, generally accepted accounting practices used in the international petroleum industry.
- (i) The Joint Account shall be maintained by Operator in Montenegrin and English, and in Euro. Conversions of currency shall be recorded at the rate actually experienced in that conversion. Currency translations are used to express the amount of expenditures and receipts for which a currency conversion has not actually occurred. Amounts received and costs and expenditures made in Euro or in another currency shall be converted to or from Euro on the basis of the average of the buying and selling exchange rates between the currencies in question as published by the Central Bank of Montenegro or in accordance with the applicable Montenegrin law, prevailing on the actual day of the transaction on which such

amounts are received and costs and expenditures are paid, or as agreed by the Parties.

- (j) Any currency exchange gains or losses shall be credited or charged to the Joint Account, except as otherwise specified in this Accounting Agreement. Any such exchange gains or losses shall be separately identified as such.
- (k) This Accounting Agreement shall apply, *mutatis mutandis*, to Exclusive Upstream Activities in the same manner that it applies to Joint Upstream Activities; provided, however, that the charges and credits applicable to Consenting Concessionaires shall be separately maintained. For the purpose of determining and calculating the remuneration of the Consenting Concessionaires, including the premiums applicable to Exclusive Upstream Activities, the costs and expenditures shall be expressed in Euro.
- (l) The AccrualBasis for accounting shall be used in preparing accounts concerning the Joint Upstream Activities. When Cash basis for accounting is used, Operator shall show accruals as memorandum items.

9.7. Payments between Parties

- (e) Except as provided in this Subsection 1.7 (b) and (c), all payments between the Parties shall, unless otherwise agreed, be in Euro and through a bank designated by each receiving Party.
- (f) Payment of any tax by the Concessionaire shall be made in accordance with the provisions of the PCC and the applicable Montenegrin law.
- (g) Discharge of the Concessionaire`s obligation with respect to Production Fee shall be made in accordance with the PCC and the applicable Montenegrin law.
- (h) All sums due by a Concessionaire to the Government pursuant to the PCC during any calendar month shall, for each day such sums are overdue during such month, bear

interest compounded quarterly at an annual rate equal to LIBOR plus two (2) percentage point.

9.8. Payment and advances between Concessionaires and Operator

- (n) Upon approval of any Work Schedule and budget pursuant to the Joint Operating Agreement in Annex C to the PCC, if Operator so requests, each Concessionaire shall advance its share of estimated cash requirements for Joint Upstream Activities for the succeeding month. Each such cash call shall be equal to the Operator's estimate of the money to be spent in the currencies required to perform its duties under the approved Work Schedule and budget during the month concerned. For informational purposes the cash call shall contain an estimate of the funds required for the succeeding two (2) months detailed by the categories designated in the approved Work Schedule and budget submitted by Operator in accordance with the Joint Operating Agreement in Annex C to the PCC.
- (o) Each such cash call, detailed by the categories designated in the approved Work Schedule and budget submitted by Operator in accordance with the Joint Operating Agreement in Annex C to the PCC, shall be made in writing and delivered to all Concessionaires not less than 15 Days before the payment due date. The due date for payment of such advances shall be set by Operator but shall be no sooner than the first Business Day of the month for which the advances are required. All advances shall be made without bank charges. Any charges related to receipt of advances from a Concessionaire shall be borne by that Concessionaire.
- (p) Each Concessionaire shall wire transfer its share of the full amount of each such cash call to Operator on or before the due date, in the currencies requested or any other currencies acceptable to Operator and at a bank designated by Operator. If currency provided by a Concessionaire is other than the requested currency, then the entire cost of converting to the requested currency shall be charged to that Concessionaire.

- (q) Notwithstanding the provisions of this Subsection 1.8, should Operator be required to pay any sums of money for the Joint Upstream Activities which were unforeseen at the time of providing the Concessionaires with said estimates of its requirements, Operator may make a written request of the Concessionaires for special advances covering each Concessionaire`s share of such payments. Each such Concessionaire shall make its proportional special advances within 10 days after receipt of such notice.
- (r) When the total of such cash calls for any month is [... Euro(EUR .....)] or less, each Concessionaire shall advance its share thereof in accordance with this Subsection 1.8. When the total cash requirements exceed the aforesaid amount, each Concessionaire shall advance its share of the estimated funds required in 3 instalments of amounts to be specified by Operator, the first instalment to be paid not later than the first Business Day of the month for which the advance is required and the second instalment to be paid not later than the tenth day of the month for which the advance is required or if such day is not a Business Day, then the following Business Day and the third instalment to be paid not later than the twentieth day of the month for which the advance is required or if such day is not a Business Day, then the following Business Day. The third instalment can be adjusted by Operator by notifying the Concessionaires of the adjusted amount no later than the fifteenth day of the month for which the advance is required.
- (s) If a Concessionaire`s advances exceed its share of cash expenditures, the next succeeding cash advance requirements, after such determination, shall be reduced accordingly. However, if the amount of such excess advance is greater than the amount of the next month`s estimated cash requirements for such Concessionaire, the Concessionaire may request a refund of the difference, which refund shall be made by Operator within 10 days after receipt of the Concessionaire`s request provided that the amount is in excess of [... Euro (EUR .....)]. If Operator does not refund the money within the time required, the unpaid balance shall bear and accrue interest at the Agreed Interest Rate from the due date until the payment is received by the Concessionaire who requested the refund.

- (t) If Concessionaire's advances are less than its share of cash expenditures, the deficiency shall, at Operator's option, be added to subsequent cash advance requirements or be paid by Concessionaires within 10 days following the receipt of Operator's billing to Concessionaire for such deficiency.
- (u) If, under the provisions of the Joint Operating Agreement in Annex C to the PCC, Operator is required to segregate funds received from a Concessionaire, any interest received on such funds shall be applied against the next succeeding cash call or, if directed by the Management Committee, distributed quarterly. The interest thus received shall be allocated to the Concessionaires on an equitable basis taking into consideration date of funding by each Concessionaire to the accounts in proportion to the total funding into the account. A monthly statement summarizing receipts, disbursements, transfers to each joint bank account and beginning and ending balances thereof shall be provided by Operator to each Concessionaire.
- (v) If Operator does not request Concessionaires to advance their share of estimated cash requirements, each Concessionaire shall pay its share of cash expenditures within 10 days following receipt of Operator's billing.
- (w) Payments of advances or billings shall be made on or before the due date. In accordance with Article 8 of the Joint Operating Agreement in Annex C to the PCC, if these payments are not received by the due date the unpaid balance shall bear and accrue interest from the due date until the payment is received by Operator at the Agreed Interest Rate. For the purpose of determining the unpaid balance and interest owed, Operator shall translate to Euro all amounts owed in other currencies using the currency exchange rate, determined in accordance with Section 1.6 c) at the close of the last Business Day prior to the due date for the unpaid balance.
- (x) Subject to applicable Montenegrin law, Operator shall have the right, at any time and from time to time, to convert the funds advanced or any part thereof to other

currencies to the extent that such currencies are then required for Upstream activities. The cost of any such conversion shall be charged to the Joint Account.

- (y) Operator shall endeavour to maintain funds held for the Joint Account in bank accounts at a level consistent with that required for the prudent conduct of Joint Upstream Activities.
- (z) If, pursuant to the Joint Operating Agreement in Annex C to the PCC, the Operator is required to segregate funds received from or for the Joint Account, the provisions under this Subsection 1.8 for payments and advances by Concessionaires shall apply also to Operator.

9.9. Adjustments

Payments of any advances or billings shall not prejudice the right of any Concessionaires to protest or question the correctness thereof; provided, however, all bills and statements rendered to Concessionaires by Operator during any calendar year shall conclusively be presumed to be true and correct after 24 months following the end of such calendar year, unless within the said 24 month period a Concessionaire takes written exception thereto and makes claim on Operator for adjustment. Failure on the part of a Concessionaire to make claim on Operator for adjustment within such period shall establish the correctness thereof and preclude the filing of exceptions thereto or making claims for adjustment thereon. No adjustment favourable to Operator shall be made unless it is made within the same prescribed period. The provisions of this paragraph shall not prevent adjustments resulting from a physical inventory of the Material as provided for in this Accounting Agreements. Operator shall be allowed to make adjustments to the Joint Account after such 24 month period if these adjustments result from audit exceptions outside of this Accounting Agreement, third party claims, or Government requirements. Any such adjustments shall be subject to audit within the time period specified in the provision regarding Concessionaires audit.

9.10. Audit and rights of inspection

(c) Concessionaire audit

- (i) A Concessionaire, upon at least 60 days advance notice in writing to Operator and all other Concessionaires, shall have the right to audit the Joint Accounts and records of Operator relating to the accounting hereunder for any calendar year within the 24 month period following the end of such calendar year, except as otherwise provided in Section 3.2. Concessionaires shall have reasonable access to Operator's personnel and to the Facilities, warehouses, and offices directly or indirectly serving Joint Upstream Activities. The cost of each such audit shall be borne by the Concessionaires participating in the audit. The Concessionaires shall make a reasonable effort to conduct joint or simultaneous audits in a manner that will result in a minimum of inconvenience to the Operator. A Concessionaire must take written exception to and make claim upon the Operator for all discrepancies disclosed by said audit within said 24 month period. A Concessionaire may request information from the Operator prior to the commencement of the audit. Operator shall provide the information in electronic format or hard copy documents, if electronic format is not available. Operator shall provide the information requested within 30 days before commencement of the audit but in no event sooner than 30 days after the written request. The information requested shall be limited to that normally used for pre-audit work such as trial balance, general ledger, and sub-ledger data.
- (ii) Operator shall endeavour to produce information from its Affiliates reasonably necessary to support charges from those Affiliates to the Joint Account other than those charges referred to in Section 3.2.
- (iii) Except for charges under Subsection 3.1.(e) related to services provided by third parties, Affiliates and Concessionaire's secondees, the following provisions apply to all charges from Operator for its Affiliates:

- i. In addition to the information provided by the Operator under Subsection 1.10 (a)(ii) above, and upon request by a Concessionaire, Operator shall cause its Affiliate to allow the Concessionaire to audit the books and records of the Affiliate relating to the charges by the Affiliate to the Joint Account for the same calendar year as provided in 1.10 (a)(i) above. The audit may be conducted in the same manner as the audit of the books and records of Operator.
  - ii. No amounts paid to an Affiliate of Operator, which the Concessionaire seeks to audit, may be charged to the Joint Account if the Affiliate of the Operator does not allow audit of such amounts as provided above.
- (iv) Any Concessionaire may audit the records of an Affiliate of another Concessionaire relating to that Affiliate's charges under Subsection 3.1(e) related to services provided by third parties, Affiliates and Concessionaire's secondees. The provisions of this Subsection 1.10 (a)(iii) shall apply mutatis mutandis to such audits unless otherwise agreed by the Concessionaires. Should such charges be rejected under the provisions of this Subsection 1.10 (a)(iii), such charges shall be charged back to the Concessionaire whose Affiliate provided the service.
- (v) Any Concessionaire may audit the records of Operator's Affiliate relating to charges under Subsection 3.1(g) related to equipment exclusively owned by the Operator or its Affiliates. The provisions of Subsection 1.10 (a)(iii) shall apply mutatis mutandis to such audits unless otherwise agreed by the Concessionaire.
- (vi) Any information obtained by a Concessionaire under the provisions of this Subsection 1.10 (a) which does not relate directly to the Joint Upstream Activities shall be kept confidential and shall not be disclosed to any party, except as would otherwise be permitted by Clause 17 of the Joint Operating Agreement in Annex C to the PCC.
- (vii) In the event that the Operator is required by applicable law or the PCC to employ a public accounting firm to audit the Joint Account and records of Operator relating to the accounting hereunder, the cost thereof shall be a

charge against the Joint Account, and a copy of the audit shall be furnished to each Concessionaire.

(viii) At the conclusion of each audit, the Concessionaire and the Operator shall endeavour to settle outstanding matters expeditiously. To this end the Concessionaire conducting the audit will make a reasonable effort to prepare and distribute a written report to the Operator and all the Concessionaires who participated in the audit as soon as possible and in any event within 90 days after the conclusion of each audit. The report shall include all claims, with supporting documentation, arising from such audit together with comments pertinent to the operation of the accounts and records. Operator shall make a reasonable effort to reply to the report in writing as soon as possible and in any event no later than 90 days after receipt of the report. Should the Concessionaire consider that the report or reply requires further investigation of any item therein, the Concessionaires shall have the right to conduct further investigation in relation to such matter notwithstanding the provisions of Section 1.9 and this Subsection 1.10 (a) that the period of 24 months may have expired. However, conducting such further investigation shall not extend the 24 month period for taking written exception to and making a claim upon the Operator for all discrepancies disclosed by said audit. Such further investigations shall be commenced within 30 days and be concluded within 60 days after the receipt of such report or reply, as the case may be.

(ix) All adjustments resulting from an audit agreed between the Operator and the Concessionaire conducting the audit shall be reflected promptly in the Joint Account by the Operator and reported to the Concessionaire(s). If any dispute shall arise in connection with an audit, it shall be reported to and discussed by the Management Committee, and, unless otherwise agreed by the parties to the dispute, resolved in accordance with the provisions of the Joint Operating Agreement in Annex C to the PCC. If all the parties to the dispute so agree, the adjustment(s) may be referred to an independent expert agreed to by the parties to the dispute. At the election of the parties to the dispute, the decision of the expert will be binding upon such parties. Unless otherwise agreed, the cost of such expert will be shared equally by all parties to the dispute.

(d) Government audits

- (i) Pursuant to applicable Montenegrin law and upon giving the Concessionaire at least fifteen (15) calendar days notice, the competent authority of the Government shall have the right to audit the Concessionaire's accounts and records maintained pursuant to the PCC with respect to any calendar year within ten (10) years from the end of each such calendar year. Notice of any exception to the Concessionaire's accounts of any calendar year must be submitted to the Concessionaire within [...] years from the end of such calendar year. For purposes of auditing, the Government may examine and verify at reasonable times all charges and credits relating to the Upstream activities pursuant to the PCC such as books of account, accounting entries, Material records and any other documents, correspondence and records necessary to audit and verify the charges and credits. Furthermore the auditors shall have the right in connection with such audit to visit and inspect, subject to reasonable notification, all sites, Facilities, warehouses and offices of the Concessionaire related to the Upstream activities pursuant to the PCC, including visiting personnel associated with such Upstream activities.
- (ii) all documents referred to in Subsection 1.10 (b)] shall be maintained and made available for inspection by the Government for such a time as prescribed by the applicable Montenegrin law.
- (iii) Any tax audit shall be conducted according to applicable Montenegrin tax law.

9.11. Allocations

If it becomes necessary to allocate any costs or expenditures to or between Joint Upstream Activities and any other Upstream activities, such allocation shall be made on a pro rata basis. For informational purposes only, Operator shall furnish the Concessionaires with a description of its allocation procedures pertaining to these costs and expenditures and its rates for personnel and other charges, along with each proposed

Work Schedule and budget. Such allocation basis shall be subject to Concessionaires audit.

10. Classification, definition and allocation of cost and expenditures

All expenditures relating to the Upstream activities shall, subject to applicable Montenegrin law and the PCC, be classified, defined and allocated as follows:

10.1. Exploration Costs

Exploration Costs are all such direct and allocated indirect costs agreed, contracted or incurred after the Effective Date in the search for Hydrocarbons in the PCC Area, including but not limited to:

- (g) Aerial, geophysical, geochemical, paleontological, geological, topographical and seismic surveys and studies and their interpretation.
- (h) Core hole drilling and water-well drilling.
- (i) Labour, Materials and services used in drilling Wells with the object of finding new Deposits or for the purpose of appraising the extent of Deposits already discovered provided such Wells are not completed as Production Wells.
- (j) Facilities used solely in support of Exploration and drilling of Wells, including purchased geological and geophysical information.
- (k) Service Costs allocated to Exploration and drilling of Wells on a basis determined by the applicable Montenegrin law or in the absence of such law agreed to between the Government and the Concessionaire on a systematic basis and, failing agreement, to be determined by a sole expert in accordance with the PCC.
- (l) General and Administrative Expenses allocated to Exploration Costs on a basis determined by applicable Montenegrin law or in absence of such law agreed to between the Government and the Concessionaire on a systematic basis and, failing agreement, to be determined by a sole expert in accordance with the PCC.

10.2. Development and Production Capital Expenditures

Development and Production Capital Expenditures are all expenditures incurred in Development and Production, including but not limited to:

- (j) Exploration Costs incurred before the date of approval of the Program for Development and Production.
- (k) Wells which are completed as Production Wells and Wells for purposes of Production from a Deposit already discovered regardless of whether these Wells are dry or producing.
- (l) Completing Wells by way of installation of casing or equipment or otherwise after a Well has been drilled for the purpose of bringing the Well into use as a Production Well.
- (m) Intangible drilling costs such as labour, consumable Material and services having no salvage value which are incurred in drilling and Deepening of Wells for Production purposes.
- (n) The costs of sites, Facilities, and appurtenant equipment used in Production pursuant to the PCC, including but not limited to flow lines, Production and treatment units, wellhead equipment, subsurface equipment, enhanced recovery systems, offshore platforms, Facilities for landing of Petroleum onshore, including the ultimate landing terminal, Facilities for final processing or treatment of natural gas for the purpose of onwards shipment as liquefied natural gas or compressed natural gas, Oil and Gas storage Facilities, export terminals and piers, harbours and related Facilities for Production activities.
- (o) Engineering and design studies for Facilities.
- (p) Service Costs allocated to Development and Production on a basis determined by applicable Montenegrin law, or in absence of such law agreed to between the Government and the Concessionaire on a systematic basis and, failing agreement, to be determined by a sole expert in accordance with the PCC.
- (q) General and Administrative Expenses allocated to Development and Production on a basis determined by applicable Montenegrin law or in absence of such law, agreed to

between the Government and the Concessionaire on a systematic basis and, failing agreement, to be determined by a sole expert in accordance with the PCC.

10.3. Operating Costs

Operating Costs are Exploration Costs incurred after the approval of the Program for Development and Production, and all expenditures incurred in the Upstream activities after the start of Production which are other than Exploration Costs, Development and Production Capital Expenditures, General and Administrative Expenses and Service Costs, including but not limited to:

- (d) Operating, servicing, maintaining and repairing Wells for Production and all Facilities completed during Development and Production.
- (e) Planning, producing, controlling, measuring and testing the flow of Hydrocarbons and collecting, gathering, treating, storing and transporting the Hydrocarbons from the Deposit to the point of delivery as stipulated by the approved Program for Development and Production.
- (f) The balance of General and Administrative Expenses and Service Costs not allocated to the Exploration or the Development and Production.

10.4. Service Costs

(e) Service Costs are direct and indirect expenditures in support of the Upstream activities, including warehouses, offices, camps, piers, marine vessels, vehicles, motorised rolling equipment, aircraft, fire and security stations, workshops, water and sewage plants, power plants, housing, community and recreational facilities and furniture, tools and equipment used in these activities. Service costs in any calendar year shall include the total costs incurred in such year to purchase and/or construct said facilities as well as the annual costs to maintain and operate the same. All Service Costs shall be regularly allocated as specified in Subsections 2.1(e), 2.2(g) and 2.3 to Exploration Costs, Development and Production Capital Expenditures and Operating Costs.

- (f) Service Costs incurred during the period commencing with the Effective Date and ending with the date of approval by the Government of the first Program for Development and Production for a proposed PCC Area, shall be fully allocated to Exploration Cost.
- (g) Commencing with the date of approval by the Government of the first Program for Development and Production for a proposed PCC Area, and if it becomes necessary to allocate Service Costs to or between Upstream activities, such allocation shall be made on an equitable basis in accordance with applicable Montenegrin law, or in absence of such law, agreed to between the Government and the Concessionaire on a systematic basis and, failing agreement, the allocation to be determined by a sole expert in accordance with the PCC.
- (h) The Concessionaire shall furnish a description of its allocation procedures pertaining to Service Costs, along with each proposed Program for Development and Production.

10.5. General and Administrative Expenses

General and Administrative Expenses are:

- (d) All main office, field office and general administrative costs in the Republic of Montenegro, including but not limited to supervisory, accounting and employee relations services.
- (e) An overhead charge for services rendered outside the Republic of Montenegro for managing the Upstream activities and for staff advice and assistance including financial, legal, accounting and employee relations services. This charge shall be five percent (5%) of contract costs up to five million Euro (EUR 5,000,000), three percent (3%) of that portion of contract costs between five million Euro (EUR 5,000,000) and ten million Euro (EUR 10,000,000) and one and one half percent (1.5%) of contract costs which are in excess of ten million Euro (EUR 10,000,000). The contract costs referred to herein shall include all Exploration Costs, Development and Production Capital Expenditures, Operating Costs and Service Costs.

- (f) All General and Administrative Expenses shall be regularly allocated as specified in Subsections 2.1(f), 2.2(h) and 2.3 to Exploration Costs, Development and Production Capital Expenditures and Operating Costs.

General and Administrative Expenses incurred during the period commencing with the Effective Date and ending with the date of approval by the Government of the first Program for Development and Production for a proposed PCC Area, shall be fully allocated to Exploration Cost. Commencing with the date of approval by the Government of the first Program for Development and Production for a proposed PCC Area, if it becomes necessary to allocate General and Administrative Expenses to or between Upstream activities pursuant to different PCCs, such allocation shall be made on a pro rata basis agreed between the Concessionaires in accordance with applicable law, failing agreement, the allocation to be determined by a sole expert in accordance with the PCC.

Concessionaire shall furnish a description of its allocation procedures pertaining to General and Administrative Expenses, along with each proposed Program for Development and Production.

10.6. Decommissioning Fund

For the purpose of costs related to the implementation of Decommissioning Plan, a Decommissioning Fund shall be established for each PCC Area as stipulated in applicable Upstream law and the PCC.

11. Charges to the Joint Account

Operator shall charge the Joint Account for all costs and expenditures incurred by Operator for the conduct of Joint Upstream Activities within the limits of approved Work Schedule and budgets or as otherwise specified by the PCC.

Charges for services normally provided by the Operator such as those contemplated which are provided by a Concessionaire's Affiliate shall reflect the cost to the Affiliate,

excluding profit, for performing such services, except as otherwise provided in this Accounting Agreement.

The costs and expenditures shall be recorded as required for the settlement of accounts between the Concessionaires hereto in connection with the rights and obligations pursuant to the PCC, and for purposes of complying with the tax laws of the Republic of Montenegro and of such other countries to which any of the Concessionaires may be subject.

Costs and expenditures agreed, contracted or accrued subsequent to the Effective Date chargeable to the Joint Account include, but are not limited to, the following:

11.1. Direct charges

Cost related to:

- (g) Acquisition and maintenance of authorisations related to rights pursuant to the PCC and all costs attributable to the acquisition, renewal or relinquishment of rights acquired and maintained in force for the PCC Area.
- (h) Labour and associated labour costs, including:
  - (i) Gross salaries and wages including bonuses and premiums of Concessionaire's employees directly engaged in the Joint Upstream Activities pursuant to the PCC, irrespective of the location of such employees;
  - (ii) The salaries, wages and related costs of employees of Concessionaire and its Affiliates temporarily or permanently assigned in the Republic of Montenegro and directly engaged in Joint Upstream Activities;
  - (iii) The salaries, wages and related costs of employees of Concessionaire and its Affiliates temporarily or permanently assigned outside the Republic of Montenegro directly engaged in Joint Upstream Activities, and not otherwise covered by letter (e) of this Subsection 3.1;

- (iv) Costs for salaries, wages and related costs may be calculated on an actual basis or at a rate based upon the average cost in accordance with Concessionaire's usual practice. In determining the average cost, expatriate and national employees' rates shall be calculated separately and reviewed at least annually.
- (v) Concessionaire's costs regarding holiday, vacation, sickness, severance save for dismissal of an employee without cause as determined by a court or arbitral body of competent jurisdiction, and disability, retirement and survival payments applicable to the salaries and wages recoverable pursuant to item (i), (ii), (iii), (iv) above. In respect of the severance, retirement, and survival payments mentioned above, the amount that shall be calculated as direct cost shall be in proportion of the total time the employee was directly engaged in the Joint Upstream Activities pursuant to the PCC on a full time basis to the employee's total tenure with the Concessionaire and its Affiliates. If it becomes necessary to allocate these amounts to or between Upstream activities performed pursuant to other PCCs in addition to this PCC, such allocation shall be made on an equitable basis in accordance with applicable law, in the absence of such law as agreed between the Government and the Concessionaire and, failing agreement, the allocation to be determined by a sole expert in accordance with the PCC.
- (vi) Expenses or contributions made pursuant to assessments or obligations imposed under applicable law which are applicable to the Concessionaire's cost of salaries and wages chargeable under (i) above;
- (vii) Concessionaire's cost of established plans for employees' life insurance, hospitalisation, pensions, and other benefits of a like nature customarily granted to the Concessionaire's employees;
- (viii) Reasonable travel and personal expenses of employees of the Concessionaire including those made for travel and relocation of the expatriate employees, and their immediate families, assigned to PCC related Joint Upstream Activities in the Republic of Montenegro, all of which shall be in accordance with the Concessionaire's normal practice as approved by Management Committee;

- (ix) If employees are engaged in other activities in addition to the Joint Upstream Activities pursuant to the PCC, the cost of such employees shall be allocated on an equitable basis.
- (i) Maintaining any offices, and sub-offices wherever located, and warehouses, operating bases and other infrastructure of the Concessionaire or Affiliates located in the Republic of Montenegro directly serving the Joint Upstream Activities. If such offices, sub-offices, warehouses, operating bases and other infrastructure serve Upstream activities in addition to the Joint Upstream Activities pursuant to the PCC, then costs shall be allocated to the PCCs served on a pro rate basis.
- (j) Transportation cost, including all cost of transportation of employees, equipment, Materials and supplies necessary for the conducting of the Joint Upstream Activities pursuant to the PCC.
- (k) Services
- (i) Third Party Contracts
- The actual costs of contracts for technical and other services entered into by the Concessionaire for the Joint Upstream Activities with third parties and secondees, provided that the prices paid under such contract by the Concessionaire are no higher than those generally charged by other international or domestic third party suppliers for comparable work and services.
- (ii) Affiliates of Concessionaire
- Without prejudice to the charges to be made in accordance with Subsection 2.5, in the case of services rendered in the Joint Upstream Activities by an Affiliate of the Concessionaire, the charges shall be based on actual costs and

shall be competitive. The charges shall be no higher than the most favourable prices charged by the Affiliate to third parties for comparable services under similar terms and conditions. The Concessionaire shall specify the amount of the charges which contributes an allocated proportion of the general Material, management, technical and other costs of the Affiliate, and the amount which is the direct cost of providing the services concerned. When required, certified evidence regarding the basis of prices charged shall be obtained from the auditors of the Affiliate.

(iii) A Concessionaire shall bill Operator for direct costs of services and of secondees charged on or before the last day of each month for charges for the preceding month, to which charges the Concessionaire shall add an administrative overhead rate as defined in Subsection 2.5 b). Within 30 Days after receipt of a bill for such charges, Operator shall pay the amount due thereon.

(iv) The charges for services under this Subsection 3.1 (e) shall not exceed those currently prevailing if performed by third parties not being Affiliates of the Operator or the Concessionaires, considering the quality and availability of such services.

(l) Material

(i) General

So far as is practicable and consistent with applicable Montenegrin law, efficient, economical and internationally accepted operational requirements, only such Material shall be purchased or furnished by the Concessionaire for use in the Joint Upstream Activities as may be required for use in the reasonably foreseeable future and to the extent that such purchase or supply are in accordance with the PCC.

The Concessionaire shall not warrant Material beyond the supplier's or manufacturer's guarantee and, in case of defective Material or equipment, any adjustment received by the Concessionaire from the suppliers or manufacturers or their agents shall be credited to the accounts under the PCC.

(ii) Value of Material charged to the accounts under the PCC

a) Except as otherwise provided in item b) below, Material purchased by the Concessionaire for use in the Joint Upstream Activities shall be valued to include: invoice price less trade and cash discounts (if any), purchase and procurement fees plus freight and forwarding charges between point of supply and point of shipment, freight to port of destination, insurance, taxes, customs duties, consular fees, other items chargeable against imported Material and where applicable handling and transportation expenses from point of importation to warehouse or operating site or location, and its costs should not exceed those then currently prevailing in normal arms-length transactions on the open market.

b) Materials purchased from Affiliates of the Concessionaire shall be charged at the prices specified in (1) and (2) hereof.

(1) New Material (condition "A") shall be valued at the current international price which should not exceed the price prevailing in normal arms-length transactions on the open market.

(2) Used Material (conditions "B" and "C") shall be valued as follows:

(i) Material which is in sound and serviceable condition and is suitable for reuse without reconditioning shall be classified as condition "B" and priced at seventy-five percent (75 %) of the current price of new Materials defined in (1) above.

(ii) Material which cannot be classified as condition "B" but which after reconditioning will be further serviceable for original function as good second-hand Material condition "B", or which is serviceable for original function but substantially not suitable for reconditioning, shall be classified as condition "C" and priced at fifty percent (50%) of the current price of new Material as defined in (1) above.

The cost of reconditioning shall be charged to the reconditioned Material provided that the condition "C" Material value plus the cost of reconditioning does not exceed the value of condition "B" Material.

- (iii) Material which cannot be classified as condition "B" or condition "C" shall be priced at a value commensurate with its use.
- (iv) Material involving erection costs shall be charged at the applicable percentage, in accordance to its condition, of the current dismantled price of new Material as defined in (1) above.
- (v) When the use of Material is temporary and its service to the Joint Upstream Activities does not justify the reduction in price as provided for in (2)(ii) hereof, such Material shall be priced on a basis that will result in a net charge to the accounts under the PCC consistent with the value of the service rendered.

(iii) Whenever Material is not readily obtainable because of national emergencies, strikes or other unusual causes over which Operator has no control, Operator may charge the Joint Account for the required Material at Operator's actual cost incurred procuring such Material, in making it suitable for use, and moving it to the PCCArea, provided that notice in writing, including a detailed description of the Material required and the required delivery date, is furnished to the Concessionaires of the proposed charge at least [...] days before the Material is projected to be needed for Joint Upstream Activities and prior to billing the Concessionaires for such Material the cost of which exceeds[... Euro (EUR .....)]. Each Concessionaire shall have the right, by so electing and notifying Operator within[...] days after receiving notice from Operator, to furnish in kind all or part of his share of such Material per the terms of the notice which is suitable for use and acceptable to Operator both as to quality and time of delivery. Such acceptance by Operator shall not be

unreasonably withheld. If Material furnished is deemed unsuitable for use by Operator, all costs incurred in disposing of such Material or returning the Material to owner shall be borne by the Concessionaire furnishing the same unless otherwise agreed by the Concessionaires. If a Concessionaire fails to properly submit an election notification within the designated period, Operator is not required to accept Material furnished in kind by that Concessionaire. If Operator fails to submit proper notification prior to billing the Concessionaires for such Material, Operator shall only charge the Joint Account on the basis of the price allowed during a "normal" pricing period in effect at time of movement.

(iv) Disposal of Material

1. Operator shall be under no obligation to purchase the interest of any Concessionaire in new or used surplus Material. Operator shall have the right to dispose of Material, but shall advise and secure prior approval of the Management Committee of any proposed disposition of Material having an original cost to the Joint Account either individually or in the aggregate of [...Euro (EUR...)] or more. When Joint Upstream Activities are relieved of Material charged to the Joint Account, Operator shall advise each Concessionaire of the original cost of such Material to the Joint Account so that the Concessionaires may eliminate such costs from their asset records. Credits for Material sold by Operator shall be made to the Joint Account in the month in which payment is received for the Material. Any Material sold or disposed of under this Subsection 3.1 with regard to disposal shall be on an "as is, where is" basis without guarantees or warranties of any kind or nature. Costs and expenditures incurred by Operator in the disposition of Materials shall be charged to the Joint Account.

2. Proceeds received from Material purchased from the Joint Property by a Concessionaire or an Affiliate thereof shall be credited by Operator to the Joint Account, and valued in the same manner as Material furnished by Operator unless otherwise agreed by the Concessionaires.

3. Division of Material in kind, if made between the Concessionaires, shall be in proportion to their respective interests in such Material. Each Concessionaire shall thereupon be charged individually with the value determined in accordance with the procedure set forth in this Subsection 3.1 with regard to disposal of the Material received or receivable by it.

4. Proceeds received from Material purchased from the Joint Property by third parties shall be credited by Operator to the Joint Account at the net amount collected by Operator from the buyer. If the sales price is less than the value determined in accordance with the procedure set forth in this Subsection 3.1 with regard to disposal, then approval by the Management Committee shall be required prior to the sale. Any claims by the buyer for defective Materials or otherwise shall be charged back to the Joint Account if and when paid by Operator.

(m) Equipment exclusively owned by the Operator or its Affiliates

(i) Charges for equipment exclusively owned by the Operator or any of its Affiliates at rates not to exceed the average commercial rates of third parties not being Affiliates of the Operator then prevailing for like equipment, and utilities for use in the area where the same are used hereunder. On request, Operator shall furnish the Concessionaires a list of rates and the basis of application. Such rates shall be revised from time to time, but not more than once every six months.

(ii) Drilling tools and other equipment exclusively owned by the Operator or its Affiliates, lost in the hole drilled, or damaged beyond repair, may be charged at replacement cost less depreciation as applied by Montenegrin law, plus transportation costs to deliver like equipment to the location where used.

(n) Insurance and losses

Insurance premium and costs incurred for insurance arranged in accordance with the PCC provided that if such insurance is wholly or partly placed with an Affiliate of the Operator, such premium and costs shall be recoverable only to the extent generally

charged by competitive insurance companies other than an Affiliate of the Operator. Costs and losses incurred as a consequence of events which are, and in so far as not made good by insurance obtained under the PCC, are recoverable under the PCC.

(o) Damages and losses to property

(i) All costs or expenditures necessary to replace or repair damages or losses incurred by fire, flood, storm, theft, accident, or any other cause shall be chargeable to the Joint Account. Operator shall furnish the Concessionaires written notice of damages or losses incurred in excess of [.....Euro (EUR ....)] as soon as practical after report of the same has been received by Operator. All losses in excess of [... Euro (EUR....)] shall be listed separately in the monthly statement of costs and expenditures.

(ii) Credits for settlements received from insurance carried for the benefit of Joint Upstream Activities and from others for losses or damages to Joint Property or Material purchased or furnished by Operator shall be chargeable to the Joint Account. Each Concessionaire shall be credited with its Participating Interest share thereof except where such receipts are derived from insurance purchased by Operator for less than all Concessionaires in which event such proceeds shall be credited to those Concessionaires for whom the insurance was purchased in the proportion of their respective contributions toward the insurance coverage.

(iii) Expenditures incurred in the settlement of all losses, claims, damages, judgments, and other expenses for the account of Joint Upstream Activities shall be chargeable to the Joint Account.

(p) Legal expenses

All costs and expenses of litigation and legal or related services necessary or expedient for the procuring, perfecting, retention and protection of rights pursuant to the PCC , and in defending or prosecuting lawsuits involving the PCC or any third party claim arising out of Joint Upstream Activities pursuant to the PCC, or sums paid in respect of

legal services necessary or expedient for the protection of rights pursuant to the PCC or joint interest of the Government and the Concessionaires.

All expenditures incurred in settlements of losses, claims, damages, judgements and other expenses for the account of Joint Upstream Activities pursuant to the PCC.

Where legal services are rendered in such matters by salaried or regularly retained lawyers of the Concessionaire or an Affiliate of the Concessionaire, such compensation shall be included instead under Subsection 3.1(b) or 3.1(e) above, as applicable.

- (q) Taxes and duties
  - (i) All taxes, duties, assessments and governmental charges, of every kind and nature, assessed or levied upon or in connection with the Joint Upstream Activities, other than any that are measured by or based upon the revenues, income and net worth of a Concessionaire.
  - (ii) If Operator or an Affiliate is subject to income or withholding tax as a result of services performed at cost for the Upstream activities pursuant to the PCC, its charges for such services may be increased (grossed up) by the amount of such taxes incurred except those measured by or based upon the revenues, income and net worth of a Concessionaire or physical person.

- (r) Environmental costs
  - (i) as a result of statutory regulations for archaeological and geophysical surveys relative to identification and protection of cultural resources and other environmental or ecological surveys as may be required by any regulatory authority:
and
  - (ii) to provide or have available pollution containment and removal equipment plus costs of actual control, clean up and remediation resulting from responsibilities associated with Hydrocarbon contamination as required by all applicable Montenegrin law.

(s) Cessation and decommissioning

Costs incurred for decommissioning of the Joint Property, including costs required by the Government in relation to cessation of Upstream activities and decommissioning of Facilities pursuant to applicable Montenegrin law and the PCC.

(t) Training Costs

All costs and expenses incurred by the Concessionaire in training of its employees located in the Republic of Montenegro and engaged in the Upstream activities pertaining to activities in the PCC Area and such other training as required under the PCC or applicable Montenegrin law.

(u) Other expenditures

Any other costs and expenditures incurred by Operator for the necessary and proper conduct of the Joint Upstream Activities in accordance with approved Work Schedule and budgets or as otherwise specified in applicable Montenegrin Upstream law and the PCC and not specified in Section 3.

11.2. Indirect charges

- (c) Operator shall charge the Joint Account monthly for the cost of General and Administrative Expenses of Operator and its Affiliates not otherwise provided in this Accounting Agreement. General and Administrative Expenses chargeable under this Section 3.2 represent the cost of general assistance and support services provided by Operator or its Affiliates as described in Subsection 2.5 (a) and the charges described in Subsection 2.5 (b). These costs are such that it is not practical to identify or associate them with specific projects, but are for services which provide the Joint Upstream Activities with needed and necessary resources which Concessionaires require and that provide a real benefit to Joint Upstream Activities. No cost or expenditure included under Section 3.1 shall be included or duplicated under this Section 3.2.

- (d) The charges under this Section 3.2 are not subject to Concessionaire audit under Sections 1.10 (a) other than to verify that the overhead percentages pursuant to Subsection 2.5 (b) are applied correctly to the expenditure basis.

12. Credits of the Concessionaire

12.1. Credit under the PCC

The net proceeds of the following transactions pursuant to the PCC shall, subject to the applicable Montenegrin law, be credited to the accounts under the PCC:

- (a) The net proceeds of any insurance or claim in connection with the Upstream activities or any assets charged to the accounts under the PCC when such Upstream activities or assets were insured and the premia charged to the accounts under the PCC.
- (b) Revenue received from third parties for the use of, or Concessionaires disposal of, Material, property or assets charged to the accounts under the PCC.
- (c) Any adjustment received by the Concessionaires from the suppliers or manufacturers, or their agents, in connection with defective Material the cost of which was previously charged by the Concessionaires to the accounts under the PCC.
- (d) Rentals, refunds or other credits received by the Concessionaires which apply to any charge which has been made to the accounts under the PCC.
- (e) The amounts received for inventory Materials under the PCC and subsequently exported from the Republic of Montenegro without having been used in the Upstream activities.
- (f) Legal expenses charged to the accounts under Subsection 3.1(j) and subsequently recovered by the Concessionaire.

12.2. Duplication of charges and credits

Notwithstanding any provision to the contrary in this Accounting Agreement, there shall be no duplication of charges or credits in the accounts under the PCC.

13. Records and valuation of assets

The Operator shall on behalf of the Concessionaire maintain detailed records of Joint Property in use for the Upstream activities in accordance with the applicable Montenegrin law and best international petroleum industry practice. At reasonable intervals, but at least once a year, with respect to movable assets with an individual value equal to or greater than [.....Euro (EUR .....)] per unit, and once every [five (5)] years with respect to immovable assets, inventories of the property under the PCC shall be taken by the Operator. The Operator shall give the Government at least thirty (30) days written notice of its intention to take such inventory and the Government shall have the right to be represented when such inventory is taken. The Operator shall clearly state the principles upon which valuation of the inventory has been based. When an assignment of rights under the PCC takes place, a special inventory may be taken by the Concessionaire at the request of the assignee provided that the costs of such inventory are borne by the assignee.

14. Statements and reports

14.1. Production Report

Subsequent to the commencement of Commercial Production from the PCC Area, the Operator, on behalf of the Concessionaires, shall submit a monthly report on Production (hereinafter referred to as the “Production Report”) to the [Administration Authority] for each Development and Production Area pursuant to applicable Upstream law and the PCC.

The Production Report of each calendar month shall be submitted to the Government no later than twenty (20) calendar days after the end of such calendar month.

14.2. Value of Production and Production Fee Statement

- (c) The Concessionaire shall prepare a statement covering the determination of the fair market value of Oil and other Hydrocarbons respectively, produced during each calendar month and the value of Production Fee payable to the Government. This statement shall contain the following information:

- (i) The quantities and prices realised by the Concessionaire in each sale of Oil and other Hydrocarbons respectively, to other than Affiliates made during the calendar month in question.
  - (ii) The quantities and the prices realised by the Concessionaire in each sale of Oil and other Hydrocarbons respectively, to Affiliates made during the calendar month in question.
  - (iii) The quantity and location of stocks of Oil, and if applicable other Hydrocarbons, at the end of the preceding calendar month.
  - (iv) The total Production Feasibility for Oil and other Hydrocarbons respectively, for the calendar month.
  - (v) Published information available to the Concessionaire, when requested by the Government, concerning the prices of relevant qualities of Oil or other Hydrocarbons produced by the main petroleum producing and exporting countries, including contract prices, discounts and premia, and prices obtained in the spot markets for such qualities of Oil and other Hydrocarbons and for other relevant petroleum products.
- (d) The value of Production and Production Fee statement of each calendar month shall be submitted to the Government not later than thirty (30) calendar days after the end of such calendar month.

14.3. Statement of Expenditure and Receipts

- (c) The Concessionaire shall prepare with respect to each quarter a statement of expenditures and receipts under the PCC (hereinafter referred to as the "Statement of Expenditure and Receipts"). The Statement of Expenditure and Receipts shall distinguish between Exploration Costs, Development and Production Capital Expenditures and Operating Costs and cost related to cessation of Upstream activities and Decommissioning of Facilities, including amounts drawn from the Decommissioning Fund, and shall identify major items of expenditures within these categories. The statement shall show the following:

- (v) Actual expenditures and receipts for the quarter in question.

- (vi) Cumulative expenditure and receipts for the budget year in question.
- (vii) Latest forecast cumulative expenditures at the year end.
- (viii) Variations between budget forecast and latest forecast and explanations thereof.

(d) The Statement of Expenditure and Receipts of each quartershall be submitted to the Government no later than thirty (30) calendar days after the end of such quarter.

14.4. Final, end of year statement

The Concessionaires shall prepare a final end-of-year statement. The statement shall contain information as provided in the Production Statement, Value of Production and Production Fee Statement and Statement of Expenditures and Receipts, but shall be based on actual quantities of Hydrocarbons produced, and cost and expenses incurred. Based upon this statement, any adjustments that are necessary shall be made to the payments made by the Concessionaires pursuant to the PCC. The final end-of-year statement of each calendar year shall be submitted to the Government within ninety (90) calendar days of the end of such calendar year.

14.5. Budget Statement

(d) The Operator shall, on behalf of the Concessionaires, prepare an annual budget statement (hereinafter referred to as the "Budget Statement"). This shall distinguish between Exploration Costs, Development and Production Capital Expenditures and Operating Costs and shall show the following:

- (i) Forecast expenditures and receipts for the budget year under the PCC.
- (ii) Forecast cumulative expenditures and receipts to the end of the said budget year.
- (iii) A schedule showing the most important individual items of forecast Development and Production Capital Expenditures for the said budget year.

- (iv) Decommissioning Fund statement, showing cumulative payments made into the Decommissioning Fund.
- (e) The Budget Statement shall be submitted to the Government with respect to each budget year no less than ninety (90) calendar days before the start of the year except in the case of the first year of the PCC when the Budget Statement shall be submitted within sixty (60) calendar days of the Effective Date.
- (f) It is recognised by the Concessionaire and the Government that the details of the Budget Statement may require changes in the light of existing circumstances and nothing herein contained shall limit the flexibility to make such changes. Consistent with the foregoing, the revision of said Statement is provided for annually.

14.6. Long range plan and forecast

The Operator shall, in collaboration with the Concessionaire, prepare and submit to the Government either one or both of the following two (2) long range plans, whichever is appropriate:

(d) Exploration Plan

During the Exploration Period, the Concessionaire shall prepare an Exploration plan for each period of the current year and next calendar year commencing as of the first day of January following the Effective Date (hereinafter referred to as the “Exploration Plan”) which shall contain the following information:

- (i) Estimated Exploration Costs showing outlays for each of the calendar years covered by the Exploration Plan.
- (ii) Details of seismic operations planned for each such year.
- (iii) Details of all drilling activities planned for each such year.
- (iv) Details of Facilities utilisation and requirements.

The first such Exploration Plan shall also include the above information for the period starting on the Effective Date and ending on the last day of December of that calendar year.

The Exploration Plan shall be revised at the beginning of each calendar year following of the Effective Date. The Concessionaire shall prepare and submit to the Government the first Exploration Plan within sixty (60) calendar days of the Effective Date and thereafter shall prepare and submit to the Government no less than ninety (90) calendar days before the end of each calendar year following the Effective Date a revised Exploration Plan.

(e) Development Forecast

The Concessionaire shall prepare a Development forecast for each period of five (5) calendar years (hereinafter referred to as the “Development Forecast”) commencing as of the first day of January following the date when the first Program for Development and Production is approved [and the Concessionaire recommences the implementation of such plan].

The Development Forecast shall contain the following information:

- (vii) Forecast of Development and Production Capital Expenditures for each of the five (5) calendar years.
- (viii) Forecast of Operating Costs for each such calendar year.
- (ix) Forecast of Hydrocarbons Production for each such calendar year.
- (x) Forecast of number and types of personnel employed in the Upstream activities in the Republic of Montenegro.
- (xi) Description of proposed Hydrocarbon marketing arrangements.
- (xii) Description of main technologies employed.

The Development Forecast shall be revised at the beginning of each calendar year commencing as of the second year of the first Development Forecast. The Concessionaire shall prepare and submit to the Government the first

Development Forecast within one hundred and twenty (120) calendar days of the date when the first Program for Development and Production is approved [and the Concessionaire commences the implementation of such plan] and shall thereafter shall prepare and submit a revised Development Forecast to the Government no later than forty-five (45) calendar days before each calendar year commencing as of the second year of the first Development Forecast.

(f) Changes to plans and forecasts

It is recognised by the Concessionaire and the Government that the details of the Exploration Plan and Development Forecast may require changes in the light of existing circumstances and nothing herein contained shall limit the flexibility to make such changes. Consistent with the foregoing the revision of said Plan and Forecast is provided for annually.

15. Language and revision of the Accounting Agreement

This Accounting Agreement has been made in Montenegrin and English. However, in case of conflict the Montenegrin original shall prevail.

The provisions of this Accounting Agreement may be amended only in accordance with the PCC main document and is subject to Government approval. Any such amendments shall be made in writing and shall state the date upon which the amendments shall become effective.

16. Conflict with the PCC

In the event of any conflict between the provisions of this Accounting Agreement and the PCC main document, the provisions of the PCC main document shall prevail.